

Nr. 19 – 2016
Side 3033–3155

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 19 – 2016
Utgitt 8. februar 2017

Dette er siste hefte i 2016-årgangen.

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2016	
Des. 19.	Endr. i vedtak om delegering av myndighet fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet (Nr. 1847)..... 3094
Forskrifter	
2016	
April 11.	Forskrift om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) (Nr. 1809)..... 3033
April 11.	Forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke (Nr. 1810) ... 3034
Des. 17.	Forskrift om Nasjonal vitnemåls- og karakterportal (Nr. 1819)..... 3045
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2017 (Nr. 1826)..... 3051
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone i 2017 (Nr. 1829) 3060
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone i 2017 (Nr. 1830)..... 3061
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter brisling i 2017 (Nr. 1833)..... 3063
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter torsk i NAFO-området i 2017 (Nr. 1834)..... 3063
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter blåkkeite nord for 62° N i 2017 (Nr. 1835) 3064
Des. 22.	Forskrift om fastsettelse av tvangsmulkt i medhold av lov om offentlige anskaffelser (Nr. 1842)..... 3068
Des. 19.	Forskrift om kjøretøy på jernbanenettet (kjøretøysforskriften) (Nr. 1846)..... 3071
Des. 20.	Forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta (Nr. 1848)..... 3094
Des. 21.	Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet (Nr. 1851)..... 3111
Des. 21.	Forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2017 (Nr. 1852)..... 3127
Des. 21.	Forskrift om gebyr for eksamen som pilot eller fartøysjef på luftfartøy uten fører om bord (Nr. 1854)..... 3131
Des. 22.	Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) (Nr. 1868) 3142
Endringsforskrifter	
2016	
Des. 8.	Endr. i forskrift om hvilke fag som er lagt under lov om mesterbrev i håndverk og annen næring (Nr. 1818) 3043
Des. 18.	Endr. i forskrift om overgangsregler for personer som har rett til barnetillegg til uføretrygd per 31. desember 2015 (Nr. 1820)..... 3046
Des. 18.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk (Nr. 1821) 3046
Des. 18.	Endr. i forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer (Nr. 1822) 3047
Des. 19.	Endr. i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer (Nr. 1823)..... 3047
Des. 20.	Endr. i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) (Nr. 1824) 3049
Des. 20.	Endr. i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (Nr. 1825) 3050
Des. 21.	Endr. i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) (Nr. 1827)..... 3059
Des. 21.	Endr. i forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område (Nr. 1828) 3060
Des. 21.	Endr. i forskrift om eksport av forsvarsmateriell, flerbruksvarer, teknologi og tjenester (Nr. 1831)..... 3062
Des. 21.	Endr. i forskrift om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak (Nr. 1832) 3062
Des. 22.	Endr. i forskrift om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS (gebyrsatser for 2017) (Nr. 1836)..... 3066

Des.	22.	Endr. i forskrift om konstruksjon, utforming og fremstilling av arbeidsutstyr og kjemikalier (produsentforskriften) (Nr. 1837).....	3066
Des.	22.	Endr. i forskrift om egenandelstak 1 (Nr. 1838).....	3066
Des.	22.	Endr. i forskrift om utlevering av frikort og refusjon av betalte egenandeler uten at det er satt fram krav (Nr. 1839).....	3066
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom (Nr. 1840)	3067
Des.	22.	Endr. forskrift om egenandelstak 2 (Nr. 1841).....	3067
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. (Nr. 1843).....	3069
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til behandling hos kiropraktor (Nr. 1844).....	3069
Des.	23.	Endr. i forskrift om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD) (Nr. 1845).....	3070
Des.	21.	Endr. i forskrift om utlikning av utgifter ved tilsyn (Nr. 1849).....	3105
Des.	21.	Endr. i forskrift om utfyllende regler til Solvens II-forskriften (Nr. 1850)	3105
Des.	21.	Endr. i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016–2017 (Nr. 1853).....	3129
Des.	22.	Endr. i avfallsforskriften kapittel 11 (gjennomføring av HP 1 og HP 15) (Nr. 1855).....	3131
Des.	22.	Endr. i forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) (Nr. 1856).....	3132
Des.	22.	Endr. i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning (Nr. 1857).....	3132
Des.	22.	Endr. i forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) (Nr. 1858).....	3133
Des.	22.	Endr. i forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger) (Nr. 1859)	3133
Des.	22.	Endr. i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier) (Nr. 1860).....	3134
Des.	22.	Endr. i forskrift om land-for-land-rapportering (Nr. 1861)	3137
Des.	22.	Endr. i forskrift om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter) (Nr. 1862).....	3139
Des.	22.	Endr. i forskrift om bruk av sorteringsristsystem i fiske med stormasket trål (Nr. 1863) .	3140
Des.	22.	Endr. i forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrist i fisket etter kolmule og øyepål med småasket trål (Nr. 1864).....	3140
Des.	22.	Endr. i forskrift om gebyr for Norges utenriksstasjoner (Nr. 1865).....	3140
Des.	22.	Endr. i forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Nr. 1866).....	3141
Des.	22.	Endr. i forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2017 (Nr. 1867)	3142
Des.	22.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1869).....	3151
Des.	22.	Endr. i rettsgebyrforskriften (Nr. 1870)	3152
Des.	22.	Endr. i forskrift om kommunal betaling for utskrivingsklare pasienter (Nr. 1871).....	3152
Des.	22.	Endr. i forskrift om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde (Nr. 1872).....	3154

Diverse

2016

April	11.	Reglement for Bispemøtet (Nr. 1811).....	3035
April	11.	Tjenesteordning for biskoper (Nr. 1812).....	3035
April	11.	Tjenesteordning for fengselsprester (Nr. 1813).....	3038
April	11.	Tjenesteordning for menighetsprester (Nr. 1814)	3039
April	11.	Tjenesteordning for proster (Nr. 1815)	3041
April	12.	Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager (Nr. 1816)	3042
Okt.	5.	Ikrafttr. av forskrifter fastsatt av Kirkemøtet i 2016 (Nr. 1817).....	3043

Rettelser

Nr. 16/2016 s. 2625 og 2626 (i forskrift 9. desember 2016 nr. 1528 om endring i diverse forskrifter om finansforetak mv.).....	3154

Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 8. februar 2017

Nr. 19 – 2016

11. april Nr. 1809 2016

Forskrift om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen)

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeoven) § 31 første ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for autorisasjon i Norge av prester som omfattes av EØS-avtalens bestemmelser om gjensidig godkjenning av kvalifikasjoner for yrkesutøvelse.

§ 2. Ordforklaring

I denne forskrift skal forstås med følgende uttrykk:

1. *EØS*: Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
2. *EØS-avtalen*: Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
3. *EØS-land*: Stat tilsluttet EØS-avtalen.
4. *EØS-statsborger*: Statsborger i stat tilsluttet EØS-avtalen.

§ 3. Autorisasjon som prest i Den norske kirke

Kirkerådet gir autorisasjon som prest i Den norske kirke for EØS-statsborger fra annet EØS-land som oppfyller vilkårene for autorisasjon.

For autorisasjon som prest i Den norske kirke kreves:

1. at søkeren fremlegger dokumentasjon for at vedkommende er ordinert til prestetjeneste i en evangelisk-luthersk kirke, og
2. at det ikke foreligger slike omstendigheter som ville gitt grunnlag for tilbakekall av ordinasjonsrettighetene.

§ 4. Informasjon

EØS-statsborgere som ønsker autorisasjon i medhold av denne forskrift, skal henvende seg til Kirkerådet, som sørger for at vedkommende får opplysninger om norsk lovgivning som har betydning for utøvelse av prestetjeneste i Den norske kirke.

§ 5. Behandling av søknad om godkjenning m.m.

Søknad om autorisasjon skal avgjøres så snart som mulig, og senest fire måneder etter at alle nødvendige dokumenter er fremlagt.

Kirkerådet skal underrette departementet og den kirken som har ordinert vedkommende til prestetjeneste, om autorisasjon som gis i medhold av denne forskrift.

§ 6. Tap av autorisasjon m.m.

Departementet/Kirkerådet skal så vidt mulig underrette vedkommende kirkelige myndigheter i annet EØS-land hvor EØS-statsborger er ordinert eller har tjenestegjort, dersom presten her i landet

1. dømmes for lovovertrødelse i tilknytning til sin yrkesutøvelse,
2. legges disiplinærforføyning på grunn av grov forsømmelse i tilknytning til yrkesutøvelsen,
3. får sin autorisasjon tilbakekalt, eller
4. frasier seg sin autorisasjon.

Om vedkommende kirkelige myndigheter i et annet EØS-land har bedt om opplysninger som nevnt i første ledd, skal opplysningene gis innen tre måneder etter at forespørselen ble mottatt.

§ 7. Utfyllende regler

Kirkerådet kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av de direktiver som ligger til grunn for denne forskrift. Kirkerådet kan også gi utfyllende forskrifter eller gjøre endring i denne forskrift til gjennomføring av endringer eller tillegg i de direktiver som ligger til grunn for forskriften.

Kirkerådet kan utferdige nærmere retningslinjer for utformingen av og innholdet i de meddelelser og bevis som skal utferdiges etter denne forskrift.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft når Kirkerådet bestemmer og erstatter forskrift 21. desember 2004 nr. 1832 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen).

11. april Nr. 1810 2016**Forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting som prest i Den norske kirke**

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 32 om Den norske kirke (kirkeoven) § 31 første ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Virkeområde

Disse bestemmelsene gjelder for tilsetting av prest i Den norske kirke. Med prest menes biskop, prost, menighetsprest samt døveprest, fengselsprest, studentprest og andre spesialprester. Som menighetsprest regnes sokneprest, prostiprest og kapellan.

§ 2. Alminnelige vilkår for tilsetting

Som prest kan tilsettes person som:

- a) er medlem av Den norske kirke og
- b) har rett til å bruke tittelen *candidata/candidatus theologiae* og
- c) innenfor eller utenfor denne graden har fullført praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, et norsk teologisk fakultet og
- d) behersker norsk språk slik det kreves etter lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.

§ 3. Teologiske og kristendomsfaglige mastergrader

Som prest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i § 2 bokstavene a), c) og d), som har rett til å bruke tittelen master eller en av de tidligere høyere gradstitler og som av et fakultet med rett til å tildele *cand.theol.*-graden, er vurdert å inneha en kompetanse som i innhold og omfang tilsvarende *cand.theol.*-graden.

§ 4. Evalueringsnemnda

Evalueringsnemnda består av følgende fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av de respektive instanser:

- ett medlem med varamedlem fra de teologiske fakultetene,
- ett medlem med varamedlem fra de praktisk-teologiske seminarene,
- ett medlem med varamedlem fra den tjenestemannsorganisasjon som organiserer flest prester i Den norske kirke,
- to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets leke medlemmer.

Kirkerådet administrerer oppnevningprosessen og ser til at instansenes oppnevning gir god kjønnsbalanse.

Oppnevningen skjer for fire år og følger Kirkerådets funksjonsperiode.

Evalueringsnemnda konstituerer seg selv og velger selv sin leder. Lederen velges for to år av gangen

§ 5. Annen tilsvarende kompetanse

Som prest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i § 2 bokstavene a), c) og d), og som etter vedtak av Evalueringsnemnda anses å inneha tilsvarende kompetanse som *candidata/candidatus theologiae* på følgende grunnlag:

- 1) minst femårig gradstudium på masternivå eller tilsvarende ved et høyere lærested med en innholdsprofil som er, eller som søkeren gjennom praksis har utviklet til å være, relevant for prestatjenesten og
- 2) som del av eller i tillegg til denne graden har en faglig fordypning som, av et fakultet med rett til å tildele *cand.theol.*-graden, er vurdert som tilstrekkelig opptaksgrunnlag til teologistudier på høyere nivå, minst 80 studiepoeng, eller har dokumentert kunnskaper innen teologiens tradisjonelle hoveddisipliner som tilsvarende dette og
- 3) av Evalueringsnemnda ikke finnes personlig uegnet til prestatjeneste og
- 4) har fylt 35 år og
- 5) har innehatt graden i minst fem år. Evalueringsnemnda kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra dette vilkåret når graden ble oppnådd etter fylte 50 år.

§ 6. Særlige kvalifikasjoner

Som prest kan også tilsettes person som oppfyller kravene i § 2 bokstavene a), c) og d), og som Evalueringsnemnda har truffet vedtak om å gjøre unntak fra § 2 bokstav b) for.

Vilkår for at nemnda kan treffe slikt vedtak er at det foreligger helt særlige grunner fremlagt i søknad fra vedkommende biskop. Vedkommende må ha personlige forutsetninger som gjør at han eller hun utvilsomt er særlig

kvalifisert for å utføre prestedtjeneste i Den norske kirke, og det må også foreligge et særlig kirkelig behov for vedkommendes tjeneste.

§ 7. *Autoriserte prester*

Som prest kan også tilsettes statsborger fra annet EØS-land som er autorisert av Kirkerådet etter forskrift om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om det europeiske samarbeidsområde (EØS-avtalen), og som oppfyller kravene her i § 2 bokstavene a) og d).

§ 8. *Saksbehandling og klage regler*

Evalueringsnemnda er avgjørelsesmyndighet og vurderer søknader etter § 5 og § 6.

Forvaltningsloven gjelder for nemndas saksbehandling.

Kirkerådets sekretariat er sekretariat for nemnda.

Evalueringsnemndas vedtak kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak.

Ved søknad etter § 5 om tilsvarende kompetanse som cand.theol.-graden, er det søkeren selv som har klagerett. Ved søknad om unntak fra kompetansekrav, jf. § 6, ligger klageretten hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.

Klageorgan er Kirkerådet ved Kirkerådets arbeidsutvalg. Kirkerådets leder er leder av klageorganet.

Som faglig konsultativt medlem uten stemmerett skal i hver enkelt klagesak fungere det medlem eller varamedlem av Evalueringsnemnda valgt etter § 4 første ledd annet strekpunkt som ikke deltok i behandlingen av den aktuelle saken i nemnda.

Regler for Kirkerådets virksomhet gjelder for klageorganet så langt det passer.

Kirkerådet sørger for at Kirkemøtet årlig orienteres om vedtak i eventuelle klagesaker, om vedtak som er truffet etter § 5 og § 6 samt en orientering om autorisasjoner gitt etter § 7.

Kirkerådet kan gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen for klageorganet.

§ 9. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter forskrift 17. juni 1988 nr. 3361 om tilsetting av menighetsprest.

11. april Nr. 1811 2016

Reglement for Bispemøtet

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 32 om Den norske kirke (kirkeloven) § 26 tredje ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

§ 2. Bispemøtet virker for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene, uten å binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner.

Møtet avgir uttalelse i saker som det blir forelagt og utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet. Det avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet.

§ 3. Bispemøtet samles normalt tre ganger årlig.

§ 4. Bispemøtet har et arbeidsutvalg som består av preses, visepreses og ett medlem valgt blant de øvrige biskoper. Preses utnevnes etter en forutgående nominasjonsprosess, jf. regler om nominasjon mv. ved utnevning av biskoper § 7. Bispemøtet velger selv visepreses og det øvrige medlem for to år om gangen. Arbeidsutvalget har under ledelse av preses det løpende arbeid med Bispemøtets saker. Bispemøtet skal ha sekretær.

§ 5. Ved behandling av læreklager mot enkeltpersoner kommer Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager til anvendelse.

§ 6. Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

Under forutsetning av at Stortinget vedtar de foreslåtte endringene i kirkeloven, trer regelendringene i kraft fra samme tidspunkt som endringen av kirkeloven § 26 trer i kraft.

11. april Nr. 1812 2016

Tjenesteordning for biskoper

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

Biskopens ansvar og myndighet

§ 1. Biskopen skal gjennom forkynnelse og sakramentforvaltning ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, fremme og bevare enheten i Guds kirke og rettlede og oppmuntre bispedømmets menigheter, kirkelig tilsatte og øvrige medarbeidere. For å ivareta dette tilsynsansvar kan biskopen gi råd og veiledning, og også gi bindende pålegg vedrørende presters og andre kirkelig tilsattes tjenesteutøvelse.

Biskopen ser til at prestene forvalter sakramentene, forkynner og selv lever i overensstemmelse med den kristne tro, slik den er uttrykt i vår kirkes bekjennelse og ordninger, og at også andre som er vigslet til tjeneste i kirken virker og lever i samsvar med vigslingsformaning og løfte.

Biskopen fører tilsyn med at de kirkelige råd i bispedømmet utfører sitt arbeid i lojalitet med den evangelisk-lutherske lære.

§ 2. Biskopen er den øverste leder av prestatjenesten i bispedømmet og sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådenes virksomhet.

Biskopen er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke, og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

Biskopen sørger for at ledige prostestillinger blir betjent.

Biskopen kan delegere myndighet etter denne bestemmelsen til stiftsdirektøren.

§ 2a. Bispemøtets preses ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor biskopene. Kirkerådets leder ivaretar tilsvarende overfor preses.

§ 3. Biskopen forordner gudstjenester i bispedømmets sokn og beslutter hvor mange gudstjenester det skal holdes i den enkelte kirke eller annet gudstjenestested.

§ 4. Biskopen utøver den myndighet som i liturgiernes bestemmelser er tillagt biskopen.

§ 5. Biskopen kan selv eller ved annen prest forrette gudstjenester og bruke kirkene i sitt bispedømme på samme måte som menighetsprestene. I slike tilfeller har biskopen fortrinnsrett til bruk av kirken.

Biskopen fører tilsyn med bruk av kirkene og avgjør klager på bruk og utlån av kirkene etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 6. Biskopen fører vigslingsregister for sitt bispedømme. Bispemøtet kan fastsette nærmere regler for føringen av registeret.

Biskopens tjenestefunksjoner

§ 7. Biskopen visiterer sokn i bispedømmet i samsvar med visitasreglement fastsatt av Bispemøtet.

§ 8. Biskopen beslutter om ordinasjon til prestatjeneste og vigsling til andre kirkelige tjenester, etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten, og forretter så ordinasjons- eller vigslingshandlingen etter forordnet liturgi. Biskopen kan etablere en ordning for forberedelse til ordinasjon. Bare vigslet biskop kan forrette ordinasjon til prestatjeneste. Etter anmodning fra den som fungerer som biskop, kan en annen vigslet biskop forrette ordinasjon til prestatjeneste. Sistnevnte vurderer i slike tilfeller kandidatens skikkethet og treffer beslutning om ordinasjon.

Bare personer som fyller de av Kirkemøtet oppstilte kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke, kan ordineres til prestatjeneste.

Ingen kan ordineres eller vigsles uten å være tilsatt i en ordnet kirkelig stilling som krever slik ordinasjon eller vigsling. I særlige tilfeller kan likevel kandidater som fyller vilkårene for tilsetting som menighetsprest, ordineres til feltpresttjeneste, tjeneste i kirkelige organisasjoner, utdanningsinstitusjoner og lignende etter nærmere regler fastsatt av Bispemøtet.

Vedtak om ordinasjon eller vigsling kan ikke påklages.

Etter søknad og med anbefaling fra vedkommendes kirkesamfunn kan biskopen treffe vedtak om at en persons presteordinasjon i et annet kristent kirkesamfunn skal anses som gyldig grunnlag for å utøve prestatjeneste i Den norske kirke uten ny ordinasjon. Før slikt vedtak treffes, skal biskopen etter samtale ha funnet vedkommende skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med vår kirkes bekjennelse og ordninger. Vedtak som nevnt her, medfører ikke dispensasjon fra kvalifikasjonskravene for tilsetting av prest. Biskopens vedtak kan ikke påklages.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter denne paragraf.

§ 9. Biskopen gir kallsbrev/tjenestebrev ved tilsetting av ordinert eller vigslet person i kirkelig stilling, som bekreftelse på at vedkommende er ordinert eller vigslet, markering av biskopens tilsyn og formaning til menigheten om å ta imot den tilsatte som rett kalt tjener.

§ 10. Biskopen kan samtykke i at ordinert prest i Den norske kirke holder gudstjenester og forretter kirkelige handlinger i et prosti hvor vedkommende ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestatilling.

Biskopen kan gi egnede lekfolk som på ansvar og under tilsyn av prest utfører assisterende tjeneste under tjenestefrihet eller ledighet i en prestatilling, fullmakt til å forrette forordnede gudstjenester, dåp, nattverd og gravferd.

Slik fullmakt kan også gis teologiske studenter som befinner seg i den avsluttende delen av profesjonsstudiet i teologi eller tilsvarende.

§ 11. Biskopen kan gi representanter for andre kristne trossamfunn tillatelse til å preke og medvirke på annen måte i forordnede gudstjenester og ved kirkelige handlinger. Med unntak for vigslere kan ordinerte prester fra andre kristne trossamfunn gis tillatelse til å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger etter vår kirkes ordninger.

§ 11a. Når særlige grunner tilsier det, kan biskopen dispensere fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for kirkelig tilsatte og ombud, jf. kirkeloven § 29. For ansatte ved de sentralkirkelige råd er preses dispensasjonsmyndighet.

§ 12. Biskopen treffer etter søknad vedtak om at en person blir løst fra retten til å utøve prestatjeneste i Den norske kirke.

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeloven § 31 tredje ledd om å frata prest i Den norske kirke retten til å utføre prestatjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjenerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. Forvaltningsloven kapittel VI kommer til anvendelse. Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.

Biskopen sender Kirkerådet melding om vedtak etter første og andre ledd og om eventuelle klager etter tredje ledd.

Når biskopen finner grunnlag for å vurdere gjenerverv av presterettigheter for en som har mistet retten til å utføre prestatjeneste for alltid, eller før utløpet av den bestemte tid, fremmer biskopen saken for Den norske kirkes klagenemnd med tilråding om vedtak.

Bestemmelsen i denne paragraf får tilsvarende anvendelse for den rett til å utøve prestatjeneste i Den norske kirke som en prest i et annet kirkesamfunn er gitt etter § 8 femte ledd.

§ 13. Biskopen foretar vigsling av kirker som er godkjent av departementet.

Biskopen kan gi tillatelse til at forsamlingslokaler som skal tjene som kirkelokaler for et distrikt, og lokaler i institusjoner innvies til kirkelig bruk.

§ 14. Biskopen er prostens nærmeste overordnede og har prostene som sine medhjelpere i utøvelsen av sin gjerning. Biskopen kan delegere myndighet etter § 2, § 10 og § 11 første ledd til prosten.

Domprosten er biskopens faste vikar og kan dessuten i særskilte tilfeller bemyndiges til å utføre bispetjeneste etter § 7, § 8, § 9 og § 13. Domprosten kan verken som vikar eller i andre tilfeller forrette ordinasjon til prestatjeneste.

Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

Biskopen har medarbeidersamtaler med prostene og leder prostemøtene.

§ 15. Biskopen deltar i Bispemøtet som består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

§ 16. Biskopen deltar i Bispemøtets behandling av læresaker og kan reise læresak etter gjeldende regler.

§ 17. Biskopen er medlem av bispedømmerådet og Kirkemøtet.

Biskopen utarbeider hvert år sammen med bispedømmerådet en rapport om virksomheten og forholdene i bispedømmet.

§ 17b. Nidaros bispedømme har to tjenestegjørende biskoper. Bispemøtets preses utøver biskopens myndighet innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop utøver den myndighet som er lagt til biskopen, i de øvrige delene av Nidaros bispedømme. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om biskopens myndighet ligger til Nidaros biskop eller preses.

Preses har sete i Nidaros bispedømmeråd i saker om tilsetting, oppsigelse, avskjed og suspensjon innenfor Nidaros domprosti. Nidaros biskop har sete i bispedømmerådet i andre saker. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om Nidaros biskop eller preses har sete i bispedømmerådet.

Bispemøtets visepreses er fast vikar for preses' funksjoner som leder av Bispemøtet. Nidaros biskop er fast vikar for preses i saker som gjelder tilsynsområdet til preses. Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller hvem som er vikar for preses.

Biskopens tjenestevilkår

§ 18. Biskopen er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som til enhver tid gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke.

Biskopen har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 19. Biskopen har som tjenestedistrikt et bispedømme med utstrekning som fastsettes av Kongen.

§ 20. Biskopen tilsettes av Kirkerådet etter forskrift om framgangsmåten fastsatt av Kirkemøtet.

Biskopen må rette seg etter vedtatt tjenesteordning og finne seg i endringer i gjøremål og tjenestedistriktets utstrekning.

§ 21. Som biskop kan utnevnes person som har de kvalifikasjoner som Kirkemøtet har fastsatt som krav for å bli tilsatt som prest i Den norske kirke.

§ 22. Biskopen vigles i vedkommende bispedømmes domkirke etter forordnet liturgi forrettet av Bispemøtets preses. Vigslingsliturgiens formaning og løfte er bestemmende for biskopens tjeneste og livsførsel.

§ 23. Biskopen lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid.

§ 24. Biskopens tjenestedrakt er surtout etter modeller godkjent av Kirkemøtet, med det bispekors som følger det enkelte embete. Som liturgisk drakt bærer biskopen den korkåpe som følger embetet, sammen med alba, stola og bispekorset. Tjenestedrakt og liturgisk drakt bekostes av bispedømmerådet.

§ 25. (Opphevet.)

§ 26. Biskopen meddeles ferie og annen tjenestefrihet av preses. Preses meddeles ferie og annen tjenestefrihet av Kirkerådets leder.

Biskopen skal avsette nødvendig tid til studium, fritid og personlig fornyelse.

§ 27. Biskopen skaffer til veie opplysninger og gir uttalelse i saker som forelegges av departementet, Kirkerådet og andre kirkelige eller offentlige instanser, og kan av eget tiltak ta opp saker som gjelder forhold innen bispedømmet, Den norske kirke eller samfunnet ellers.

§ 28. Biskopen utfører de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved lov, i medhold av lov eller ved bestemmelse av Kongen eller departementet.

§ 29. Tjenesteordningen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter tjenesteordning 6. juni 1997 nr. 1055 for biskoper.

11. april Nr. 1813 2016

Tjenesteordning for fengselsprester

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Fengselspresten skal forvalte Ord og sakrament ved

- a) å holde de gudstjenester i fengselet som biskopen forordner,
- b) å utføre annet forkynnerarbeid i fengselet,
- c) å forrette kirkelige handlinger for fengselets innsatte og deres nærmeste pårørende,
- d) å utøve sjelesorg, gå med dødsbud, soknebud og også ellers besøke innsatte i fengselet.

Presten skal også utføre andre gjøremål fastsatt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller ved instruks for den enkelte stilling.

Presten skal forberede sine gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

§ 2. Som fengselsprest kan tilsettes person som innehar de kvalifikasjoner som kreves for tilsetting som menighetsprest i Den norske kirke.

Fengselsprest tilsettes etter regler om tilsetting gitt i personalreglement for prester i Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for prester tilsatt i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår som nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 3. Person som tilsettes som fengselsprest uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi.

Fengselspresten skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 4. Fengselspresten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Formaningen og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for presters tjeneste og livsførsel. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

§ 5. Prosten er fengselsprestens nærmeste overordnede. I fengsler med mer enn en prest kan det i instruks fastsettes at en av prestene skal lede prestetjenesten og være den andre prestens nærmeste overordnede.

§ 6. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte fengselspreststilling kan fastsettes ved instruks av bispedømmerådet.

Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også eventuelle andre prester i fengselet og fengselsdirektøren ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 7. Når ikke annet følger av instruks, må en fengselsprest ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger utenfor fengselet.

§ 8. Fengselspresten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 9. Fengselspresten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og mottar andre godtgjøringer etter de regler som gjelder til enhver tid.

§ 10. Fengselspresten må ikke drive privat næringsvirksomhet uten etter samtykke fra biskopen, og heller ikke inneha bistilling eller bierverv som kan hemme eller sinke det ordinære arbeid med mindre biskopen gir tillatelse til det. Bistilling eller bierverv må ikke være av en slik art at det kan bryte ned aktelse for prestedtjenesten.

§ 11. Fengselspresten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 12. Fengselspresten må finne seg i endring i tjenesteordning og instruks.

§ 13. Tjenesteordningen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter tjenesteordning 20. november 1997 nr. 1179 for fengselsprester.

11. april Nr. 1814 2016

Tjenesteordning for menighetsprester

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Denne tjenesteordning gjelder for menighetsprester som tilsettes av bispedømmerrådet. Som menighetsprest regnes sokneprest, prostiprest og kapellan. Tjenesteordningen gjelder også for andre ordinerte prester så langt den passer.

§ 2. Presten skal forvalte Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved å

- a) holde forordnede gudstjenester og forrette kirkelige handlinger,
- b) utføre dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøve sjelesorg og veiledning, gå med dødsbud, reise i soknebud og også ellers besøke syke og
- d) utføre forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighets byggende arbeid.

Presten skal også utføre andre gjøremål som er eller måtte bli pålagt ved lov eller bestemmelse av Kirkemøtet.

Presten skal forberede ovennevnte gjøremål og sette av nødvendig tid til studium og personlig fornyelse.

Nærmere bestemmelser om omfanget av ovennevnte gjøremål for den enkelte prest treffes av prosten etter samråd med presten. Biskopen kan ved instruks bestemme at enkelte prester helt eller delvis skal fritas for gjøremål som er nevnt i første ledd ovenfor, og tillegges en spesialisert tjeneste.

§ 3. Bare person som fyller de kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest i Den norske kirke som er fastsatt av Kirkemøtet, kan være fast tilsatt prest i Den norske kirke. Person som er vigslet til prest i annet kirkesamfunn, kan etter godkjenning i samsvar med tjenesteordning for biskoper § 8 femte ledd likevel tilsettes midlertidig i prestestilling når arbeidsmiljøloven tillater det, selv om vedkommende ikke fyller kvalifikasjonskravene. Vedkommende er så lenge tilsettingen varer å regne som prest i Den norske kirke i forhold til lovgivningen om vigselfmyndighet og taushetsplikt.

§ 4. Tilsetting av menighetsprester foretas av bispedømmerrådet i tråd med bestemmelsene i personalreglement for prester i Den norske kirke. Tilsetting skjer på de vilkår som gjelder generelt for ansatte i Den norske kirke. For øvrig skjer tilsetting på vilkår nevnt i utlysningen og med plikt til å rette seg etter denne tjenesteordning og instruks som er eller blir fastsatt.

§ 5. Person som tilsettes i prestestilling uten tidligere å være ordinert, kan ikke tiltre stillingen før ordinasjon er skjedd etter forordnet liturgi. Formaning og løftet i ordinasjonsliturgien er bestemmende for prestens tjeneste og livsførsel.

§ 6. Menighetsprester skal innsettes til tjenesten etter forordnet liturgi.

§ 7. Presten skal utføre sin tjeneste i samsvar med Den norske kirkes ordninger. Gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes etter de fastsatte liturgier. Liturgier og ordninger kan bare fravikes når de selv hjemler det.

Forrettende prest har ansvaret for å lede forberedelsen og gjennomføringen av gudstjenester og kirkelige handlinger. Presten har i denne sammenheng rett til å treffe beslutning i alle forhold der beslutningsmyndigheten ikke er lagt til andre enn presten.

§ 8. Presten står under tjenstlig tilsyn av biskop. Prosten er sokneprestens og prostiprestens nærmeste overordnede. Soknepresten er kapellanens nærmeste overordnede når ikke annet er bestemt av biskopen. Tjenstlig korrespondanse med høyere myndighet skal gå tjenesteveg gjennom nærmeste overordnede.

§ 9. Menighetsprester har ett eller flere sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde) og hele prostiet som tjenestestedstrukt, med mindre det følger av arbeidsavtale at tjenestestedstrukt skal være en avgrenset del av prostiet.

Bestemmelsen i første ledd om tjenestested gjelder ikke for prostiprester og menighetsprester som er tillagt en spesialisert tjeneste.

Endring av særskilt arbeidsområde eller faste arbeidsoppgaver skjer etter en samlet vurdering der både prestenes, menighetenes og bispedømmets interesser vektlegges.

Før det treffes avgjørelse om endringer i grensene for et tjenestedistrikt, skal saken behandles i samsvar med gjeldende regler om medbestemmelse.

§ 10. Prosten leder prestatjenesten i prostiet og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet.

Soknepresten leder prestatjenesten i det eller de sokn denne har som sitt særskilte arbeidsområde og sørger for den nødvendige samordning med menighetsrådets virksomhet. I forvaltningen av Ord og sakrament utøver alle menighetsprester et pastoralt lederansvar og bidrar til strategisk og åndelig ledelse i og av menigheten.

Når flere prester har et sokn som sitt særskilte arbeidsområde, deler prestene sitt arbeid mellom seg etter den arbeidsfordeling som gjelder. Soknepresten påser at gjeldende arbeidsfordeling mellom prestene blir fulgt og tar initiativ til endring dersom arbeidet ikke er rimelig fordelt. Før dette i tilfelle skjer, skal prestene under ledelse av soknepresten i fellesskap søke ved endret prioritering eller på annen måte å komme fram til en hensiktssvarende ordning. Ved uenighet mellom prestene forelegges saken for prosten.

§ 11. Enhver menighetsprest har rett til innenfor sitt tjenestedistrikt å utføre kirkelige handlinger som ønskes forrettet av dem.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som er bosatt utenfor tjenestedistriktet, unntatt gravferd når avdødes nærmeste pårørende eller den som sørger for gravferden er bosatt i distriktet.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger utenfor tjenestedistriktet, unntatt gravferd hvor menighetens kirkegård ligger utenfor distriktet. Tilsvarende unntak gjelder for gravferd fra krematorium, så fremt dette ligger i den kommune eller det prosti presten tjenestegjør innenfor.

Presten har ikke plikt til å utføre kirkelige handlinger for personer som står utenfor Den norske kirke, unntatt når dette følger av avtale inngått mellom Den norske kirke og annet kirkesamfunn.

§ 12. En ordinert prest i Den norske kirke må ikke uten samtykke fra vedkommende sokneprest, prost eller biskop holde gudstjenester eller forrette kirkelige handlinger i et tjenestedistrikt hvor denne ikke er ansatt i ordnet kirkelig prestepstilling.

§ 13. Soknepresten har ansvar for kirkebokføringen for det eller de sokn som utgjør dennes særskilte arbeidsområde, med mindre vedkommende myndighet har truffet bestemmelse om en annen ordning. Begjæringer om å få utført kirkelige handlinger rettes til den kirkebokførende prest, eventuelt gjennom annen prest som er bedt om å utføre handlingen. Melding om kirkelige handlinger som er utført av andre enn den kirkebokførende prest, sendes kirkebokføreren.

Anmodninger om nøddåp og soknebud rettes til den prest som skal utføre handlingen.

En kirkelig handling kan ikke nektes utført uten at det er hjemmel for slik nektelse i gjeldende ordning.

§ 14. Nærmere bestemmelser om tjenesteoppgaver for den enkelte menighetsprest kan fastsettes av biskopen i instruks for stillingen. Instruksen kan ikke fravike bestemmelser gitt av Kirkemøtet. Den enkelte prest kan ikke pålegges gjøremål som samlet inklusive reisetid ikke kan påregnes utført på tilfredsstillende måte innenfor normal arbeidsuke.

§ 15. Før instruks blir fastsatt, skal foruten vedkommende prest også andre særlig berørte prester og menighetsråd ha hatt anledning til å uttale seg. Vedkommende prest har plikt til på anmodning å levere arbeidsoppgaver med angivelse av den tid som medgår til de forskjellige kategorier av tjenester. Reisetid oppgis særskilt. Endelig forslag til instruks utferdiges av prosten.

§ 16. Prest som i sin prestegjerning ser seg tvunget til jevnlig å gjøre tjeneste utover en normalarbeidstid, skal henvende seg til nærmeste overordnede som skal bistå presten med å finne fram til adekvat prioritering av arbeidsoppgavene eller andre rådgjerdere som kan lette arbeidssituasjonen, og – dersom det finnes nødvendig – eventuelt ta opp spørsmålet om endring av arbeidsfordeling eller instruks.

Det kan organiseres arbeidsveiledning etter nærmere bestemmelse av Bispemøtet.

§ 17. Menighetsprester lønnes av Den norske kirke.

For vigsel hvor begge brudefolkene er bosatt utenfor prestens tjenestedistrikt og for gravferd hvor både avdøde og avdødes nærmeste pårørende/den som sørger for gravferden er bosatt utenfor prestens tjenestedistrikt, kan presten motta betaling etter de satser som gjelder for vikartjeneste når bispedømmerådet har bestemt at slik betaling skal kreves av rekvirenten.

Menighetsprester tilkommer skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes regulativ etter nærmere regler og har alminnelig samtykke til bruk av eget skyssmiddel på tjenestereiser.

§ 18. Menighetsprester må ikke uten biskopens samtykke inneha bistilling eller bierverv eller drive privat næringsvirksomhet som kan hemme eller sinke prestens ordinære arbeid. Bistilling, bierverv eller privat næringsvirksomhet må ikke være av en slik art at det kan bryte ned den aktelse eller tillit som er nødvendig for å utføre prestatjeneste.

§ 19. (Opphevet.)

§ 20. Presten har rett til ferie, fridager og tjenestefrihet etter gjeldende lov- og avtaleverk.

Prestene utfører vikartjeneste og betjening av ledige stillinger etter gjeldende ordninger. Dersom vikartjeneste eller styring under ledighet ikke skjer ved heltidsansatt prest, tilpasses prestetjenesten slik prosten treffer bestemmelse om.

§ 21. (Opphevet.)

§ 22. Presten har taushetsplikt etter gjeldende regler.

§ 23. Presten er i sin stillingsutøvelse undergitt den til enhver tid gjeldende tjenesteordning og stillingsinstruks, jf. § 14.

§ 24. Tjenesteordningen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter tjenesteordning 19. oktober 1990 nr. 4983 for menighetsprester.

11. april Nr. 1815 2016

Tjenesteordning for proster

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016 nr. 31 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 31 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Prosten leder prestetjenesten i prostiet og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse.

§ 2. Prosten er forpliktet på de mål og strategier som er fastsatt for virksomheten i Den norske kirke og i vedkommende bispedømme og skal støtte opp om tiltak som fremmer disse.

§ 3. Prosten skal i samvirke med kirkelige råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte.

§ 4. Prosten ivaretar arbeidsgivers styringsrett overfor prestene i prostiet og har biskopen som sin overordnede. Prosten er nærmeste overordnede for prostiets sokneprester og prostiprester og fordeler de oppgaver mellom prostiets prester som ikke allerede er pålagt den enkelte prest ved instruks eller særskilt bestemmelse gitt av høyere myndighet. Prosten tilstår prestene ferie og tjenestefrihet i samsvar med gjeldende lov- og avtaleverk.

§ 5. Prosten skal se til at prestene i prostiet forvalter Ord og sakrament slik at kristen tro og kristent liv fremmes i menighetene ved at de etter gjeldende ordninger

- a) holder forordnede gudstjenester og forretter kirkelige handlinger,
- b) deltar i utførelsen av dåps- og konfirmasjonsopplæring,
- c) utøver sjelesorg og veiledning, går med dødsbud, reiser i soknebud og også ellers besøker syke i soknene og
- d) utfører forkynnerarbeid og i samråd med menighetsrådet annet menighetsbyggende arbeid.

Prosten skal stimulere prestene til etterutdanning og bidra til at de opprettholder og utvikler sin kompetanse i samsvar med fastsatte mål og planer.

§ 6. Prosten skal sørge for den nødvendige samordning mellom prestetjenesten og de kirkelige rådenes virksomhet.

Prosten er medlem av prostirådet, der hvor slikt er opprettet. Prosten har rett til å ta del i menighetsmøter og menighetsrådsmøter i prostiet, men bare stemme om han/hun ellers har stemmerett i organet. Prosten er medlem av kirkelig fellesråd når han/hun er oppnevnt av biskopen, og kan også bemyndiges til uten stemmerett å ta del i fellesrådets møter på biskopens vegne.

§ 7. Prosten

- a) gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter,
- b) foretar prostebesøk i prostiets menigheter etter den ordning som er fastsatt i bispedømmet,
- c) deltar i forberedelse og gjennomføring av bispevisitaser og utfører de deler av visitasen som pålegges av biskopen, i samsvar med visitasreglement for Den norske kirke,
- d) medvirker ved tilsetting av biskop og ved tilsetting av kirkelige tjenestemenn etter gjeldende regler,
- e) utferdiger for biskopen forslag til instruks for den enkelte menighetsprest i prostiet i samsvar med regler fastsatt i tjenesteordning for menighetsprester,
- f) medvirker ved ordinasjon av prest og vigsling av kateket, kantor og diakon etter gjeldende bestemmelser,
- g) foretar vigsling til fast kirkelig tjeneste etter gjeldende bestemmelser,
- h) innsetter menighetsprest, kateket, kantor og diakon, eller bemyndiger andre til å gjøre det, etter gjeldende bestemmelser,
- i) holder seg orientert om kirkene i prostiet og medvirker ved kirkevigsler,
- j) samtykker i at forsamlingslokaler nyttes og innvies som interimskirker,
- k) vigsler kirkegård eller bemyndiger annen prest til å gjøre det,
- l) deltar i prostemøte og bispedømmemøter,
- m) deltar i kirkejubilee, grunnsteinsnedleggelse og liknende spesielle anledninger sammen med eller på vegne av biskopen og
- n) gir uttalelse i saker som gjelder forhold i prostiet og etter anmodning av høyere myndighet også i saker som gjelder bispedømmet eller hele Den norske kirke.

Prosten utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet eller biskopen.

§ 8. Prosten er med hensyn til rettigheter og plikter undergitt de regler som gjelder for arbeidstakere i Den norske kirke. Prostens tjenstedistrikt utgjør et prosti med utstrekning fastsatt av departementet. Prosten må finne seg i endringer i gjøremål og tjenstedistriktets utstrekning.

§ 9. Prost i et prosti med domkirke er domprost. Domprosten er biskopens faste vikar. Biskopen kan i særskilte tilfeller bemyndige domprosten til å utføre bispetjeneste.

§ 10. Prosten innsettes i sin stilling av biskopen eller på dennes vegne av domprosten eller en annen prost etter avgjørelse av biskopen.

§ 11. Prosten lønnes etter Den norske kirkes lønnsregulativ og får særskilte godtgjøringer etter de regler og satser som gjelder til enhver tid. For tjenestereiser som er nødvendige for å utføre oppgaver etter denne tjenesteordning, tilkommer prosten skyssgodtgjøring etter Den norske kirkes satser innenfor budsjettamme fastsatt av bispedømmerådet.

§ 12. Tjenesteordningen for menighetsprester gjelder for proster så langt den passer.

§ 13. Tjenesteordningen kan endres ved vedtak av Kirkemøtet.

§ 14. Tjenesteordningen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter tjenesteordning 16. april 2004 nr. 634 for proster.

12. april Nr. 1816 2016

Reglement for Bispemøtets behandling av læreklager

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 12. april 2016 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) § 26 tredje ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Bispemøtet gir etter anmodning uttalelse i saker der noen er klaget inn for å lære eller opptre i strid med Den norske kirkes bekjennelse.

§ 2. Når Bispemøtet behandler denne type saker skal møtet oppnevne teologisk sakkyndige, inntil fire, med talerett. Oppnevningen er knyttet til den enkelte sak.

Bispemøtet kan tiltres av en person med talerett som påklagede peker ut. Påklagede har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig og, så fremt saken behandles i møte, også muntlig. En eventuell skriftlig redegjørelse fra påklagede følger saken.

§ 3. Anmodning om å ta opp en sak til behandling rettes til preses. Læresak kan bare reises i saker som gjelder sentrale lærepunkter med en vidtrekkende karakter.

Bispemøtet kan avvise saker som ikke anses å ha en karakter som foranlediger behandling etter disse regler.

§ 4. Læresak kan reises av:

- a) Kirkerådet
- b) Den norske kirkes klagenemnd
- c) En biskop, som kan reise læresak av eget tiltak, etter læreklage fra andre eller etter anmodning av en tilsatt som ønsker å få sin lære bedømt.

I tjenestesaker vedrørende personer i kirkelig stilling reises læresak av biskopen i det bispedømmet hvor vedkommende gjør tjeneste. Dersom læreklage blir reist i forbindelse med en tilsettingssak i et annet bispedømme, er biskopen i det bispedømmet hvor stillingen er lyst ledig, ansvarlig for behandlingen. Læresak vedrørende søker som ikke er tilsatt i offentlig kirkelig stilling reises av biskopen i det bispedømmet hvor stillingen søkes.

Læresak mot biskop kan bare reises av Kirkerådet, Den norske kirkes klagenemnd eller preses. Den biskopen som det er reist læreklage mot, fratrer den videre saksbehandling.

§ 5. Før læresak blir brakt inn for Bispemøtet, skal biskopen ha hatt inngående drøftelser og samtaler med den person lærespørsmålet gjelder med sikte på å oppnå slik avklaring at læresak kan unngås. Vedkommende kan utpeke en person til å delta i drøftelsene og samtalene. Dersom læresak etter dette blir reist, skal vedkommende ha kopi av henvendelsen til Bispemøtet. Gjelder læreklagen en biskop skal samtalene føres av preses.

§ 6. Hvis det i en tilsettingssak under den forberedende saksbehandling eller i tilsettingsorganet fremkommer læremessig klage mot en søker som ellers ville være aktuell kandidat, går saken til vedkommende biskop til vurdering av om læresak bør reises. Hvis læresak blir reist, utsettes tilsettingssaken. Hvis biskopen avviser klagen, fortsetter tilsettingssaken.

§ 7. Hvis den som læresak er reist mot endrer oppfatning, fratrer sin stilling eller trekker sin søknad tilbake, bortfaller videre behandling.

§ 8. Bispemøtets forhandlinger er fortrolige. Når det i en læresak ikke er enighet skal det i Bispemøtets uttalelse redegjøres for de forskjellige standpunkter. Hvert medlem har rett til å gi uttrykk for sitt syn i en skriftlig fremstilling.

§ 9. Bispemøtets uttalelse sendes til den som har reist saken, og til påklagede. Hvis Bispemøtets uttalelse konkluderer med at det kan være grunnlag for en tjenstlig reaksjon, sendes saken til det organ som spørsmålet om tjenstlige reaksjoner hører under med kopi til påklagede. I motsatt fall sendes melding bare til påklagede.

5. okt. Nr. 1817 2016

Ikrafttredelse av forskrifter fastsatt av Kirkemøtet i 2016

Hjemmel: Fastsatt av Kirkerådet 5. oktober 2016 med hjemmel i forskrift 11. april 2016 nr. 1809 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) § 8, forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke § 9, regler 11. april 2016 nr. 1765 for Den norske kirkes klagenemnd § 6, tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1812 for biskoper § 29, tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1813 for fengselsprester § 13, tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1814 for menighetsprester § 24 og tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1815 for proster § 14. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

Forskrift 11. april 2016 nr. 1809 om autorisasjon av prester i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) trer i kraft 1. januar 2017.

Forskrift 11. april 2016 nr. 1810 om kvalifikasjonskrav for tilsetning som prest i Den norske kirke trer i kraft 1. januar 2017.

Regler 11. april 2016 nr. 1765 for Den norske kirkes klagenemnd trer i kraft 1. januar 2017.

Tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1812 for biskoper trer i kraft 1. januar 2017.

Tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1813 for fengselsprester trer i kraft 1. januar 2017.

Tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1814 for menighetsprester trer i kraft 1. januar 2017.

Tjenesteordning 11. april 2016 nr. 1815 for proster trer i kraft 1. januar 2017.

8. des. Nr. 1818 2016

Forskrift om endring i forskrift om hvilke fag som er lagt under lov om mesterbrev i håndverk og annen næring

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 8. desember 2016 med hjemmel i lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring § 6 jf. § 1, jf. forskrift 12. desember 1986 nr. 2187 til mesterbrevloven § 1 første ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 8. desember 2000 nr. 1281 om hvilke fag som er lagt under lov om mesterbrev i håndverk og annen næring gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

§ 1. Følgende fag er lagt inn under lov om mesterbrev i håndverk og annen næring med tilhørende mestertittel:

<i>Mesterfag</i>	<i>Mestertittel</i>
Anleggsgartnerfaget	Mester i anleggsgartnerfaget
Bakerfaget	Bakermester
Bilfaget, lette kjøretøy	Mester i bilfaget, lette kjøretøy
Bilfaget, tunge kjøretøy	Mester i bilfaget, tunge kjøretøy
Billakkererfaget	Mester i billakkererfaget
Bilskadefaget	Mester i bilskadefaget
Blomsterdekoratørfaget	Blomsterdekoratørmester
Bokbinderfaget	Bokbindermester
Boktrykkerfaget	Boktrykkermester
Bunadtilvirkerfaget	Bunadmester
Buntmakerfaget	Buntmakermester
Butikkslakterfaget	Mester i butikkslakterfaget
Byggtapetsfaget	Byggtapetsmester
Bygningsglassfaget	Bygningsglassmester
Børsemakerfaget	Børsemakermester
Dame- og herrefrisørfaget	Dame- og herrefrisørmester
Damefrisørfaget	Damefrisørmester
Feierfaget	Feiermester
Filigransarbeider	Mester i filigransfaget
Filigranssølvsmidfaget	Filigranssølvsmidmester
Finsteinhuggerfaget	Finsteinhuggermester
Forgyllerfaget	Forgyllermester
Fotograffaget	Fotografmester
Frisørfaget	Frisørmester
Førtrykkerfaget	Førtrykkmester

<i>Mesterfag</i>	<i>Mestertittel</i>
Gipsmakerfaget	Gipsmakermester
Glassfaget	Glassmester
Glassmesterfaget	Glassmester
Grafikerfaget	Mester i grafikerfaget
Grafisk trykkerfaget	Mester i grafisk trykking
Gravørfaget	Mester i gravørfaget
Gullsmedfaget	Gullsmedmester
Herrefrisørfaget	Herrefrisørmester
Herreskredderfaget	Herreskreddermester
Hjul- og karosserimakerfaget	Mester i hjul- og karosserimakerfaget
Hjulutrustningsfaget	Mester i hjulutrustningsfaget
Hovslagerfaget	Hovslagermester
Håndbokbinderfaget	Håndbokbindermester
Håndveverfaget	Håndvevermester
Institusjonskokkfaget	Mester i institusjonskokkfaget
Instrumentmakerfaget	Instrumentmakermester
Keramikerfaget	Keramikerfaget
Kjemisk rensenfaget	Mester i kjemisk rensing
Kjole- og draktsyermester	Kjole- og draktsyermester
Kjøttskjærerfaget	Mester i kjøttskjærerfaget
Kobber- og blikkenslagerfaget	Kobber- og blikkenslagermester
Kokkfaget	Kokkmester
Konditorfaget	Konditormester
Kostymesyerfaget	Kostymesyermester
Kulde- og varmpumpemontørfaget	Mester i kulde- og varmpumpemontørfaget
Kuldemontørfaget	Kuldemontørmester
Kurvmakerfaget	Kurvmakermester
Litograffaget	Litografmester
Låsesmedfaget	Låsesmedmester
Malerfaget	Malermester
Maskør- og parykkmakerfaget	Mester i maskør- og parykkmakerfaget
Mediegrafikerfaget	Mediegrafikermester
Motorsykkelfaget	Mester i motorsykkelfaget
Murerfaget	Murmester
Møbelsnekkerfaget	Møbelsnekkermester
Møbeltapetsererfaget	Møbeltapetsermester
Parykkmakerfaget	Parykkmakermester
Porteføljemakerfaget	Porteføljemakermester
Pottemakerfaget	Pottemakermester
Profileringsdesignfaget	Profileringsdesignmester
Pølsemakerfaget	Pølsemakermester
Reprodusørfaget	Reprodusørmester
Reservedelsfaget	Mester i reservedelsfaget
Rørleggerfaget	Rørleggermester
Salmakerfaget	Salmakermester
Seilmakerfaget	Seilmakermester
Skomakerfaget	Skomakermester
Skredderfaget	Skreddermester
Slakterfaget	Slaktermester
Smedfaget	Smedmester
Snekkerfaget	Snekkermester
Steinfaget	Mester i steinfaget
Stillasbyggerfaget	Stillasmester
Strikkefaget	Strikkehåndverksmester
Sølvsmedfaget	Sølvsmedmester
Tak- og membrantekkerfaget	Taktekkmester
Taktekkerfaget	Taktekkmester
Tannteknikerfaget	Tannteknikmester
Tekstilrenholds-faget	Mester i tekstilrenholds-faget
Tekstilrensfaget	Mester i tekstilrensfaget
Tredreierfaget	Tredreiermester

<i>Mesterfag</i>	<i>Mestertittel</i>
Treskjærerfaget	Treskjærmester
Trevare- og bygginnredningsfaget	Trevaresnekkmester
Trevare- og møbelsnekkerfaget	Trevare- og møbelsnekkmester
Trevaresnekkerfaget	Snekkmester
Trykkerfaget	Trykkermester
Tømrerfaget	Bygg-/tømrmester
Urmakerfaget	Urmakermester
Ventilasjons- og blikkenslagerfaget	Blikkenslagermester

II

Forskriften trer i kraft straks.

17. des. Nr. 1819 2016

Forskrift om Nasjonal vitnemåls- og karakterportal

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 17. desember 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4–14 tredje ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder Nasjonal vitnemåls- og karakterportal (Vitnemålsportalen), som er en tjeneste for digital, tidsbegrenset tilgjengeliggjøring av oppnådde grader og karakterer.

Personopplysningsloven og forskrift om personopplysninger gjelder for Vitnemålsportalen. Det er ikke nødvendig at den som tar i bruk portalen gir særskilt samtykke til å behandle personopplysninger i forbindelse med Vitnemålsportalen.

§ 2. Vitnemålsportalens formål

Formålet med portalen er å sikre sannferdig informasjon om oppnådde grader og karakterer ved at personer på en enkel måte kan synliggjøre sine resultater og å forhindre bruk av forfalskede vitnemål og karakterutskrifter. Opplysningene i portalen skal gi sikker identifikasjon av den informasjon gjelder. Opplysninger om brukeraktiviteten i Vitnemålsportalen kan sammenstilles i statistisk form og brukes i nasjonal rapportering.

Opplysningene i portalen kan ikke anvendes til formål som er uforenlig med første ledd.

§ 3. Behandlingsansvarlig

Kunnskapsdepartementet er behandlingsansvarlig for personopplysninger i portalen, jf. personopplysningsloven § 2 nr. 4.

Det daglige behandleransvaret er delegert til Universitetet i Oslo (UiO).

Felles studieadministrativt tjenestесenter (FSAT) forvalter registeret og behandler personopplysninger i registeret på vegne av behandlingsansvarlig.

§ 4. Vitnemålsportalens innhold

Vitnemålsportalen inneholder fødselsnummer eller D-nummer fra nåværende og tidligere studenter samt identifiseringsinformasjon om utdanningsinstitusjonene.

Ved pålogging og bruk av vitnemålsportalen, vil personopplysninger som navn, oppnådde grader og karakterer innhentes fra de utdanningsinstitusjonene den informasjonen gjelder har avlagt eksamen ved.

§ 5. Deling av resultater

Den informasjonen gjelder bestemmer hvem som skal få tilgang til informasjon via portalen, hvilken informasjon de skal få tilgang til, og for hvilket tidsrom.

§ 6. Dokumenter fra Vitnemålsportalen

Dokumenter som deles via Vitnemålsportalen kan kun verifiseres i sin opprinnelige digitale form.

§ 7. Taushetsplikt

Enhver som behandler personopplysninger etter forskriften har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.

§ 8. Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

18. des. Nr. 1820 2016**Forskrift om endring i forskrift om overgangsregler for personer som har rett til barnetillegg til uføretrygd per 31. desember 2015**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 18. desember 2016 med hjemmel i lov 18. desember 2015 nr. 103 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover (økning i grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister og andre endringer) del X nr. 7. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 23. september 2015 nr. 1095 om overgangsregler for personer som har rett til barnetillegg til uføretrygd per 31. desember 2015 gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

§ 2. Øvre tak på summen av uføretrygd og barnetillegg

For personer som er omfattet av § 1 gis bestemmelsen i folketrygdloven § 12–15 tredje ledd virkning først fra 1. januar 2021. I overgangsperioden gjelder særlige regler, jf. andre til sjette ledd.

Fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016 kan summen av uføretrygd og barnetillegg ikke utgjøre mer enn 110 prosent av inntekt før uførhet.

Fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017 kan summen av uføretrygd og barnetillegg ikke utgjøre mer enn 107 prosent av inntekt før uførhet.

Fra 1. januar 2018 til 31. desember 2018 kan summen av uføretrygd og barnetillegg ikke utgjøre mer enn 104 prosent av inntekt før uførhet.

Fra 1. januar 2019 til 31. desember 2019 kan summen av uføretrygd og barnetillegg ikke utgjøre mer enn 101 prosent av inntekt før uførhet.

Fra 1. januar 2020 til 31. desember 2020 kan summen av uføretrygd og barnetillegg ikke utgjøre mer enn 98 prosent av inntekt før uførhet.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2017.

18. des. Nr. 1821 2016**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 18. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 og § 22–2. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Utgiftene ved anskaffelse av spesiallaget «myk fotseng» dekkes i den utstrekning de overstiger 225 kroner pr. enhet (450 kroner pr. par).

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Utgiftene ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav a, dekkes i den utstrekning de overstiger 655 kroner pr. anskaffelse. For barn under 10 år dekkes utgiftene i den utstrekning de overstiger 395 kroner pr. anskaffelse. Ved anskaffelse av ortopedisk fottøy som nevnt i første ledd bokstav c ytes det stønad med inntil 1 605 kroner pr. anskaffelse.

§ 5 nr. 5 første punktum skal lyde:

Ved den første tilpasningen av brystprotese kan det ytes stønad til en spesialbrystholder med inntil 780 kroner. Det kan ikke ytes stønad til spesielle klær for den som bruker brystprotese.

§ 8 andre ledd skal lyde:

Det ytes stønad til en eller flere parykker i kalenderåret etter medlemmets behov. Det kan ytes stønad med inntil 5 605 kroner pr. kalenderår. Hvis medlemmet må bruke individuelt tillaget parykk på grunn av avvikende hodeform eller allergisk reaksjon mot syntetisk materiale, kan det ytes stønad med inntil 14 505 kroner pr. kalenderår. Det er et vilkår at relevant kontaktallergi er dokumentert ved allergologisk utredning fra dermatolog eller spesialavdeling i sykehus.

§ 8 femte ledd skal lyde:

Det kan i stedet for stønad til parykk ytes stønad til hodeplagg med inntil 5 605 kroner pr. kalenderår.

§ 9 nr. 2 skal lyde:

Stønad ytes til anskaffelse av inntil to ekstra par alminnelig fottøy per år med inntil 780 kroner per par.

§ 9 nr. 3 skal lyde:

Det kan gjøres unntak fra antallsbegrensningen i nr. 2 til barn i vekst og når lege godtgjør at funksjonsforstyrrelsen er av en slik art at fottøyet slites mer enn normalt. Når det gjøres unntak på grunn av funksjonsforstyrrelse, dekkes utgifter til begge par fottøy med inntil 780 kroner per par.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2016.

18. des. Nr. 1822 2016

Forskrift om endring i forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 18. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer gjøres følgende endringer:

§ 8 bokstav a første og andre ledd skal lyde:

- a) Høreapparat med tilbehør og individuelt tilpassede ørepropper som er søkt om i samsvar med denne forskriften. Det kan gis stønad med opptil 4 205 kroner for analogt høreapparat uten propp og 4 555 kroner for analogt høreapparat med propp. Stønads grensene kan fravikes for analogt høreapparat hvis et dyrere apparat er nødvendig av medisinske grunner for å oppnå en vesentlig bedre hørselsfunksjon. Stønad til digitalt høreapparat kan gis med opptil 5 910 kroner. Stønads grensen for digitalt høreapparat kan ikke fravikes.

§ 12 andre ledd første punktum skal lyde:

Stønad til tinnitusmaskerer kan ytes med opptil 3 395 kroner.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2016.

19. des. Nr. 1823 2016

Forskrift om endring i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 19. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. II (forordning (EU) 2016/842, forordning (EU) 2016/895, forordning (EU) 2016/896, forordning (EU) 2016/897, forordning (EU) 2016/898, forordning (EU) 2016/899, forordning (EU) 2016/900, forordning (EU) 2016/972, forordning (EU) 2016/973, forordning (EU) 2016/997, forordning (EU) 2016/1007, forordning (EU) 2016/1095 og forordning (EU) 2016/1220). Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen tilføyes:

(forordning (EU) 2016/896, forordning (EU) 2016/897, forordning (EU) 2016/898, forordning (EU) 2016/899, forordning (EU) 2016/900, forordning (EU) 2016/972, forordning (EU) 2016/973, forordning (EU) 2016/997, forordning (EU) 2016/1007, forordning (EU) 2016/1095 og forordning (EU) 2016/1220)

under punktet om forordning (EU) nr. 167/2008 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/842)

under punktet om forordning (EU) nr. 1290/2008 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/895

under punktet om forordning (EU) nr. 1444/2006 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/897

under punktet om forordning (EU) nr. 333/2010 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/897)

under punktet om forordning (EU) nr. 184/2011 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/897)

under punktet om forordning (EU) nr. 1334/2003 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/1095

under punktet om forordning (EU) nr. 479/2006 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) nr. 335/2010 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) nr. 991/2012 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) 636/2013 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

I § 3 første ledd tilføyes følgende:

under punktet (EU) nr. 167/2008 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/842)

under punktet (EU) nr. 1290/2008 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/895

under punktet om forordning (EU) nr. 1444/2006 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/897

under punktet om forordning (EU) nr. 333/2010 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/897)

under punktet om forordning (EU) nr. 184/2011 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/897)

under punktet om forordning (EU) nr. 1334/2003 tilføyes:
og forordning (EU) 2016/1095

under punktet om forordning (EU) nr. 479/2006 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) nr. 335/2010 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) nr. 991/2012 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

under punktet om forordning (EU) 636/2013 tilføyes:
(endret ved forordning (EU) 2016/1095)

Til slutt i oppstillingen i § 3 første ledd skal følgende tilføyes:

- forordning (EU) 2016/896,
- forordning (EU) 2016/897,
- forordning (EU) 2016/ 898,
- forordning (EU) 2016/899,
- forordning (EU) 2016/900,
- forordning (EU) 2016/972,
- forordning (EU) 2016/973,
- forordning (EU) 2016/997,
- forordning (EU) 2016/1007,
- forordning (EU) 2016/1095 og
- forordning (EU) 2016/1220

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

20. des. Nr. 1824 2016**Forskrift om endring i forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2016 med hjemmel i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 14–4.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg IX nr. 14 (direktiv 2006/48/EF) og nr. 31 (direktiv 2006/49/EF). Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Forskriften del III gjelder for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern og verdipapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester som nevnt i verdipapirhandelloven § 2–1 første ledd nr. 3 og 6. Forskriften del V gjelder for banker, kredittforetak og holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern. For morselskap som eier bank og/eller kredittforetak, skal minstekrav til likviditetsreserve oppfylles på delkonsolidert nivå og konsolidert nivå. For bank og kredittforetak skal minstekravet også oppfylles på foretaksnivå.

Ny del III skal lyde:

Del III. Krav til uvektet kjernekapitaldekning**§ 5. Uvektet kjernekapitaldekning**

Foretak skal til enhver tid ha en uvektet kjernekapitaldekning som utgjør minst 3 prosent av institusjonens eksponering (eksponeringsmålet).

Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitaldekningsbuffer som utgjør minst 2 prosent av institusjonens eksponering (eksponeringsmålet). Systemviktige banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitaldekningsbuffer som utgjør minst 1 prosent av institusjonens eksponering (eksponeringsmålet). Finanstilsynet kan gi banker som benytter standardmetoden for å beregne kredittrisiko i henhold til kapitalkravsforskriften del II, unntak fra kravet i første punktum. Finansdepartementet kan i særlig tilfelle sette ned kravet i annet punktum.

Uvektet kjernekapitaldekning skal beregnes etter følgende formel og skal uttrykkes i prosent:

$$\text{Uvektet kjernekapitaldekning} = \frac{\text{Kapitalmål}}{\text{Eksponeringsmål}}$$

Kapitalmål er summen av egenkapital og annen godkjent kjernekapital som angitt i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak (beregningforskriften) § 14 og § 15. Ved beregningen gjelder fradrag og tillegg som følger av beregningforskriften § 17 første og annet ledd, § 18 og § 19. Finansdepartementet fastsetter regler om beregning av eksponeringsmålet.

Foretak som ikke oppfyller krav som angitt i første og annet ledd, skal senest innen fem virkedager etter at manglende oppfyllelse foreligger, oversende til Finanstilsynet en plan med tidsramme for nødvendig økning av foretakets uvektede kjernekapitaldekning. Reglene i forskriften § 7 kommer ikke til anvendelse ved manglende oppfyllelse av krav til uvektet kjernekapitaldekningsbuffer.

Kravene i denne paragrafen skal oppfylles fra og med 30. juni 2017.

Nåværende del III blir ny del IV.

Nåværende § 5 og § 6 i del III blir § 6 og § 7 i del IV.

Nåværende del IV blir ny del V.

Nåværende § 7 til § 12 i del IV blir § 8 til § 13 i del V.

Nåværende del V blir ny del VI.

Nåværende § 13 til § 21 i del V blir § 14 til § 22 i del VI.

Nåværende del VI blir ny del VII.

Nåværende § 22 til § 24 i del VI blir § 23 til § 25 i del VII.

Nåværende del VII blir ny del VIII.

Nåværende § 25 til § 30 i del VII blir § 26 til § 31 i del VIII.

Nåværende del VIII blir ny del IX.

Nåværende § 31 i del VIII blir § 32 i del IX.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

20. des. Nr. 1825 2016

Forskrift om endring i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. desember 2016 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 11–2. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 16. desember 2011 nr. 1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester gjøres følgende endringer:

§ 3 Egenandelens størrelse ved langtidsopphold skal lyde:

Egenandelen må ikke overstige de reelle oppholdsutgifter. Kapitalutgiftene skal ikke tas med i beregningen av oppholdsutgiftene. Kommunen fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte institusjon.

Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 8 000 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85 prosent. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelene av fribeløpet. Beboer som, uten selv å ønske det, legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på kroner 38 300 pr. år.

Kommunen kan kreve egenandel av barn som har opphold i institusjon. En forutsetning for kommunens egenandelskrav er at barnet har selvstendig inntekt. Foreldrenes inntekts- og formuesforhold skal holdes utenfor egenandelsberegningen.

Som inntekt regnes årets inntekter på grunnlag av pensjon, andre løpende trygdeytelser, arbeidsinntekt, næringsinntekt, leieinntekt, renter og annen avkastning av formue, etter fradrag av skatt og gjeldsrenter. Avkastning av erstatning for fremtidige utgifter regnes ikke som inntekt.

Kommunen kan kreve opplysninger om inntektsforhold som er nødvendig for å kunne fastsette egenandelen.

Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken tas opp til ny vurdering. Viser skatteoppgjøret for foregående år at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.

Arbeids- og velferdsetaten kan holde tilbake utbetaling av trygdeytelser og andre samordnede ytelser som legges til grunn for betaling av egenandel etter denne forskrift, jf. folketrygdloven § 22–7.

§ 4 Egenandelens størrelse ved korttidsopphold skal lyde:

Kommunen kan ta betaling med inntil kroner 155 pr. døgn for korttidsopphold og med inntil kroner 80 for det enkelte dag- eller nattopphold.

§ 10 Samlet inntektsgradert utgiftstak for praktisk bistand og opplæring skal lyde:

Når kommunen bestemmer den maksimale egenandelen en person skal betale pr. år for tjenester som nevnt i § 8 skal betalingen beregnes på grunnlag av husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag. Siste tilgjengelige skatteligning pr. 1. januar i det aktuelle året legges til grunn med mindre inntekten er vesentlig endret. Til inntekten legges også hjelpestønad fra folketrygden til hjelp i huset, mens omsorgslønn etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3–6 skal trekkes fra inntektsgrunnlaget.

Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2G, skal den samlede egenandelen for tjenester som nevnt i § 8 ikke overstige et utgiftstak på kroner 200 pr. måned. Til grunn for fastsetting av utgiftstaket legges G pr. 1. januar i det aktuelle året.

Til husstanden regnes bare ektefeller eller samboere og i tillegg barn under 18 år, dersom hjelpen ytes på grunnlag av barnets omsorgs- eller pleiebehov.

Hvis et av husstandens medlemmer betaler egenandel for langtidsopphold etter kapittel 1 eller mottar avkortede trygdeytelser på grunn av opphold utenfor hjemmet, regnes vedkommende ikke som medlem av husstanden etter bestemmelsen i andre ledd.

Kommunen skal minst årlig oppdatere egenandelsvedtaket ut fra nye opplysninger i likning og ny G.

Departementet gir veiledende retningslinjer for beregningen av egenandel for tjenester som nevnt i § 1.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

21. des. Nr. 1826 2016**Forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 14, § 16, § 27, § 36, § 37, § 39 og § 59 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

Kapittel 1. Fiskeforbud og kvoter**§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2017.

§ 2. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy med adgang til å delta, fiske og lande inntil:

- 412 011 tonn torsk i området nord for 62° N,
- 116 865 tonn hyse i området nord for 62° N, og
- 134 450 tonn sei i Norges territorialfarvann og økonomiske sone nord for 62° N.

Av kvantaene i første ledd avsettes 687 tonn torsk, 309 tonn hyse og 132 tonn sei til forsknings- og undervisningskvoter, 7 000 tonn torsk, 300 tonn hyse og 2 000 tonn sei til dekning av fangst innenfor ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske (fritids- og turistfiske), 3 000 tonn torsk til oppfølging av kystfiskeutvalget for Finnmark (kystfiskekvoten), 250 tonn sei til agnformål, 4 000 tonn torsk til dekning av kvotebonus ved levende lagring og 4 020 tonn torsk, 1 194 tonn hyse og 832 tonn sei til rekrutteringsordningen.

Alle kvanta i forskriften angis i rund vekt.

§ 3. Gruppekvoter for trålfartøy

Fartøy med tråltillatelse kan fiske og lande inntil 129 790 tonn torsk, 43 724 tonn hyse og 48 557 tonn sei, hvorav 500 tonn sei avsettes til dekning av bifangst i fisket for fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse.

Kvantaene i første ledd fordeles som følger:

- fartøy med torsketråltillatelse kan fiske og lande inntil 129 040 tonn torsk, 42 974 tonn hyse og 38 846 tonn sei, og
- fartøy med seitråltillatelse fiske og lande inntil 9211 tonn sei. Fartøy med seitråltillatelse kan i tillegg fiske og lande inntil 750 tonn torsk og 750 tonn hyse som bifangst.

§ 4. Gruppekvote for notfartøy

Notfartøy kan fiske og lande inntil 32 809 tonn sei.

§ 5. Gruppekvoter for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap

Fartøy med adgang til å fiske med konvensjonelle redskap kan fiske og lande inntil 263 514 tonn torsk, 71 338 tonn hyse og 49 870 tonn sei.

Kvantaene i første ledd fordeles som følger:

- Konvensjonelle havfiskefartøy kan fiske og lande inntil 33 756 tonn torsk, samt 12 841 tonn hyse og 5486 tonn sei, hvorav 500 tonn sei avsettes til bifangst.
- Fartøy i lukket gruppe kan fiske og lande inntil 204 714 tonn torsk, hvorav 17 200 tonn avsettes til et tillegg for fartøy som lander all fangst fersk (ferskfiskordningen), samt 52 790 tonn hyse, og 37 402 tonn sei.
- Fartøy i åpen gruppe kan fiske og lande 25 044 tonn torsk, 5707 tonn hyse og 6982 tonn sei. Av gruppekvoten av torsk avsettes 2100 tonn til ferskfiskordningen.

Utover avsetninger til ferskfiskordningen fordeles kvantaene av torsk, hyse og sei nevnt i annet ledd bokstav b som følger:

- Fartøy med hjemmelslengde under 11 meter kan fiske og lande inntil 53 480 tonn torsk, 15 417 tonn hyse og 10 943 tonn sei. Gruppekvotene inkluderer 1633 tonn torsk, 530 tonn hyse og 358 tonn sei til rekrutteringsordningen.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 11 meter til og med 14,99 meter kan fiske og lande inntil 52 191 tonn torsk, 14 389 tonn hyse og 10 198 tonn sei. Gruppekvotene inkluderer 2387 tonn torsk, 664 tonn hyse og 474 tonn sei til rekrutteringsordningen.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 15 meter til og med 20,99 meter kan fiske og lande inntil 51 454 tonn torsk, 15 573 tonn hyse og 9687 tonn sei.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 21 meter og med mindre enn 500 m³ lasteromsvolum kan fiske og lande inntil 34 409 tonn torsk, 8605 tonn hyse og 7406 tonn sei.

§ 6. Kvoteleksibilitet for torsk, hyse og sei over årsskiftet på gruppenivå

Dersom en gruppekvote overfiskes, kan Fiskeridirektoratet belaste gruppekvoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum.

Dersom en gruppekvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet godskrive inntil 10 % av denne gruppekvoten til det påfølgende kvoteåret.

Dersom det beregnes at det vil gjenstå mer enn 10 % av en gruppekvote ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet innenfor samme kvoteår refordele overskytende kvantum til andre fartøygrupper.

Gruppekvotene angitt i forskriften er ikke justert for eventuelle overføringer av kvantum mellom kvoteår som beskrevet i første og andre ledd.

Kapittel 2. Fiske med trål

§ 7. Fartøykvoter i fisket etter torsk og hyse

Fartøy med torske tråltillatelse og med kvotefaktor 1,00 kan fiske og lande en fartøykvote på 1 321 tonn torsk og en fartøykvote på 440 tonn hyse.

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til at kvote som ellers ville blitt tildelt trålfartøy etter denne paragrafen, i stedet fiskes med fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i henhold til retningslinjer fastsatt av departementet.

§ 8. Fartøykvoter i fisket etter sei for fartøy med torske tråltillatelse

Fartøy med torske tråltillatelse kan fiske og lande følgende fartøykvoter av sei:

Trålgruppe	Faktor	Fartøykvote
Småtrålere	0,58	216
Ferskfisk-/rundfrystrålere	1,00	372
Fabrikktrålere	1,32	491

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til at kvote som ellers ville blitt tildelt trålfartøy etter denne paragrafen, i stedet fiskes med fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i henhold til retningslinjer fastsatt av departementet.

§ 9. Fartøykvoter i fisket etter sei for fartøy med seitråltillatelse

Fartøy med seitråltillatelse kan fiske og lande følgende fartøykvoter av sei:

Kvotefaktor	Fartøykvote
0,35	253
0,75	543
0,85	614
1,00	724

Fiskeridirektoratet bestemmer faktoren for det enkelte fartøy. Ved avgjørelsen skal fartøyets størrelse i henhold til merkeregisteret pr. 1. januar 1998 legges til grunn.

Ved utskiftning eller forlengelse til større fartøy etter 1. januar 1998 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato.

§ 10. Bifangst for fartøy med seitråltillatelse

Fartøy med seitråltillatelse kan ha inntil 15 % bifangst av torsk og hyse regnet i rund vekt av fangst om bord til enhver tid og av landet fangst. I perioden fra og med 1. januar til og med 31. mai er det tillatt å ha inntil 30 % bifangst av torsk og hyse regnet i rund vekt av fangst om bord til enhver tid og av landet fangst.

§ 11. Bifangst for fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse

Fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske 100 tonn sei som bifangst.

Kapittel 3. Fiske med not

§ 12. Maksimalkvoter

Fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe kan fiske og lande følgende kvanta sei med not:

Hjemmelslengde	Faktor	Garantert kvote	Maksimalkvote
Under 15	1,00	71	107
15–20,99	1,50	107	161
21–22,99	2,03	144	217
23–25,99	2,43	173	260
26 meter og over	2,82	200	302
Seinottillatelse	5,64	400	603

Fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe kan fiske og lande tilsvarende kvote som fartøy i lukket gruppe med hjemmelslengde under 15 meter.

Fartøy med adgang til å fiske sei med not i lukket gruppe kan også fiske seinotkvoten med konvensjonelle redskaper.

§ 13. Beregning av kvote ved utskiftning og ombygging av fartøy

Ved utskiftning eller forlengelse til større fartøy etter 28. april 1999 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato. Ved avgjørelsen legges tidspunktet for innføring i merkeregisteret til grunn.

Tidspunktet for utstedelse av identitetsbevis eller målebrev utstedt av Sjøfartsdirektoratet sentralt likestilles med tidspunktet for innføring i merkeregisteret.

Ved utskifting eller ombygging til mindre fartøy etter 18. desember 2002, skal kvoten beregnes etter utskiftningsfartøyets hjemmelslengde.

Kapittel 4. Konvensjonelle havfiskefartøy

§ 14. Kvoter

Konvensjonelle havfiskefartøy som har kvotefaktor 1,0, kan fiske og lande en fartøykvote på 330 tonn torsk.

Konvensjonelle havfiskefartøy som har kvotefaktor 1,0, kan fiske og lande en fartøykvote på 131 tonn hyse.

Konvensjonelle havfiskefartøy med adgang til å delta i fisket etter sei med garn, og som har kvotefaktor 1,0, kan fiske og lande en maksimalkvote på 378 tonn sei.

§ 15. Bifangst

Konvensjonelle havfiskefartøy som ikke fyller vilkårene for å delta i fisket etter sei med garn, kan ved fiske etter andre fiskeslag ha inntil 50 % bifangst av sei i de enkelte fangster og av landet fangst i den tid fisket med garn er åpent.

Når fisket etter sei med garn er stoppet, eller når det enkelte fartøy har fisket sin maksimalkvote, kan konvensjonelle havfiskefartøy ha inntil 25 % bifangst av sei i de enkelte fangster og av landet fangst.

Det er ikke adgang til å fiske bifangst av torsk eller hyse ut over fartøykvotene.

§ 16. Beregning av kvote ved utskifting og ombygging av fartøy på 28 meter største lengde og over

Ved forlengelse eller utskifting til lengre fartøy på eller over 28 meter største lengde etter 9. desember 1994 skal erstatningsfartøyets kvote i fisket etter torsk beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato.

Ved forlengelse eller utskifting av fartøy under 28 meter største lengde til fartøy på eller over 28 meter største lengde i perioden fra 9. desember 1994 til 18. desember 1998 skal erstatningsfartøyets kvote i fisket etter torsk beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde.

Kapittel 5. Fiske med konvensjonelle redskap med fartøy med mindre enn 500 m³ lasteromsvolum i lukket gruppe

§ 17. Fiske etter torsk

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

Hjemmelslengde	Største lengde	Kvoteenhet (garantert kvote)
Under 11 m	Under 11 m	23,3917
Under 11 m	11–12,9 m	20,9783
Under 11 m	13–14,9 m	19,7716
Under 11 m	Over 15 m	18,5648
11–14,9 m		18,8611
15–20,9 m		19,3979
21–27,9 m		17,6308

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta torsk (tonn):

Hjemmelslengde	Kvotefaktor	Fartøykvote største lengde under 11 m	Fartøykvote største lengde 11–12,9 m	Fartøykvote største lengde 13–14,9 m	Fartøykvoter største lengde over 15 m
under 7 meter	1,2274	28,7	25,7	24,3	22,8
7–7,9	1,4506	33,9	30,4	28,7	26,9
8–8,9	1,7244	40,3	36,2	34,1	32,0
9–9,9	2,1099	49,4	44,3	41,7	39,2
10–10,9	2,2823	53,4	47,9	45,1	42,4

Hjemmelslengde	Kvotefaktor	Fartøykvote
11–11,9	3,1501	59,4
12–12,9	3,7369	70,5
13–13,9	4,5296	85,4
14–14,9	5,1575	97,3
15–15,9	6,3041	122,3
16–16,9	7,0175	136,1
17–17,9	7,7417	150,2
18–18,9	8,5510	165,9
19–19,9	9,2751	179,9
20–20,9	9,9140	192,3
21–21,9	9,6909	170,9

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote</i>
22–22,9	10,1151	178,3
23–23,9	10,5175	185,4
24–24,9	10,9199	192,5
25–25,9	11,2462	198,3
26–26,9	11,6704	205,8
27–27,9	11,9858	211,3

Det er ikke adgang til å ha bifangst av torsk utover de fastsatte kvotene.

Når et fartøy gis tillatelse til å fiske flere kvoter av torsk i medhold av strukturvoteordningen, skal overførte kvoter beregnes ved bruk av samme kvoteenhet som ved beregning av mottakende fartøys grunnkvote.

§ 18. *Ferskfiskordningen*

Fra og med 1. mai 2017 kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 17 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til og med søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 30 % fra og med 26. juni.

Det er et vilkår at torskefangsten landes som rund eller sløyd, hodekappet torsk og registreres med tilhørende produkttilstand og konserveringsmåte på landings- og sluttседdelen.

Fartøy som har torskekvote igjen skal kun kvotebelastes for den andelen torsk som overstiger tillegget etter første ledd på ukebasis. Dersom fartøyet ikke har torskekvote igjen, inndras denne andelen eller verdien av den.

Tillegg etter første ledd kan ikke gis for fangst som kvotebelastes i henhold til § 32 sjette ledd om levende lagring av torsk.

§ 19. *Fiske etter hyse*

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvoteenhet (garantert kvote)</i>	<i>Kvoteenhet (maksimalkvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	5,6386	118,4099
	Over 11 m	5,6386	62,0242
11–14,9 m	Under 11 m	5,5751	61,3266
	Over 11 m	5,5751	33,4509
15–20,9 m	Under 11 m	5,4595	38,2163
	Over 11 m	5,4595	21,8379
21–27,9 m	Under 11 m	4,9708	19,8833
	Over 11 m	4,9708	12,4270

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta hyse (tonn):

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Maksimalkvote største lengde under 11 m</i>	<i>Maksimalkvote største lengde over 11 m</i>	<i>Herav garantert kvote</i>
Under 7 meter	1,2810	151,7	79,5	7,2
7–7,9	1,4983	177,4	92,9	8,4
8–8,9	1,7842	211,3	110,7	10,1
9–9,9	2,2074	261,4	136,9	12,4
10–10,9	2,3560	279,0	146,1	13,3
11–11,9	3,0622	187,8	102,4	17,1
12–12,9	3,6317	222,7	121,5	20,2
13–13,9	4,4053	270,2	147,4	24,6
14–14,9	5,0178	307,7	167,8	28,0
15–20,9	8,8415	337,9	193,1	48,3
21–27,9	8,5049	169,1	105,7	42,3

Dersom fisket blir stoppet, kan det enkelte fartøy fortsette fisket innenfor de garanterte kvotene. Fartøy som har fisket maksimalkvoten, kan ha inntil 30 % bifangst av hyse i de enkelte fangster og ved landing.

Når et fartøy gis tillatelse til å fiske flere kvoter av hyse i medhold av strukturvoteordningen, skal overførte kvoter beregnes ved bruk av samme kvoteenhet som ved beregning av mottakende fartøys grunnkvote.

§ 20. *Fiske etter sei*

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvoteenhet (garantert kvote)</i>	<i>Kvoteenhet (maksimalkvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	3,9727	123,1549

Hjemmels- lengde	Største lengde	Kvotteenhet (garantert kvote)	Kvotteenhet (maksimalkvote)
11–14,9 m	11–14,9 m	3,9727	63,5638
	Over 15 m	3,9727	33,7683
	Under 15 m	3,6919	16,6136
	Over 15 m	3,6919	10,1528
15–20,9 m	Under 21 m	2,8000	11,2002
	Over 21 m	2,8000	7,0001
21–27,9 m		3,5221	9,6858

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta sei (tonn):

Hjemmels- lengde	Kvote- faktor	Maksimalkvote største lengde under 11 m	Maksimalkvote største lengde 11–14,9 m	Maksimalkvote største lengde over 15 m	Herav garantert kvote
under 7 meter	1,2893	158,8	82,0	43,5	5,1
7–7,9	1,5080	185,7	95,9	50,9	6,0
8–8,9	1,7958	221,2	114,1	60,6	7,0
9–9,9	2,2217	273,6	141,2	75,0	8,8
10–10,9	2,3714	292,0	150,7	80,1	9,4

Hjemmels- lengde	Kvote faktor	Maksimalkvote største lengde lik eller under hjemmelslengde	Maksimalkvote største lengde over hjemmelslengde	Herav garantert kvote
11–11,9	3,0669	51,0	31,1	11,3
12–12,9	3,6433	60,5	37,0	13,5
13–13,9	4,4046	73,2	44,7	16,3
14–14,9	5,0136	83,3	50,9	18,5
15–15,9	6,3316	70,9	44,3	17,7
16–16,9	7,0600	79,1	49,4	19,8
17–17,9	7,7884	87,2	54,5	21,8
18–18,9	8,5952	96,3	60,2	24,1
19–19,9	9,3124	104,3	65,2	26,1
20–20,9	9,9624	111,6	69,7	27,9
21–21,9	9,2244		89,3	32,5
22–22,9	9,6133		93,1	33,9
23–23,9	10,0021		96,9	35,2
24–24,9	10,3910		100,6	36,6
25–25,9	10,6934		103,6	37,7
26–26,9	11,0823		107,3	39,0
27–27,9	11,3955		110,4	40,1

Dersom fisket blir stoppet, kan det enkelte fartøy fortsette fisket innenfor de garanterte kvotene. Fartøy som har fisket maksimalkvoten, kan ha inntil 20 % bifangst av sei i de enkelte fangster og ved landing. Adgangen til å ha bifangst gjelder ikke for fartøy som kan fiske sei med not og som har kvote igjen etter § 12. For slike fartøy skal sei ved fiske med konvensjonelle redskap belastes seinotkvoten.

Når et fartøy gis tillatelse til å fiske flere kvoter av sei i medhold av strukturkvoteordningen, skal overførte kvoter beregnes ved bruk av samme kvotteenhet som ved beregning av mottakende fartøys grunnkvote.

§ 21. Beregning av kvote ved utskifting og ombygging av fartøy mindre enn 500 m³ største lasteromsvolum

Ved forlengelse eller utskifting til større fartøy etter 21. desember 1998 for fartøy som hadde adgang til å delta i lukket gruppe (gruppe I) i 2002, skal erstatningsfartøyets kvote i fisket etter torsk beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato. For øvrige fartøy i lukket gruppe er skjæringsdatoen 1. november 2002. Ved avgjørelsen legges tidspunktet for innføring i merkeregisteret til grunn.

Ved forlengelse eller utskifting til større fartøy etter 1. november 2002, skal erstatningsfartøyets kvote i fisket etter hyse og sei beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato. Ved avgjørelsen legges tidspunktet for innføring i merkeregisteret til grunn.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra kravet om at utskiftingen eller forlengelsen må være innført i merkeregisteret innen skjæringsdatoen dersom manglende registrering skyldes forhold på myndighetenes hånd. Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Tidspunktet for utstedelse av identitetsbevis eller målebrev utstedt av Sjøfartsdirektoratet sentralt likestilles med tidspunktet for innføring i merkeregisteret.

Ved utskifting eller ombygging til mindre fartøy etter 31. desember 2001 skal kvoten i fisket etter torsk beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde. For fisket etter sei og hyse er skjæringsdatoen 1. november 2002.

Kapittel 6. Fiske med konvensjonelle redskap med fartøy i åpen gruppe

§ 22. Fiske etter torsk

Fartøy med adgang til å delta i fisket etter torsk i åpen gruppe kan fiske følgende kvanta torsk (tonn):

<i>Største lengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>	<i>Herav garantert kvote</i>
Under 8 m	18	14
8–9,9 m	25	20
10 m og over	29	22

Det er ikke adgang til å ha bifangst av torsk utover de fastsatte kvoter.

§ 23. Kystfiskekvoten

Eiere av merkeregistrerte fartøy i åpen gruppe som er bosatt i Finnmark, Nord-Troms og øvrige kommuner i Troms og Nordland, og som er omfattet av det geografiske virkeområdet til Sametingets søkerbaserte tilskuddsordning etter annet ledd, kan i tillegg til kvoten i § 22, fiske et kvotetillegg på 16 tonn torsk.

Det geografiske virkeområdet omfatter følgende kommuner eller deler av kommune:

Finnmark:

Alta, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Hammerfest, Hasvik, Karasjok, Kautokeino, Kvalsund, Lebesby, Loppa, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Porsanger, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.

Troms:

Karlsøy, Kåfjord, Nordreisa, Kvænangen, Lyngen, Skjervøy, Storfjord, Balsfjord, Sørreisa, Salangen, Gratangen, Lavangen og Skånland. For merkeregistrerte fartøy i Tromsø kommune må eier av fartøy være bosatt i en av grunnkretsene Jøvik, Olderbakken, Lakselvbukt, Lakselvdalen, Sjøvassbotn, Stordal, Sjursnes, Reiervik, Breivika eller Ullsfjordmoane.

Nordland:

Narvik, Hamarøy, Tysfjord og Evenes.

Før oppstart av fisket på tilleggskvoten, skal det sendes skriftlig melding til Fiskeridirektoratet med alle nødvendige opplysninger om organisasjonsnummer, kommune, startdato, fartøy, registreringsmerke samt eiers navn og bostedsadresse. Pliktig melding skal gis per telefaks på nr. 55 23 80 90, på følgende e-post: postmottak@fiskeridir.no eller per brev: Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen.

Det er ikke adgang til å ha bifangst av torsk utover de fastsatte kvotene.

§ 24. Ferskfiskordningen

Fra og med 1. mai kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 22 og § 23 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til og med søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 30 % fra og med 26. juni.

Det er et vilkår at torskfangsten landes som rund eller sløyd, hodekappet torsk, og registreres med tilhørende produkttilstand og konserveringsmåte på landings- og sluttседdel.

Fartøy som har torsk kvote igjen, skal kun kvotebelastes for den andelen torsk som overstiger tillegget etter første ledd på ukebasis. Dersom fartøyet ikke har torsk kvote igjen, inndras denne andelen eller verdien av den.

Tillegg etter første ledd kan ikke gis for fangst som kvotebelastes i henhold til § 32 sjette ledd om levende lagring av torsk.

§ 25. Fiske etter hyse

Fartøy med adgang til å delta i fisket etter hyse i åpen gruppe, kan fiske hyse uten kvotebegrensning og har følgende garanterte kvoter hyse (tonn):

<i>Fartøylengde</i>	<i>Garantert kvote</i>
Under 8 m	2
8–9,9 m	3
10 m og over	3

§ 26. Fiske etter sei

Fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe, kan fiske sei uten kvotebegrensning. Hvert fartøy har en garantert kvote på 5 tonn.

Dersom fisket blir stoppet, kan det enkelte fartøy fortsette fisket innenfor den garanterte kvoten. Fartøy som har fisket den garanterte kvoten kan ved fisket etter andre arter ha inntil 20 % bifangst av sei i de enkelte fangster og ved landing.

Kapittel 7. Fellesbestemmelser mv.

§ 27. Trålere med kombinasjonsdrift

Fartøy med tillatelse til å drive trålfiske etter torsk og hyse, og som driver slikt fiske i kombinasjon med konvensjonelle redskap, kan ikke fiske mer enn kvoten for vedkommende størrelsesgruppe med mindre fartøyet er tildelt større kvote i medhold av § 7.

§ 28. Kvoteutnyttelse

Hvert fartøy kan bare fiske og lande én kvote av de enkelte fiskeslag innenfor kvoteåret. Dersom fartøyet har startet fiske på en kvote, kan det ikke starte fiske på en annen kvote av samme fiskeslag i løpet av kvoteåret. Uten hinder av dette kan hvert fartøy fiske og lande kvote utvekslet eller tildelt i medhold av bestemmelser om spesielle kvoteordninger. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder ikke for fiske etter sei for fartøy som i løpet av året har hatt tildelt både torsketrållatelse og seitrållatelse.

Dersom fartøyeier skifter ut sitt fartøy, skal det gjøres fradrag i kvoten som tildeles det ervervede fartøyet for det kvantum fartøyeier har fisket og landet innenfor kvoteåret med fartøyet som skiftes ut. Uten hinder av første ledd kan fartøyeier fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal da gjøres fradrag i kvoten for det kvantum selger av utskiftingsfartøyet har fisket og landet i kvoteåret med fartøyet. Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved utskifting av fartøy i åpen gruppe. Når det kan gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Ved kjøp av fartøyet for fortsatt drift kan ny fartøyeier uten hinder av første ledd fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det selger av fartøyet har fisket og landet med dette fartøyet i løpet av kvoteåret. Tilsvarende gjelder ved kjøp av fartøy som skal delta i åpen gruppe.

Ved tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy skal det gjøres fradrag i kvoten for det kvantum som innenfor kvoteåret er fisket i henhold til tillatelsen som oppgis fra det andre fartøyet. Fartøyet som tildeles fisketillatelse kan uten hinder av første ledd fiske på den tildelte fisketillatelsen, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det kvantum fartøyet har fisket i løpet av kvoteåret. Når det kan gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Dersom det er foretatt utskifting eller salg for fortsatt drift flere ganger i løpet av kvoteåret, eller både utskifting og salg for fortsatt drift, skal det så langt det passer tas høyde for dette ved fradrag i kvoten etter annet til fjerde ledd. Tilsvarende gjelder dersom en fisketillatelse tildeles til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra annet fartøy, og den oppgitte tillatelsen tidligere i kvoteåret er tildelt til erstatning for fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy. Tilsvarende gjelder også så langt det passer dersom det i løpet av kvoteåret er gjennomført både utskifting eller salg for fortsatt drift, og tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende tillatelse.

Det kan gjøres unntak fra bestemmelsene i første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd dersom fartøyet har deltatt i lukket gruppe i de enkelte fiskeri og ikke har skiftet eier de siste to årene. Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i fjerde ledd dersom fisketillatelsen som oppgis har vært tildelt samme fartøy sammenhengende i de siste to årene.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan gjøre unntak fra første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd for fartøy som erverves til erstatning for fartøy som på grunn av havari eller forlis har vesentlig driftsavbrudd. Det er en forutsetning at vilkårene for bruk av leiefartøy ellers er oppfylt.

§ 29. Overføring av fangst

Kvantumet som kan fiskes av det enkelte fartøy kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og lande fangst som er fisket av annet fartøy.

Når et salgslag, i medhold av lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressursar (fiskesalgsløva) § 14, jf. § 13, har iverksatt tvungen fangstdirigering i seinotfisket, kan salgslaget gi tillatelse til overføring av fangst mellom fartøy som er påmeldt og deltar i fisket. Salgslaget fører egen oversikt over gitte tillatelser. Oversikten gjøres tilgjengelig for Fiskeridirektoratet.

Når et salgslag i medhold av fiskesalgsløva § 13 har innført reguleringer av hensyn til avtaket, kan salgslaget gi tillatelse til overføring av overskytende fangst på feltet mellom fartøy i lukket gruppe over 21 meter største lengde som fisker med snurrevad. Det er ikke tillatt å overføre fangst som er tatt om bord. Salgslaget fører egen oversikt over gitte tillatelser og skal fortløpende informere Fiskeridirektoratets FMC.

§ 30. Samfiske

Uten hinder av forbudene i § 28 og § 29 kan to fartøy med hjemmelslengde under 11 meter drive samfiske på følgende vilkår:

- Fiskeridirektoratet må ha mottatt skriftlig melding om samfiske før fisket tar til. Ved påmelding skal alle nødvendige opplysninger om deltakende fartøyer, registreringsmerke, organisasjonsnummer og eiere oppgis. Det må også gis melding når samfisket opphører. Pliktige meldinger skal sendes på telefaks nr. 55 23 82 76 eller e-post fmc@fiskeridir.no.
- Fartøyene har samme adgang til å delta i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N.
- Ved samfiske med ulike eiere må begge eierne ha hatt adgang til å delta i fisket med et fartøy i 2015 eller 2016 og landet følgende minimumskvantum av torsk i ett av årene:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Minimumsfangst for ett av årene 2015 eller 2016</i>
Under 7 meter	4 tonn
7–7,9 meter	5 tonn
8–8,9 meter	6 tonn
9–9,9 meter	7 tonn
10–10,9 meter	8 tonn

Ved samfiske med egne fartøy, må eieren ha hatt adgang til å delta i fisket med to fartøy i 2015 eller 2016, og landet minimumskvantum av torsk i henhold til tabellen ovenfor med to fartøy i ett av årene.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra aktivitetskravet.

- d) Fartøyeier må stå om bord under fisket og underskrive landings- eller sluttседdel. Dersom fartøyene har ulike eiere må begge fartøyeierne stå om bord under fisket og begge fartøyeierne må underskrive landings- eller sluttседdel. Det skal fylles ut en seddel for hvert av fartøyene med angivelse av hvilket fartøy som har utøvet fisket og hvilket fartøy i samfiskelaget som skal kvotebelastes. Innenfor hvert enkelt fartøys kvote bestemmer fartøyeierne hvor mye av fangsten av torsk, hyse og sei som skal føres på det enkelte fartøyet i samfiskelaget.
- e) Det passive fartøyet i samfiskelaget kan ikke drive fiske eller lande fangst i den tiden fartøyene er påmeldt samfisket.
- f) Fartøy kan bare delta i ett samfiskelag i løpet av kvoteåret.

Når det aktive fartøyet i samfiskelaget har største lengde over 11 meter, har også det passive fartøyet kvote med redusert overregulering som om det er over 11 meter. Redusert overregulering for det passive fartøyet kvote gjelder fra oppstart av samfisket og ut kvoteåret. Dette gjelder også etter at samfisket er avsluttet.

§ 31. Tiltak for vern av kysttorsk

Det er forbudt for fartøy på eller over 15 meter største lengde å fiske etter torsk med konvensjonelle redskap innenfor fjordlinjer som er angitt i vedlegg til forskriften.

Alt fiske med snurrevad er forbudt innenfor fjordlinjene, også etter andre arter enn torsk, hyse og sei. Fartøy med største lengde under 11 meter kan likevel fiske etter flyndre og lysing fra og med 1. juni til og med 31. desember. Ved fiske etter flyndre skal maskevidden i fiskeposen være minst 170 mm.

Det er forbudt for fartøy over 21 meter største lengde å fiske torsk med konvensjonelle redskap innenfor grunnlinjen nord for 62° N. Fra og med 1. januar til og med 30. juni er det likevel tillatt å fiske inn til fjordlinjene i statistikkområde 03 og 04. Fra og med 1. januar til og med 24. april er det tillatt å fiske inn til fjordlinjene i statistikkområde 00 og 05. Fra og med 1. januar til og med 10. april er det tillatt å fiske inn til fjordlinjene i statistikkområde 06 og 07.

Det særskilt vernede området ved Henningsvær, som er angitt i vedlegg til forskriften, er stengt fra og med 1. januar til og med 30. juni for fartøy med største lengde over 11 meter. Fiskeridirektoratet kan justere områdets utstrekning dersom dette er nødvendig for å verne kysttorsk utenfor grensen. Fiskeridirektoratet kan gjøre unntak fra forbudet for fartøy med største lengde på 11 meter eller større som fisker med andre konvensjonelle redskap enn snurrevad, dersom det anses å være tilstrekkelig store konsentrasjoner av skrei i området. Fiskeridirektoratet kan bestemme at et slikt unntak kun skal gjelde fartøy med største lengde under 15 meter. Områdets ytre grenser er fjordlinjer hele året.

Fiskeridirektoratet kan begrense eller forby alt fiske, også etter andre arter enn torsk, hyse og sei, i et område innenfor strekningen Henningsvær–Stamsund dersom dette er nødvendig for å verne kysttorsk. Et slikt forbud skal ikke være til hinder for fiske med håndsnøre eller fiskestang. Fiskeridirektoratet kan ytterligere begrense eller forby fisket etter torsk innenfor fjordlinje på Valbergfeltet ved Henningsvær ved dominerende forekomster av kysttorsk. Videre kan Fiskeridirektoratet i det samme området tillate fiske også for fartøy større enn 15 meter dersom det er store konsentrasjoner av skrei.

Fra og med 1. mars til og med 31. mai er alt fiske forbudt i et område i Borgundfjorden som er angitt i vedlegg til forskriften, også etter andre arter enn torsk, hyse og sei. Forbudet gjelder likevel ikke fiske med håndsnøre eller fiskestang. Fiskeridirektoratet kan gjøre unntak fra forbudet for fartøy som fisker med andre konvensjonelle redskap enn snurrevad dersom det anses å være vesentlige konsentrasjoner av skrei i området.

Fra og med 1. mars til og med 31. mai er det videre forbudt å fiske med stolpesatte garn i et område øst for en linje trukket mellom følgende posisjoner (Heissafjorden):

1. N 62° 28,18' Ø 06° 05,42' Tuneset
2. N 62° 28,16' Ø 06° 03,91' Erkneflua
3. N 62° 26,21' Ø 06° 03,35' Eltranaset

Det er likevel tillatt med stolpesatte garn når høyde på strukket maske i garn og stolper totalt er mindre enn 23 meter.

Fartøy som kan fiske etter andre arter enn torsk innenfor fjordlinjene med konvensjonelle redskap, kan ved fiske i dette området maksimalt ha 5 % bifangst av torsk i vekt i de enkelte fangster og ved landing. Fartøy som har forbud mot å fiske torsk med konvensjonelle redskap innenfor grunnlinjen, kan ved fiske etter andre arter i området mellom grunnlinjen og fjordlinjene maksimalt ha 20 % bifangst av torsk i vekt i de enkelte fangster og ved landing. Det er et vilkår at all bifangst av torsk kan avregnes fartøyet kvote, eller den til enhver tid gjeldende ferskfiskordning, jf. § 18 og § 24. Konvensjonelle fartøy som ikke kan delta i åpen eller lukket gruppe kan ikke ha bifangst utover det som følger av § 34.

§ 32. Levende lagring av torsk i fisket med konvensjonelle redskaper – kvoteavregning og plikter ved rømming

Før fartøyet starter fiske etter torsk som skal føres levende om bord, skal det sendes skriftlig påmelding til Fiskeridirektoratets regionkontor i den regionen fartøyet er hjemmehørende.

Ved landing uten at omsetning skjer samtidig, skal landingsseddel fylles ut. Kvantumet belastes kvote på vanlig måte, hvis ikke unntakene i femte eller sjette ledd kommer til anvendelse.

Levende fisk skal røktes minst en gang hvert døgn. Ved rømming skal fisker straks gi Fiskeridirektoratets regionkontor og vedkommende salgslag skriftlig melding. Henvisning til landingseddel, antatt årsak og omfang skal oppgis.

Ved førstehåndsomsetning skal sluttseddel fylles ut. Kvantumet belastes kvote dersom det ikke er skrevet landingseddel for fisken tidligere.

Dersom det tidligere er skrevet landingseddel for fisken, skal kvantumet på sluttseddelen representere kvotebelastning i følgende tilfeller:

- Når avviket mellom kvanta på landingseddel og sluttseddel ikke er større enn det som følger av naturlige sesongmessige variasjoner i fiskens kondisjon, og/eller
- Når avviket skyldes rømming, som er en følge av en hendelse utenfor fiskers kontroll eller noen som handler på hans vegne. Kvantumet på sluttseddelen gjelder bare dersom fisker sannsynliggjør hva som er årsaken, omfanget og at hendelsen ligger utenfor fiskers kontroll eller noen som handler på hans vegne.

Endelig kvotebelastning skal utgjøre 50 % av kvantumet på sluttseddelen for torsk som har vært eller skal settes i mellomlagringsmerd. Det er et vilkår om minimum en uke lagring i merd for å få utløst 50 % kvotebelastning. Det er et vilkår at kvotetype «bonuskvote ved levende lagring» angis på landings- og sluttseddel

Vedkommende salgsgorganisasjon treffer beslutninger etter femte og sjette ledd.

§ 33. Kvotefaktorer

Fiskeridirektoratet fastsetter kvotene på grunnlag av det enkelte fartøys kvotefaktorer.

§ 34. Bifangst for kystfartøy som ikke kan delta i fisket

Merkeregistrerte kystfartøy som ikke har adgang til å delta i åpen eller lukket gruppe, kan ved fiske etter andre arter ha inntil 10 % bifangst til sammen av torsk, hyse og sei ved landing. Samlet bifangst av torsk kan ikke overstige 2 tonn.

§ 35. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten, gruppekvotene eller kvotene avsatt til ferskfiskordning og bonusordning er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre forskriften og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

Kapittel 8. Overtredelsesgebyr, straff og ikrafttredelse**§ 36. Overtredelsesgebyr**

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 37. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, straffes i henhold til havressurslova § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65 og deltakerloven § 31. På samme måte straffes forsøk og medvirkning.

§ 38. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

Vedlegg 1. Kysttorskregulering – områdebegrensninger

For å lese vedlegg 1 se her:

Vedlegg 2. Vern av kysttorsk 2017

For å lese vedlegg 2 se her:

21. des. Nr. 1827 2016**Forskrift om endring i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 16–17 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) gjøres følgende endringer:

Ny underoverskrift i kapittel 16 skal lyde:

§ 16–17. Overtredelsesgebyr

Ny § 16–17–1 skal lyde:

§ 16–17–1. Utmåling av overtredelsesgebyr

- (1) Utmåling av overtredelsesgebyr skal skje innenfor følgende rammer:
- a) overtredelse av tolloven § 3–1 med inntil 75 rettsgebyr
 - b) overtredelse av tolloven § 3–2 til § 3–7 med inntil 25 rettsgebyr
 - c) overtredelse av tolloven § 4–1, § 4–10 og § 4–11 med inntil 75 rettsgebyr
 - d) overtredelse av tolloven § 4–12 med inntil 50 rettsgebyr
 - e) overtredelse av tolloven § 4–20 til § 4–25 med inntil 75 rettsgebyr
 - f) overtredelse av tolloven § 4–30 inntil 25 med rettsgebyr
 - g) overtredelse av tolloven § 16–17 første ledd bokstav d med inntil 75 rettsgebyr.
- (2) Ved særlig grove overtredelser kan det ilegges overtredelsesgebyr med inntil det dobbelte av beløpsgrensene i første ledd. Ved utmålingen skal det da blant annet legges vekt på:
- a) overtredelsens art og omfang
 - b) gjentakelse
 - c) om forholdet er avdekket ved tollmyndighetenes kontroll.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2017.

21. des. Nr. 1828 2016**Forskrift om endring i forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område**

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 19, § 19a, § 26, § 27 og § 43.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2007, forordning (EF) nr. 755/2008, forordning (EF) nr. 279/2009, forordning (EU) nr. 213/2011 og forordning (EU) nr. 623/2012). Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 6. august 2012 nr. 795 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra annen EØS-stat på vegtrafikklovens område, gjøres det følgende endring:

§ 2 Virkeområde skal lyde:

Denne forskrift kommer til anvendelse på alle EØS-borgere som ønsker å utøve yrke som trafikklærer, faglig leder for trafikkskole, utrykningsjåfør, utrykningsinstruktør eller undervisningsansvarlig hos godkjent kursarrangør for utrykningskurs, teknisk leder ved godkjent kjøretøyverksted eller kontrollorgan for periodisk kjøretøykontroll, ansvarlig leder ved godkjent farts skriververksted og parkeringskontrollør, og som har tilegnet seg yrkeskvalifikasjoner i en annen EØS-stat.

II

Endringen trer i kraft straks.

21. des. Nr. 1829 2016**Forskrift om regulering av fisket for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til eller annen bruk av norsk havn § 14 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt å drive fiske og fangst for fartøy som fører grønlandsk flagg i Norges økonomiske sone mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene.

§ 2. Kvoter i Norges økonomiske sone nord for 62° N

Uten hinder av forbudet i § 1 har fartøy som fører grønlandsk flagg adgang til å fiske følgende kvanta i Norges økonomiske sone nord for 62° N mellom 12 og 200 nautiske mil fra grunnlinjene:

- a) 3 700 tonn torsk
- b) 900 tonn hyse
- c) 500 tonn sei
- d) 300 tonn andre arter som bifangst, herunder uer og blåkveite.

Etter søknad fra Grønland til norske fiskerimyndigheter, og under forutsetning av russisk aksept, har grønlandske fartøy adgang til å fiske deler av kvotene av torsk og hyse som Grønland er tildelt av Russland, i Norges økonomiske sone nord for 62° N.

§ 3. Bifangst av uer

Ved fiske etter andre arter er det tillatt å ha inntil 20 % bifangst av uer i de enkelte fangster og av landet fangst.

§ 4. Bifangst av blåkveite

Ved fiske etter andre arter er det tillatt å ha inntil 7 % bifangst av blåkveite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12 % blåkveite som bifangst i de enkelte fangster.

§ 5. Beregning av fangstkvanta

Alle fangstkvanta skal beregnes i rund vekt.

§ 6. Straff og inndragning

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i forskriften straffes i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 gjelder til og med 31. desember 2017.

21. des. Nr. 1830 2016**Forskrift om regulering av fisket etter reker i Grønlands økonomiske sone i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villtlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 16 og § 36 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande reker i Grønlands økonomiske sone i 2017.

§ 2. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan fartøy som fyller vilkårene i § 3, jf. § 4 fiske inntil 1750 tonn reker i Grønlands økonomiske sone i ICES-områdene 14 og 5a.

Deltakende fartøy kan fiske fritt innenfor totalkvoten.

§ 3. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må ha deltatt i fiske etter reker i Grønlands økonomiske sone i ett av årene fra og med 2009
- b) fartøyet må være skriftlig påmeldt til Fiskeridirektoratet.

§ 4. Utskifting

Fartøy som ikke fyller vilkårene for deltakelse etter § 3a) kan delta når dette er erstatningsfartøy for konsesjonshaver som tidligere hadde fartøy som ville fylt vilkåret etter denne bestemmelsen.

§ 5. Tildeling ved samtidig oppgivelse

Fartøy som ikke fyller vilkårene for deltakelse etter § 3 a) kan tildeles adgang til å delta i rekefiske ved Grønland når adgangen erstatter tilsvarende adgang som fartøyeier eller eier av et annet fartøy oppgir.

§ 6. Leiefartøy

Fiskeridirektoratets regionkontor kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, tillate bruk av leiefartøy. Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann og hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet. Det må brukes leiefartøy fra samme fartøygruppe.

Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Ved kontrahering av nybygg kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi tillatelse til å benytte leiefartøy. Det er en forutsetning at søker har forhåndstilsagn om utskiftingstillatelse, og at leiefartøyet ikke har fisket i henhold til annen leiefartøytilatelse i løpet av siste to år. Det er videre en forutsetning at søker enten har inngått bindende kontrakt om kjøp av nybygg med levering senest om to år, eller bindende kontrakt om kjøp av nybygg med levering senest innen utløpet av inneværende kalenderår og kan dokumentere at levering av nybygg er forsinket som følge av forhold utenfor rederiets kontroll.

Tillatelse etter tredje ledd kan ikke gis lengre varighet enn utskiftingstillatelsens varighet. Tillatelse etter tredje ledd tredje punktum første alternativ kan ikke gis ut over bindende avtalt dato for levering av nybygg. Tillatelse etter tredje ledd tredje punktum annet alternativ kan ikke gis lengre varighet enn det er dokumentert forsinkelse.

§ 7. Stopp i fisket

Fisket vil bli stoppet når totalkvoten er beregnet oppfisket.

§ 8. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften straffes i henhold til havressurslova § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65 og deltakerloven § 31. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

21. des. Nr. 1831 2016

Forskrift om endring i forskrift om eksport av forsvarsmateriell, flerbruksvarer, teknologi og tjenester

Hjemmel: Fastsatt av Utenriksdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 18. desember 1987 nr. 93 om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. § 1, jf. delegeringsvedtak 18. desember 1987 nr. 967. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 19. juni 2013 nr. 718 om eksport av forsvarsmateriell, flerbruksvarer, teknologi og tjenester gjøres følgende endringer:

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I

Liste I – forsvarsrelaterte varer (2016)

For å lese vedlegg I se her:

Vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II

Liste II – flerbruksvarer (2016)

For å lese vedlegg II se her:

II

Forskriften trer i kraft straks.

21. des. Nr. 1832 2016

Forskrift om endring i forskrift om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 14–2 sjetted ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak skal § 7 nytt annet ledd lyde:

Første ledd gjelder ikke eierandeler i forsikringsforetak og holdingforetak til forsikringsforetak. Innskudd av ansvarlig kapital i forsikringsforetak og holdingforetak til forsikringsforetak der foretaket har eierandeler som representerer 20 pst. eller mer av aksjekapitalen eller stemmene, skal inngå med samme beregningsgrunnlag som beregningsgrunnlaget som følger av forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 17 og § 18, jf. kapitalkravsforskriften § 2–1 (2).

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2017.

21. des. Nr. 1833 2016**Forskrift om regulering av fisket etter brisling i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 16, § 27, § 36 og § 37, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

*Kapittel 1. Fiskeforbud og kvoter***§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande brisling i følgende områder:

- 1) I ICES' statistikkområde IV i Norges territorialfarvann og økonomiske sone og i EU-sonen. Med statistikkområde i første punktum forstås i denne forskriften statistikkområde IV vest for en rett linje mellom Lindesnes fyr og Hanstholmen fyr.
- 2) I ICES' statistikkområde IIIa i Norges territorialfarvann og i Skagerrak utenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjene i området avgrenset i vest av en rett linje gjennom Hanstholmen fyr og Lindesnes fyr og i sør av en rett linje fra Hansenøre til Grubens Spids, fra Korshage til Spodsbjerg og fra Gilbjerg Hoved til Kullen.

§ 2. Gruppekvoter

Fartøy med ringnottillatelse, pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse kan inntil videre ikke fiske havbrisling i EU-sonen.

Uten hinder av forbudet i § 1, kan eier og fartøy med adgang til å delta i kystfartøygruppen, fiske og lande kystbrisling i Skagerrak. Fangsten avregnes kvantumet på 2 496 tonn i avtalen mellom EU og Norge.

*Kapittel 2. Fartøy med adgang til å delta i kystfartøygruppen***§ 3. Fredningstid for kystbrisling**

I tidsrommet fra og med 1. januar til og med 31. juli er det med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 35a forbudt å fiske kystbrisling.

Med hjemmel i paragrafen nevnt i første ledd, er det adgang til å gjøre unntak fra, eller forlenge fredningstiden mv.

§ 4. Adgang til å delta

Uten hinder av § 1 kan eier og fartøy med adgang til å delta i kystfartøygruppen, fiske brisling i Norges territorialfarvann.

*Kapittel 3. Fellesbestemmelser***§ 5. Bemyndigelse**

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når total- eller områdekvote som nevnt i § 2 er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskriften og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

*Kapittel 4. Straff og ikrafttredelse***§ 6. Straff**

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 31. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017. Forskrift 8. desember 2015 nr. 1417 om regulering av fisket etter brisling i 2016 § 7 oppheves.

21. des. Nr. 1834 2016**Forskrift om regulering av fisket etter torsk i NAFO-området i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 36 og § 47 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fiske i internasjonalt farvann i området nord for 35° N og vest for en linje trukket langs meridianen 42° V til posisjon 59° N 42° V og derfra langs meridianen 44° V til Grønlands kyst (NAFO-området).

§ 4 gjelder også i området vest av 37° V.

Med underområder (divisions) menes de inndelingene av NAFO-området som hver er beskrevet med et tall fra 1–6 med tillegg av en eller flere bokstaver (eks. 3M eller 3NO).

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande torsk i NAFO-området i 2017.

§ 3. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 2 kan fartøy med torskestråltillatelse fiske og lande inntil 1 289 tonn torsk i underområde 3M.

§ 4. Påmelding og tillatelse

To fartøy med torskestråltillatelse kan delta i fisket.

Fartøy som ønsker å delta i fisket må sende skriftlig melding til Fiskeridirektoratet. Dersom det er påmeldt mer enn to fartøy, vil deltakelsen bli avgjort ved loddtrekning.

Ingen fartøy kan delta uten skriftlig tillatelse fra Fiskeridirektoratet.

§ 5. Fartøykvote

Fartøy med adgang til å delta kan fiske og lande en fartøykvote på 644,5 tonn torsk.

§ 6. Observatør

Fartøyene må ha observatør om bord godkjent av Fiskeridirektoratet.

Fartøyene kan pålegges å gå til land for å hente observatør.

Etter tillatelse fra Fiskeridirektoratet kan observatørdekningen reduseres til 25 % av tiden fartøyet oppholder seg i området dersom fartøyet sender daglige fangstrapporter elektronisk i henhold til forskrift 11. desember 2009 nr. 1507 om regulering av fisket i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO-området) § 3 bokstav b og daglige observatørrapporter elektronisk i henhold til NAFO Conservation and Enforcement Measures artikkel 30 B.

Fartøyene plikter å dekke alle kostnader ved å ha observatør om bord, herunder utgifter til lønn, transport for observatører og renter ved for sen betaling. Fiskeridirektoratet kan ved manglende betaling nekte fartøyet videre deltakelse i fisket. Før fisket kan starte i 2017 må fartøyet ha betalt alle kostnader ved å ha observatør om bord i 2016, herunder utgifter til lønn, transport for observatører og renter ved eventuell for sen betaling.

§ 7. Stopp i fisket

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket.

§ 8. NAFO-reguleringer

Fartøyene skal følge regler fastsatt i eller i medhold av Konvensjonen om fiske i NAFO-området.

§ 9. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, straffes i henhold til havressurslova § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65 eller deltakerloven § 31. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

21. des. Nr. 1835 2016**Forskrift om regulering av fisket etter blåkveite nord for 62° N i 2017**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 16 og § 59 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande blåkveite nord for 62° N i 2017.

Unntatt fra forbudet i første ledd er fiske i fiskerisonen ved Jan Mayen.

§ 2. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 1 første ledd kan norske fartøy med adgang til å delta fiske og lande inntil 12 225 tonn blåkveite. Av dette kvantumet avsettes 85 tonn til forskningskvote.

§ 3. Periodekvoter

Fartøy under 28 meter største lengde med adgang til å delta i direkte fiske etter blåkveite, og som fisker med konvensjonelle redskap, kan fiske og lande inntil 5 000 tonn blåkveite fra og med 22. mai til Fiskeridirektoratet vedtar å stoppe fisket, og inntil 2 000 tonn blåkveite fra og med 24. juli til Fiskeridirektoratet vedtar å stoppe fisket.

§ 4. Maksimalkvoter for fartøy under 28 meter største lengde

Fartøy under 28 meter største lengde med adgang til å delta i direkte fiske etter blåkveite, og som fisker med konvensjonelle redskap, kan fiske og lande følgende maksimalkvoter:

Lengde	Maksimalkvote
0–13,99 meter største lengde	20 tonn
14–19,99 meter største lengde	22,5 tonn
20–27,99 meter største lengde	25 tonn

§ 5. Bifangst for konvensjonelle kystfartøy

For fartøy som ikke har adgang til å delta i direkte fiske etter blåkveite, eller når dette fisket ikke er tillatt, er det ved fiske etter andre fiskeslag tillatt å ha inntil 7 % bifangst av blåkveite. For fartøy som lander flere ganger per uke, regnes bifangsten basert på summen av alle sluttседler/landingsседler undertegnet i tidsrommet fra mandag klokken 00.00 til søndag klokken 24.00. For fartøy som ikke lander flere ganger per uke, regnes bifangsten i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

Fartøy over 28 meter største lengde kan, uavhengig av første ledd, ikke ha mer enn 20 tonn blåkveite som bifangst.

Blåkveite tatt som bifangst i perioder hvor fartøyet ikke kan drive direkte fiske går til fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket.

§ 6. Fartøykvote for konvensjonelle havfiskefartøy og trålere

Konvensjonelle havfiskefartøy og trålere kan fiske og lande en fartøykvote på 71 tonn. Denne kvoten må også dekke bifangst av blåkveite i andre fiskerier.

§ 7. Kvoteutnyttelse

Hvert fartøy kan bare fiske og lande én kvote av de enkelte fiskeslag innenfor kvoteåret. Dersom fartøyet har startet fiske på en kvote, kan det ikke starte fiske på en annen kvote av samme fiskeslag i løpet av kvoteåret. Uten hinder av dette kan hvert fartøy fiske og lande kvote utvekslet eller tildelt i medhold av bestemmelser om spesielle kvoteordninger.

Dersom fartøyeier skifter ut sitt fartøy, skal det gjøres fradrag i kvoten som tildeles det ervervede fartøyet for det kvantum fartøyeier har fisket og landet innenfor kvoteåret med fartøyet som skiftes ut. Uten hinder av første ledd kan fartøyeier fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal da gjøres fradrag i kvoten for det kvantum selger av utskiftingsfartøyet har fisket og landet i reguleringsåret med fartøyet. Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved utskifting av fartøy i åpen gruppe. Når det kan gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Ved kjøp av fartøyet for fortsatt drift kan ny fartøyeier uten hinder av første ledd fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det selger av fartøyet har fisket og landet med dette fartøyet i løpet av reguleringsåret. Tilsvarende gjelder ved kjøp av fartøy som skal delta i åpen gruppe.

Ved tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy skal det gjøres fradrag i kvoten for det kvantum som innenfor kvoteåret er fisket i henhold til tillatsen som oppgis fra det andre fartøyet. Fartøyet som tildeles fisketillatelse kan uten hinder av første ledd fiske på den tildelte fisketillatsen, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det kvantum fartøyet har fisket i løpet av kvoteåret. Når det kan gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Dersom det er foretatt utskifting eller salg for fortsatt drift flere ganger i løpet av kvoteåret, eller både utskifting og salg for fortsatt drift, skal det så langt det passer tas høyde for dette ved fradrag i kvoten etter annet til fjerde ledd. Tilsvarende gjelder dersom en fisketillatelse tildeles til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra annet fartøy, og den oppgitte tillatsen tidligere i kvoteåret er tildelt til erstatning for fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy. Tilsvarende gjelder også så langt det passer dersom det i løpet av kvoteåret er gjennomført både utskifting eller salg for fortsatt drift, og tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende tillatelse.

Det kan gjøres unntak fra bestemmelsene i første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd dersom fartøyet har deltatt i lukket gruppe i de enkelte fiskeri og ikke har skiftet eier de siste to årene. Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i fjerde ledd dersom fisketillatsen som oppgis har vært tildelt samme fartøy sammenhengende i de siste to årene.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan gjøre unntak fra første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd for fartøy som erverves til erstatning for fartøy som på grunn av havari eller forlis har vesentlig driftsavbrudd. Det er en forutsetning at vilkårene for bruk av leiefartøy ellers er oppfylt.

§ 8. Overføring av fangst

Kvantumet som kan fiskes av det enkelte fartøy kan ikke overføres til et annet fartøy. Det er også forbudt å motta og lande fangst fisket av annet fartøy.

§ 9. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten eller periodekvotene er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan endre forskriften og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 10. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 11. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, straffes i henhold til havressurslova § 60, § 61, § 64 og § 65 og deltakerloven § 31. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 12. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

22. des. Nr. 1836 2016**Forskrift om endring i forskrift om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS (gebyrsatser for 2017)**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 21. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 2. juli 2007 nr. 877 om kjøre- og hviletid for vegtransport i EØS gjøres følgende endring:

§ 4 sjuende ledd skal lyde:

For utstedelse av fartsskriverkort betales kr 710,- i gebyr.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1837 2016**Forskrift om endring i forskrift om konstruksjon, utforming og fremstilling av arbeidsutstyr og kjemikalier (produsentforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1-3, § 1-4, § 5-4 og § 5-5. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1359 om konstruksjon, utforming og fremstilling av arbeidsutstyr og kjemikalier (produsentforskriften) gjøres følgende endring:

§ 4-5 andre ledd skal lyde:

Sertifikatet skal være på norsk og inneholde informasjon om sertifikatutsteder, sertifikatnummer, produsentens navn, leverandørens navn, produktnavnet, produkttypen, materialtyper i lastbærende komponenter og en bekreftelse på at kravene i § 4-1 til § 4-4 og eventuelle relevante standarder er oppfylt. Sertifikatet er gyldig i maksimalt 10 år.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1838 2016**Forskrift om endring i forskrift om egenandelstak 1**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5-3 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 334 om egenandelstak 1 gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

Den som i et kalenderår har betalt godkjente egenandeler opp til det egenandelstaket som er fastsatt av Stortinget, skal i resten av kalenderåret være fritatt for å betale godkjente egenandeler. Egenandelstaket for 2017 er 2205 kroner.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1839 2016**Forskrift om endring i forskrift om utlevering av frikort og refusjon av betalte egenandeler uten at det er satt fram krav**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 22-13. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 18. desember 2009 nr. 1690 om utlevering av frikort og refusjon av betalte egenandeler uten at det er satt fram krav gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Forskriften regulerer automatisk utlevering av frikort til personer som har nådd egenandelstak 1 og egenandelstak 2, og refusjon av betalte egenandeler, uten at rettighetshaver har satt fram krav, jf. folketrygdloven § 22–13 første ledd og egenandelsregisterforskriften.

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Utlevering av frikort – egenandelstak 1 og egenandelstak 2*

Helsedirektoratet, eller det organ Helsedirektoratet bestemmer, kan fatte vedtak om utstedelse av frikort til personer som har nådd egenandelstak 1 eller egenandelstak 2. Vedtak kan fattes, og frikort kan utstedes automatisk, uten at rettighetshaver har satt fram krav om det.

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Refusjon av betalte egenandeler ut over egenandelstak 1 og egenandelstak 2*

Helsedirektoratet, eller det organ Helsedirektoratet bestemmer, kan fatte vedtak om å refundere betalte egenandeler utover egenandelstakene. Vedtak kan fattes, og aktuelt beløp kan refunderes, uten at rettighetshaver har satt fram krav om det.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1840 2016**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–6 tredje ledd, § 5–6a andre ledd, § 5–25 tredje ledd og § 22–2 andre ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 16. desember 2014 nr. 1702 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege og tannpleier for sykdom gjøres følgende endringer:

§ 2 andre ledd skal lyde:

Godkjente egenandeler for undersøkelse og behandling under § 1 nr. 5 og 6 inngår i egenandelstak 2-ordningen, jf. folketrygdloven § 5–3.

§ 5 andre ledd skal lyde:

Har tannlege eller tannpleier inngått avtale om direkte oppgjør, jf. folketrygdloven § 22–2, skal stønaden utbetales direkte til denne. Den delen av honoraret som dekkes gjennom direkte oppgjør kan ikke belastes medlemmet. Rutiner og regningslinjer for fremsetting av stønadskravet fremgår av gjeldende regelverk og inngått oppgjørsavtale.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017

22. des. Nr. 1841 2016**Forskrift om endring forskrift om egenandelstak 2**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–3 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 19. desember 2002 nr. 1789 om egenandelstak 2 gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Tannlegehjelp ved tilstander som beskrevet i forskrift 16. desember 2014 nr. 1702 § 1 punkt 5 Sykdommer og anomalier i munn og kjeve og punkt 6 Periodontitt, og tannpleierhjelp som beskrevet i forskrift 16. desember 2014 nr. 1702 § 1 andre ledd.

§ 1 første ledd bokstav d skal lyde:

d) behandlingsreiser til utlandet (klimareiser) i regi av Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet.

§ 2 nummer 1 skal lyde:

1. Som egenandel for tannlegehjelp og tannpleierhjelp godtas et beløp som svarer til differansen mellom folketrygdens refusjonstakst og den honorartaksten som er fastsatt i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege for sykdom.

§ 3 skal lyde:

§ 3. Fritak for å betale egenandeler

Den som i et kalenderår har betalt godkjente egenandeler opp til det egenandelstaket som er fastsatt av Stortinget, skal i resten av kalenderåret være fritatt for å betale godkjente egenandeler. Egenandelstaket for 2017 er 1990 kroner.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Kvittering for betalt egenandel

Behandlere, helseforetak og andre tjenesteytere og virksomheter som krever inn egenandeler som inngår i egenandelstak 2 skal utstede spesifisert kvittering til pasienten.

Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer fastsetter nærmere krav til dokumentasjon.

§ 6 skal lyde:

§ 6. Utbetaling av egenandel til helsepersonell o.a.

Når en tannlege eller fysioterapeut har avtale med Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer om direkte oppgjør, har vedkommende også krav på oppgjør for egenandelen for personer som har fremvist frikort. Når fysioterapi er gitt av kommunens helse- og omsorgstjeneste, skal egenandelen utbetales til kommunen. For pasienter med opphold i opptreningsinstitusjon mv. skal egenandelen utbetales til opptreningsinstitusjonen mv.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1842 2016

Forskrift om fastsettelse av tvangsmulkt i medhold av lov om offentlige anskaffelser

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) § 17. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

§ 1. Ileggelse av tvangsmulkt

For å sikre at pålegg gitt i medhold av anskaffelsesloven § 17 blir oppfylt, kan ansvarlig departement ilegge løpende tvangsmulkt.

§ 2. Forhåndsvarsel

Ved vedtak om tvangsmulkt skal forhåndsvarsel sendes etter reglene i forvaltningsloven § 16. Departementet kan gi forhåndsvarselet i vedtaket om pålegg som mulkten knytter seg til eller i forhåndsvarselet til dette.

§ 3. Utmåling av tvangsmulkt

Mulktens størrelse settes til tre ganger rettsgebyret (R) per dag, jf. lov 17 desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1. Tvangsmulkten kan settes høyere dersom det er særlig påkrevd at pålegget oppfylles innen fristen, men aldri høyere enn ti ganger R per dag.

§ 4. Mulktens løpetid

Tvangsmulkt begynner å løpe fra utløpet av fristen som er fastsatt i vedtaket om tvangsmulkt. Tvangsmulkten påløper per virkedag frem til pålegget er oppfylt.

§ 5. Forfallstid

Tvangsmulkten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav.

§ 6. Umulig å etterleve pålegget

Tvangsmulkt påløper ikke dersom det blir umulig å etterleve pålegget, og årsaken til dette ikke ligger hos den ansvarlige.

§ 7. Reduksjon eller frafall av påløpt mulkt

Departementet kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle påløpt mulkt.

§ 8. Innkreving

Tvangsmulkten kreves inn av Skatteetaten og tilfaller staten.

§ 9. Klage

Vedtaket om tvangsmulkt kan påklages til Kongen i statsråd etter reglene i forvaltningsloven § 28 – § 36.

Blir en klage over vedtaket om pålegg eller vedtaket om tvangsmulkt gitt oppsettende virkning, vil ikke tvangsmulkt forfalle til betaling før klagen er avgjort.

§ 10. *Ikrafttredelse*

Forskriften gjelder fra 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1843 2016

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m.

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–8 femte ledd, § 5–25 tredje ledd og § 22–2 andre ledd og lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3–2 fjerde ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 22. juni 2016 nr. 770 om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. gjøres følgende endringer:

§ 5 andre ledd skal lyde:

Det ytes stønad etter honorartakstene ved behandling ved skader og sykdom som går inn under folketrygdloven kapittel 13 Yrkesskadedekning, se loven § 5–25, og ved behandling av barn under 16 år.

Kapittel II oppheves.

H-takstene i kapittel III med merknad skal lyde:

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
H1	H. <i>Elektronisk samhandling</i> Tillegg for Norsk helsenett/elektronisk meldingsutveksling. Taksten kan kreves i perioden 1. juli 2014 til og med 30. juni 2017 av fysioterapeuter med driftsavtale med kommunen og direkte oppgjørsavtale med HELFO. Taksten kan kreves to ganger per hjemmel, første gang når fysioterapeuten kan dokumentere å ha gjort bindende avtale om bestilling med Norsk helsenett, neste gang når fysioterapeuten er koblet opp og sender oppgjør til HELFO via Norsk helsenett. Det er en forutsetning at det er aktiv virksomhet i hjemmelen for å kunne kreve taksten. Vikar kan på vegne av hjemmelsinnehaver kreve taksten dersom det er inngått skriftlig avtale med hjemmelsinnehaver om dette. Ugyldig takstkombinasjon: Alle	10000,-	10000,-	0,-		0
H2a	Elektronisk samhandling via Helsenettet, herunder innrapportering av oppgjørskrav/ egenandelsopplysninger til Helfo Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt H2b	846,-	846,-	0,-	H1	0
H2b	Tillegg for fysioterapeut som ikke deler kostnaden ved oppkobling og medlemskap i Norsk Helsenett med andre behandlere. Ugyldig takstkombinasjon: Alle unntatt H2a	508,-	508,-	0,-	H1	0

Merknad H1:

Taksten kan benyttes av fysioterapeuter med driftsavtale med kommunen. Taksten kan benyttes en gang per kalendermåned og maksimalt 12 ganger per kalenderår per hjemmel når oppgjør sendes elektronisk via Helsenettet. Vikar kan på vegne av hjemmelsinnehaver kreve taksten dersom det er inngått skriftlig avtale med hjemmelsinnehaver om dette. I tillegg kan utdanningskandidater utløse taksten.

Kapittel IV første avsnitt skal lyde:

Det framgår av takstene i kapittel III hva pasienten kan avkreves i egenandel. Regler om fritak for egenandel er gitt i § 5.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1844 2016

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til behandling hos kiropraktor

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–9 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 21. desember 2005 nr. 1656 om stønad til dekning av utgifter til behandling hos kiropraktor gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Det ytes stønad til behandling hos kiropraktor etter takstene i § 7.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Takster

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Honorar</i>
K1	Undersøkelse ved igangsetting av et behandlingsopplegg	139 kroner
K2	Behandling hos kiropraktor, per gang	64 kroner
K3a	Møtegodtgjørelse med reisetid når kiropraktoren deltar i samarbeid med annet helse- og sosialfaglig personell som ledd i et behandlings- eller rehabiliteringsopplegg for enkeltpasienter, herunder i basisteam. Per påbegynte halvtimer	328 kroner
K3b	Senere per påbegynt halvtimer	328 kroner
K4	Telefonsamtale/skriftlig kommunikasjon om enkeltpasient med lege, fysioterapeut i spesialisthelsetjenesten, kiropraktor i spesialisthelsetjenesten, kommunal helse- og sosialtjeneste og bedriftshelsetjeneste.	54 kroner

Merknad til takstene K1 og K2:

Takst K1 og K2 kan ikke kombineres i samme konsultasjon. Takst K1 kan kun benyttes en gang per behandlingsserie. Med behandlingsserie menes det antall behandlinger som er nødvendig for samme sykdom/skade/lyte.

Merknad til taksten K3a:

Taksten dekker også praksisutgifter. Taksten kan ikke benyttes i forbindelse med samarbeid internt i tverrfaglig medisinske sentra og lignende. Taksten kan ikke benyttes som godtgjørelse for fast oppsatte samarbeidsmøter, med mindre det gjelder samarbeid om konkrete pasienter. Samarbeidet kan omfatte diagnostisering, kartlegging av rehabiliteringsbehov, utarbeiding og oppfølging av rehabiliteringsplan, vurdering av funksjonsnivå, tilrettelegging av miljø mv. Taksten beregnes for den samlede møte-/reisetid, ikke per pasient. Skyssgodtgjørelse kan kreves i tillegg etter forskrift om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling.

Taksten kan også brukes når møtet foregår over telefon.

Møtet må være planlagt.

Merknad til taksten K4:

Taksten kan ikke benyttes for kommunikasjon med henvisende behandler ved oppstart av behandlingsserien.

§ 8 første ledd skal lyde:

Til fondet for videre- og etterutdanning av kiropraktorer yter folketrygden et tilskott tilsvarende 5 prosent av utgifter folketrygden har til behandling hos kiropraktor.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

23. des. Nr. 1845 2016

Forskrift om endring i forskrift om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD)

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 23. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 6, § 12 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 29. desember 2016 kl. 16.35.

I

I forskrift 11. juli 2016 nr. 913 om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD) gjøres følgende endringer:

§ 6 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Det er likevel tillatt med kortvarig nødføring av tamrein, og føring med små mengder tilvenningsfôr i forkant av nødføringen, dersom de føres på en måte som sikrer at ville hjortedyr ikke får tilgang til fôret.

§ 6 annet ledd blir til nytt tredje ledd.

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Mattilsynet kan likevel gi tillatelse til

- a) kortvarig føring av ville hjortedyr i forbindelse med merkings- og forskningsprosjekter.

- b) kortvarig nødfôring av ville hjortedyr i områder der Chronic Wasting Disease ikke er påvist, dersom spesielle forhold forårsaker dyrevelferdsproblemer.
- c) planmessig fôring av hjortedyr i en begrenset periode av hensyn til trafiksikkerhet i områder der Chronic Wasting Disease ikke er påvist. Det må dokumenteres at andre relevante offentlige instanser har konkludert med at andre trafiksikkerhetstiltak ikke kan erstatte fôringen og at fôringen er nødvendig. Det må også dokumenteres
 - (i) for ville hjortedyr: at plan for nedtrapping av fôring er utarbeidet og at trekkruten dyrene bruker sannsynligvis ikke går gjennom områder der Chronic Wasting Disease er påvist.
 - (ii) for tamrein: at sykdommen ikke er påvist i områdene reinene ellers beiter.

Den som fôrer dyrene skal holde fôringsplassene under observasjon for å oppdage syke dyr.

§ 12 skal lyde:

§ 12. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

II

Endringene trer i kraft straks.

19. des. Nr. 1846 2016

Forskrift om kjøretøy på jernbanenettet (kjøretøyforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 19. desember 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 5, § 6 og § 16, jf. forskrift 10. desember 2010 nr. 1568 om jernbanevirksomhet mv. på det nasjonale jernbanenettet (jernbaneforskriften) § 1–3, jf. forskrift 16. juni 2010 nr. 820 om samtrafikkvevnen i jernbanesystemet (samtrafikkforskriften) § 3 sjettede ledd. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

Innledende bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften omfatter ibruktaking, oppgradering, fornyelse, drift og vedlikehold av kjøretøy på jernbanenettet. Bestemmelsene i § 8 til § 18 gjelder for kjøretøy som skal tas i bruk etter samtrafikkforskriften kapittel V.

§ 2. *Formål*

Forskriften fastsetter minimumskrav til tekniske nasjonale spesifikasjoner for kjøretøy. Dette for å oppnå sikker og hensiktsmessig ibruktaking, oppgradering, fornyelse, drift og vedlikehold av kjøretøy. Forskriften skal bidra til å oppnå samtrafikkvevne på det nasjonale jernbanenettet ved å oppstille vilkår for å ta i bruk kjøretøy.

§ 3. *Definisjoner*

I forskriften her forstås med:

- a) *jernbanenett*: hele jernbaneinfrastrukturen som forvaltes av en infrastrukturforvalter,
- b) *jernbaneforetak*: jernbaneforetak som definert i fordelingsforskriften, og ethvert annet offentlig eller privat foretak, hvis virksomhet er å yte tjenester for transport av gods og/eller passasjerer med jernbane, og som forplikter seg til å sørge for trekraften; dette gjelder også foretak som bare sørger for trekraften,
- c) *jernbanevirksomhet*: virksomhet som driver gods- og persontransport, jernbaneinfrastruktur og trafikkstyring
- d) *tog*: trekraftkjøretøy, med eller uten vogner, som er gitt et tognummer i en rute og som skal kjøres fra et bestemt utgangssted til et bestemt ankomststed,
- e) *skift*: kjøretøy som flyttes under skifting,
- f) *skifting*: flytting av kjøretøy på en stasjon eller på et sidespor og eventuelt på deler av et hovedspor som det er nødvendig å benytte for å utføre skifting på et sidespor,
- g) *kjøretøy*: Et jernbanekjøretøy som kjører på egne hjul på jernbane, med eller uten egen trekraft. Et kjøretøy er sammensatt av et eller flere strukturelle og funksjonelle delsystemer, eller deler av slike delsystemer,
- h) *delsystemer*: Resultatet av inndelingen av jernbanesystemet, som beskrevet i vedlegg II til samtrafikkforskriften. Disse delsystemene som det må fastsettes grunnleggende krav til, er av strukturell eller funksjonell karakter,
- i) *grunnleggende krav*: Alle vilkårene fastsatt i vedlegg III til samtrafikkforskriften som må oppfylles av jernbanesystemet, delsystemer og samtrafikkkomponenter, herunder grensesnitt,
- j) *teknisk spesifikasjon for samtrafikkvevne (TSI)*: En spesifikasjon vedtatt i samsvar med direktiv 2008/57/EF og gjennomført i tråd med EØS-avtalen med hjemmel i samtrafikkforskriften som hvert delsystem eller del av et delsystem skal omfattes av for å oppfylle de grunnleggende kravene og sikre jernbanesystemets samtrafikkvevne,
- k) *TSI LOC & PAS*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvevne for delsystemet «rullende materiell» – lokomotiver og rullende materiell for passasjertrafikk,
- l) *TSI WAG*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvevne som gjelder for delsystemet «rullende materiell» – godsvogner,
- m) *TSI-støy*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvevne som gjelder for delsystemet «rullende materiell» – støy i det transeuropeiske jernbanesystem for konvensjonelle tog,
- n) *TSI SRT*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvevne vedrørende sikkerhet i jernbanetunneler,

- o) *TSI PRM*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvegne vedrørende «personer med nedsatt bevegelighet» i det transeuropeiske jernbanesystem for konvensjonelle tog og høyhastighetstog,
- p) *TSI CCS*: Tekniske spesifikasjoner for samtrafikkvegne for delsystemet «styring, kontroll og signal»,
- q) *grunnleggende parametre*: Ethvert forskriftsmessig, teknisk eller driftsmessig vilkår som er av avgjørende betydning for samtrafikkvegnen, og som er nærmere spesifisert i relevante TSI-er eller vedlegget til denne forskriften,
- r) *særtilfelle*: En hvilken som helst del av jernbanesystem som krever midlertidige eller permanente særbestemmelser i TSI-ene og EØS-avtalen, på grunn av blant annet geografiske, topografiske eller bymiljømessige begrensninger, eller av hensyn til forenlighet med det eksisterende systemet,
- s) *oppgradering*: Ethvert større endringsarbeid på et delsystem eller en del av et delsystem som forbedrer delsystemets generelle ytelse,
- t) *ibruktaking*: Alle operasjoner der et delsystem eller et kjøretøy settes i tilsiktet bruk,
- u) *innehaver*: Den person eller enhet som, som eier av et kjøretøy eller som har rett til å bruke det, benytter kjøretøyet som et transportmiddel og er registrert som innehaver i kjøretøyregisteret fastsatt i samtrafikkforskriften § 32,
- v) *enhet med ansvar for vedlikehold*: Et foretak med ansvar for vedlikehold av et kjøretøy, og registrert som dette i det nasjonale kjøretøyregisteret. Enhet ansvarlig for vedlikehold kan være et jernbaneforetak, en infrastrukturforvalter eller en innehaver.

Krav til jernbanevirksomheter

§ 4. Ansvar for sikkerheten

Jernbanevirksomheten skal sikre at kjøretøyene til enhver tid er i en slik stand at det legges til rette for sikker drift av jernbanesystemet. Kjøretøy skal ha en teknisk og driftsmessig tilstand som gjør at virksomheten er innenfor akseptabel risiko.

Kjøretøytype skal sikkert integreres i sikkerhetsstyringssystemet. Strekningskompatibilitet mellom kjøretøy og infrastruktur skal vurderes og dokumenteres i sikkerhetsstyringssystemet.

§ 5. Teknisk dokumentasjon

Jernbanevirksomheten skal ha teknisk dokumentasjon som beskriver de forutsetninger og begrensninger som er knyttet til kjøretøyet. Dokumentasjonen skal kunne bekrefte at systemer, deler og komponenter er i samsvar med de nasjonale og internasjonale standarder som er lagt til grunn for konstruksjon og bruk av kjøretøyet. Disse forutsetningene og begrensningene skal legges til grunn for prosedyrer for drift og vedlikehold av kjøretøyet.

Den som eier kjøretøyet eller forvalter kjøretøyet på vegne av eier, skal inneha oppdatert dokumentasjon for kjøretøyet. Den som bruker kjøretøyet plikter å bidra til oppdatering av dokumentasjonen, blant annet vedlikeholdsdokumentasjon og operasjonelle betingelser av sikkerhetsmessig betydning for kjøretøyet. Endringer av operasjonelle krav og vedlikeholdsdokumentasjon for kjøretøyet skal dokumenteres med risikoanalyse, risikovurdering og betingelser for sikker bruk.

Annet ledd gjelder ikke godsvogner.

§ 6. Register og merking

Jernbanevirksomheten skal ha et register over alle kjøretøy som virksomheten bruker. Registeret skal identifisere kjøretøy individuelt. Krav til register gjelder ikke kjøretøy som utelukkende benyttes på anleggsområde.

Kjøretøyet skal være registrert i henhold til krav som følger av forskrift om nasjonalt kjøretøyregister for det nasjonale jernbanenettet. Innehaver plikter å oppdatere opplysningene i det felleseuropeiske kjøretøyregisteret (ECVVR).

Kjøretøy skal være identitetsmerket i henhold til samtrafikkforskriften, samt teknisk og bruksmessig merket i henhold til TSI-krav.

Annet og tredje ledd gjelder ikke kjøretøy nevnt i § 10 som ikke skal kjøre som tog eller skift.

§ 7. Drift, kontroll og vedlikehold av kjøretøy

Jernbanevirksomheten skal drifte og vedlikeholde kjøretøyene i henhold til nasjonale og internasjonale standarder.

Jernbanevirksomheten skal føre kontroll med kjøretøy. Jernbanevirksomheten skal identifisere sikkerhetskritiske systemer, deler og komponenter og fastsette sikkerhetsmessige minimumskrav for disse.

Jernbanevirksomheten skal ha ansvaret for at kjøretøyet blir vedlikeholdt. Vedlikeholdet skal sikre at ingen sikkerhetskritiske systemer, deler eller komponenter forringes så mye at det fører til funksjonssvikt. Blant annet skal sikkerhetsmessige slitasjegrenser for slitasjeutsatte deler være angitt, og terminer for vedlikehold og utskifting for alle sikkerhetskritiske komponenter skal være angitt. Jernbanevirksomheten skal ha kontroll på og dokumentere utført vedlikehold.

Krav til kjøretøy

§ 8. Vilkår for tillatelse til ibruktaking av kjøretøy

For å få tillatelse til ibruktaking etter samtrafikkforskriften kapittel V må kjøretøy oppfylle kravene i en relevant TSI og nasjonale tekniske krav i vedlegget så lenge en tilsvarende grunnleggende parameter ikke er beskrevet i TSI-en. Dette gjelder ikke kjøretøy nevnt i § 10 som ikke skal kjøre som tog eller skift.

§ 9. Bruk av standarder

Kjøretøy skal prosjekteres, konstrueres, testes, oppgraderes og fornyes i henhold til relevante TSI-er og anerkjente, tidsmessige standarder. Der det ikke er oppgitt noe annet i forskriften her er det den siste versjonen av standarden som gjelder.

For alle nye kjøretøy eller ved vesentlige oppgraderinger av kjøretøy skal prosessstandard EN 50126 følges.

Der et grunnleggende krav kan oppfylles ved bruk av andre standarder enn det som fremgår av vedlegget må bruken av disse standardene vurderes teknisk og sikkerhetsmessig, og vurderingen skal dokumenteres.

Avvik fra standarder skal vurderes teknisk og sikkerhetsmessig, og vurderingen skal dokumenteres.

§ 10. Krav til visse kategorier kjøretøy

Kjøretøy som er i henhold til standardene EN 14033, EN 15746, EN 15954, EN 15955 eller EN 13977 anses å oppfylle de grunnleggende kravene. Hvis slike kjøretøy skal kjøres som tog eller skift, må likevel kravene til trekkraftkjøretøy i vedlegget til forskriften her være oppfylt.

Tillatelsesprosessen

§ 11. Tillatelse til ibruktaking og endringer av kjøretøy

Kjøretøy må ha tillatelse til ibruktaking i henhold til samtrafikkforskriften kapittel V.

Før kjøretøy nevnt i § 10 tas i bruk skal Statens jernbanetilsyn gi tillatelse til ibruktaking i henhold til denne forskrift. For kjøretøy som skal kjøres som tog eller skift gjelder likevel første ledd.

Tillatelse til å ta i bruk kjøretøy gis ved første gangs ibruktaking i Norge.

Ved senere endringer og oppgradering av kjøretøy skal dette skje i henhold til § 18 i samtrafikkforskriften. § 13 og § 14 gjelder tilsvarende for ny tillatelse til å ta endret kjøretøy i bruk.

§ 12. Tillatelse til transport og testkjøring på det nasjonale jernbanenettet

Transport eller testkjøring på det nasjonale jernbanenettet før ibruktaking krever egen tillatelse fra Statens jernbanetilsyn. § 14 og § 15 gjelder tilsvarende for søknad om tillatelse etter denne bestemmelsen så langt det passer.

Det må sendes transportplan med risikovurderinger til Statens jernbanetilsyn i forbindelse med søknad om transport.

Det må sendes testplan med risikovurderinger til Statens jernbanetilsyn i forbindelse med søknad om tillatelse til testkjøring. Testplanen skal gi oversikt over alle nødvendige og planlagte tester som planlegges gjennomført for å vise at kjøretøyet har de forutsatte sikkerhetsmessige og operasjonelle egenskapene. Resultatet fra tester skal oversendes Statens jernbanetilsyn. Koblingen mellom den enkelte test og gjennomførte risikovurderinger må fremgå av søknaden.

§ 13. Melding om anskaffelse og endring av kjøretøy

Det skal sendes melding om planene for å endre eller anskaffe et nytt kjøretøy eller et kjøretøy som er i bruk i en annen EØS-stat på et så tidlig tidspunkt som mulig. Denne meldingen skal minst inneholde:

- a) navn på kontaktperson,
- b) planlagt fremdrift i anskaffelsesprosessen,
- c) beskrivelse av kjøretøyet (systembeskrivelse),
- d) plan over sikkerhetsaktiviteter som skal gjennomføres i forbindelse med anskaffelsen (sikkerhetsplan),
- e) oversikt over TSI-er og/eller standarder som kreves i forbindelse med anskaffelsen, og
- f) risikovurderinger i samsvar med prinsippene i den felles sikkerhetsmetoden som er benyttet som underlag ved vurdering av løsning.

Melding kan utelates i følgende tilfeller:

- a) i forbindelse med søknad om tillatelse til ibruktaking av kjøretøy nevnt i § 10 som ikke skal kjøre som tog eller skift
- b) i forbindelse med søknad om tillatelse etter § 12
- c) i forbindelse med søknad om tillatelse etter § 16.

§ 14. Søknad om første tillatelse til å ta i bruk kjøretøy og ny tillatelse etter endring

Ved søknader om tillatelse etter samtrafikkforskriften § 20 og § 25 for kjøretøy som ikke har tillatelse til ibruktaking fra før, skal blant annet følgende dokumentasjon vedlegges søknaden:

- a) EF-verifiseringserklæring med tilhørende dokumentasjon for de delsystemene i kjøretøyet som er omfattet av TSI-er,
- b) verifiseringserklæring med tilhørende dokumentasjon for samsvar med de relevante nasjonale tekniske krav (vedlegg I)
- c) sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering av kjøretøyets relevante delsystemer i henhold til den felles sikkerhetsmetoden for risikovurderinger,
- d) sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering mellom kjøretøyet og det norske jernbanesystemet i henhold til den felles sikkerhetsmetoden for risikovurderinger.

§ 15. Søknad om ytterligere tillatelse til å ta i bruk kjøretøy

Ved søknader om tillatelse til ibruktaking i Norge av kjøretøy som allerede har tillatelse fra annen EØS-stat, skal blant annet følgende dokumentasjon vedlegges:

- a) Dokumentasjon på at kjøretøyet har tillatelse til ibruktaking i en annen EØS-stat, og eventuelle vilkår for denne tillatelsen
- b) kopi av EF-verifiseringserklæring med tilhørende dokumentasjon for de delsystemene i kjøretøyet som er omfattet av TSI-er
- c) verifiseringserklæring med tilhørende dokumentasjon for samsvar med de relevante nasjonale tekniske krav (vedlegg I)
- d) egenerklæring på utført vedlikehold og endringshistorikk
- e) sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering mellom kjøretøyet og det norske jernbanesystemet i henhold til den felles sikkerhetsmetoden for risikovurderinger.

§ 16. Søknad om tillatelse til å ta i bruk kjøretøy i samsvar med en tillatt type

Ved søknad om tillatelse til ibruktaking av et kjøretøy som er i samsvar med en kjøretøytype som allerede har tillatelse til ibruktaking i Norge, er det tilstrekkelig at en typesamsvarserklæring i henhold til forskrift om typesamsvarserklæring vedlegges søknaden.

Hvis forutsetningene for å gi den opprinnelige tillatelsen har blitt endret, skal fremgangsmåten i samtrafikkforskriften § 28 tredje ledd følges.

§ 17. Søknad om å ta i bruk visse kategorier kjøretøy

Ved søknad om tillatelse til ibruktaking av kjøretøy nevnt i § 10, må blant annet følgende dokumentasjon vedlegges søknaden:

- a) Navn på kontaktperson
- b) beskrivelse av kjøretøyet (systembeskrivelse)
- c) oversikt over relevante standarder som kjøretøyet er bygget etter, samt eventuelle avvik fra disse standardene
- d) sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering mellom kjøretøyet og det norske jernbanesystemet. Hvis slike kjøretøy skal kjøres som tog eller skift skal sikkerhetsvurderingsrapporten utføres i henhold til den felles sikkerhetsmetoden for risikovurderinger) dokumentasjon på at standarden nevnt i § 10 og de relevante kravene i vedlegget til denne forskriften er oppfylt.

§ 18. Assessor og andre uavhengige parter

Statens jernbanetilsyn kan for å vurdere samsvar med kravene i vedlegget til forskriften her kreve at det benyttes assessor i anskaffelsesprosjektene, og at Statens jernbanetilsyn har direkte kontakt med vedkommende.

Assessor utpekt på bakgrunn av denne bestemmelse eller som følge av krav i EN 50126 skal aksepteres av Statens jernbanetilsyn. Ved vurderingen av om aksept kan gis, legges det blant annet vekt på uavhengighet og kompetanse, samt assessors arbeidsplan.

Statens jernbanetilsyn kan for å vurdere samsvar med kravene i vedlegget til forskriften her også kreve at det benyttes andre uavhengige parter i tillegg til eller i stedet for assessor til verifiseringer, granskninger m.m.

Enhet med ansvar for vedlikehold**§ 19. Enhet med ansvar for vedlikehold**

Før kjøretøy tas i bruk på jernbanenettet, skal de ha fått en tilordnet en enhet med ansvar for vedlikehold. Denne enheten skal registreres i kjøretøyregisteret i henhold til samtrafikkforskriften § 32 annet ledd.

§ 20. Oppgaver for enhet med ansvar for vedlikehold

Enhet med ansvar for vedlikehold skal sikre at kjøretøy opprettholder en sikker driftstilstand ved hjelp av et vedlikeholdssystem. Kjøretøy skal vedlikeholdes i henhold til vedlikeholdsdokumentasjonen for hvert enkelt kjøretøy og de gjeldende kravene til kjøretøy som følger av samtrafikkforskriften og forskriften her, herunder krav til vedlikehold i § 7.

Utpeking av enhet med ansvar for vedlikehold berører ikke jernbanevirksomhetens ansvar for sikker bruk av kjøretøy i henhold til § 4, § 7 og jernbanelovgivningen for øvrig.

Enhet med ansvar for vedlikehold kan selv utføre vedlikeholdet, eller benytte vedlikeholdsverksteder i henhold til avtale.

Avsluttende bestemmelser**§ 21. Unntak**

Statens jernbanetilsyn kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra kravene i forskriften her, herunder vedlegget. Unntak fra krav i TSI-ene kan bare gis i den grad det følger av samtrafikkforskriften § 8.

Statens jernbanetilsyn kan gi unntak fra kravene til å identifisere enhet med ansvar for vedlikehold for veteran- eller museumskjøretøy som trafikkerer det nasjonale jernbanenettet, så lenge disse kjøretøyene er i henhold til jernbanelovgivningen for øvrig. Slike unntak kan gis for inntil fem år om gangen.

Unntak som nevnt i annet ledd kan gis i forbindelse med registrering av kjøretøy etter samtrafikkforskriften § 32 eller ved utstedelse av sikkerhetsattest til jernbaneforetak eller sikkerhetsgodkjenning til infrastrukturforvalter etter jernbaneforskriften kapittel 6 eller 7.

Unntak etter annet ledd skal nevnes og begrunnes i den årlige sikkerhetsrapporten som Statens jernbanetilsyn skal utarbeide etter jernbaneforskriften § 9–3 annet ledd. Hvis det viser seg at det foreligger en uforholdsmessig sikkerhetsrisiko på jernbanesystemet skal Det europeiske jernbanebyrået umiddelbart underrette EU-kommisjonen og EFTAs overvåkingsorgan. EFTAs overvåkingsorgan skal ta kontakt med de involverte partene og, der dette er hensiktsmessig, anmode Statens jernbanetilsyn om å gjøre om unntaket.

§ 22. *Ikrafttredelse og endring i andre forskrifter*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017. Fra samme dato gjøres følgende endringer i andre forskrifter:

- a) Forskrift 21. juni 2012 nr. 633 om kjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (kjøretøyforskriften) oppheves.
- b) Forskrift 11. april 2011 nr. 388 om nasjonale tekniske krav m.m. for jernbaneinfrastruktur på det nasjonale jernbanenettet (jernbaneinfrastrukturforskriften) kapittel IV. Spesielle bestemmelser om STM-enhet oppheves.

Unntak som er gitt med hjemmel i forskrift 19. desember 2005 nr. 1621 om krav til jernbaneforetak på det nasjonale jernbanenettet (sikkerhetsforskriften) eller med hjemmel i forskrift 21. juni 2012 nr. 633 om kjøretøy på det nasjonale jernbanenettet (kjøretøyforskriften) gjelder videre så langt unntaket rekker.

Vedlegg til kjøretøyforskriften – krav til kjøretøy som omhandler tillatelse til ibruktaking

Der den nasjonale tekniske regelen samsvarer med et gitt TSI krav, refereres til det tilsvarende punktet i TSI-en. I disse tilfellene vurderes TSI-kravet som nasjonal regel selvstendig eller sammen med standarder og normer som opprinnelig er lagt til grunn for prosjektering og bygging av kjøretøyet.

Det er utpekt organ DeBo som skal verifisere samsvar med den nasjonale tekniske regelen.

1 Dokumentasjon

Dette kapitlet gjelder alle kjøretøy.

1.1 Generell dokumentasjon

Det skal være utarbeidet teknisk dokumentasjon for alle systemer, deler, komponenter og grensesnitt. Dokumentasjonen skal kunne bekrefte at systemer, deler, komponenter og grensesnitt er i samsvar med de TSI-er og standarder som er lagt til grunn for prosjektering og bygging av kjøretøyet. Dokumentasjonen skal beskrive de forutsetninger og begrensninger som er knyttet til kjøretøyet utforming. Eldre kjøretøy skal ha en oppdatert risikovurdering, basert på erfaringer ved tidligere drift og vedlikehold. For løfteinstruks og bergingsinstruks gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.12.5 tilsvarende.

1.2 Vedlikeholdsinstruksjoner og -krav

1.2.1 Vedlikeholdsinstruksjoner

Det skal være utarbeidet dokumentasjon som beskriver hvordan systemer, deler og komponenter skal vedlikeholdes i samsvar med de nasjonale og internasjonale standarder som er lagt til grunn for kjøretøyet. Vedlikeholdsdokumentasjonen skal sikre at ingen sikkerhetskritiske systemer, komponenter eller deler forringes i den grad at det fører til funksjonssvikt. Slitasjegrenser skal være spesifisert for komponenter som er utsatt for slitasje. Intervaller for vedlikehold og utskifting må være spesifisert for sikkerhetskritiske komponenter.

Registreringer som viser vedlikehold, eventuell verifikasjon etter avsporing, og endringer av kjøretøyet skal kunne legges frem.

TSI LOC & PAS punkt 4.2.12.3 gjelder tilsvarende.

1.2.2 Dokumentasjon av vedlikeholdsprogrammets begrunnelse

Det skal foreligge dokumentasjon som begrunner vedlikeholdsinstruksjoner og -krav, for eksempel vedlikeholdsintervaller. TSI LOC & PAS punkt 4.2.12.3.1 gjelder tilsvarende.

For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.5.2 tilsvarende.

1.3 Instruksjoner og dokumentasjon for bruk

1.3.1 Bruksinstruksjoner for normal og redusert funksjonalitet av kjøretøyet

Det skal foreligge dokumentasjon for kjøretøyet sine ulike funksjoner under normal drift og bruk med nedsatt funksjonalitet inkludert nødsituasjoner, evakuering, berging og tauing. Dokumentasjonen skal være på et språk brukeren behersker.

1.4 Prøving av kjøretøyet på sporet

Dokumentasjon som omhandlet i § 12 i forskriften her skal foreligge.

Det skal videre foreligge dokumentasjon på at kjøretøyet er testet på sporet slik at det tåler de driftsmessige og klimamessige belastninger det utsettes for under drift, herunder avsporingssikkerhet, tilfredsstillende løpeegenskaper innenfor den hastighetsklassen materiellet er beregnet for og bremseeffekt. Grensesnitt mot infrastruktur og sikker integrering på jernbanenettet skal verifiseres og dokumenteres. Testene risikovurderes og gjennomføres avhengig av risiko og omfang i flere trinn, først på sikret teststrekning og eventuelt deretter i blandet trafikk; testene skal validere blant annet, CCS funksjonalitet, kommunikasjon, strømforsyning, togdetektering, støy,

dynamiske egenskaper, mm. For kjøretøy beregnet for aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne tester, risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Følgende standard skal følges: EN 50215.

2 Struktur og mekaniske deler

Dette kapitlet gjelder alle kjøretøy.

2.1 *Kjøretøyets konstruksjon*

2.1.1 *Styrke og integritet*

Kjøretøyet må ha en mekanisk styrke og integritet som gjør at det tåler de kreftene som det utsettes for i alle forventede driftssituasjoner gjennom beregnet levetid. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.4 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.2.2.2 og 4.2.2.3 tilsvarende.

For arbeidsmaskiner (OTM) er tilleggskrav beskrevet i TSI LOC & PAS Vedlegg C, punkt C.1. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 12663, UIC 566, UIC 660, UIC 617, UIC 625, UIC 577 KONTROLL, UIC 651, ERRI B 12 RP 17, ERRI B 12 RP 60 og ERRI B 12 DT 135.

2.1.2 *Lasteevne*

2.1.2.1 *Lastforhold og veid masse*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.10 gjelder tilsvarende.

For godsvogner gjelder kravene i TSI WAG punkt 4.2.3.2. For beregning av lastekapasitet i tilfelle kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 700, EN 50215, EN 15528 og EN 15663.

2.1.2.2 *Aksellast og hjullast*

Kravene i TSI LOC & PAS 4.2.3.2 gjelder tilsvarende. For kjøretøy med høyere aksellast enn 25 tonn må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15663, EN 50215, EN 13260, EN 15528, EN 13103, EN 14363, EN 13104, UIC 700 og UIC 518.

2.1.3 *Sammenføyningsteknologi*

Ved bruk av ulike deler eller produkter til sammenføyning gjelder leverandørenes erklæringer for delenes eller produktenes anvendelsesområde. Underliggende dokumentasjon på styrke, beregninger, anvendte standarder og sikkerhetsmarginer må medfølge slike erklæringer.

Ved beregning av styrke og sikkerhetsfaktorer for enkelte sammenføyningsteknologier skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: EN 15085, UIC 897, EN 12663 og UIC 566.

2.1.4 *Løfting og jekking*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.6 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.2.2.2 tilsvarende. For OTM er tilleggskrav beskrevet i TSI LOC & PAS, Vedlegg C, punkt C.2.

Ved beregning av styrke skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: UIC 581, UIC 566, EN 15877 og EN 12663.

2.1.5 *Festing av innretninger til karosserikonstruksjonen*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.7 gjelder tilsvarende. For OTM er tilleggskrav beskrevet i TSI LOC & PAS, Vedlegg C, punkt C.1.

Ved beregning av styrke skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: UIC 566 og EN 12663.

2.1.6 *Forbindelser mellom ulike deler av kjøretøyet*

Forbindelser mellom ulike deler av kjøretøyet, for eksempel mellom vognkasse og boggi, skal tåle de statiske og dynamiske belastninger de utsettes for. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.1 gjelder tilsvarende.

For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.2.3.6.1 tilsvarende. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Ved belastningstilfeller og beregning av styrke skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: EN 12663, EN 13 749, UIC 577, ERRI B12/RP17, UIC 515–1 og UIC 615–1.

2.2 *Koplinger og koplingsystemer*

2.2.1 *Automatisk kopling*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.2.3 og 5.3.1 gjelder tilsvarende.

2.2.2 *Egenskaper for bergingskopling*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.2.4, 4.2.2.2.5, og 5.3.3 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 520, EN 15020.

- 2.2.3 *Konvensjonelle skruekoplinger og andre non-automatiske koplingsystemer*
 Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.2, 4.2.2.3, og 5.3.2 gjelder tilsvarende.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 826, UIC 520, ERRI B12 RP17
 ERRI B36 RP32, UIC 526–3, EN 15566EN 15551, UIC 527, UIC 528, UIC 526, og UIC 825.
- 2.2.4 *Buffersystemer*
 Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.2.3, 4.2.2.3, og 4.2.2.10 og kravene i TSI WAG punkt
 4.2.2.1 gjelder tilsvarende.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15551, EN 15566, ERRI B12/DT
 85, UIC 527, UIC 528 og UIC 526. Ved merking av buffere aksepteres følgende standarder: UIC
 527, UIC 528, UIC 526 og UIC 520.
- 2.2.5 *Overganger*
 Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.3 gjelder tilsvarende.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 16286, EN 12561, UIC 561, UIC
 527, UIC 528 og UIC 520.
- 2.3 *Passiv sikkerhet*
 Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.5 gjelder tilsvarende for nyere kjøretøy.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15227 og UIC 566.
 Krav til skinnerydder: Trekkraftkjøretøy må ha skinnerydder for å beskytte hjulet mot
 fremmedlegemer. Skinnerydder må dimensjoneres for å tåle statiske krefter i kjøreretningen på
 minst 20 kN uten permanent deformasjon. Dette kan verifiseres ved beregninger. For øvrig gjelder
 kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5 og 4.2.3.7 tilsvarende. Det må tas hensyn til hjulslitasje
 og fjæring på kjøretøyet når skinnerydderen skal designes og beregnes. Trekkraftkjøretøy må ha
 snøplog der det kan forventes snø.
 Skinnerydder i henhold TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.5 og 4.2.6.1.2 kan være erstattet av snøplog
 så lenge den ikke kommer i konflikt med kjøretøyets statiske og dynamiske profil og ivaretar
 funksjonen for å beskytte hjulet mot fremmedlegemer.
 Kravene i TSI LOC & PAS 4.2.6.1.2 og 4.2.2.5 gjelder tilsvarende.
- 3 Samspill mellom kjøretøy og spor, samt kjøretøyets tverrsnitt**
 Kravene i dette kapitlet gjelder alle kjøretøy.
- 3.1 *Kjøretøyets profil*
 Kjøretøyets statiske og dynamiske profil skal være strekningsvis i overensstemmelse med de
 profilene som fremgår av infrastrukturforvalters nettveiledning. Kjøretøy som er i henhold til profil
 NO1 kan benyttes på hele det nasjonale jernbanenettet. Framføring av kjøretøy med større profil
 forutsetter aksept som spesialtransport fra infrastrukturforvalteren.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 505, UIC 506, EN 15273
- 3.2 *Kjøretøydynamikk*
- 3.2.1 *Avsporingssikkerhet og løpeegenskaper*
 Kjøretøy må ha tilfredsstillende kjøresikkerhet. Kjøretøyets løpeegenskaper må testes for å
 klarlegge dynamisk belastning og interaksjon på sporet.
 For beregning og testing av kjøretøyets avsporingssikkerhet og løpeegenskaper skal metodene i
 EN 14363 eller UIC 518 følges. For arbeidsmaskiner (OTM) er tilleggskrav beskrevet i TSI LOC
 & PAS Vedlegg C, punkt C3. Relevante grenseverdier knyttet til sporets egenskaper angis av
 infrastrukturforvalter. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne
 risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.
 Under dynamisk testing skal sporbelastning og belastning på sikkerhetsrelevante
 kjøretøykomponenter registreres for vurdering av belastning, avsporingssfare, dimensjonering, samt
 validering av beregninger.
 Eldre kjøretøy som ikke har vært produsert etter en anerkjent sikkerhetsstyrt prosess, skal ha en
 risikovurdering i henhold til den felles sikkerhetsmetoden basert på erfaring som demonstrerer
 sikker drift på tilsvarende krevende infrastruktur. Risikovurderingen skal identifisere eventuelle
 bruksbegrensninger for kjøretøyet slik at risikoen reduseres til et akseptabelt nivå. Ved mangel på
 erfaringsdata og tilfredsstillende risikovurdering vil kravene i tredje ledd i dette punktet gjelde
 tilsvarende.
 For øvrig gjelder kravene i TSI LOC & PAS 4.2.3.4. tilsvarende. For godsvogner gjelder TSI
 WAG punkt 4.2.3.5 tilsvarende.
 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14363, EN 15686, UIC 530–2, UIC
 510, UIC 432, UIC 518, og UIC 645.
- 3.2.2 *Ekvivalent konisitet*
 Kravene i TSI LOC & PAS 4.2.3.4.3 gjelder tilsvarende.
 I tillegg gjelder følgende krav:

Der det har vært foretatt tester av dynamiske løpeegenskaper og funnet et stabilt område for ekvivalent konisitet, skal dette angis i dokumentasjonen etter punkt 1.4.

Hjulprofil skal medføre stabilt løp. Målinger og behandling av måleverdiene skal skje etter reglene i UIC 518 eller EN 14363. Hjulprofilet skal være i henhold til UIC 510–2. Akseptert hjulprofil for allment bruk er S1002. Basert på testing og sikkerhetsvurdering kan andre hjulprofiler aksepteres. Koordinattabeller og tegninger for skinneprofilene gis av infrastrukturforvalter. Størrelsen på hjulbanens hulløp skal ikke være mer enn 2 mm. Maksimalt hjulslag og materialutfall er 60 mm for hjul med diameter på eller over 920 mm, og 40 mm for hjul med mindre diameter.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15302:2008, EN 13715:2006, EN 13674–1:2003, EN 14363, UIC 518, UIC 519 og UIC 510.

3.2.3 *Hjulprofil og grenseverdier*

Hjulprofil skal medføre stabilt løp. Målinger og behandling av måleverdiene skal skje etter reglene i UIC 518 eller EN 14363. Hjulprofilet skal være i henhold til UIC 510–2. Akseptert hjulprofil for allment bruk er S1002. Basert på testing og sikkerhetsvurdering kan andre hjulprofiler aksepteres. Koordinattabeller og tegninger for skinneprofilene gis av infrastrukturforvalter. Størrelsen på hjulbanens hulløp skal ikke være mer enn 2 mm. Maksimalt hjulslag og materialutfall er 60 mm for hjul med diameter på eller over 920 mm, og 40 mm for hjul med mindre diameter.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15302:2008, EN 13715:2006, EN 13674–1:2003, EN 14363, UIC 518, UIC 519 og UIC 510.

3.2.4 *Forenlighetsverdier for sporbelastning*

Kjøretøy må ikke medføre større sporbelastning enn de verdiene som er gitt av infrastrukturforvalter for å sikre forenlighet mellom kjøretøy og sporet. Kravene i punkt 3.2.1 gjelder tilsvarende for testing av sporbelastningen. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.4.2.2 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder kravene i TSI WAG punkt 4.2.3.5 tilsvarende. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15528, EN 14363, UIC 615 og EN 13749.

Vertikal akselerasjon, egenresonans og dynamisk belastning for bruer skal ikke overstige bruers grenseverdier. Grenseverdiene er angitt av infrastrukturforvalter.

Det skal gjennomføres målinger av dynamisk last under ulike driftsforhold eller endringsanalyser basert på et referansekjøretøy ved bruk av simuleringer eller beregninger. Forhold som må undersøkes er bl.a. massen og tregghet for vognkasse, boggier og hjulsatser, kjøretøyets fjæringsegenskaper og fordeling av last.

For øvrig gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.4.2.2 tilsvarende. For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.2.3.5 tilsvarende. For godsvogner med høyere aksellast enn 25 tonn må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Testbetingelsene i punkt 3.2.1 i vedlegget her gjelder tilsvarende.

3.2.5 *Minste horisontale kurveradius, vertikal kurveradius, vertikal konkave kurveradius og vertikal konveks kurveradius*

Kravet i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.6 gjelder tilsvarende. Minimum kurveradius, vertikal, horisontal eller i sporveksler, framgår av infrastrukturforvalters nettveiledning.

3.3 *Boggier/løpeverk*

3.3.1 *Boggier*

Boggier inkludert påmontert utstyr skal dimensjoneres i henhold til anerkjente standarder med tilstrekkelig sikkerhetsmargin, basert på kravene og testbetingelsene i punkt 3.2.1 i vedlegget her. Dette gjelder også for forbindelsen mellom boggirammen og vognkassen. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.1 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder kravet i TSI WAG punkt 4.2.3.6 tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 515–4, UIC 615–4, EN13749, EN 15687 og EN 15827.

3.3.2 *Hjulsatser*

Hjulsatsene skal dimensjoneres i henhold til anerkjente standarder med tilstrekkelig sikkerhetsmargin. Hjulsatsene skal tåle de påkjenningene de er utsatt for, inkludert tilleggpåkjenninger forårsaket blant annet av torsjonskrefter, friksjon mellom skinne og hjul, påregnelige uregelmessigheter i grensesnittet skinne/hjul, etc.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.2 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder kravet i TSI WAG punkt 4.2.3.6 tilsvarende. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 13260, EN 13103, EN 13104, EN 13261, EN 13715, EN 13749, EN 13979, UIC 510–3, UIC 515–4 og UIC 615–4.

3.3.3

Hjul

Hjul skal dimensjoneres og utformes for å ivareta sikker kjøring på jernbanenettet.

Hjulene skal dimensjoneres med tilstrekkelig sikkerhetsmargin. Hjul skal tåle de påkjenningene de er utsatt for, inkludert tilleggs påkjenninger forårsaket blant annet av torsjonskrefter, friksjon mellom skinne og hjul, påregnelige uregelmessigheter i grensesnittet skinne/hjul, etc.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.2.2 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder kravet i TSI WAG punkt 4.2.3.6 tilsvarende. Det må i tillegg vises at kravene knyttet til termisk kapasitet ved bremsing i punkt 4.5.3 i dette vedlegget oppfylles. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 13715, EN 13262, EN 13715, EN 13979–1, UIC 510, UIC 518–2, UIC 519, UIC 810, og UIC 812.

3.3.4

Grensesnitt hjul/skinne – funksjonspåvirkende systemer

Utstyr for smøring og sanding kan monteres i henhold til relevante standarder, og slik at det ikke kommer i strid med profilet. Hjul/skinne grensesnitt, geometrisk egenskaper, slitasje og samspill skal være innenfor fastlagte akseptkriterier slik at kjøretøyet framføres med tilstrekkelig kjøresikkerhet. Det må tas hensyn til påregnelige uregelmessigheter i grensesnittet skinne–hjul, etc. Det må tas hensyn til belegg fra bremseklosser, sanding og/eller flensesmøring som kan hindre sikker deteksjon av tog på sporet.

For geometriske egenskaper for hjulene gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.2.2 tilsvarende.

For kompatibilitet med togdeteksjonssystemer gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.3.1.1 tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15427, EN 12080, EN 13715, EN 12081, EN 12082, EN 50238, UIC 612, UIC 737.

3.3.5

Sandingssystem

Utstyr for smøring og sanding kan monteres i henhold til relevante standarder, og slik at det ikke kommer i strid med profilet eller påvirker negativt hjul–skinne-kontaktarealet. Det må tas hensyn til belegg fra sanding og/eller flensesmøring som kan hindre sikker deteksjon av tog på sporet. Ved montering av utstyr for smøring og sanding skal klimatiske vinterforhold tas i betraktning mht. skjerming, isolasjon, oppvarming, etc.

3.3.6

Hjulsatslager

Kjøretøy skal ha hjulsatslagre som er dimensjonert for den tiltenkte bruken. Akselkassen skal være designet og dimensjonert slik at alle påregnelige belastninger og utmatting iht. levetiden for komponenter er tatt i betraktning med tilstrekkelig sikkerhetsmargin. For overvåking av aksellager og akselkassetilstand gjelder kravene i TSI LOC & PAS 4.2.3.3.2 og TSI WAG 4.3.2.6.5 tilsvarende. Se i tillegg punkt 3.3.8 i dette vedlegget.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 12082, EN 12081, EN 12080, EN 15437, UIC 515, UIC 615 og UIC 510.

3.3.7

Aksel

Se i tillegg punkt 3.3.2 i dette vedlegget. TSI WAG punkt 4.2.3.6.4 og 6.1.2.4 og TSI LOC & PAS punkt 4.2.3.5.2.1 og 6.2.3.7 gjelder tilsvarende. Aksler skal være overflatebeskyttet mot ytre påkjenninger. Aksler skal ha identifikasjonsmerking og kontrollmerking.

3.3.8

Hjulsatslager – tilstandsovervåking

For overvåking av aksellager og akselkassetilstand gjelder kravene i TSI LOC & PAS 4.2.3.3.2 og TSI WAG 4.3.2.6.5 tilsvarende. Se i tillegg punkt 3.3.6 i dette vedlegget.

3.4

Grense for største positive/negative akselerasjon i lengderetning

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.5.1 siste ledd gjelder tilsvarende. Energiabsorberende elementer skal tas i betraktning ved beregning av ekstraordinær retardasjon eksempelvis skiftestøt, etc.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 566 og EN 12663.

4 Bremsing

Kravene i dette kapitlet gjelder alle kjøretøy så lenge ikke noe annet er angitt.

4.1

Funksjonelle krav til togbremsing

Alle kjøretøy skal ha bremsesystemer. Bremsene skal under alle forhold kunne bidra til å stanse et tog innenfor en maksimal bremseveilegde definert av infrastrukturforvalter på de enkelte strekningene kjøretøyet skal trafikkere. Bremsesystemene skal være konstruert slik at de feiler til sikker tilstand. Bremsesystemet skal virke automatisk og kontinuerlig, og ikke være utmattbart under normal drift.

Passasjervogner, lokomotiver og togsett skal være utstyrt med nødbrem, driftsbrem og parkeringsbrems.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.1, og 4.2.4.2.1 gjelder tilsvarende. Kravene i TSI WAG punkt 4.2.4.1 og 4.2.4.3 gjelder tilsvarende. Bremsesystemet må fungere tilfredsstillende med de strekningsvise begrensninger for tilbakemating av energi til kontaktledningen som framgår av infrastrukturforvalters nettveiledning

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.2 *Sikkerhetskrav til togbremsing*

4.2.1 *Pålitelighet for hovedbremsesystemets funksjon*

Kravene i TSI WAG punkt 4.2.4.2, og TSI LO&PAS punkt 4.2.1.3, 4.2.4.2.2 gjelder tilsvarende.

4.2.2 *Pålitelighet for samhandling traksjon/bremsing*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.1, 4.2.4.7 og punkt 4.2.4.4.2 gjelder tilsvarende så langt det passer. Se i tillegg punkt 4.4.1 i dette vedlegget.

4.2.3 *Pålitelighet for bremseveilegde*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.2, 4.2.4.4.1 gjelder tilsvarende så langt det passer.

4.2.4 *Pålitelighet for parkeringsbrems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.2, 4.2.4.4.5 gjelder tilsvarende så langt det passer.

4.3 *Bremseanlegg – anerkjent arkitektur og tilhørende standarder*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.3, og TSI WAG 4.2.4.2 gjelder tilsvarende. Ved bruk av andre enn UIC-baserte bremsesystemer må det gjøres egne risikovurderinger av bremsesystemets egnethet og sikkerhet.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549 og EN 50125–1 kapittel 4.4, EN 14198.

4.4 *Bremsekommando*

4.4.1 *Styring av nødbrems*

Alle trekkraftkjøretøy skal ha nødbrems. Persontogkjøretøy skal ha nødbremsutløser som kan betjenes fra alle vogner i toget. På nyere kjøretøy skal fører kunne utsette aktivering av nødbremsen. Opphevelse av nødbremsen etter at kjøretøyet har stanset må skje ved utførelse av en aktiv handling. Se ellers punkt 10.2.3 i dette vedlegget.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.1 gjelder tilsvarende så langt det passer.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549, UIC 612.

4.4.2 *Styring av driftsbrems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.2 og 4.2.4.3.2.1. gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549, EN 14531.

4.4.3 *Styring av direktebrems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.3 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.4.4 *Styring av dynamisk brems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.4, og 4.2.4.7 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.4.5 *Styring av parkeringsbrems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.4.5 og TSI WAG 4.2.4.3.2.2 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.5 *Bremseytelse*

4.5.1 *Nødbremseytelse*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.5.2 gjelder tilsvarende. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.5.2 *Driftsbremseytelse*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.5.3 og TSI WAG 4.2.4.3.2.1 gjelder tilsvarende. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.5.3 *Beregninger med hensyn til termisk kapasitet*

Prinsippene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.5.4 og 4.2.3.5.2.2, og TSI WAG punkt 4.2.4.3.3 gjelder tilsvarende, men med en hastighet på 80 km/t som skal kunne holdes i en utforbakke med 2,2 % helling over 75 km. Den termiske kapasiteten skal fremgå av dokumentasjonen; tillatt hastighet i utforbakke skal være i forhold til oppgitt termisk kapasitet. For kjøretøy med aksellast høyere enn 25 tonn, må det gjennomføres egne risikovurderinger, beregninger og verifikasjoner.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.5.4 *Parkeringsbremseytelse*

Alle kjøretøy skal ha parkeringsbrems eller annet utstyr for sikker parkering og hensetting. Parkeringsbremsen skal være dimensjonert slik at den kan holde kjøretøyet med maksimal last

sikkert fast inntil den bevisst frigjøres. Også andre hensiktsmessige måter å sikre at kjøretøyet ikke kommer i bevegelse på kan benyttes.

For øvrig gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.5.5 og TSI WAG 4.2.4.3.2.2 tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: Serien UIC 540–549.

4.5.5 *Beregning av bremseytelse*

Ved beregning av bremseeffekt og bremsekontroll funksjoner skal det tas hensyn til lavere friksjonskoeffisienter pga. vanskelige klimatiske forhold. Kravene som gjelder for vanskelige snø-, is- og haglforhold i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1.2 skal legges til grunn for alle kjøretøy som skal operere uten restriksjoner på det nasjonale jernbanenettet.

4.6 *Styring av bremsefriksjon*

4.6.1 *Grense for friksjonsprofil hjul/skinne*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.6.1 gjelder tilsvarende. Ved beregning av bremsevirkning og utforming av bremsesystemet skal redusert bremsevirkning og lavere friksjonsverdier pga. geografiske og klimatiske forhold tas i betraktning.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 544 og UIC 546.

4.6.2 *Glidevernssystem*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.6.2 gjelder tilsvarende. For godsvogner gjelder kravene i TSI WAG punkt 4.2.4.1.2.6 tilsvarende. Ved beregning av bremsevirkning samt utforming og justering av glidevernssystemet skal lavere friksjonsverdier pga. klimatiske forhold tas i betraktning.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 541 og EN 15595.

4.7 *Utvikling av bremsekraft*

4.7.1 *Friksjonsbremskomponenter*

4.7.1.1 *Bremseklosser*

Komposittmaterialer i bremseklosser må dokumenteres å fungere tilfredsstillende under alle påregnelige klimatiske forhold, særlig under vanskelige forhold som beskrevet i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1.2, og sørge for å gi tilstrekkelig bremseevne. Slike materialer skal i tillegg være godkjent i henhold til UIC 541–4. For at kjøretøy skal kunne brukes uten operasjonelle restriksjoner, må det ha blitt gjennomført testing som sikrer at kravene etterleveres i drift.

4.7.1.2 *Bremseskiver*

Materialkvaliteten i bremseskiver må dokumenteres å være tilpasset tilhørende friksjonsmaterialer slik at det oppnås tilfredsstillende bremsevirkning under alle påregnelige driftsmessige forhold, herunder klimatiske forhold. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14535.

4.7.1.3 *Bremsebelegg*

Bruk av komposittmaterialer i bremsebelegg må oppfylle tilsvarende krav som i punkt 4.7.1.1.

4.7.2 *Dynamisk brems knyttet til traksjon*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.7 gjelder tilsvarende.

4.7.3 *Magnetisk sporbrems*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.8.2 gjelder tilsvarende.

4.7.4 *Hvirvelstrømbrems*

Virvelstrømsbrems kan interferere med signalsystemer og andre elektriske anlegg. Det må derfor vurderes i det enkelte tilfellet om virvelstrømsbrems kan brukes slik at kravet til teknisk forenlighet oppfylles. Det er da krav til en komplett risikovurdering og validering ved testkjøring på jernbanenettet.

4.7.5 *Parkeringsbrems*

Kravene i TSI LOC & PAS 4.2.4.5.5 gjelder tilsvarende. Se ellers punkt 4.5.4 i dette vedlegget.

4.8 *Bremsesystemets status og avviksindikering*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.9 og TSI WAG punkt 4.2.4.3.2.2 gjelder tilsvarende.

Følgende standard aksepteres: UIC 547. Ved bruk av andre enn UIC-baserte bremsesystemer må det gjøres egne risikovurderinger av bremsesystemets egnethet og sikkerhet.

4.9 *Bremsekrav ved berging*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.4.10 gjelder tilsvarende. Kravene gjelder også for kjøretøy som skal gå i togformasjoner under 200 tonn.

5 *Passasjerrelaterte innretninger*

5.1 *Tilgang*

5.1.1 *Utvendige dører*

Ytterdører skal være utformet og styrt slik at sikkerheten for passasjerer og personell ivaretas. Ved lukking skal dørene kunne registrere om passasjerer eller personell blir fastklemt, og automatisk stoppe og frigjøres for en begrenset tid. Dørene og tilhørende utstyr skal tåle de kreftene som de blir utsatt for under kjøring.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.5 og 4.2.5.6 gjelder tilsvarende så langt det passer. Punkt 4.2.5.5.3 t.o.m. 4.2.5.5.10 inkluderer sikkerhetskrav og gjelder tilsvarende så langt det passer. Kun funksjonelle krav som er relevante for kjøretøyet skal tas i betraktning. Design og funksjonalitet for dørsystemer skal dokumenteres. TSI PRM punkt 4.2.2.3. gjelder tilsvarende så langt det passer.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 651, UIC 565 og EN 14752.

For trappetrinn gjelder kravene i TSI PRM 4.2.2.11 tilsvarende så langt det er fysisk mulig uten for stor inngripen i konstruksjonen-Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 555, UIC 560 og EN 13272.

5.1.2 *Ombordstigningshjelpemidler*

Bruk av ombordstigningshjelpemidler for å minske gapet mellom plattform og kjøretøy skal alltid vurderes. Hvis gapet mellom plattform og kjøretøyet er uforsvarlig stort, skal det av hensyn til sikkerheten finnes egnet ombordstigningshjelpemiddel på kjøretøy eller plattform for sikker ombordstigning og avstigning. Kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.12 gjelder tilsvarende for slike ombordstigningshjelpemidler.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 565.

Ved installering av løftesystemer for reisende gjelder kravene i TSI PRM 4.2.2.12 tilsvarende så lenge det ikke er vesentlige konstruksjonsmessige forhold til hinder for å følge kravene.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 565/3.

5.2 *Innvendige innretninger*

5.2.1 *Innvendige dører*

Innvendige dører skal være utformet og styrt slik at sikkerheten for passasjerer og personell ivaretas. Ved lukking skal dørene kunne registrere om passasjerer eller personell blir fastklemt, og automatisk stoppe og frigjøres for en begrenset tid.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.7 og TSI PRM punkt 4.2.2.3.3 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 561.

5.2.2 *Innvendige endedører*

Innvendige endedører eller tilsvarende dørsystemer i enden av kjøretøyet skal være utstyrt med låsemekanisme slik at døren låses for å hindre utilsiktet gjennomgang ved blant annet mangel på overgang til neste kjøretøy eller togsett.

5.2.3 *Friganger*

Kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.6 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 567.

5.2.4 *Endring i gulvhøyde*

Kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.8 gjelder tilsvarende.

5.2.5 *Innvendig belysning*

For interiørbelysning gjelder kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.4 så langt det passer.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 555, UIC 560 og EN 13272.

5.2.6 *Seter og spesielle ordninger for bevegelseshemmede*

Kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.1 gjelder tilsvarende så lenge det ikke er vesentlige konstruksjonsmessige forhold til hinder for å følge kravene.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 565, UIC 566 og EN 12663.

5.3 *Håndtak og rekkverk*

Kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.9 og 4.2.2.1 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 535, UIC 560, UIC 565/3 og EN 14752.

5.4 *Vinduer*

Vinduer skal ha utforming og egenskaper som gjør at sikkerheten for passasjerer og personell ivaretas. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.9, 4.2.5.9 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 564, UIC 651, UIC 617 og UIC 625.

5.5 *Toaletter*

Det skal installeres toaletter om bord i passasjerkjøretøy i den grad det er nødvendig. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.1, og 4.2.2.9 gjelder tilsvarende. Klimatiske forhold må tas i betraktning ved design og bruk av toalettssystemer slik at funksjonaliteten ivaretas ved alle påregnelige driftsmessige forhold.

Hvis det installeres toaletter tilpasset rullestol gjelder kravene i TSI PRM punkt 4.2.2.5 tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 563.

5.6 *Oppvarmings-, ventilasjons- og luftkondisjoneringsanlegg*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.8 gjelder tilsvarende. Ventilasjonssystemet skal utformes og styres slik at det ikke bidrar til å spre røyk eller andre giftige gasser ved brann.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 553, EN 13129, EN 14750 og EN 14813.

5.7 *Passasjerinformasjon*

5.7.1 *Personannonseringssystem*

Det skal finnes et kommunikasjonssystem om bord for at fører skal kunne gi beskjeder til de reisende. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.1 og TSI PRM punkt 4.2.2.7 gjelder tilsvarende så langt det passer for eksisterende kjøretøy og kommunikasjonssystem.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 176.

5.7.2 *Skilt og informasjon*

Nødutganger og rømningsveier skal være merket slik at evakuering kan foretas på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

For skilting og informasjon til de reisende gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.2 og TSI PRM punkt 4.2.2.7 tilsvarende. Informasjonen som gis må minst være på norsk.

6 *Miljøforhold og aerodynamiske virkninger*

Dette kapitlet gjelder alle kjøretøy, hvis ikke annet er angitt.

6.1 *Miljøets innvirkning på kjøretøyet*

6.1.1 *Miljøforhold med innvirkning på kjøretøyet*

6.1.1.1 *Høyde*

Kjøretøy må oppfylle kravene knyttet til drift i aktuelle høyder over havet som fremgår av standarden EN 50125–1. De generelle kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1 og TSI WAG punkt 4.2.5 gjelder så langt det passer med hensyn til geografiske forhold.

6.1.1.2 *Temperatur*

Kjøretøy må konstrueres i henhold til klasse T2 i standarden EN 50125–1 (–40 + 35 °C).

For kjøretøy som er konstruert for høyere minimumstemperaturer enn –40 °C, må driftsmessige begrensninger vurderes. De generelle kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1 og TSI WAG punkt 4.2.5 gjelder så langt det passer med hensyn til geografiske forhold.

6.1.1.3 *Fuktighet*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1.3 gjelder tilsvarende, men den maksimale temperatursvingningen som skal tas i betraktning skal være opp til 40 K. Det skal finnes mulighet for drenering fra alle sikkerhetskritiske rom eller åpninger hvor det kan dannes kondens. Ved design og drift av elektriske- og bremsesystemer skal det tas hensyn til kondens og frysing. De generelle kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1 og TSI WAG punkt 4.2.5 gjelder så langt det passer med hensyn til geografiske forhold.

6.1.1.4 *Regn*

Kjøretøy må tåle de regnmengder som fremgår av standarden EN 50125–1 kapittel 4.6. De generelle kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1 og TSI WAG punkt 4.2.5 gjelder så langt det passer med hensyn til geografiske forhold.

6.1.1.5 *Snø, is, og hagl*

Trekraftkjøretøy skal ha snøplog i henhold til punkt 2.1.1.

Kjøretøyet skal vintertestes under alle påregnelige vinterforhold for å sikre normal drift uten restriksjoner. Frysing og isdannelse må kunne hindres ved oppvarming for å sikre normal drift av eksempelvis, toalettank, vannforsyning, trykkluft for bremsesystemer, frontvindu, speil/video for sikt bakover.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1.2 knyttet til «vanskelige» forhold gjelder tilsvarende. De generelle kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1 og TSI WAG punkt 4.2.5 gjelder så langt det passer med hensyn til geografiske forhold.

6.1.1.6 *Solstråling*

Kjøretøy må tåle de strålebelastningene som fremgår av standarden EN 50125–1 kapittel 4.9.

6.1.1.7 *Motstand mot forurensing*

Kjøretøy skal tåle de belastningene forårsaket av kjemiske stoffer og partikler med forurensende effekt.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 60721.

6.1.2 *Aerodynamiske virkninger på kjøretøyet*

6.1.2.1 *Virkninger av sidevind*

Ved design og konstruksjon av kjøretøy må det tas hensyn til påregnelige effekter av sidevind. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.2.4 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50125, EN 14067.

6.1.2.2 *Største trykkvariasjon i tunneller*

Ved design og konstruksjon av kjøretøy må det tas hensyn til trykkvariasjoner som oppstår ved inn- og utkjøring av og passering av kjøretøy i tunneler. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.2.3 gjelder tilsvarende.

- Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50125, EN 14067, UIC 660.
- 6.2 *Kjøretøyets innvirkning på miljøet*
- 6.2.1 *Ytre utslipp*
- 6.2.1.1 *Utslipp fra toaletter*
Det er ikke tillatt å bruke åpne toalettsystemer i jernbanekjøretøy. Se ellers punkt 5.5 i dette vedlegget.
- 6.2.1.2 *Eksosutslipp*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.3 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 623 og 624. Directive 97/68/EU, Stage IIIB (2011/88/EU) og Stage IIIA (2004/26/EU) for nyere kjøretøy.
- 6.2.1.3 *Kjemisk utslipp og partikkelutslipp*
Ingen særlige krav gjelder.
- 6.2.2 *Grenser for støyutslipp*
- 6.2.2.1 *Stasjonær støyvirkning*
Stasjonær støyvirkning må ikke overstige det som er tillatt i henhold til TSI STØY punkt 4.2.1.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 553, UIC 567 og UIC 651.
- 6.2.2.2 *Virkning av startstøy*
Startstøy må ikke overstige det som er tillatt i henhold til TSI STØY punkt 4.2.2 og særtilfellet slik som beskrevet under punkt 7.3.2.3 bokstav (a), jf. forskrift av 12.11.2015 om gjennomføring av TSI STØY § 2 bokstav (a).
- 6.2.2.3 *Forbikjøringsstøy*
Forbikjøringsstøy må ikke overstige det som er tillatt i henhold til TSI STØY punkt 4.2.3 og særtilfellet slik som beskrevet under punkt 7.3.2.4 bokstav (a) jf. forskrift av 12.11.2015 om gjennomføring av TSI STØY § 2 bokstav (b).
- 6.2.3 *Grenser for virkning av aerodynamiske belastninger*
- 6.2.3.1 *Trykkbølger i fronten av toget*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.2.2 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 660.
- 6.2.3.2 *Aerodynamisk innvirkning på passasjerer/materialer på plattform*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.2.1 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 660.
- 6.2.3.3 *Aerodynamisk innvirkning på sporarbeidere*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.2.1 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 660.
- 6.2.3.4 *Oppløfting og utslinging av ballast til tilstøtende områder*
Se punkt 6.1.1.7. Ved beregning av kjøretøys virkninger på ballast må man ta hensyn til at nominell fraksjon for ballast i Norge er 25 til 63 mm.
- 7 Krav til utvendig varsling, signalisering, merking, og programvareintegritet**
- Kravene i dette kapitlet gjelder for alle kjøretøy som skal kjøres i eller som tog.
- 7.1 *Programvareintegritet av betydning for sikkerhetsfunksjoner*
Programvare som brukes til sikkerhetsfunksjoner må utvikles og verifiseres i henhold til EN 50128, EN 50129, og EN 50155. Det må gjøres en egen risikovurdering for sikkerhetsrelevante funksjoner eller for nyere systemer som ikke er basert på anerkjente standarder.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50128, EN 50129, EN 50155, UIC 556 og UIC 558.
- 7.2 *Visuelle og hørbare identifikasjons- og varslingsfunksjoner for kjøretøyet*
- 7.2.1 *Kjøretøymerking*
Kjøretøy skal merkes med operasjonell, teknisk, og sikkerhetsmessig informasjon, i henhold til krav i eller i medhold av samtrafikkforskriften. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.6, TSI OPE punkt 4.2.2.3 og Vedlegg H gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15877, UIC 640, UIC 580, UIC 581, UIC 438, UIC 545, UIC 552 og UIC 563.
- 7.2.2 *Utvendig lys*
- 7.2.2.1 *Frontlys*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.1 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15153.
- 7.2.2.2 *Markeringslys*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.1 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15153.
- 7.2.2.3 *Sluttsignal*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.1 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15153

7.2.2.4

Lampestyling

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.1.4 gjelder tilsvarende for nyere kjøretøy. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 534 og UIC 532.

7.2.3

Lydsignalsystemer

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.2.1, 4.2.7.2.2, 4.2.7.2.4 gjelder tilsvarende. Følgende standarder aksepteres: EN15153–2 og UIC 644.

For varselhornbeskyttelse gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.7.2.3 tilsvarende. Ved design av beskyttelse for varselhorn skal det særlig tas hensyn til påregnelige vinterforhold, og spesielt oppbygging av snø og is.

7.2.4

Festebraketter

Se punkt 2.1.5 i vedlegget her.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 12663, UIC 532, UIC 534, UIC 566 og UIC 644.

8 Kraftforsyning og styringssystemer om bord

Dette kapitlet gjelder for trekraftkjøretøy, med mindre annet er angitt.

8.1

Krav til trekraftytelse

Ingen særlige krav gjelder for trekraftytelse.

For resttrekkraftevne ved redusert drift skal trekraftkjøretøy ha tilstrekkelig resttrekkraftevne for å kunne kjøre sikkert på strekninger med stigning og tuneller. Geografiske og klimatiske forhold må tas i betraktning, herunder stigningsforhold og vanskelige vinterforhold. For krav til friksjon mellom drivhjul og skinner skal geografiske og klimatiske forhold tas i betraktning; TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.1.2 gjelder tilsvarende så langt de passer – se punkt 4.6.1 i vedlegget her.

8.2

Funksjonelle og tekniske spesifikasjoner for grensesnitt mellom kjøretøyet og delsystemet energi

8.2.1

Funksjonelle og tekniske spesifikasjoner for strømforsyning

8.2.1.1

Spesifikke krav for strømforsyning

Kjøretøy skal fungere tilfredsstillende sammen med strømforsyningen på jernbaneinfrastrukturen og de andre kjøretøyene som finnes på det nasjonale jernbanenettet, og uten at de andre delene av jernbanesystemet påvirkes negativt.

Aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: EN 50388, EN 50153, UIC 600, EN 50163, UIC 533.

Det nasjonale jernbanenettet har strømforsyningssystem AC 15 kV 16,7 Hz i henhold til TSI ENE punkt 4.2.3. For effektfaktor gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.6, og kravene til testing gitt i TSI LOC & PAS punkt 6.2.3.19 tilsvarende sammen med EN 50388 (2012) punkt 6 og 14. Effektfaktoren ved enkel eller multipelkjøring skal beregnes og verifiseres strekningsvis mot strømforsyningen på jernbanenettet.

For elektrisk vern gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.10 tilsvarende sammen med krav til testing gitt i EN 50388 (2012) punkt 15.6 med unntak av kortslutning om bord som beskrevet i EN 50388 (2012) punkt 14.

For å hindre unødvendig utkobling av kontaktledningsvern skal maksimalverdien av innkoblingsstrømmen fra transformator eller annen utrustning om bord i trekraftkjøretøyet ikke overskride 2,0 kA (toppverdi) i løpet av de to første periodene (120 ms) etter tilkobling eller oppstart (for eksempel innkobling av høyspentbryter) mot en stiv spenning på 16500 V. Dette gjelder også totalt når flere kjøretøy styres sammen. Overholdelse av kravet skal testes ved minimum 25 innkoblinger mot et nett som har kortslutningsytelse på minimum 20 kA. Dersom innkoblingen synkroniseres med spenningens nullgjennomgang, er 10 innkoblinger tilstrekkelig.

8.2.1.2

Elektrisk spenning og frekvens på kontaktledningen

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.2 gjelder tilsvarende sammen med krav til testing gitt i EN50163 punkt 5.

Det er ingen krav til lengde på «unspecified period» beskrevet under punkt 4.1 bokstav f) i EN 50163 dersom spenningsøkningen forårsakes av tilbakemating av energi. Dette innebærer at et trekraftkjøretøy kan generere spenning opp til U_{max2} kontinuerlig ved tilbakemating.

Praktisk kortslutningstest som angitt i EN 50215 punkt 9.16.5 skal ikke utføres på linjen, men som fabrikktest.

8.2.1.3

Regenerativ bremsing

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.3 gjelder tilsvarende sammen med krav til testing gitt i EN 50388 punkt 15.7.

På grunn av kontaktledningens termiske kapasitet og kontaktledningsvernens evne til å detektere kortslutning på samme seksjon som trekraftkjøretøy mater tilbake på, er det nasjonale jernbanenettet delt inn i klasser med tillatt maksimal tilbakematet effekt/strøm. Klassifiseringen er

angitt av infrastrukturforvalter i nettveiledningen. Begrensningen gjelder total effekt/strøm fra alle trekraftkjøretøy i fellesstyring og kan enten overholdes manuelt av fører eller ved en teknisk løsning.

Dersom trekraftkjøretøyet på en tilfredsstillende måte automatisk stopper tilbakemating når det oppstår en kortslutning på samme seksjon som trekraftkjøretøyet befinner seg på, kan begrensningene på grunn av kontaktledningsvernenes evne til å detektere samtidig kortslutning lempes. Denne funksjonaliteten skal dokumenteres. Se også punkt 8.2.2.9 i vedlegget her.

8.2.1.4

Største effekt og største strøm som er tillatt å trekke fra kontaktledningen

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.4 gjelder tilsvarende sammen med krav til testing gitt i TSI LOC & PAS punkt 6.2.3.18.

Klassifisering av det nasjonale jernbanenettet med tanke på største effekt og strøm som det er tillatt å trekke fra kontaktledningen, er angitt av infrastrukturforvalter i nettveiledningen.

Automatisk strømbegrensning ved lav kontaktledningsspenning, i henhold til EN 50388 punkt 7.2, skal også være aktiv i normal drift på grunn av svak strømforsyning.

8.2.2

Funksjonelle og konstruksjonsmessige parametere for strømvaktakeren

8.2.2.1

Generell utforming av strømvaktakeren

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50206-1, IEC 494, IEC 1133 og EN 50367.

8.2.2.2

Strømvaktakerhodets geometri

Strømvaktakeren skal ha en geometri som beskrevet i EN 50367 Figur B.6 (1800 mm). På strekninger angitt i infrastrukturforvalters nettveiledning kan strømvaktakere med en geometri som beskrevet i EN 50367 Figur A.8 (1950 mm) og Figur A.7 (1600 mm) benyttes. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.2 annet, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

8.2.2.3

Strømvaktakerens kontaktkraft – inkludert statisk kontaktkraft, dynamisk kontaktkraft, og aerodynamiske virkninger

For strømvaktakerens statiske kontaktkraft skal strømvaktakere ha en statisk kontaktkraft på 55 N. På strekninger angitt i infrastrukturforvalters nettveiledning gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.5 tilsvarende. For strømvaktakerens kontaktkraft (herunder dynamiske egenskaper og aerodynamiske virkninger) gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.6 tilsvarende. I tillegg skal strømvaktakere oppfylle krav til å følge en målkurve angitt etter følgende formel:

$$F_m = 0,00097v^2 + 55, \text{ med en toleranse på } \pm 10 \%$$

På strekninger angitt i infrastrukturforvalters nettveiledning strømvaktakere oppfylle krav til å følge en målkurve angitt etter følgende formel:

$$F_m = 0,00097v^2 + 70, \text{ med en toleranse på } 0, - 10 \%$$

8.2.2.4

Arbeidsområde for strømvaktakere

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.1 gjelder tilsvarende. Arbeidsområdet for strømvaktakere skal være som angitt i EN 50367 tabell B.3.

8.2.2.5

Strømkapasitet for strømvaktaker inkludert slepestykket

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.3 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50388 og EN 50206.

8.2.2.6

Anordning av strømvaktakere

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.7 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50367.

8.2.2.7

Isolasjon av strømvaktakere fra kjøretøyet

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.9 gjelder tilsvarende.

8.2.2.8

Senking av strømvaktaker

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.10 gjelder tilsvarende. Nye kjøretøy skal automatisk senke strømvaktaker ved feil på slepestykket, ved hjelp av auto-drop device (ADD). Se punkt 8.2.3.4.

8.2.2.9

Kjøring gjennom faseskilleseksjoner eller systemskilleseksjoner

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.8 gjelder tilsvarende sammen med krav til testing gitt i EN 50388 punkt 15.1. Også tilbakematet effekt skal reduseres til 0 ved passering av faseskillestrekkninger. Kjøretøy skal være utrustet slik at det kan passere spenningsløs seksjon som ikke er jordet ved at strømvaktakeren senkes eller kobles ut.

8.2.3

Funksjons- og konstruksjonsparametere for slepestykket

8.2.3.1

Slepestykkets geometri

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.4.1 gjelder tilsvarende. Slepestykkets geometri skal være ifølge EN 50206-1 punkt 4.6 og EN 50367 vedlegg B, figur B5. For strekninger angitt i infrastrukturforvalters nettveiledning kan også EN 50367 vedlegg A, punkt A2.2 følges. Dette punktet må sees i sammenheng med punkt 8.2.2.2 i vedlegget her.

- 8.2.3.2 *Materiale i slepestykket*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.9.4.2 gjelder tilsvarende. Materiale i slepeestykke kan være rent karbon eller metallisert karbon med metallvekt opp til 35 %. Se EN 50206–1, EN 50367 og UIC 608.
- 8.2.3.3 *Vurdering av slepeestykke*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 6.1.3.8 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50405
- 8.2.3.4 *Detektering av brudd i slepestykket*
Nye kjøretøy skal automatisk senke strømvaktaker ved feil på slepestykket, ved hjelp av «auto-drop device» (ADD). Se punkt 8.2.2.8 i vedlegget her.
- 8.3 *Strømforsyning og trekraftsystem*
- 8.3.1 *Måling av energiforbruk*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.8 gjelder tilsvarende.
- 8.3.2 *Krav til elektriske installasjoner om bord i kjøretøyet*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2 gjelder tilsvarende. Trekraftkjøretøy skal ha innebygget teknisk mulighet for begrensnings av maksimalt strømforbruk i henhold til grenseverdier angitt i infrastrukturforvalters nettveiledning.
- 8.3.3 *Høyspenningsskomponenter*
Ingen særlige krav gjelder.
- 8.3.4 *Jording*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.4 gjelder tilsvarende.
Det skal være nødvendig informasjon om frakobling og jording av kjøretøy enten som etiketter/skilt påklisset kjøretøyet eller som lett forståelige manualer i hvert kjøretøy (individ) for å kunne håndtere avvikssituasjoner. Kravet gjelder ikke informasjon som er åpenbar eller kan antas å være allmenn kunnskap for de som er satt til å gjøre denne spesielle oppgaven.
Jordingsinstruksjoner, -utstyr og merking er angitt i EN 50153.
- 8.4 *Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)*
- 8.4.1 *EMC om bord i kjøretøyet*
Det må utføres tester av elektromagnetisk kompatibilitet mellom strømforsyningssystemet om bord og annen ombordutrustning, eksempelvis togkontrollsystemet, i henhold til EN 50121, TS 50238–2 og TS 50238–3.
Der personer om bord kan utsettes for elektromagnetiske felt må det tas hensyn til tillatte grenseverdier.
- 8.4.2 *EMC mellom kjøretøyet og med den bakkebaserte delen av jernbanesystemet*
Det må utføres tester av elektromagnetisk kompatibilitet mellom kjøretøyet og signal- og telekommunikasjonsnettet i henhold til EN 50121, TS 50238–2 og TS 50238–3. Kjøretøy må ikke påvirke andre kjøretøyer og den bakkebaserte delen av jernbanesystemet negativt. Infrastrukturutstyr, eksempelvis sporfelt- og akseltellertyper, fremgår av nettveiledningen. Samsvarserklæring i henhold til forskrift 15. april 2016 nr. 378 om EØS-krav til elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) for utstyr til elektronisk kommunikasjon må foreligge.
Hovedbryteren må kobles fra automatisk hvis strøm i alle frekvensområder med 1 Hz frekvenslue i områdene 92–98 Hz og 102–108 Hz er lik eller større enn 2 Arms i minimum 1,0 s.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50121.
- 8.4.2.1 *Maksimalt verdier for strøm*
- 8.4.2.1.1 *Spor tilbakeførende strøm*
Ingen særlige krav gjelder.
- 8.4.2.1.2 *Interferensstrøm fra oppvarmingsanlegg*
Ingen særlige krav gjelder.
- 8.4.2.1.3 *Interferensstrøm på undersiden av kjøretøyet*
Ingen særlige krav gjelder.
- 8.4.2.1.4 *Harmoniske karakteristikk og tilhørende overspenninger fra kontaktledningsspenningen*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.2.7 gjelder tilsvarende. I tillegg skal det for å sikre teknisk forenlighet også innhentes informasjon fra infrastrukturforvalter i henhold til EN50388 vedlegg D ettersom informasjonen i EN50388 vedlegg D ikke er tilstrekkelig for å sikre teknisk forenlighet mellom kjøretøy og infrastrukturen på det nasjonale jernbanenettet.
Ved testing av kjøretøys tekniske forenlighet med strømforsyningen på det nasjonale jernbanenettet skal følgende forhold tas i betraktning:
- Generelt svak strømforsyning karakterisert med lange matestrekninger, enkeltspor (dvs. høy kontaktledningsimpedans) og roterende omformere så vel som statiske omformere fra 50 Hz til 16 2/3 Hz med liten ytelse
 - Lavfrekvente pendlinger ved mating fra roterende omformeraggregater på grunn av en elektromekanisk egenfrekvens med lav demping

- Høyt innhold av overharmoniske (over 30 % THDu) i kontaktledningsspenningen, spesielt 3. og 5. harmoniske og repeterende høye toppverdier på spenningen (opp til 33 kV) på grunn av mange eksisterende trekraftkjøretøy med halvstyrte tyristorbruer
- Bruk av automatisk begrensning av effekt/strøm ved lav kontaktledningsspenning og kapasitiv kompensering for økt overføringskapasitet ved lange matestrekninger
- Bruk av automatisk begrensning av effekt/strøm ved høy kontaktledningsspenning og induktiv kompensering for å begrense kontaktledningsspenningen ved tilbakemating
- Lave elektriske resonansfrekvenser på grunn av stor andel kabel i infrastrukturen og passive filtre i eksisterende trekraftkjøretøy

8.4.2.1.5

Virknings av likestrømsinnhold i vekselstrømforsyningen

Elektrisk trekraftkjøretøy skal være designet slik at de ikke er påvirket av begrenset DC innhold i AC strømforsyningen. Grenseverdier for DC innhold spesifiseres av infrastrukturforvalter og valideres ved testing.

EN 50388 punkt 13 gjelder tilsvarende med tilleggsopplysning om at likestrøm opp til 40 A i 60 sekunder og 70 A kortvarig er målt på eksisterende kjøretøy på det nasjonale jernbanenettet på grunn av rim på kontakttråden.

8.4.2.2

Maksimal elektromagnetiske felt/induserte spenninger

8.4.2.2.1

Elektromagnetiske felt/induserte spenninger i sporet under kjøretøyet

Ingen særlige krav gjelder.

8.4.2.2.2

Elektromagnetiske felt/induserte spenninger på utsiden av sporet

Ingen særlige krav gjelder.

8.4.2.3

Kjøretøyets inngangsimpedans

Ingen særlige krav gjelder.

8.4.2.4

Psofometrisk strøm

Psofometrisk støystrøm generert av toget i kontaktledningen skal ikke overstige 1,5 A.

8.4.2.5

Tverrspenningsgrenseverdier for compatibility audio-/ datakretser

Ingen særlige krav gjelder.

8.4.3

EMC mellom kjøretøy og miljø

8.4.3.1

Maksimal elektromagnetiske felt

Ingen særlige krav gjelder.

8.4.3.2

Indusert bredbånd interferens strøm/spenning

Tilleggskrav til (ev.) andre spesifiserte grenseverdier for samme frekvenser i forbindelse med togdeteksjon:

- 92 Hz–300 Hz, strøm skal måles og dokumenteres.
- 300 Hz–7 kHz, maks 1 A RMS kontinuerlig 1 sek.
- 7 kHz–9 kHz, maks 0,5 A RMS kontinuerlig 1 sek.
- > 9 kHz, maks 0,33 A RMS kontinuerlig 1 sek.

Beregning:

FFT med 8 1/3 Hz oppløsning (120 ms tidsvindu) etterfulgt av 1 sek sveipende RMS langs tidsaksen for hvert FFT intervall. Grenseverdien gjelder for hvert FFT intervall.

8.4.3.3

Psofometrisk strøm

Ingen særlige krav gjelder.

8.5

Beskyttelse mot elektriske farer inkludert jording

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.4 og TSI WAG punkt 4.2.7.3 gjelder tilsvarende.

8.6

Krav til dieseldrevne og andre termiskbaserte trekkraftsystemer

Kravet i TSI LOC & PAS punkt 4.2.8.3 gjelder tilsvarende. For eksosutslipp se 6.2.1.2 i dette vedlegget.

8.7

Systemer med behov for spesielle overvåkings- og beskyttelsestiltak

8.7.1

Tanker og rørsystemer for brannfarlige væsker

Beholdere og rørforbindelser skal være plassert og beskyttet slik at skader, lekkasjer, brann eller spredning av brann ikke er mulig under normale og påregnelige driftssituasjoner. Kravene i RID og TSI LOC & PAS punkt 4.2.10.2.2 og TSI WAG punkt 4.2.6.1.2.4 gjelder tilsvarende. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 45545, EN ISO 2719.

8.7.2

Trykkbeholdersystemer/trykkutstyr

Trykkbeholdersystemer og trykkutstyr skal følge direktiv 2009/105/EF.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 286.

8.7.3

Dampkjeleanlegg

Ingen særlige krav gjelder.

8.7.4

Tekniske systemer I eksplosjonsfarlige omgivelser

Se punkt 8.7.1 i dette vedlegget.

8.7.5 *Hydrauliske/pneumatiske forsynings- og kontrollsystemer*
 Se punkt 6.1.1.3 i dette vedlegget. Kravene som gjelder for vanskelige snø-, is- og haglforhold i TSI LOC & PAS punkt 4.2.6.1.2 skal legges til grunn for alle kjøretøy som skal operere uten restriksjoner på det nasjonale jernbanenettet.

Kjøretøy som har bremses basert på trykkluft skal ha systemer for produksjon av trykkluft som tar i betraktning klimatiske forhold, særlig vanskelige vinterforhold. Trykkluftsystemet skal inneholde utstyr som sikrer produksjon av tørr og ren trykkluft. Ved vurdering av fuktighetsnivåer gjelder punkt 6.1.1.3 i dette vedlegget tilsvarende.

9 Personalutstyr, grensesnitt og miljø

Kravene i dette kapitlet gjelder trekraftkjøretøy med førerhus, så lenge ikke noe annet fremgår av hvert enkelt krav.

9.1 *Utforming av førerhus*

9.1.1 *Innvendig utforming*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.4 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 13272, EN 16186, EN 14033, EN 16116, UIC 617, og UIC 651.

9.1.2 *Tilgang til førerhuset*

9.1.2.1 *Inngang, utgang og dører*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.2.1 gjelder tilsvarende for nyere kjøretøy.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14752, UIC 646 og UIC 651.

9.1.2.2 *Nødutganger fra førerhuset*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.2.2 og TSI SRT punkt 4.2.3.4.2 gjelder tilsvarende for nyere kjøretøy.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14752 og UIC 651.

9.1.3 *Frontrute i førerhus*

9.1.3.1 *Mekaniske egenskaper*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.2.1 gjelder tilsvarende for nyere kjøretøy.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 651, UIC 617 og EN 15152.

9.1.3.2 *Optiske egenskaper*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.2.2 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 651, UIC 617 og EN 15152.

9.1.3.3 *Utstyr knyttet til frontrute*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.2.3 gjelder tilsvarende.

9.1.3.4 *Sikt framover/synsfelt*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.3.1 og TSI CCS 4.2.15 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 525 og EN 15152.

9.1.4 *Kontrollpanelets ergonomi*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.6 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC651.

9.1.5 *Fører sete*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.5 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC651.

9.2 *Helse og sikkerhet*

9.2.1 *Miljøforhold*

9.2.1.1 *Oppvarmings-, ventilasjons- og luftkondisjoneringsanlegg i førerhus*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.7 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14813 og EN 13129.

9.2.1.2 *Støy i førerhus*

Ved endringer må ikke støynivået i førerhuset økes. Det gjelder krav til støygrenser i henhold til forskrift 6. desember 2011 nr. 1358 om tiltaks- og grenseverdier, men tillatelse til ibruktaking etter forskriften her gis uavhengig av oppfyllelse av de kravene. Kravene i TSI Støy punkt 6.2.2.4 og TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.1 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 15892

9.2.1.3 *Belysning i førerhus*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.8 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 13272, UIC 651 og UIC 555.

9.2.2 *Andre helse- og sikkerhetsmessige krav*

Ingen særlige krav gjelder.

9.3 *Grensesnitt mellom fører og maskin*

9.3.1 *Hastighetsmåling*

- Det må finnes en innretning som viser riktig hastighet til føreren. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.2 gjelder tilsvarende.
- 9.3.2 Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 617 og UIC 612.
Visningsenheter og skjermer for fører
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.3 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 612.
- 9.3.3 *Betjeningsinnretninger og måleinstrumenter*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.4 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 612.
- 9.3.4 *Overvåking av fører*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.1 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 641.
- 9.3.5 *Synsfelt bakover og til siden*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.3.2 gjelder tilsvarende, men i tillegg må føreren kunne se bakover langs toget under kjøring. Utstyret må kunne gi sikt bakover ved alle påregnelige klimatiske forhold, særlig ved dugg, frost og isdannelse.
- 9.4 *Merking og skilting i førerhus*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.5 gjelder tilsvarende. Informasjonen skal være på et språk brukeren behersker.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 640, UIC 612.
- 9.5 *Utstyr og andre innretninger om bord for personalet*
- 9.5.1 *Innretninger om bord for personalet*
- 9.5.1.1 *Personalets tilgang for til- og frakopling*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.2.5 og TSI WAG punkt 4.7 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50153, UIC 521, UIC 571 og UIC 536.
- 9.5.1.2 *Utvendige stigtrinn og håndlist for skiftepersonell*
For godsvogner gjelder kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.1.2.1 og TSI WAG punkt 4.2.2.2 tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 535, UIC 560 og UIC 646.
- 9.5.1.3 *Lagringsanlegg for personalet*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.5 gjelder tilsvarende, men lagringsanlegg for personalet må tilpasses behovet for lagring av nødvendig personlig utstyr med hensyn til klimatiske forhold.
- 9.5.2 *Dører for personale og gods*
Dører for personale og gods skal være utformet og utstyrt slik at de kan betjenes kun av autorisert personale.
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.2.8 gjelder tilsvarende. Se også avsnitt 5.1.1, 5.1.2 og 9.1.2.1 i dette vedlegget.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 14752 og UIC 560.
- 9.5.3 *Verktøy og bærbart utstyr om bord*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.4 gjelder tilsvarende.
- 9.5.4 *Lydkommunikasjonssystem*
Personvarslingssystemet i punkt 5.7.1 i dette vedlegget skal også kunne brukes til kommunikasjon mellom ombordpersonalet eller kommunikasjon mellom ombordpersonalet og utvendig personal. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.2 og 4.2.5.4 gjelder tilsvarende.
Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 558, UIC 561, UIC 568 og UIC 751.
- 9.6 *Ferdsskriver*
Alle trekkraftkjøretøy skal være utstyrt med et teknisk registreringssystem som minst registrerer hastighet. All tilgjengelig informasjon fra det automatiske hastighetsovervåkingssystemet skal lagres og gjenopprettes sikkert til bruk ved eventuelle undersøkelser av jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.6 gjelder tilsvarende.
- 9.7 *Fjernstyringsfunksjon fra bakken*
Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.9.3.6 gjelder tilsvarende. Fjernstyrte systemer må være innenfor akseptabel risiko bekreftet av sikkerhetsvurderingsrapport.
- 10 Brannsikkerhet og evakuering**
- 10.1 *Brannsikringskonsept og sikringstiltak*
Kjøretøy skal ikke inneholde lett antennelige materialer. Materialene som brukes skal i minst mulig grad avgi røyk og skadelige branngasser ved en eventuell brann.

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.10 gjelder tilsvarende. Kravene i TSI WAG punkt 4.2.6.1 gjelder tilsvarende. Kravene i TSI SRT punkt 4.2.3 gjelder tilsvarende. Brannsikkerhet for dedikerte kjøretøytyper, trekraftkjøretøy for godstransport, OTM, skiftekjøretøy, infrastrukturkjøretøy for inspeksjon eller vedlikehold med eller uten personell ombord, skal spesifiseres særskilt. I høyrisikoområder som dieselmotorrom og sovevogner må det være branndetektorer. For alle nyere kjøretøy er branndetektorer obligatorisk.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 45545, UIC 564 og UIC 642.

10.2

Nødsituasjoner

10.2.1

Evakueringskonsept for passasjerer

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.10.5 gjelder tilsvarende. Videre skal det legges spesielt til rette for evakuering av orienterings- og bevegelseshemmede. Nødutganger for dedikerte kjøretøytyper, trekraftkjøretøy for godstransport, OTM, skiftekjøretøy, infrastrukturkjøretøy for inspeksjon eller vedlikehold med personell ombord, skal spesifiseres særskilt.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 560, UIC 564–1, UIC 651 og EN 13272.

10.2.2

Informasjon, utstyr og tilgang for redningstjenestene

Det skal legges til rette for at redningspersonell kan drive effektivt redningsarbeid.

Kjøretøy skal ha nødutstyr om bord tilpasset bruken. Nødutstyr og plassering av dette skal være merket.

10.2.3

Passasjeralarm

Det skal være mulig for passasjerene å varsle føreren om en nødsituasjon ved hjelp av en alarmfunksjon eller bruk av nødstop. Se punkt 4.4.1 i dette vedlegget for aktivering av nødbrems. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.5.3 og 4.2.10.4.3. og TSI SRT punkt 4.2.3.3.3 gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 541.

10.2.4

Nødbelysning

Kjøretøy skal ha nødlys. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.10.4.1 gjelder tilsvarende. TSI SRT punkt 4.2.3.3.1. gjelder tilsvarende.

Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: UIC 555.

10.3

Kjøreevne i nødsituasjoner

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.10.4.2 og 4.2.10.4.4 gjelder tilsvarende. Det skal utarbeides sikkerhetsvurderingsrapport, prosedyrer og sikkerhetsrelaterte tiltak ved nødsituasjoner, eksempelvis for kjøring gjennom lange tunneler med brann ombord.

11 Vedlikehold

11.1

Anlegg for rengjøring av tog

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.11.2 gjelder tilsvarende.

11.2

Anlegg for vedlikehold og service

11.2.1

Utslippssystemer for spillvann

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.11.3 gjelder tilsvarende. Grensesnittet for tømme-system for spillvann kan variere. Adaptere er nødvendig for tilpasning.

11.2.2

Vannforsyningsanlegg

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.11.4 gjelder tilsvarende. Grensesnittet for vannforsyning kan variere. Adaptere er nødvendig for tilpasning.

11.2.3

Andre forsyningsinnretninger

På det nasjonale jernbanenettet tilbys togvarmeposter med forsyning på trefase 400 V 50 Hz, enfase 1000 V 16,7 Hz og/eller enfase 1000 V 50 Hz på utvalgte steder. Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.11.6 gjelder så langt det passer. Alle krav gjelder hele sammensetningen av kjøretøy som skal tilkobles togvarmeposten.

For bruk av trefase 400 V 50 Hz togvarmepost (åpent punkt i TSI LOC & PAS TSI punkt 4.2.11.6) skal kjøretøyets togvarmekontakt være en sirkulær plugg 436–6 med pilotkontakt (L1–L2–L3–N–PE-pilot). Sammenkoblingen skal være i henhold til UIC 554–1:1979, plate IV.

Togvarmepostens spenning og frekvens kan forventes å variere som angitt i punkt 8.2.1.3 for 16,7 Hz-anlegg justert for transformatoromsetning på 15:1 til 16,5:1 og som angitt i EN 50160:2007 for 50 Hz-anlegg.

Kjøretøy som tilkobles togvarmepost skal ha automatisk forrigling mot å koble sammen spenning fra togvarmeposten, kontaktledningen og andre former for strømforsyning. Kravet skal verifiseres ved hjelp av en teknisk og funksjonell beskrivelse. Spesifiserte manuelle driftsrutiner skal etableres og etterfølges der teknisk forrigling er ufullstendig eller ennå ikke etablert.

For krav til overharmoniske og dynamiske egenskaper/karakteristikker gjelder krav tilsvarende tilkobling til kontaktledningen gitt i punkt 8.2.1.7.1 i dette vedlegget.

For å sikre selektivitet skal den første toppverdien av innkoblingsstrømmen ved tilkobling av et kjøretøy til en togvarmepost ikke overskride 2,0 kA ved innkobling mot en stiv 1000 V spenningskilde. Dette skal verifiseres med minimum 25 innkoblinger mot en togvarmepost med minimum kortslutningsytelse på 4kA.

Maksimal effekt og strøm som det er tillatt å trekke fra én togvarmepost er angitt i nettveiledningen.

11.2.4 *Grensesnitt for drivstoffpåfyllsutstyr for ikke elektriske kjøretøy*

Kravene i TSI LOC & PAS punkt 4.2.11.7 gjelder tilsvarende.

12 *Styring, kontroll og signalering om bord*

12.1 *Radiosystem om bord*

12.1.1 *Andre radiosystemer enn GSM-R*

Det er tillatt å bruke andre kommunikasjonssystemer i tillegg til GSM-R i forbindelse med skifting.

12.1.2 *GSM-R-forenlig radiosystem*

12.1.2.1 *Bruk av håndholdt GSM-R-enhet*

Trekraftkjøretøy skal ha fastmontert GSM-R 8W permanent montert togradio med ekstern antenne til bruk i togframføringen og for nødkommunikasjon, slik at det til enhver tid er gjensidig mulighet for rask kontakt mellom fører og trafikkstyringssentralen. Slik radio skal oppfylle kravene i EIRENE-standarden. I tillegg kan det være nødvendig med en tilgjengelig håndholdt GSM-R-enhet som føreren kan bruke i de situasjonene der det må utføres oppgaver utenfor førerrommet. Utover dette gjelder ingen krav utover det som følger av EIRENE-standarden.

12.1.2.2 *Andre GSM-R-krav*

Det må utføres en risikovurdering av forhold knyttet til grensekryssing. Dette må minst omhandle frekvensbegrensninger, installasjon av filtre for å minske forstyrrelser (se også nytt punkt 12.2.3) og nøkkelhåndtering. Kun manuelle prosedyrer for valg av GSM-R nettverk aksepteres. For øvrig gjelder ingen krav utover det som følger av EIRENE-standarden.

12.2 *Ombordsignalering*

12.2.1 *Nasjonale signalsystemer om bord*

Trekraftkjøretøy som skal brukes på strekninger som er utstyrt med automatisk hastighetsovervåking av klasse B skal ha utstyr som kan samvirke med dette. Klasse B-utstyr som er tillatt i Norge fremgår av TSI CCS vedlegg B-se også punkt 12.2.2 krav til STM. Aksepterte standarder skal legges til grunn, blant annet: EN 50129.

12.2.2 *Krav til STM*

Statens jernbanetilsyn skal ha utfyllende krav til STM-enheten. For å sikre teknisk forenlighet og sikker integrering må det foretas testing av styrings- og kontrollutstyr ved integrering av dette utstyret i kjøretøy (integrasjonstesting). Infrastrukturforvalteren har utfyllende bestemmelser om integrasjonstesting i nettveiledning. STM-enheten skal kommunisere sikkert med klasse B-systemet.

Følgende skal dokumenteres:

- Beskrivelse av STM-enheten. Beskrivelse av alle grensesnitt som ikke er en del av TSI CCS.
- Samsvar med spesifikasjon for STM-enheten (ref. utfyllende bestemmelser fra SJT).
- ISA rapport for etterlevelse av krav i EN 50126, EN 50128 og EN 50129
- Sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering av STM-enheten i relevante delsystemer, jf. § 14 d)
- Sikkerhetsvurderingsrapport som bekrefter sikker integrering mellom kjøretøyet og det norske jernbanesystemet, jf. § 14 e) eller § 15 e), herunder integrasjonstester.

12.2.3 *Overganger*

Det må utføres en risikovurdering av forhold knyttet til kommunikasjon- og datanettverk ved grensekryssing. Dette må minst omhandle frekvensbegrensninger, valg av nettverk, installasjon av filtre for å minske forstyrrelser (se også punkt 12.1.2.2) og nøkkelhåndtering. Kun manuelle prosedyrer for GSM-R nettverk valg aksepteres.

12.2.4 *Forenlighet mellom kjøretøy og CCS-jernbaneinfrastrukturen*

12.2.4.1 *Minste akselavstand*

Risikovurdering og testing for verifikasjon av kompatibilitet mellom kjøretøy og jernbaneinfrastrukturen. Kravene i EN 50238 for dette området gjelder. Kravene i TSI CCS Annex A sammen med kravene fra ERA/ERTMS/033281 gjelder så langt det passer. Kjøretøy som skal være kompatibel med klasse B togsikringssystem må i tillegg ha minste avstand 3000 mm mellom ytre aksler og maksimalt 17500 mm avstand mellom nærmeste aksler.

- 12.2.4.2 *Minste hjuldiameter*
 Kravene i TSI CCS Annex A sammen med kravene fra ERA/ERTMS/033281 gjelder så langt det passer. Risikovurdering og testing for verifikasjon av kompatibilitet mellom kjøretøy og jernbaneinfrastrukturen. Kravene i EN 50238 for dette området.
- 12.2.4.3 *Metallelementer og induktive elementer – fritt område mellom hjulene*
 Risikovurdering og testing for verifikasjon av kompatibilitet mellom kjøretøy og jernbaneinfrastrukturen. Kravene i EN 50238 for dette området. Kravene i TSI CCS Annex A sammen med kravene fra ERA/ERTMS/033281 gjelder så langt det passer.
- 12.2.4.4 *Kjøretøyets metallmasse*
 For sikker togdeteksjon må minimum akseltrykk være over 5 tonn, og dessuten må påvirkning av belegg fra sanding og komposittbremseklosser vurderes særskilt – se også punkt 3.3.4 og 3.3.5 i dette vedlegget. Kravene i EN 50238 for dette området. Kravene i TSI CCS Annex A sammen med kravene fra ERA/ERTMS/033281 gjelder så langt det passer.
- 12.2.4.5 *Kompatibilitet med CCS-jernbaneinfrastruktur*
 Kravene i TSI CCS Annex A sammen med kravene fra ERA/ERTMS/033281 gjelder så langt det passer.
- 12.2.5 *ETCS-signalsystem for førerhuset*
- 12.2.5.1 *Planovergangsfunksjonalitet*
 Ingen særlige krav gjelder.
- 12.2.5.2 *Bremsesikkerhetsmarginer*
 Ingen særlige krav gjelder.
- 12.2.5.3 *Krav til pålitelighet, tilgjengelighet og sikkerhet*
 RAMS-krav for ETCS ombordutrustning spesifiseres av infrastrukturforvaltning.
- 12.2.5.4 *Sikkerhetskrav*
 Ingen særlige krav gjelder.
- 12.2.5.5 *Ergonomiske aspekter ved DMI*
 Ingen særlige krav gjelder.
- 12.2.5.6 *Grensesnitt mot driftsbrems*
 Det må gjennomføres risikovurdering og test for validering av grensesnittet mellom ETCS-ombordutrustningen og togets bremsesystem.
- 12.2.5.7 *Andre ETCS-krav*
 ETCS-krav når kjøretøyet ikke styres fra førerhuset: Det må foreligge et sikkerhetsbevis hvis ETCS skal brukes ved fjernstyring, f.eks. ved skifting; funksjonen skal være testet og validert. Krav til Key Management samsvar: Det må utføres en risikovurdering for Key Management, f.eks. krav som omhandler grensesnitt for å endre kryptonøkler.
- 12.2.5.8 *Spesifikasjon for bruksbetingelser når ikke alle funksjoner, grensesnitt og ytelser spesifisert for ETCS om bord blir iverksatt*
 Det må gjennomføres risikovurdering for alle ETCS-ombord-funksjoner som avviker fra TSI CCS og kompatibilitetstest skal gjennomføres. Betingelser for bruk skal nevnes særskilt.

13 Særlige driftskrav

- 13.1 *Særlige komponenter som skal plasseres om bord*
 Trekkraftkjøretøy skal utstyres med blant annet førstehjelpsutstyr for personell og reisende, utstyr for kortslutning av sporfelter mm. Kjøretøy skal ha egnet utstyr for evakuering, og egnet utstyr for bergingssituasjoner. For øvrig skal kjøretøy utstyres i tråd med det som følger av kapittel 10 i vedlegget her.
- 13.2 *Fergetransport*
 Ingen særlige krav gjelder.

14 Godsinnretninger

- 14.1 *Begrensninger med hensyn til konstruksjon, drift og vedlikehold for transport av farlig gods*
 Ingen særlige krav gjelder utover det som følger av forskrift 1. april 2009 nr. 384, om landtransport av farlig gods. Kravene i TSI WAG punkt 4.2.2.6 gjelder tilsvarende.
- 14.2 *Særlige innretninger for transport av gods*
 Ved bruk av særlige innretninger for transport av gods skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: UIC 576.
- 14.3 *Dører og lasteinnetninger*
 Se punkt 9.5.2 i dette vedlegget. For godsvogner gjelder TSI WAG punkt 4.2.2.3 tilsvarende. For dører og lasteinnetninger skal aksepterte standarder legges til grunn, blant annet: UIC 576.

19. des. Nr. 1847 2016**Vedtak om endring i vedtak om delegering av myndighet fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 19. desember 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 52 andre ledd. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I vedtak 18. mars 2010 nr. 425 om delegering av myndighet fra Helse- og omsorgsdepartementet til HelseDirektoratet gjøres følgende endringer:

Under «Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)» tilføyes:

Forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits

Myndighet til å fastsette endringer i vedlegg II når EU-kommisjonen eller ESA har kommunisert notifiseringer fra avtalestater.

II

Vedtaket trer i kraft straks.

20. des. Nr. 1848 2016**Forskrift om betaling frå pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta**

Heimel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. desember 2016 med heimel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3–2 andre leden og § 5–5 fyrste leden nr. 1 og nr. 2, lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–3 fjerde leden og lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerretegheter (pasient- og brukerreteghetsloven) § 5–1. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

§ 1. Føremål

Føremålet med denne forskrifta er å gje ei uttømande framstilling av betaling pasienten kan verta kravd for i poliklinikkar omfatta av § 2.

§ 2. Verkeområde

Denne forskrifta gjeld når verksemder yter poliklinisk helsehjelp finansiert av staten.

Forskrifta gjeld òg poliklinisk helsehjelp som vert ytt av personell frå verksemda, men utanfor dei fysiske lokala i verksemda.

Forskrifta gjeld ikkje for privatpraktiserande lege- og psykologspesialistar som har driftsavtale med regionalt helseføretak, private radiologiske verksemder eller medisinske laboratorium.

§ 3. Definisjonar

I denne forskrifta meiner ein med:

- ålmennfarlege smittsame sjukdomar*; sjukdomar som er rekna opp i forskrifta 1. januar 1995 nr. 100 om allmennfarlege smittsomme sykdommer
- godkjend eigendel*: beløpet pasienten betalar for poliklinisk helsehjelp, og som går inn i grunnlaget for frikort etter forskrift 18. april 1997 nr. 334 om egenandelstak 1 § 2 fyrste leden bokstav b og f, jamfør § 3 nr. 2 og 3;
- pasientbetaling*: betaling frå pasienten som nemnd i § 7, 8 og 9, og som ikkje går inn i grunnlaget for frikort etter forskrift 18. april 1997 nr. 334 om egenandelstak 1 § 2 fyrste leden bokstav b og f, jamfør § 3 nr. 2 og 3.

§ 4. Godkjend eigendel

Det kan berre krevjast betaling frå pasient som er blitt vist til spesialisthelsetenesta av personell som nemnd i § 2 i forskrift 19. desember 2007 nr. 1761.

Som betaling for poliklinisk helsehjelp som vert ytt av legar, psykologar, tannlegar, sjukepleiarar, jordmødrer, fysioterapeutar, ergoterapeutar, kliniske ernæringsfysiologar og audiografar, kan pasienten krevjast for 345 kroner. Ved psykiatrisk poliklinikk og ruspoliklinikk omfattar dette også poliklinisk helsehjelp ytt av sosionomar, pedagogar, vernepleiarar og personell med anna relevant høgskule- og universitetsutdanning.

Ein kan krevje 245 kroner i betaling frå pasienten for gransking av bilete frå radiologisk undersøking, ultralydundersøking ved spesialavdeling og nukleærmedisinsk undersøking.

Pasient som får poliklinisk helsehjelp for same tilstanden frå ulike behandlingsstadar på same dagen, kan ikkje krevjast for meir enn ein av kvar eigendel etter andre og tredje leden.

Ved grupperetta pasientopplæring, poliklinisk rehabilitering og behandlingstiltak i gruppe over fleire dagar kan eigendel etter andre og tredje leden krevjast berre ein gong for heile tiltaket.

Pasienten skal ikkje betale eigendel for nettbasert behandlingsprogram.

§ 5. Når pasienten likevel ikkje skal betale godkjend eigendel

Godkjend eigendel som nemnd i § 4 vert i fylgjande høve dekt av staten:

- a) ved kontrollundersøkingar under svangerskap, fødsel, behandling for sjukdom i samband med svangerskap og fødsel, svangerskapsavbrot, og éi undersøking etter fødsel eller svangerskapsavbrot.
- b) ved behandling for skade og sjukdom som går inn under kapittel 13, jf. § 5–25 i folketrygdlova og under lov om krigspensjonering for militærpersoner og lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner. Helsehjelpa kan ikkje gjevast av militært helsepersonell.
- c) ved behandling av personar som er innsette i anstaltane til kriminalomsorga dersom helsehjelpa vert gjeven av anna personell enn det som er knytt til helsetenester til innsette.
- d) ved behandling der tilstanden til pasienten er til hinder for å krevje eigendelen, til dømes ved alvorlege sinnslidingar, behandling etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A, større akutt skade, medvitsløyse og dødsfall.
- e) ved behandling av born under 16 år.
- f) ved psykiatrisk behandling av born og ungdom under 18 år.
- g) ved oppsøkjande behandling av rusmiddelavhengige.
- h) ved undersøking, behandling og kontroll av ålmennfarlege smittsame sjukdomar etter smittevernlova § 3–5, § 3–6 og § 5–1 og elles når det er behov for undersøking, behandling eller kontroll for ålmennfarlege smittsame sjukdomar, dersom pasienten har grunn til å tru seg smitta eller helsepersonellet får mistanke om at det foreligger ein ålmennfarleg smittsam sjukdom.

Ved behandling som nemnd i bokstav h skal helsepersonellet grunnge i pasienten sin journal at eitt eller fleire av vilkåra for dekkjing av eigendel er oppfylt. Staten dekkjer eigendel for helsehjelp etter bokstav h for pasientar som oppheld seg i riket sjølv om pasienten ikkje er medlem av folketrygda.

§ 6. *Betalingsfritak ved forseinking*

Om den polikliniske behandlinga vert forseinka med meir enn éin time etter avtala tid, og pasienten ikkje har fått melding om dette føre oppmøtet, skal ikkje pasienten betale godkjend eigendel etter § 4.

§ 7. *Gebyr når pasienten ikkje møter*

Om pasienten ikkje møter opp til avtala time, og let vera å melda frå tidlegare enn 24 timar føre timen, kan pasienten verta kravd for 690 kroner i fråværsgebyr.

Om den avtala timen gjeld poliklinisk helsehjelp innan psykiatri eller rusbehandling, skal det ikkje krevjast høgare gebyr enn 345 kroner.

§ 8. *Pasientbetaling for bandasjemateriell, bedøvingsmiddel og utskrift av pasientjournal*

Pasienten kan verta kravd for 75 kroner som betaling for bandasjemateriell og bedøvingsmiddel, men berre i lag med godkjent eigendel etter § 4.

Betaling for kopi eller utskrift av pasientjournal er regulert i forskrift om pasientjournaler § 12.

I høve godkjend yrkesskade etter lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 13, og godkjend krigsskade etter lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersonell og lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner, vert kostnader etter fyrste leden dekte av staten.

§ 9. *Pasientbetaling for særskilt helsehjelp*

Som betaling for særskilt poliklinisk helsehjelp som nemnd i denne føresegna, kan pasienten verta kravd for:

a) sterilisering av kvinner utan medisinsk indikasjon:	6 079 kroner;
b) sterilisering av kvinner med medisinsk indikasjon:	75 kroner;
c) sterilisering av menn:	1 268 kroner;
d) assistert befrukting, for kvar einskild av totalt tre forsøk:	1 500 kroner;
e) fyrste kirurgiske innsetjing av implantat, om marginal periodontitt er hovudgrunnen for tanntapet:	6 500 kroner;
f) kvar påfylgjande kirurgiske innsetjing av implantat, om marginal periodontitt er hovudgrunnen for tanntapet:	2 550 kroner.

Pasienten skal ikkje betale eigendel etter § 4, eller for materiell etter § 8 fyrste leden.

§ 10. *Storleiken på krav om betaling frå pasientar*

Departementet fastset storleiken av godkjend eigendel, gebyr når pasienten ikkje møter og pasientbetaling.

§ 11. *Plikt for spesialisthelsetenesta til å rapportere krav om betaling*

Verksemd som har kravd betaling frå pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta skal rapportere data til det organ Helsedirektoratet bestemmer slik dette til kvar tid er presisert av Helsedirektoratet.

§ 12. *Ikraftsetjing*

Forskrifta tek til å gjelde 1. januar 2017.

§ 13. *Endringar i andre forskrifter*

Frå tida forskrifta tek til å gjelde blir det gjort fylgjande endringar i andre forskrifter:

1. I forskrift 18. april 1997 nr. 334 om egenandelstak 1 vert fylgjande endringar gjorde:

§ 2 første ledd bokstav f skal lyde:

- f) helsehjelp som utføres poliklinisk av personell som er nevnt i § 4 i forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

§ 3 nr. 3 skal lyde:

Som egenandel for helsehjelp som utføres poliklinisk i spesialisthelsetjenesten godtas et beløp som er fastsatt i forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

2. I forskrift 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal skal § 12 lyde:

Når innsynsretten gjøres gjeldende etter pasient- og brukerrettighetsloven § 5–1, kan det ved utlevering av kopi eller utskrift av journal kreves betaling. Betalingen skal ikke overstige 85 kroner.

3. I forskrift 27. juni 2016 nr. 819 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege vert følgende endring gjorde:

Merknad B3 skal lyde:

For at legespesialisten skal kunne innkreve takster utover 3a og 3c og egenbetalingstakstene 5, 8 og 10a–d, må pasienten ha henvisning fra lege, kiropraktor, manuellterapeut, tannlege eller psykolog. Dette gjelder også ved psykoterapi. Øyelegespesialist kan i tillegg innkreve takster utover 3a og 3c dersom pasienten har henvisning fra optiker. Det kreves ikke henvisning ved øyeblikkelig hjelp og nødvendig oppfølging av denne tilstanden. Med øyeblikkelig hjelp menes arbeid innenfor spesialiteten som ikke kan utsettes til neste dag. En henvisning gjelder til behandlingen for den aktuelle sykdomstilstanden er avsluttet. Henvisningen skal følge første regningskort for behandlingen. Der henvisningsopplysningene går frem av regningen, slipper legen å sende henvisningene til HELFO. Kravene til henvisning gjelder ikke for pasienter hos leger som omfattes av overgangsordningen etter § 2 punkt 1 i forskrift om rett til trygdeerefusjon (dvs. leger som hadde refusjonsrett per 1. juli 1998 og er over 70 år per 1. juli 2006) eller for pasient som hadde et fast etablert pasientforhold til spesialist i gynekologi før 1. juni 2001. Spesialist i pediatri og barne- og ungdomspsykiatri kan kun utløse takst for behandling av pasienter under 18 år. I særlige tilfeller kan konsultasjonstaksten likevel benyttes ved behandling av pasienter over 18 år i en overgangsperiode. Grunnlaget for en slik behandling må i så fall fremgå av diagnose og journalnotat. Betaling for kopi eller utskrift av pasientjournal er regulert i forskrift om pasientjournaler § 12.

4. I forskrift 19. desember 2007 nr. 1761 om godtgjørelse av utgifter til helsehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak vert følgende endringer gjorde:

Forskriftsnavnet endrast til «Forskrift om godtgjørelse for å yte poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten (poliklinikkforskriften)».

§ 2 første ledd skal lyde:

Pasienten skal normalt være henvist fra lege, kiropraktor, manuellterapeut, tannlege eller psykolog utenfor vedkommende sykehus for at godtgjørelse etter denne forskriften skal ytes. Pasienten kan også være henvist fra optiker til øyelegespesialist/øyeavdeling utenfor vedkommende sykehus. Videre kan pasienter være henvist til poliklinisk tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet fra kommunal helse- og omsorgstjeneste eller sosialtjeneste.

§ 3 nr. 1 skal lyde:

Godtgjørelse fra staten ytes etter regler og takster som er fastsatt i denne forskriften. Godtgjørelse ytes etter de takster som gjelder på behandlingstiden.

§ 4 vert oppheva.

§ 8 vert oppheva.

Kapittel 2 vert oppheva.

Kapittel 3, undertittel «Polikliniske pasienter versus innlagte pasienter» andre og tredje avsnitt skal lyde:

Dersom pasienten blir innlagt ved sykehuset samme dag som den polikliniske konsultasjonen har funnet sted, skal pasienten registreres i det pasientadministrative systemet for innlagte. Sykehusoppholdet omfattes da ikke av den tilskuddsordning som er fastsatt i denne forskriften og poliklinisk refusjon etter denne forskriften skal ikke kreves. Dette gjelder uavhengig om det er sammenheng mellom den polikliniske konsultasjonen og årsaken til innleggelsen. Helsedirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om skillet mellom polikliniske og innlagte pasienter.

Så lenge en pasient er innlagt ved et sykehus er det ikke anledning til å kreve refusjon etter denne forskriften. Dette gjelder enten pasienten behandles ved en av sykehusets egne poliklinikker eller ved en poliklinikk utenfor sykehuset.

Kapittel 3 ny undertittel skal lyde:

Smittevern

Det ytes godtgjørelse for undersøkelse, behandling og kontroll for allmennfarlige smittsomme sykdommer når pasienten oppholder seg i Norge, selv om pasienten ikke er medlem av folketrygden, jf. forskrift av 1. januar 1995 nr. 100 om allmennfarlige smittsomme sykdommer.

Kapittel 4, parenteser som lyder (F.o.m. 1. juli 2016) vert oppheva.

Kapittel 4 Tabell «Takstkoder knyttet til særskilte behandlingstilbud med pasientbetaling» vert oppheva.

Merknad B10 vert oppheva.

Merknad B23d vert oppheva.

Merknad B23i vert oppheva.

Merknad B50 vert oppheva.

Merknad E7 vert oppheva.

Kapittel 4, «P Voksenpsykiatrisk poliklinikk, ruspoliklinikk» vert oppheva.

Merknad P9, P10, P11, P12, P13, P14, P15, P16, P17, P30 og P31 vert oppheva.

Kapittel 4, «Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk», «Psykiatrisk ungdomsteam» vert oppheva.

Merknad P18, P19, P20, P21, P22, P23, P24, P27, P25 og P26 vert oppheva.

Kapittel 4, underkapittel «R Laboratorieundersøkelser og prøver» skal lyde:

For at medisinske laboratorier skal kunne kreve inn takstene, må virksomheten være godkjent i henhold til forskrift 1. desember 2000 nr. 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 2–1 fjerde ledd, § 4–1 og § 5–2 fjerde ledd. For at sykehus skal kunne kreve inn takstene, må laboratorievirksomheten være en del av den godkjente virksomheten ved sykehuset i henhold til bestemmelser gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 4–1.

1 Generelle takster

		Ref.	Merkn.
	<i>Molekylærbiologiske teknikker</i>		
701a	Enkel DNA/RNA-isolering eller felling	28	R2
701b	Organisk ekstraksjon av DNA/RNA	52	R2
701c	PCR (polymerasekjedereaksjon) 1–2 primerpar	84	R2
701d	Tillegg per ekstra primerpar	22	R2
701e	Revers transkripsjon	28	R2
701f	Sekvensering per DNA-tråd	240	R2
701g	In situ-hybridisering (1–3 prober)	222	R2
701h	Tillegg per probe utover 3	28	R2
	<i>Andre</i>		
701j	Måling av beinmineralinnhold – måling med DXA	50	R3b
701k	Testing for human papiloma virus (HPV)	305	R3bb

Merknad R1:

Takstene i indremedisin, immunhematologi, mikrobiologi, serologi, virologi, patologi og klinisk kjemi er beregnet på spesialister innenfor disse fag, men kan benyttes av andre leger når særlige forhold tilsier det. Takstene innen patologi kan også benyttes av odontologer som har spesialkompetanse innen oral patologi. Det beregnes ikke tillegg for taking av prøven samtidig med honorar for undersøkelsen.

Merknad R2:

Takstene kan kun benyttes av spesialister innen immunologi og transfusjonsmedisin, klinisk kjemi, medisinsk genetikk, medisinsk mikrobiologi og patologi ved regionsykehus, sentralsykehus, Det norske radiumhospital og Statens institutt for folkehelse. Takstene kan kun benyttes til pasientrettede og medisinsk faglige begrunnede analyser. Takstene gjelder ikke klamydia eller kommersielle kits til påvisning av infektiose agens, med unntak av mykobakterier. Molekylærbiologiske takster som ikke er generelle, er nevnt under den enkelte spesialitet. Takstene under merknad R2 kan ikke kreves for HPV-testing, jf. takst 701k.

Merknad R3:

Taking av EKG utløser ikke refusjon.

Merknad R3b:

Takst 701j kan ikke benyttes ved screening-undersøkelser. Taksten kan kun kreves av spesialister innen endokrinologi, nukleærmedisin, radiologi, revmatologi eller andre med dokumentert spesialkunnskap innen fagområdet metabolske beinsykdommer. Taksten kan kun kreves én gang per år per pasient.

Merknad R3bb:

Takst 701k kan kreves når kriteriene for HPV-testing i Masseundersøkelsen mot livmorhalskreft følges. Taksten kan også kreves når HPV-test anvendes i samsvar med veiledere eller retningslinjer for oppfølging av pasienter med screeningfunn eller etter behandling for livmorhalskreft eller forstadier til slik kreft.

2 Klinisk nevrofysiologi

		<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Polygrafisk søvnregistrering</i>		
702a	Stasjonær polygrafisk langtidsregistrering og videometri	1 360	R4
702b	Ambulatorisk polygrafisk søvnregistrering, ambulatorisk langtids-EEG med båndspiller EEG	816	R5
702c	Taking av standard EEG	109	R6
702d	Tolking av standard EEG	82	R6
702e	Taking og tyding av spesielt arbeids- eller tidkrevende EEG	299	R7
702f	Nevrografi, elektromyografi, o.l.	192	R8
702g	Fremkalte responser	114	R9

Merknad R4:

Omfatter undersøkelse av minst 8 fysiologiske parametre under søvn. Taksten omfatter også langtids stasjonær EEG-registrering med varighet over 4 timer og langtids EEG med synkronisert videoopptak (videometri).

Merknad R5:

Polygrafisk søvnregistrering må minst omfatte registrering og tolking av søvnstadier for at taksten skal kunne anvendes.

Merknad R6:

I tillegg til spesialister innen klinisk nevrofysiologi, kan også nevrologer med særlig godkjenning fra Den norske lægeforening benytte takstene 702c og 702d.

Merknad R7:

Takst 702e omfatter prematur, neonatal og perinatal registrering, samt langtidsreg. med varighet opptil 4 timer.

Merknad R8:

Takstnummer 702f omfatter spesial-EMG, senresponser, dekrementreaksjoner, nevrofysiologiske sensibilitetsundersøkelser, dynamometri o.l. Taksten multipliseres i forhold til hvor mange av de aktuelle undersøkelsene som utføres, i henhold til de utarbeidede retningslinjer: «Bruk av spesialisttakster i klinisk nevrofysiologi ved offentlig godkjente sykehuslaboratorier», Norsk forening for klinisk nevrofysiologi 1998.

Merknad R9:

Takst 702g omfatter SEP, VEP, AER, ERG og motorisk kortikal stimulering.

3 Immunologi og transfusjonsmedisin

		<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Blodtyping</i>		R1
703a	ABO-typing, Rh(D)-typing	21	
703b	Andre spesielle typinger	86	
	<i>Undersøkelser av blodtypeantistoffer</i>		
703c	Enkelt forlik	23	
703d	Full antistoffscreening. Utvidet forlik	39	
703e	Omfattende immunhematologisk undersøkelse (titrering og immunologisk utredning)	71	
703f	Antistoffidentifisering	117	
703g	Direkte antiglobulinreaksjon	37	
703h	Terapeutisk tapping og tapping av autologt blod	150	
	<i>Påvisning av antistoff/antigen</i>		
703i	Immunologisk kvantitering av enkeltprotein. Kvantitering av hemolytisk komplementaktivitet. Nefelometrisk kvantitering av revmatoid faktor	22	

3 Immunologi og transfusjonsmedisin		R1	
		Ref.	Merkn.
703j	Identifikasjon og titrering av revmatoid faktor med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	22	
703k	Andre antistoff med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	44	
703l	Immunelektroforese. Immunfiksasjon, ett antiserum	26	R10
703ll	Immunelektroforese. Immunfiksasjon, per antiserum ut over ett	22	R10
703m	Påvisning av antistoffer med indirekte immunfluorescensteknikk, ELISA- eller RIA-teknikk. Kvalitativ latex agglutinasjon for antigen eller antistoffpåvisning	22	
703n	Tillegg for titrering/kvantitering av autoantistoffer med indirekte immunfluorescensteknikk, ELISA- eller RIA-teknikk	22	
703o	Påvisning av antistoff eller antigen ved immundiffusjon	27	
703p	Identifisering av platespesifikke antistoffer (MAIPA)	297	
703q	Påvisning av spermieagglutinier <i>Immunologiske undersøkelser av celler</i>	22	
703r	Med 1–10 antisera	254	
703s	Med 11 eller flere antisera <i>Omfattende undersøkelse av lymfocytter fra perifert blod</i>	388	
703t	Stimulering av lymfocytter i kultur <i>Lymfocyttransformasjonstest med ett antigen eller mitogen</i>	223	
703u	Tillegg for stimulering for hvert ytterligere antigen eller mitogen	32	
703v	Kvantitering av subpopulasjoner av lymfocytter ved hjelp av membranmarkører og væskestrømscytometri per antigen <i>Serologiske allergiundersøkelser</i>	38	
703w	Kvantitering av immunglobulin E med RIA eller EIA	22	
703x	Kvantitering av allergen-spesifikke antistoff med RIA eller EIA	33	
703y	In vitro-allergitest for påvisning av spesielle IgE-antistoffer <i>Testing av minimum 5 allergenspesifikke antistoff</i> <i>Prøver på fagocytose og kjemotakse</i>	53	
703z	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) uten stimulering	32	
703æ	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) med endotoxinstimulering	37	
703ø	Kvantitativ fagocytoseprøve	99	
703å	Kvantitativ kjemotakseprøve <i>Serologisk HLA-typing</i>	101	
703aa	Serologisk HLA klasse I-typing	173	
703bb	Serologisk HLA klasse II-typing	248	
703cc	Serologisk HLA-typing, ett antigen	118	
703dd	Crossmatch eller screening av HLA-antistoffer <i>Andre analyser</i>	80	
703ee	Enkle undersøkelser, kuldeagglutinasjon, hurtigprøve eller titrering	18	
703ff	Blandet lymfocytt kultur (MLC)	242	
703gg	Plasmautskifting	565	R11
703hh	Substitusjonsveske v/plasmautskifting (etter regning)		R11

Merknad R10:

For immunelektroforese og immunfiksasjon, takst 703l, gjelder taksten for oppsett med ett antiserum, for hvert ytterligere antiserum, takst 703ll.

Merknad R11:

Refusjon for plasmautskifting ytes kun etter godkjenning av Helse- og omsorgsdepartementet. I tillegg til selve undersøkelsen medgår det varierende og kostbar substitusjonsvæske som finansieres etter regning.

4 Medisinsk mikrobiologi

		Ref.	Merkn.
704a	Bakteriologi (inkl. mykologi og parasittologi) Enkel undersøkelse Gram- eller KOH-preparat som egen undersøkelse Serotyping av <i>S.pneumoniae</i> , <i>S.pyogenes</i> , <i>N.meningitidis</i> Dyrking av bakterier (inkl. enkel identifikasjon) Dyrking av <i>Trichomonas</i> Dyrking av gjærsopper (inkl. enkel identifikasjon)	21	R1

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
704b	22	R12
704c	28	R12
704d	66	
704e	23	R1
704f	28	
704g	53	
704h	120	
704i	12	R1
704j	13	
704k	20	

		<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
	IHA, enkeltundersøkelser		
	Revers HA, enkeltundersøkelser		
704l	Komplisert undersøkelse	23	
	Paul-Bunnells reaksjon med absorpsjoner		
	Hemolyse i gel, kvantitering		
	IHA kvantitering av antistoff		
	KBR og HI med virusantigen per antigen		
	ELISA RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff, enkeltundersøkelse		
704m	Meget komplisert undersøkelse	26	
	FTA-ABS		
	Nøytralisasjonsreaksjon virusantistoff per antigen		
	ELISA/RIA spesifikt IgM/IgA		
704n	Spesialundersøkelser I	27	R13
	HIV-test		
704o	Spesialundersøkelse II	43	R14
	TPI		
	Påvisning av spesifikt IgM ved sakkarosegradient		
	Toxoplasmose Dye Test		
704p	Referanseundersøkelser I	298	R15
	HIV-konfirmasjonstest. Referanseprøve		
704q	Referanseundersøkelser II	120	
	HCV-konfirmasjonstest. Referanseprøve		
704r	HIV-RNA kvantitering (teknisk utførelse og tolking)	769	R16
704s	HIV-resistens analyse	1 039	R1

Merknad R12:

Bruk av takst 704c utelukker bruk av takst 704b på samme isolat.

Merknad R13:

Takst 704n kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om sykdom. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R14:

Folketrygden yter ikke godtgjørelse for prøver som utføres gratis for helse råd ved offentlig laboratorium etter smittevernloven.

Merknad R15:

Takst 704p kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om HIV-infeksjon. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R16:

Takst 704r kan kun benyttes av regionssykehus og Statens institutt for folkehelse. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

5 Patologi

		<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Fremstilling og granskning av histologiske prøver</i>		
705a	1–2 blokker	62	R17, R19
705b	3–7 blokker	122	R17, R19
705c	8–19 blokker	237	R17, R19
705d	20 blokker eller mer	363	R17, R19
	<i>Fremstilling og granskning av cytologiske prøver</i>		
705e	Cervico-vaginalutstryk	26	
705f	Andre utstrykspreparater, inkl. væskebasert cytologi og punksjonscytologi	78	
705g	Punksjonscytologi, prøvetaking og hurtigfarging	171	
	<i>Obduksjoner</i>		
705h	Rutineobduksjon	1 207	R18
705i	Separat nevropatologisk undersøkelse	545	R18

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på fiksert materiale</i>		
705j	156	R19
705k	234	R19
<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på ufiksert materiale</i>		
705l	84	R19
705m	303	R19
705n	452	R19
705o	909	
<i>Særskilte kvantitative undersøkelser</i>		
705p	452	
705q	452	
<i>Spesifisert legearbeid per påbegynt halvtime</i>		
705r	53	

Merknad R17:

Med histologiske prøver menes alt vev som ledsages av en remisse. I taksten er inkludert dypere snitt og spesialfarginger (ikke immun- og enzymhistokjemi).

Merknad R18:

Takstene 705h og 705i godtgjøres av trygden i de tilfelle der dødsfallet har skjedd utenfor sykehus og der obduksjonen er rekvirert av lege.

Merknad R19:

Takstnummer 705r kan brukes ved merarbeid ut over 1/2 time ved takstene 705a, 705b, 705l, utover 1 time ved takst 705c, 705d, utover 2 timer ved takst 705j, 705k, 705m og 705n.

6 Medisinsk genetik

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
<i>Cytogenetiske undersøkelser</i>		
706a	453	
706b	268	
706c	755	
706d	769	
706e	1 007	
<i>Molekylærgenetiske undersøkelser</i>		
706f	119	R21
706g	157	R21
706h	170	R21
<i>Biokjemiske undersøkelser</i>		
706i	1 161	
706j	769	

Merknad R20:

Takster innen medisinsk genetik kan kun benyttes av godkjente spesialister innen faget. Takstene gjelder i tillegg kun undersøkelser av fødte individer. Dersom det er behov for genetik veiledning, benyttes takstene M01, M02, M03a, M04a, M05a og M05b.

Merknad R21:

Ved behov for reanalyse kan takstene benyttes flere ganger.

7 Klinisk kjemi

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
*707a	4	R1
Enkle kvantitative undersøkelser. Taksten kan ikke kreves i tillegg til takstgruppene		
1–6		
Albumin/ALAT/ALP/Amylase/ASAT		
Bikarbonat/Bilirubin, total eller fraksjon		
CK		
Fosfat		
Glukose/GT		
Hematogram, enkelt (Hb, Hct, EPK, LPK)		
Jern		

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
Kalium/Kalsium (total)/Klorid/Kolestrol (total)/Karbamid (urea)/Kreatinin LD/Lipase Magnesium Natrium/NT PT TIBC/Totalprotein/Triglyserider/Trombocytter/TT Urinsyre (Urat)		
707b Mer kompliserte eller sammensatte analyser CK-MB Manuell differensialtelling av leukocytter Ferritin Hormoner, vitaminer, medikamenter og særskilte metabolitter bestemt med fotometriske metoder (inkl. flammefotometri) Immunologisk kvantitering av enkeltprotein Kalsium (ionisert). Kolesterol (fraksjonert) Kreatinin clearance og tilsvarende HbA1c Laktat Osmolalitet Retikulocytter Syre-base-status med blodgasser (komplett) Thyreoideafunksjonsanalyser (T3, T4, fritt T4, TSH) Utvidet hematogram (maskinell diff.telling, trombocytter)	12	
707c Mer kompliserte eller sammensatte analyser Atomabsorbsjonsspektrofotometri Direkte bestemmelse av alkoholer, hormoner (ekskl. thyreoidea), medikamenter, vitaminer og andre organiske forbindelser (ekskl. ferritin) med immunometriske (eller tilsvarende) metodikk Tynnskikt- eller papirkromatografisk undersøkelse av aminosyrer eller medikamenter Elektroforetisk separasjon av proteiner, inkl. eventuell oppkonsentrering av materialet Konkrementanalyse Spermieundersøkelser (prøvepreparering, telling, morfologi- og motilitetsvurdering) Immunelektroforese eller immunfiksasjon, ett antiserum	27	
707cc Immunelektroforese eller immunfiksasjon, per antiserum ut over ett	20	
707d Særdeles kostbare og kompliserte analyser Særdeles tidkrevende funksjonsundersøkelser I Belastningsundersøkelser med glukose, insulin, laktose, xylose, o.l. (inkl. de nødvendige prosedyrer). Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifteprodukter og andre organiske forbindelser med kromatografisk eller immunometrisk metodikk etter forutgående ekstraksjon eller enzymbehandling Høyoppløselig serumproteinelektroforese med direkte kvantitering av enkeltproteiner	80	
707e Særdeles kostbare og kompliserte analyser Særdeles tidkrevende funksjonsundersøkelser II Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifteprodukter og andre organiske forbindelser med kromatografisk, immunometrisk eller massespektrometriskmetodikk etter forutgående kromatografisk separasjon. Bestemmelse av aminosyremønster med aminosyreanalysator	159	

8 Nukleærmedisin (opphevet)

9 Klinisk farmakologi

	<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
709a Direkte bestemmelse av medikamenter og rusmidler Direkte bestemmelse av medikamenter og rusmidler med immunometrisk eller tilsvarende metodikk, kromatografisk metodikk (GC, HPLC eller tilsvarende) eller atomabsorbsjons-/flammefotometrisk metodikk	28	

		<i>Ref.</i>	<i>Merkn.</i>
709b	Kvantitativ bestemmelse av medikamenter og rusmidler Kvantitativ bestemmelse av medikamenter og rusmidler med kromatografisk (GC, HPLC eller tilsvarende) metodikk, eller immunometrisk eller tilsvarende metodikk etter ekstrasjon eller enzymbehandling	80	
709c	Bekreftende analyser av medikamenter og rusmidler Bekreftende analyser av medikamenter og rusmidler med massespektrometrisk (eller tilsvarende) metodikk eller frifraksjonsbestemmelse av legemidler	157	

Kapittel 4, underkapittel «S Radiologi» skal lyde:

1 Radiologi

Hovedregelen er at det til enhver poliklinisk radiologisk prosedyre er knyttet én og bare én unik refusjonssats (kronebeløp). I «Regelverk for finansiering av poliklinisk radiologi ved statlige helseinstitusjoner i 2017» fremgår det hvilken refusjonskategori den enkelte prosedyre er plassert i.

Det kan kreves refusjon for de radiologiske prosedyrene som inngår i kodeverket «Norsk klassifisering av radiologiske prosedyrer» (NCRP), og fra utvalgte prosedyrer fra kodeverkene NCSP og NCMP. Se kodeveiledning og regelverk for finansiering av poliklinisk radiologi ved statlige helseinstitusjoner for detaljer, jf. merknad S1.

Et gyldig refusjonskrav må minst inneholde en kode for enten en diagnostisk undersøkelse eller en bildeveiledet intervensjon, samt det refusjonsbeløp som kreves, jf. merknad S1.

Tabell S1: Refusjonskategorier og satser radiologi

<i>Modalitet</i>	<i>Refusjonskategori</i>	<i>Kroner</i>	<i>Merknad</i>
Røntgen	RG1	16,5	S1
Røntgen	RG2	41,3	S1
Røntgen	RG3	146	S1
Røntgen	RG4	298	S1
Røntgen	RG5	505	S1
Computer Tomografi	CT1	167	S1
Computer Tomografi	CT2	279	S1
Computer Tomografi	CT3	492	S1
MR	MR1	409	S1
MR	MR2	467	S1
MR	MR3	1 029	S1
Ultralyd	UL1	18,2	S1
Ultralyd	UL2	44	S1
Ultralyd	UL3	89,5	S1
Ultralyd	UL4	333	S1
Intervensjon	INT1	100	S1
Intervensjon	INT2	140	S1
Intervensjon	INT3	760	S1
Intervensjon	INT4	2 025	S1

2 Nukleærmedisin

Hovedregelen er at det til enhver poliklinisk nukleærmedisinsk prosedyre er knyttet én og bare én unik refusjonssats (kronebeløp). De prosedyrene det kan kreves refusjon for inngår i «Regelverk for finansiering av poliklinisk radiologi ved statlige helseinstitusjoner i 2017». Et gyldig refusjonskrav må i tillegg til en prosedyrekode alltid inneholde en tilleggskode for det radiofarmakum som benyttes. Se kodeveiledning og regelverket for finansiering av poliklinisk radiologi ved statlige helseinstitusjoner for detaljer, jf. merknad S1. I regelverkene for finansiering av poliklinisk radiologi fremgår også hvilken refusjonskategori den enkelte prosedyre er plassert i.

Tabell S2: Refusjonskategorier og satser for nukleærmedisin inkludert PET

<i>Refusjonskategori</i>	<i>Refusjon</i>	<i>Merknad</i>
NM 1	890	S1
NM 2	1 125	S1
NM 3	1 900	S1
NM 4	3 578	S1
NM 5	6 480	S1
NM 6	10 084	S1
NM 7	18 549	S1

	<i>Refusjonskategori</i>	<i>Refusjon</i>	<i>Merknad</i>
PET 1		4 257	S1
PET2		5 165	S!
PET3		5 741	S1
PET 4		8 999	S1

Merknad S1:

Se følgende dokumenter på hjemmesidene til Direktoratet for e-helse:

- Kodeverket «Norsk klassifisering av radiologiske prosedyrer (NCRP)» er samordnet med andre prosedyrekodeverk og inngår nå i kodeverket for medisinske, kirurgiske og radiologiske prosedyrer (NCMP, NCSP og NCRP), jf. <https://ehelse.no/standarder-kodeverk-og-referanse katalog/helsefaglige-kodeverk/prosedyrekodeverkene-kodeverk-for-medisinske-kirurgiske-og-radiologiske-prosedyrer-ncmp-ncsp-og-ncrp>
 - «Norsk klassifisering av radiologiske prosedyrer (NCRP), kodeveiledning for 2017» inngår nå i Kodeveiledningen for ICD 10, NCMP, NCSP og NCRP, jf. <https://ehelse.no/standarder-kodeverk-og-referanse katalog/helsefaglige-kodeverk/kodeveiledning-icd-10-ncsp-ncmp-og-ncrp>
- Regelverket for den polikliniske finansieringsordningen finnes på HELFOs nettsider (www.helfo.no):
- «Regelverk for finansiering av poliklinisk radiologi ved statlige helseinstitusjoner i 2017».

21. des. Nr. 1849 2016**Forskrift om endring i forskrift om utlikning av utgifter ved tilsyn**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. (finansstilsynsloven) § 9. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1776 om utlikning av utgifter ved tilsyn gjøres følgende endringer:

§ 3 annet ledd skal lyde:

For verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter størrelsen på inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten og tilleggstjenester. For filial av verdipapirforetak, forvaltere av alternative investeringsfond og forvaltningsselskap for verdipapirfond fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 60 % av inntektene.

§ 4 oppheves.

§ 5 bokstav c oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

21. des. Nr. 1850 2016**Forskrift om endring i forskrift om utfyllende regler til Solvens II-forskriften**

Hjemmel: Fastsatt av Finansstilsynet 21. desember 2016 med hjemmel i forskrift 25. august 2015 nr. 999 til finansforetaksloven om gjennomføring av Solvens II-direktivet (Solvens II-forskriften) § 53. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I vedlegget til forskrift 21. desember 2015 nr. 1807 om utfyllende regler til Solvens II-forskriften gjøres følgende endringer:

Artikkel 1 ny nr. 55a skal lyde:

«Infrastruktureiendeler» fysiske konstruksjoner eller anlegg, systemer og nettverk som leverer eller støtter opp under vesentlige offentlige tjenester.

Artikkel 1 ny nr. 55b skal lyde:

«infrastrukturprosjektenhet» en enhet som ikke har hjemmel til å utføre noen annen funksjon enn å eie, finansiere, utvikle eller betjene infrastruktureiendeler, der hovedkilden til betalinger til kreditorer og aksjeinvestorer er inntekten generert av den finansierte eiendelen.

Artikkel 13 nr. 2 bokstav a) skal lyde:

foretak som er utelukket fra gruppertilsynets virkeområde i henhold til artikkel 214 nr. 2 i direktiv 2009/138/EF,

Artikkel 13 nr. 6 skal lyde:

Dersom kriteriene i artikkel 9 nr. 4 i denne forordning er oppfylt, og dersom det ikke er mulig å benytte verdsettingsmetodene nevnt i nr. 1 bokstav a) og b), kan eierandeler i tilknyttede foretak verdsettes på grunnlag av den verdsettingsmetoden som forsikrings- eller gjenforsikringsforetak benytter for å utarbeide sitt årsregnskap eller konsernregnskap. I slike tilfeller skal det deltakende foretaket trekke verdien av goodwill og andre immaterielle eiendeler som ville blitt verdsatt til null i samsvar med artikkel 12 nr. 2 i denne forordning, fra verdien av det tilknyttede foretaket.

Artikkel 68 nr. 3 skal lyde:

Uten hensyn til nr. 1 og 2 skal forsikrings- og gjenforsikringsforetak ikke fratrekke de strategiske deltakerinteressene nevnt i artikkel 171 som er omfattet av beregningen av gruppesolvens på grunnlag av metode 1 som angitt i vedlegg I til direktiv 2002/87/EF eller på grunnlag av metode 1 som angitt i artikkel 230 i direktiv 2009/38/EF.

Artikkel 73 nr. 1 første kolon skal lyde:

Egenskapene nevnt i artikkel 72 skal enten være de som angis i bokstav a) til i) eller de som angis i bokstav j):

Ny overskrift i avdeling I kapittel V avsnitt 1 underavsnitt 1a skal lyde:

Underavsnitt 1a
Kvalifiserende infrastrukturinvesteringer

Ny artikkel 164a skal lyde:

Artikkel 164a
Kvalifiserende infrastrukturinvesteringer

1. Kvalifiserende infrastrukturinvesteringer vil i denne forordningen omfatte investeringer i en infrastrukturprosjektenhet som oppfyller følgende kriterier:

- a) infrastrukturprosjektenheten kan oppfylle sine finansielle forpliktelser under vedvarende stress som er relevant for prosjektets risiko;
- b) kontantstrømmene til kreditorer og aksjeinvestorer som genereres fra infrastrukturprosjektenheten er forutsigbare;
- c) infrastrukturieiendelen og infrastrukturprosjektenheten styres av et avtaleverk som sikrer kreditorer og aksjeinvestorer en høy grad av beskyttelse, herunder følgende:

- a) dersom infrastrukturprosjektenhetens inntekter ikke kommer fra et stort antall brukere, skal avtaleverket inneholde bestemmelser som beskytter kreditorer og aksjeinvestorer mot tap som følge av at prosjektet nedlegges av parten som har avtalt å kjøpe varene eller tjenestene som leveres av infrastrukturprosjektenheten;

- b) Infrastrukturprosjektenheten har et tilstrekkelig stort reservefond eller andre finansielle ordninger til å dekke finansieringsvilkår og prosjektets krav til arbeidskapital.

Dersom investeringer er i obligasjoner eller lån skal avtaleverket også inneholde følgende:

- i) kreditorer har sikkerhet i alle nødvendige eiendeler og kontrakter som er nødvendig for å drifte prosjektet, i det omfang gjeldende lovgivning tillater det;
 - ii) kreditorer har sikkerhet i aksjer slik at de kan ta kontroll over infrastrukturprosjektenheten før mislighold;
 - iii) det er begrensninger i bruken av netto kontantstrømmer fra driften etter obligatoriske betalinger som ikke er til gjeldsbetjening;
 - iv) det er avtalemessige begrensninger i infrastrukturprosjektenhetens mulighet til å utføre aktiviteter som kan skade kreditorene, herunder at ny gjeld ikke kan utstedes uten samtykke fra eksisterende kreditorer
- d) dersom investeringer er i obligasjoner eller lån, kan forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket godtgjøre overfor tilsynsmyndighetene at de kan holde investeringen til forfall
 - e) dersom investeringer er i obligasjoner der en kredittvurdering fra en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, er investeringsinstrumentet rangert høyere enn alle andre fordringer som ikke er lovbestemte fordringer eller derivatmotparters fordringer
 - f) dersom investeringer er i aksjer, eller obligasjoner eller lån der en kredittvurdering fra en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, oppfylles de følgende kriteriene:
 - i) infrastrukturieiendelene og infrastrukturprosjektenheten er lokalisert i EØS eller OECD;
 - ii) dersom infrastrukturprosjektenheten er i byggefasen skal de følgende kriteriene oppfylles av aksjeinvestoren, eller av en gruppe aksjeinvestorer dersom det er flere enn én:
 - aksjeinvestorene har tidligere styrt infrastrukturprosjekter med godt resultat og besitter den relevante ekspertisen,
 - aksjeinvestorene har liten risiko for mislighold eller det er lav risiko for vesentlige tap for infrastrukturprosjektenheten som følge av mislighold,
 - aksjeinvestorer gis insentiver til å beskytte investorenes interesser

- iii) infrastrukturprosjektenheten har innført tiltak for å sikre at prosjektet ferdigstilles i henhold til avtalte spesifikasjoner, budsjett og ferdigstillelsesdato;
 - iv) dersom driftsrisikoen er vesentlig skal den håndteres riktig;
 - v) infrastrukturprosjektenheten anvender teknologi og utforming som er testet;
 - vi) kapitalstrukturen lar infrastrukturprosjektenheten betjene sin gjeld;
 - vii) infrastrukturprosjektenhetens refinansieringsrisiko er lav;
 - viii) infrastrukturprosjektenheten bruker derivater kun til risikoreduksjonsformål.
2. Ved anvendelse av nr. 1 bokstav b) skal kontantstrømmene som genereres for kreditorer og aksjeinvestorer ikke anses som forutsigbare med mindre alle inntekter, utenom en uvesentlig andel, oppfyller de følgende vilkårene:
- a) et av de følgende kriteriene er oppfylt:
 - i) inntektene er basert på tilgjengelighet;
 - ii) inntektene er omfattet av avkastningsregulering;
 - iii) inntektene er basert på en kontrakt med faste betalingsforpliktelser;
 - iv) nivået på produksjonen eller bruken og prisen skal uavhengig av hverandre oppfylle et av de følgende kriteriene:
 - det/den er regulert;
 - det/den er avtalemessig fastsatt;
 - det/den er tilstrekkelig forutsigbar, som følge av lav etterspørselsrisiko;
 - b) dersom infrastrukturprosjektenhetens inntekter ikke kommer fra et stort antall brukere skal parten som avtaler å kjøpe varene eller tjenestene som leveres av infrastrukturprosjektenheten være en av de følgende:
 - i) et foretak oppført i artikkel 180 nr. 2 i denne forordningen
 - ii) en regional eller lokal myndighet oppført i forordningen som er vedtatt i henhold til artikkel 109a nr. 2 bokstav a) i direktiv 2009/138/EF;
 - iii) et foretak med kredittvurdering i en risikoklasse mellom 0 og 3 fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon
 - iv) et foretak som kan erstattes uten vesentlig endring i nivået på eller tidspunktet for inntektene.

Artikkel 168 nr. 1 skal lyde:

Undermodulen for aksjerisiko nevnt i artikkel 105 nr. 5 annet ledd bokstav b) i direktiv 2009/138/EF skal omfatte en risikoundermodul for type 1-aksjer, en risikoundermodul for type 2-aksjer og en risikoundermodul for kvalifiserende infrastrukturaksjer.

Artikkel 168 nr. 2 skal lyde:

Type 1-aksjer omfatter aksjer som er notert på regulerte markeder i land som er medlem av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) eller Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), eller handlet på multilaterale handelsfasiliteter som nevnt i artikkel 4 nr. 1 punkt 22 i direktiv 2014/65/EU, med forretningskontor eller hovedkontor i medlemsstater i EU.

Artikkel 168 nr. 3 skal lyde:

Type 2-aksjer omfatter aksjer som ikke er nevnt i nr. 2, råvarer og andre alternative investeringer. De skal også omfatte alle eiendeler som ikke er omfattet av undermodulen for renterisiko, undermodulen for eiendomsrisiko eller undermodulen for kredittmarginrisiko, herunder eiendeler og indirekte eksponeringer nevnt i artikkel 84 nr. 1 og 2, dersom det ikke er mulig å benytte en gjennomskjæringsmetode og forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket ikke anvender bestemmelsene i artikkel 84 nr. 3.

Artikkel 168 ny nr. 3a skal lyde:

Kvalifiserende infrastrukturaksjer omfatter aksjeinvesteringer i infrastrukturprosjektenheter som oppfyller kriteriene som angis i artikkel 164a.

Artikkel 168 nr. 4 skal lyde:

Kapitalkravet for aksjerisiko skal være lik følgende:

$$SCR_{\text{equity}} = \sqrt{SCR_{\text{type1equities}}^2 + 2 \cdot 0,75 \cdot SCR_{\text{type1equities}} \cdot (SCR_{\text{type2equities}} + SCR_{\text{quinf}}) + (SCR_{\text{type2equities}} + SCR_{\text{quinf}})^2}$$

der

- a) $SCR_{\text{type 1 equities}}$ betegner kapitalkravet for type 1-aksjer,
- b) $SCR_{\text{type 2 equities}}$ betegner kapitalkravet for type 2-aksjer,
- c) SCR_{quinf} betegner kapitalkravet for kvalifiserende infrastrukturaksjer.

Artikkel 168 nr. 6 bokstav a) skal lyde:

aksjer, som ikke er kvalifiserende infrastrukturaksjer, som innehas av foretak for kollektiv investering som er kvalifiserte fond for sosialt entreprenørskap som nevnt i artikkel 3 bokstav b) i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 346/2013, dersom gjennomskjæringsmetoden i artikkel 84 i denne forordning kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering, eller andeler eller kapitalandeler i disse fondene dersom gjennomskjæringsmetoden ikke kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering,

Artikkel 168 nr. 6 bokstav b) skal lyde:

aksjer, som ikke er kvalifiserende infrastrukturaksjer, som innehas av foretak for kollektiv investering som er kvalifiserte risikokapitalfond som nevnt i artikkel 3 bokstav b) i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 345/2013, dersom gjennomskjæringsmetoden i artikkel 84 i denne forordning kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering, eller andeler eller kapitalandeler i disse fondene dersom gjennomskjæringsmetoden ikke kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering,

Artikkel 168 nr. 6 bokstav c) i) skal lyde:

aksjer, som ikke er kvalifiserende infrastrukturaksjer, som innehas av slike fond, dersom gjennomskjæringsmetoden i artikkel 84 i denne forordning kan benyttes for alle eksponeringer i det alternative investeringsfondet,

Artikkel 168 nr. 6 ny bokstav d) skal lyde:

aksjer, som ikke er kvalifiserende infrastrukturaksjer, som innehas av foretak for kollektiv investering som er godkjent som europeiske langsiktige investeringsfond i henhold til forordning (EU) 2015/760, dersom gjennomskjæringsmetoden i artikkel 84 i denne forordning kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering, eller andeler eller kapitalandeler i disse fondene dersom gjennomskjæringsmetoden ikke kan benyttes for alle eksponeringer i foretaket for kollektiv investering.

Artikkel 169 ny nr. 3 skal lyde:

Kapitalkravet for kvalifiserende infrastrukturaksjer som nevnt i artikkel 168 i denne forordningen skal være lik det tapet i basiskapitalen som ville følge av følgende umiddelbare tap:

- a) et umiddelbart fall på 22 % i verdien av kvalifiserende infrastrukturaksjer i tilknyttede foretak i henhold til artikkel 212 nr. 1 bokstav b) og artikkel 212 nr. 2 i direktiv 2009/138/EF, dersom disse investeringene er av strategisk art,
- b) et umiddelbart fall som er lik summen av 30 % og 77 % av den symmetriske justeringen som nevnt i artikkel 172 i denne forordning, i verdien av kvalifiserende infrastrukturaksjer som ikke er nevnt i bokstav a).

Artikkel 170 nr. 1 bokstav a) skal lyde:

et umiddelbart fall på 22 % i verdien av type 1-aksjer i virksomhet nevnt i artikkel 304 nr. 1 i) i direktiv 2009/138/EF,

Artikkel 170 nr. 2 bokstav a) skal lyde:

22 % i verdien av type 2-aksjer i virksomhet nevnt i artikkel 304 nr. 1 i) i direktiv 2009/138/EF,

Artikkel 170 ny nr. 3 skal lyde:

Dersom et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak har fått tilsynsmyndighetenes godkjenning til å anvende bestemmelsene i artikkel 304 i direktiv 2009/138/EF, skal kapitalkravet for kvalifiserende infrastrukturaksjer være lik det tapet i basiskapitalen som ville følge av et umiddelbart fall som tilsvare:

- a) 22 % i verdien av kvalifiserende infrastrukturaksjer i virksomhet nevnt i artikkel 304 nr. 1 i) i direktiv 2009/138/EF,
- b) 22 % i verdien av kvalifiserende infrastrukturaksjeinvesteringer i tilknyttede foretak i henhold til artikkel 212 nr. 1 bokstav b) og artikkel 212 nr. 2 i direktiv 2009/138/EF, dersom disse investeringer er av strategisk art,
- c) summen av 30 % og 77 % av den symmetriske justeringen som nevnt i artikkel 172 i denne forordning, i verdien av kvalifiserende infrastrukturaksjer som ikke er nevnt i bokstav a) eller b).

Artikkel 171 første kolon skal lyde:

Ved anvendelsen av artikkel 169 nr. 1 bokstav a), nr. 2 bokstav a) og nr. 3 bokstav a) samt artikkel 170 nr. 1 bokstav b), nr. 2 bokstav b) og nr. 3 bokstav b) skal aksjeinvesteringer av strategisk art forstås som aksjeinvesteringer dersom det deltakende forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket godtgjør følgende:

Artikkel 173 skal lyde:

1. Overgangstiltaket for standard aksjerisiko som angis i artikkel 308b nr. 13 i direktiv 2009/138/EF, får anvendelse bare på aksjer som er kjøpt 1. januar 2016 eller tidligere, og som ikke er omfattet av durasjonsbasert aksjerisiko i henhold til artikkel 304 i nevnte direktiv.

2. Dersom aksjer innehas av et foretak for kollektive investeringer eller andre investeringer som er pakket som fond, og der gjennomskjæringsmetoden ikke kan anvendes, skal overgangsbestemmelsen angitt i artikkel 308b nr. 13 i direktiv 2009/138/EF anvendes på andelen av aksjer som innehas av foretaket for kollektive investeringer eller investeringen pakket som fond, i samsvar med den ønskede underliggende fordelingen av eiendeler per 1. januar 2016, forutsatt at den ønskede fordelingen er tilgjengelig for foretaket. Andelen av aksjer som overgangsbestemmelsen anvendes på skal reduseres årlig proporsjonalt med total kapitalens omløpshastighet for foretaket for kollektive investeringer eller investeringen pakket som fond. Andelen aksjer som overgangsbestemmelsen anvendes på skal ikke øke dersom den ønskede fordelingen av aksjeinvesteringer øker for foretaket for kollektive investeringer eller investeringen pakket som fond.

Artikkel 176 nr. 3 skal lyde:

Obligasjoner eller lån der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal tildeles en risikofaktor $stress_i$ avhengig av risikoklassen og den modifiserte durasjonen dur_i av obligasjonen eller lånet i samsvar med følgende tabell:

Durasjon (dur_i)	Risikoklasse	0		1		2		3		4		5 og 6	
	$stress_i$	a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i
Opp til 5	$b_i \times dur_i$	–	0,9 %	–	1,1 %	–	1,4 %	–	2,5 %	–	4,5 %	–	7,5 %
Over 5 og opp til 10	$a_i + b_i \times (dur_i - 5)$	4,5 %	0,5 %	5,5 %	0,6 %	7,0 %	0,7 %	12,5 %	1,5 %	22,5 %	2,5 %	37,5 %	4,2 %
Over 10 og opp til 15	$a_i + b_i \times (dur_i - 10)$	7,0 %	0,5 %	8,5 %	0,5 %	10,5 %	0,5 %	20,0 %	1,0 %	35,0 %	1,8 %	58,5 %	0,5 %
Over 15 og opp til 20	$a_i + b_i \times (dur_i - 15)$	9,5 %	0,5 %	11 %	0,5 %	13,0 %	0,5 %	25,0 %	1,0 %	44,0 %	0,5 %	61,0 %	0,5 %
Over 20	$\min [a_i + b_i \times (dur_i - 20); 1]$	12,0 %	0,5 %	13,5 %	0,5 %	15,5 %	0,5 %	30,0 %	0,5 %	46,5 %	0,5 %	63,5 %	0,5 %

Artikkel 179 nr. 1 bokstav a) skal lyde:

det tapet i basiskapitalen som ville følge av en umiddelbar økning målt i absolutte tall i kredittmarginen for de underliggende instrumentene for kredittderivatene,

Artikkel 180 ny nr. 11 skal lyde:

Eksponeringer i form av obligasjoner og lån som tilfredsstillere kriteriene som angis i nr. 12 skal tildeles en risikofaktor $stress_i$ avhengig av risikoklassen og durasjonen dur_i av eksponeringen i samsvar med følgende tabell:

Durasjon (dur_i)	Risikoklasse	$stress_i$	0		1		2		3	
			a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i	a_i	b_i
Opp til 5	$b_i \times dur_i$		–	0,64 %	–	0,78 %	–	1,0 %	–	1,67 %
Over 5 og opp til 10	$a_i + b_i \times (dur_i - 5)$		3,2 %	0,36 %	3,9 %	0,43 %	5,0 %	0,5 %	8,35 %	1,0 %
Over 10 og opp til 15	$a_i + b_i \times (dur_i - 10)$		5,0 %	0,36 %	6,05 %	0,36 %	7,5 %	0,36 %	13,35 %	0,67 %
Over 15 og opp til 20	$a_i + b_i \times (dur_i - 15)$		6,8 %	0,36 %	7,85 %	0,36 %	9,3 %	0,36 %	16,7 %	0,67 %
Over 20	$\min [a_i + b_i \times (dur_i - 20); 1]$		8,6 %	0,36 %	9,65 %	0,36 %	11,1 %	0,36 %	20,05 %	0,36 %

Artikkel 180 ny nr. 12 skal lyde:

Kriteriene for eksponeringer som er tildelt en risikofaktor i samsvar med nr. 11 skal være:

- eksponeringen gjelder en kvalifiserende infrastrukturinvestering som oppfyller kriteriene som angis i artikkel 164a,
- eksponeringen er ikke en eiendel som oppfyller følgende vilkår:
 - den er plassert i en motsvarsjusteringsportefølje i samsvar med artikkel 77b nr. 2 i direktiv 2009/138/EF
 - den er plassert i en risikoklasse mellom 0 og 3,
- en kredittvurdering fra en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig for eksponeringen
- eksponeringen er plassert i en risikoklasse mellom 0 og 3.

Artikkel 180 ny nr. 13 skal lyde:

Eksponeringer i form av obligasjoner og lån som oppfyller kriteriene som angis i nr. 12 bokstav a) og b), men som ikke oppfyller kriteriene som angitt i nr. 12 bokstav c), skal tildeles en risikofaktor $stress_i$ tilsvarende risikoklasse 3 og eksponeringens durasjon i samsvar med tabellen som angis i nr. 11.

Artikkel 181 bokstav b) siste punktum skal lyde:

For eiendeler i den tildelte porteføljen der en kredittvurdering fra en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, og for kvalifiserende infrastruktureiendeler som er plassert i risikoklasse 3, skal reduksjonsfaktoren være lik 100 %.

Artikkel 218 nr. 3 skal lyde:

Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket har inngått flere skadeeksedent-gjenforsikringsavtaler (XL-kontrakter) som hver for seg oppfyller kravene i nr. 2 bokstav d), og som samlet oppfyller kravene i nr. 2 bokstav a)–c), skal kombinasjonen av disse anses som én skadeeksedent-gjenforsikringsavtale som kan innregnes.

Ny artikkel 261a skal lyde:

Artikkel 261a

Risikostyring for kvalifiserende infrastrukturinvesteringer

1. Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak skal vise behørig aktsomhet før de foretar en investering i kvalifiserende infrastruktur, gjennom blant annet:

- a) en dokumentert vurdering av hvordan prosjektet tilfredsstillere kriteriene som angis i artikkel 164a, som har vært omfattet av en valideringsprosess utført av personer som ikke påvirkes av personene som er ansvarlig for vurderingen av kriteriene, og som ikke har noen interessekonflikt med disse personene,
- b) en bekreftelse på at enhver finansiell modell for prosjektets kontantstrømmer har vært omfattet av en valideringsprosess utført personer som ikke påvirkes av personene som er ansvarlige for utviklingen av den finansielle modellen, og som ikke har noen interessekonflikt med disse personene.

2. Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med kvalifiserende infrastrukturinvesteringer skal regelmessig overvåke og foreta stresstester av de kontantstrømmene og sikkerhetene som støtter infrastrukturprosjektenheten. En stresstest skal stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av den risikoen som er knyttet til infrastrukturprosjektet.

3. Dersom forsikrings- eller gjenforsikringsforetak innehar vesentlige kvalifiserende infrastrukturinvesteringer skal de, når de innfører den skriftlige prosedyren nevnt i artikkel 41 nr. 3 i direktiv 2009/138/EF, inkludere bestemmelser for en aktiv overvåking av disse investeringene under byggefasen, og for en maksimering av beløp som kan tilbakekreves fra disse investeringene ved mislighold eller reforhandling av lånevilkårene.

4. Forsikrings- eller gjenforsikringsforetak med en kvalifiserende infrastrukturinvestering i obligasjoner eller lån skal innrette styringen av eiendeler og forpliktelser slik at de sikrer at de løpende kan holde investeringen til forfall.

Artikkel 316 nr. 2 skal lyde:

Opplysningene skal per 31. desember 2020 omfatte data for de fire foregående årene. Offentliggjøring før 31. desember 2020 skal omfatte data fra alle tidligere år fra og med 1. januar 2016.

Artikkel 330 nr. 1 skal lyde:

Ved vurderingen av om visse poster i ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet for et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, et tilknyttet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak i en tredjestat eller forsikringsholdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap, i praksis ikke kan gjøres tilgjengelig for å dekke gruppens solvenskapitalkrav, skal tilsynsmyndighetene ta hensyn til alle følgende aspekter:

- a) hvorvidt posten i den ansvarlige kapitalen er omfattet av lover eller forskrifter som begrenser postens evne til å dekke alle typer tap, uansett hvor i gruppen de oppstår,
- b) hvorvidt det foreligger krav i lover og eller forskrifter som begrenser muligheten for å overføre eiendeler til et annet forsikrings- eller gjenforsikringsforetak,
- c) hvorvidt det ikke vil være mulig å gjøre den ansvarlige kapitalen tilgjengelig for å dekke solvenskapitalkravet innen høyst ni måneder,
- d) dersom metode 2 benyttes, hvorvidt posten i den ansvarlige kapitalen ikke oppfyller kravene i artikkel 71, 73 og 77; for dette formål skal begrepet «solvenskapitalkrav» i nevnte artikler omfatte både solvenskapitalkravet for det tilknyttede foretaket som har utstedt posten i den ansvarlige kapitalen, og gruppens solvenskapitalkrav.

Artikkel 375 nr. 2 skal lyde:

Deltakende forsikrings- og gjenforsikringsforetak, forsikringsholdingselskaper eller blandede finansielle holdingselskaper skal framlegge opplysningene nevnt i nr. 1 for den gruppetilsynsførende myndigheten senest 26 uker etter referansedatoen for åpningsoppstillingen som nevnt i artikkel 314 nr. 1 bokstav a).

Vedlegg XVII del B nr. 2 bokstav c) skal lyde:

dersom premierisikometoden anvendes for å erstatte standardparametrene nevnt i artikkel 218 nr. 1 bokstav a) ii) og bokstav c) ii), justeres aggregerte tap og opptjente premier ikke for beløp som kan tilbakekreves i henhold til gjenforsikringsavtaler og fra spesialforetak for verdipapirisering eller gjenforsikringspremier,

Vedlegg XVII del B nr. 2 bokstav d) første kolon skal lyde:

dersom premierisikometoden anvendes for å erstatte standardparametrene nevnt i artikkel 218 nr. 1 bokstav a) i) og bokstav c) i), gjelder følgende:

Vedlegg XVII del D nr. 5 første kolon og formel skal lyde:

Den gjennomsnittlige kvadrerte prediksjonsfeilen skal være lik følgende:

$$MSEP = \sum_{i=1}^I \hat{C}_{(i,J)}^2 \cdot \left(\frac{\hat{Q}_{I-i}}{C_{(i,I-i)}} + \frac{\hat{Q}_{I-i}}{S_{I-i}} + \sum_{j=I-i+1}^{J-1} \frac{C_{(I-j,j)}}{S'_j} \cdot \frac{\hat{Q}_j}{S_j} \right) + 2 \cdot \sum_{i=1}^I \sum_{k=i+1}^I \hat{C}_{(i,J)} \hat{C}_{(k,J)} \cdot \left(\frac{\hat{Q}_{I-i}}{S_{I-i}} + \sum_{j=I-i+1}^{J-1} \frac{C_{(I-j,j)}}{S'_j} \cdot \frac{\hat{Q}_j}{S_j} \right)$$

Vedlegg XVII del F nr. 3 bokstav f) skal lyde:

når skadeeksedent-gjenforsikringsavtalen (XL-kontrakten) omhandlet i artikkel 218 nr. 2, som kan innregnes, gir erstatning bare opp til en fastsatt grense, betegner b_2 verdien for denne grensen.

Vedlegg XVIII del C nr. 2 bokstav b) første kolon skal lyde:

de inneholder hver av de følgende undermodulene i standardformelen unntatt de som omfattes av anvendelsesområdet til den partielle interne modellen:

Vedlegg XVIII del C nr. 2 bokstav c) skal lyde:

de inneholder motpartsrisikomodule i standardformelen med mindre den er omfattet av anvendelsesområdet til den partielle interne modellen.

Vedlegg XXI del A siste punktum skal lyde:

Opplysningene omhandlet i nr. 1–32 skal gis i forbindelse med utgangen av siste kalenderår. I forbindelse med nr. 12–21, 23, 24 og 29–31 skal opplysningene gjelde regnskapsår for forsikrings- og gjenforsikringsforetak og forsikringsgrupper, som ble avsluttet i siste kalenderår.

Vedlegg XXI del B siste punktum skal lyde:

Opplysningene i nr. 2–18 skal gis i forbindelse med siste kalenderår.

II

Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

21. des. Nr. 1851 2016

Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet

Heimel: Fastsatt av styret ved Høgskulen på Vestlandet 21. desember 2016 med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–2, § 3–3, § 3–5, § 3–6, § 3–7, § 3–8, § 3–9, § 3–10, § 3–11, § 4–2, § 4–5, § 4–6, § 4–7, § 4–8, § 4–9, § 4–10, § 5–1, § 5–2 og § 5–3, forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad, forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskrivning av høyere utdanning, forskrift 28. februar 2013 nr. 237 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning og forskrift 22. juli 2008 nr. 828 om studentsamskipnader. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

Kapittel 1. Bruksområde og definisjonar

§ 1–1. Bruksområde

(1) Denne forskrifta gjeld for alle utdanningar ved Høgskulen på Vestlandet. Forskrifta gjeld òg personar som tek eksamen etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–10, utan å vere tekne opp som studentar, jf. denne forskrifta kap. 5 om privatistar.

(2) Forskrifta gjeld ikkje for doktorgradsstudium med unnatak av paragrafar som omhandlar eksamen og fusk ved arbeid som går inn i opplæringsdelen av ph.d.-programmet, jf. forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskulen på Vestlandet.

(3) Det kan gjelde eigne reglar for fellesgradar. Eventuelle avvik frå denne forskrifta skal gå fram av samarbeidsavtale og studieplan for fellesgraden jf. § 2–6 (5).

(4) Styret kan vedta å gjere unnatak frå paragrafar i denne forskrifta for studium med ekstern finansiering. Eventuelle avvik skal gå fram av studieplanen.

(5) Forskrift om rammeplanar og andre nasjonale styringsdokument er overordna denne forskrifta.

§ 1–2. Definisjonar

(1) I denne forskrifta betyr «lova» lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

(2) *Grunnutdanning* er eit studieprogram der opptak ikkje føreset anna grunnlag enn generell studiekompetanse med eventuelle fagkrav eller godkjent realkompetanse.

(3) *Vidareutdanning* er studiepoenggjevande ny formell kompetanse på universitets- og høgskulenivå som til vanleg byggjer på fullført grunnutdanning. Dette kan vere spesielt tilrettelagde enkeltemne eller vidareutdanningsprogram på lågare eller høgare grads nivå.

(4) *Studieprogram* er ei samling emne på 30 studiepoeng eller meir med eit samla læringsutbytte som er fastsett i studieplan, som søkjarar kan få opptak og studierett til, og som fører fram til ei avslutta utdanning, grad eller yrkesutdanning jf. kap. 2.

(5) *Emne* er den minste eininga som gir utteljing i form av studiepoeng, og som kan gå inn i eit studieprogram eller tilbydast med eige opptak. Eit emne har eit læringsutbytte som er fastsett i ein emneplan. Emne skal som hovudregel ikkje ha mindre omfang enn fem studiepoeng.

(6) Som *student* blir rekna den som gjennom opptak i samsvar med § 3–6 og § 3–7 i lova er teken opp til eit studieprogram eller emne ved Høgskulen på Vestlandet.

(7) Ein *studieplan* er ein omtale av studieprogram med tilhøyrande emne. Studieplanen er eit juridisk bindande dokument. Studieplan vert ved Høgskulen på Vestlandet også nytta som namn på fagplan og programplan etter departementet sin definisjon i nasjonale rammeplanar, jf. § 3–1 (2) og (3).

(8) *Utdanningsplan* er ein individuell avtale mellom student og institusjon som synleggjer den planlagde faglege progresjonen og gjennomføring av studiet for den enkelte student. Utdanningsplanen baserer seg på studieplanen, jf. § 4–4.

(9) *Rammeplan* og *nasjonale retningslinjer* er nasjonale føringar som fastset mål, innhald og organisering av visse utdanningar, og emne som inngår i ei utdanning. Departementet fastset forskrift om rammeplanar.

Kapittel 2. Gradar og utdanningar. Vitnemål og sluttdokumentasjon.

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–2 og § 3–11, forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanningar, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad og forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høgere utdanning.

§ 2–1. Gradar og utdanningar

(1) Høgskulen på Vestlandet tildeler følgjande gradar og yrkesutdanningar:

Gradar:

Høgskulekandidat, normert studietid 2 år.

Bachelor, normert studietid 3 år.

Master, normert studietid 2 år.

Master grunnskulelærerutdanning for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn, normert studietid 5 år.

Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

Yrkesutdanningar:

Grunnskulelærerutdanning for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn, normert studietid 4 år.

Faglærerutdanning, normert studietid 3 år.

§ 2–2. Krav til samansetjing av graden bachelor

(1) Graden bachelor vert tildelt på grunnlag av eksamen i studieprogram, fag og emne med eit samla omfang på 180 studiepoeng. Grunnlaget for graden skal omfatte eitt av følgjande:

- Fullført 3-årig studieprogram tilsvarende 180 studiepoeng som ifølgje nasjonal rammeplan gir bachelorgrad.
- Fullført 3-årig studieprogram tilsvarende 180 studiepoeng som ifølgje vedtak i styret for Høgskulen på Vestlandet gir bachelorgrad.
- Sjølvvald bachelorgrad (180 studiepoeng) med fordjupingseining, jf. § 3–1 (7), på minimum 80 studiepoeng og breiddeining, jf. § 3–1 (8), på minimum 30 studiepoeng. Kvar eining må vere fastsett som emne, fag, eller studieprogram. Fordjupinga må innehalde eit sjølvstendig arbeid på minimum 15 studiepoeng i form av ei bacheloroppgåve, anna teoretisk arbeid, praktisk eller kunstnarleg arbeid, individuelt eller i gruppe.

§ 2–3. Tillegg til namn for graden bachelor

(1) Grad som vert tildelt på grunnlag av fullført studieprogram på lågare grads nivå (1. syklus) får normalt namnet «Bachelor i <namn på studiet>», med eventuelt tillegg av namn på linje, studieretning eller liknande. Andre tillegg til namnet vert fastsette i samband med godkjenning av studieplanen.

(2) Grad som vert tildelt på grunnlag av sjølvvald bachelorløp med fordjupingseining får namnet «Sjølvvald bachelorgrad».

(3) Engelsk namn på bachelorgrad ved Høgskulen på Vestlandet vert fastsett i samband med godkjenning av studieplanen for studieprogrammet.

§ 2–4. Krav til samansetjing av graden master

(1) Høgskulen på Vestlandet tildeler mastergrad i samsvar med forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

(2) Høgskulen på Vestlandet tildeler mastergrad med eit omfang på 120 studiepoeng på grunnlag av studieprogram som er akkreditert av NOKUT, eller akkreditert av høgskulen sjølv.

(3) Høgskulen på Vestlandet tildeler mastergrad med eit omfang på 300 studiepoeng på grunnlag av fullført master i grunnskulelærerutdanning for 1.–7. trinn og 5.–10. trinn.

(4) Masteroppgåva skal vere av eit omfang på 30–60 studiepoeng.

(5) Emne på bachelornivå skal ikkje inngå i mastergraden.

§ 2–5. Krav til graden philosophiae doctor (ph.d.)

(1) Krav til graden ph.d. går fram av forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskulen på Vestlandet, fastsett av styret for Høgskulen på Vestlandet.

§ 2–6. Krav til innhald og samansetjing av fellesgradar

(1) Høgskulen på Vestlandet tildeler fellesgrad i samarbeid med andre institusjonar, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av høgere utdanning og fagskoleutdanning, kapittel 4.

(2) Ein fellesgrad er eit samarbeid mellom to eller fleire institusjonar der desse i fellesskap opprettar og tilbyr eit studieprogram. Deltakande institusjonar har felles ansvar for opptak, undervisning, rettleiing og tildeling av vitnemål for fullført grad.

(3) For fellesgrad gjeld dei same krava til samansetjing av graden som til grad tildelt av Høgskulen på Vestlandet.

(4) For fellesgrad kan det gjerast unntak frå tilknytingskravet etter § 2–11 (1).

(5) Ved etablering av fellesgrad skal det vere utarbeidd og godkjent studieplan og ein samarbeidsavtale som regulerer fagleg samarbeid, administrasjon og økonomiske forhold.

(6) Rektor godkjenner samarbeidsavtalar med andre institusjonar om etablering av fellesgradar.

§ 2–7. Andre utdanningar

(1) Høgskulen tilbyr årsstudium og andre kortare utdanningar som byggjer på generell studiekompetanse eller tilsvarande.

(2) Høgskulen tilbyr vidareutdanningar som byggjer på avslutta 3-årig eller 4-årig grunnutdanning, jf. § 1–2 (3).

§ 2–8. *Internt fagleg overlapp*

- (1) Fagleg overlapp mellom emne i høgskulen skal gå fram av emneplanane.
- (2) Dekan fastset reduksjon i studiepoeng mellom emna.

§ 2–9. *Krav ved tildeling av ny grad som byggjer på ein fullført grad*

(1) Når ein student er kvalifisert for vitnemål for ei utdanning/grad og denne byggjer på tidlegare vitnemål for utdanning/grad ved Høgskulen på Vestlandet (dobbelgrad), må studenten ha teke minst 60 nye studiepoeng som ikkje er med i grunnlaget for tidlegare vitnemål. For enkelte utdanningar kan det vere krav om 90 nye studiepoeng for å få tildelt nytt vitnemål, jf. forskrift om godskriving av høgere utdanning § 3.

(2) For å vere kvalifisert for ein ny sjølvvald bachelorgrad som byggjer på tidlegare vitnemål for grad ved Høgskulen på Vestlandet, må studenten ha teke minst 80 nye studiepoeng for å få tildelt vitnemål for ny sjølvvald bachelorgrad ved Høgskulen på Vestlandet (jf. forskrift om godskriving av høgere utdanning § 3).

§ 2–10. *Godskriving og fagleg godkjenning*

(1) Greidde emne, fag, eksamenar eller prøver tekne ved annan institusjon, skal godskrivast ved Høgskulen på Vestlandet i den utstrekning dei oppfyller dei faglege krava for bestemt eksamen, emne, grad eller utdanning ved Høgskulen på Vestlandet, jf. lova § 3–5. Godskrivne utdanning frå ein annan institusjon skal gå inn i grad tildelt frå Høgskulen på Vestlandet.

(2) Høgskulen på Vestlandet handsamar søknad om godskriving frå studenten på grunnlag av innsendt dokumentasjon. Dekan avgjer søknad om godskriving.

(3) I ein bachelorgrad kan fagleg overlapp maksimalt ha eit omfang tilsvarende 10 studiepoeng.

(4) I ein mastergrad med eit omfang på inntil 120 studiepoeng er fagleg overlapping ikkje tillate.

§ 2–11. *Vitnemål og karakterutskrift*

(1) For å få tildelt vitnemål ved Høgskulen på Vestlandet, må studenten ha avlagt eksamen med eit omfang på minimum 60 studiepoeng ved høgskulen, jf. forskrift om godskriving av høgere utdanning.

(2) Det vert skriva ut vitnemål og Diploma Supplement for avslutta grad eller yrkesutdanning ved Høgskulen på Vestlandet, jf. § 2–1 i denne forskrifta. I tillegg vert det skriva ut vitnemål for praktisk pedagogisk utdanning, 1-årig dykkarutdanning og fullført jordmorutdanning. For andre studieprogram, emne eller eksamenar tildeler høgskulen karakterutskrift, jf. lova § 3–11. Fullførte emne ut over kravet til fullført grad eller studieprogram, vert dokumenterte ved karakterutskrift.

(3) Vidareutdanning, studieprogram og emne av mindre omfang, ikkje fullført grad eller yrkesutdanning vert dokumentert ved karakterutskrift. Ein student som ikkje har fullført utdanning, kan be om karakterutskrift for dei eksamenane eller prøvene som er greidde.

(4) Alle karakterutskrifter frå Høgskulen på Vestlandet skal – i tillegg til informasjon om karaktersystemet og opplysningar om personalia – innehalde opplysningar om kvart enkelt emne teke ved Høgskulen på Vestlandet med kode, namn på emne, studiepoeng, karakter og karakterfordeling per emne og kva semester eksamen er avlagt.

(5) Vitnemålet og karakterutskrift som dannar grunnlag for vitnemålet, skal, i tillegg til det som gjeld alle karakterutskrifter, gi opplysningar om:

- Emne som går inn i grunnlaget for graden eller yrkesutdanninga, inkludert eventuell praksis.
- Emne avlagt ved annan institusjon.
- Sjølvstendig arbeid med eit omfang på minst 15 studiepoeng.

(6) Dersom studenten tek ny eksamen etter å ha mottatt vitnemål for fullført utdanning, vert dette dokumentert med karakterutskrift.

(7) Ved endring av karakter etter klagesensur er studenten pliktig til å levere inn originalvitnemål.

(8) Vitnemål for fullført grad, yrkesutdanning eller studieprogram, jf. § 2–11 (2) vert skriva ut automatisk. Bachelorgrad etter fullført 3 år av sjølvvald bachelorgrad vert skriva ut etter søknad.

(9) Studentar som er forseinka i studieløpet, må sjølv be om å få skriva ut vitnemål etter fullført utdanning.

(10) Høgskulen på Vestlandet skriv ut eitt vitnemål for ei og same utdanning. Ved tap av vitnemål kan høgskulen, etter søknad og mot betaling skriva ut duplikat av tildelt vitnemål.

(11) Det skal gå fram av vitnemål eller karakterutskrift, dersom ein privatist har fått prøvd kunnskapar og ferdigheiter på ein annan måte enn ein student med opptak til studiet.

(12) Elev i vidaregåande opplæring kan studere ved Høgskulen på Vestlandet. Eleven får studiepoeng når emnet er fullført og vedkomande tilfredsstillar opptakskrava til høgare utdanning, jf. lova § 3–6. Dersom eksamensforma er vesentleg annleis enn eksamen for ordinære studentar, skal dette gå fram av karakterutskrifta, jf. lova § 3–11 tredje ledd.

Kapittel 3. Studieprogram og studieplanar

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–3 og § 3–5 og forskrift 28. februar 2013 nr. 237 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høgere utdanning (studietilsynsforskrifta).

§ 3–1. Studiestruktur og studieplan

- (1) Ved Høgskulen på Vestlandet vert studia organiserte i studieprogram og emne jf. § 1–2 (4) og (5). Alle studieprogram og emne vert tilbydde på grunnlag av godkjend studie- eller emneplan.
- (2) Studieplanar skal utarbeidast i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og studiekvalitetsforskrift fastsett av Kunnskapsdepartementet, studietilsynsforskrift fastsett av NOKUT, forskrifter om nasjonale rammeplanar og malar for studie- og emneplanar med retningsliner vedtekne av Høgskulen på Vestlandet.
- (3) Studieplanen skal fastsetje: Namn på studieprogrammet med eventuelle studieretningar, studiepoeng, opptakskrav, læringsutbytte, innhald og oppbygging, fagleg samanheng mellom emne, arbeids- og vurderingsformer, ordningar for studentutveksling og internasjonalisering og eventuell praksisopplæring. For studieprogram der studenten må fullføre visse emne eller praksis for å fortsetje i studieløpet, skal dette omtalast i studieplanen. Studieplanen skal innehalde emneplanar for alle obligatoriske og valfrie emne.
- (4) Emneplanen skal fastsetje: Namn på emnet, studiepoeng, forkunnskapskrav, fagleg overlapp, læringsutbytte, innhald og oppbygging, undervisnings- og læringsformer, arbeidskrav, vurderingsformer og litteraturliste.
- (5) Nullkurs er spesialkurs utan studiepoeng som kan gå inn som obligatorisk del av eit studieprogram.
- (6) Studieretning er ei fagleg spesialisering i eit studieprogram, slik ho er definert i studieplanen.
- (7) Fordjupingseining er ein kombinasjon av emne på minimum 80 studiepoeng som vert definert som ei samla eining i ein studieplan.
- (8) Breiddeinjing er ein kombinasjon av emne på minimum 30 studiepoeng som vert definert som ei samla eining i ein studieplan. Eininga må vere formelt godkjend som ei avslutta emnegruppe eller eit studieprogram.
- (9) Høgskulen sine studieplanar skal byggjast opp slik at ein student – ved å gjennomføre studiet på normert tid – kan få jamm utteljing i form av studiepoeng; dvs. 60 studiepoeng per studieår ved eit heiltdsstudium, jf. § 6–5 (1).

§ 3–2. Oppretting og nedlegging av studieprogram og emne. Fagleg ansvar

- (1) *Oppnemning av studieplankomité*
- Styret nemner opp studieplankomité og gir mandat for arbeid med studieplanar for nye bachelor- og master- og ph.d.-program.
 - Dekan nemner opp studieplankomité og gir mandat til arbeid med nye studieplanar for studieprogram og emne til og med 60 studiepoeng på bachelornivå.
 - Ein studieplankomité ved Høgskulen på Vestlandet skal, i tillegg til representantar for tilsette og studentar, ha ekstern representasjon for alle studieprogram på meir enn 30 studiepoeng.
- (2) *Godkjenning av nye studieplanar*
- Styret gjer vedtak om godkjenning av nye studieplanar med eit omfang på over 30 studiepoeng og alle emne på masternivå og ph.d.-nivå.
 - Dekan gjer vedtak om godkjenning av nye studie- og emneplanar med eit omfang på til og med 30 studiepoeng.
- (3) *Etablering av nye studieprogram*
- Styret sjølv gjer vedtak om etablering av nye studieprogram med eit omfang på over 30 studiepoeng. Styret gjer vedtak på grunnlag av godkjent studieplan og ei vurdering av studieprogrammet i høve krav til akkreditering av studium i NOKUT si studietilsynsforskrift kapittel 2.
 - Dekan gjer vedtak om etablering av studieprogram og emne med eit omfang på til og med 30 studiepoeng. Dekan gjer vedtak på grunnlag av godkjent studieplan og ei vurdering av studieprogrammet i høve krav til akkreditering av studium i NOKUT si studietilsynsforskrift kapittel 2.
 - Alle studieprogram og emne skal vere knytte til fakultet og ha ei tydeleg leiing med eit definert ansvar. Når eit studieprogram er sett saman av emne frå fleire fakultet, skal styret ved vedtak om etablering avgjere kva fakultet som skal ha det samla faglege ansvaret for studieprogrammet.
- (4) *Årleg revisjon av studieplanar*
- Det skal gjerast ein årleg revisjon av alle studie- og emneplanar ved Høgskulen på Vestlandet. Dekan gjer vedtak om godkjenning av studieplanane innan 15. mars kvart år. Eventuelle endringar i studie- og emneplanar gjeld frå påfølgjande studieår. Vedtaket kan omfatte oppretting av nye, eller nedlegging av emne i eksisterande studieprogram. Litteraturlister skal vere publiserte innan starten av kvart semester.
 - Styret gjer vedtak om endring av namn på vedtekne, gradsgjevande studieprogram.
 - Høgskulen sine studieplanar skal publiserast på høgskulen sine nettsider innan fastsette fristar.
 - Ved endringar i studieprogram for studentar i normert løp skal det utarbeidast overgangsordningar som sikrar at det samla læringsutbyttet for studiet vert vidareført, og at studentane får fullført på normert tid.
- (5) *Nedlegging av studieprogram*
- Ved nedlegging av studieprogram skal vedtaksorganet fastsetje overgangstid og -ordning for undervisning, vurdering og utskriving av vitnemål, slik at studentar får fullført på normert tid.

(6) Studieinformasjon

Informasjon om høgskulen sine studieprogram skal vere i samsvar med studieplanane og skal publiserast på høgskulen sine nettsider innan fastsette fristar.

§ 3–3. Kvalitetsutvikling av studieprogram og emne

(1) Høgskulen på Vestlandet skal ha eit systematisk kvalitetsarbeid på institusjons- og studieprogramnivå som gir grunnlag for å sikre og utvikle god utdanningskvalitet og oppfylle krava i NOKUT si studietilsynsforskrift og andre nasjonale og internasjonale krav.

Kapittel 4. Opptak, studierett og permisjon

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–6, § 3–7, § 3–8, § 4–2 og § 4–5, forskrift 22. juli 2008 nr. 828 om studentsamskipnader og forskrift 20. desember 2005 nr. 1506 om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 3–2.

§ 4–1. Opptak

(1) For opptak av studentar til studium og emne gjeld dei til ei kvar tid gjeldande forskrifter fastsette av departementet, og Høgskulen på Vestlandet sine egne forskrifter om opptak.

(2) På førespurnad frå høgskulen må studentar leggje fram originaldokument som grunnlag for opptak til studium eller for utskrift av vitnemål ved Høgskulen på Vestlandet. Studentar som ikkje legg fram desse originaldokumenta for kontroll, kan miste studieretten. Karakterutskrift og vitnemål frå Høgskulen på Vestlandet vert halde att til dei etterspurte dokumenta er lagd fram og kontrollert.

(3) Ein student som ikkje fyller vilkåra for opptak til det enkelte studiet eller emnet innan gitt frist, taper studieretten. Slike vilkår skal gå fram av studieplanen og tilbods- eller opptaksbrevet studenten får. Ein student som taper studieretten etter dette punktet, må søkje nytt opptak.

§ 4–2. Studierett

(1) Studierett er rettar knytte til det å vere teken opp som student ved eit studieprogram eller eit emne og ha studentstatus. Det gjev rett til å følgje lukka undervisning, eventuell praksis, kurs og seminar og til å gå opp til eksamen i samsvar med gjeldande studieplan.

(2) Studieretten er knytt til studieprogram eller emne på den studiestaden studenten har fått opptak til. Dekan kan avgjera at spesifikke emne kan vere opne for programstudentar ved andre studiestader ved høgskulen.

(3) For å vere gyldig må studieretten stadfestast kvart semester så lenge ein er student. Seinast 1. september i haustsemesteret og 1. februar i vårsemesteret må alle studentar:

- a. Registrere seg på StudentWeb.
- b. Melde seg opp til undervisning og vurdering for emna i det aktuelle semesteret og godkjenne utdanningsplanen i studieprogram med utdanningsplan.
- c. Betale semesteravgift i samsvar med § 4–3.

For vidareutdanningar med oppstart utanfor ordinær studiestart, er fristen for å stadfeste studieretten etter punkt a, b og c, innan 14 dagar etter oppstart.

(4) Lengd på studieretten:

- a. Ved opptak til studieprogram vert studenten tildelt studierett lik normert studietid for studieprogrammet.
- b. Ein student som er teken opp til bachelorgrad, mastergrad eller 4-årige yrkesutdanningar, kan etter avtale om endring av utdanningsplanen jf. § 4–4 (4), få utvida studieretten inntil to år ut over normert studietid.
- c. Ein student som er teken opp til studieprogram med mellom eitt og tre års normert studietid, kan etter avtale om endring av utdanningsplan jf. § 4–4 (4), få utvida studieretten inntil eitt år ut over normert studietid.
- d. Når studieretten på eit studieprogram er brukt opp etter bokstav a, b eller c, mister studenten automatisk alle rettar knytte til det å vere teken opp som student. Studenten må søkje nytt opptak for eventuelt å fullføre utdanninga. I tidsavgrensinga under bokstav a, b og c, inngår ikkje utsett studiestart, permisjonar etter § 4–7 og mellombels utestenging frå høgskulen etter vedtak i klagenemnda.

(5) Studieretten fell automatisk bort når studieprogrammet er fullført og greidd. Det same gjeld emnestudentar når eksamen er gjennomført.

(6) Ein kandidat som har fullført eit studieprogram, har rett til å få opne studieretten i inntil eitt år etter at graden er oppnådd for å forbetre karakterar på individuell eksamen. Forbetra karakterar vert dokumenterte med karakterutskrift.

§ 4–3. Semesteravgift og andre studentavgifter

(1) Alle studentar skal som hovudregel betale semesteravgift, jf. studentsamskipnadslovas § 15, og kopi- og læremiddelavgift innan fastsett frist, kvart semester i heile studietida. Styret til studentsamskipnaden fastset storleiken på semesteravgifta. Styret til høgskulen fastset storleiken på kopi- og læremiddelavgift.

(2) Ein student som er teken opp til eit studieprogram med eit normert løp på mindre enn 15 studiepoeng per semester, skal betale semesteravgift og kopi- og læremiddelavgift berre i semester med eksamen, jf. studentsamskipnadsforskrifta § 17. Studenten har likevel studentstatus og kan velje å betale semesteravgift i semester utan eksamen.

(3) Ein student som tek utdanning ved fleire institusjonar under universitets- og høgskulelova, skal betale semesteravgift til den utdanningsinstitusjonen der han/ho tek flest studiepoeng, jf. studentsamskipnadsforskrift § 15. Studenten må likevel betale kopi- og læremiddelavgift til Høgskulen på Vestlandet.

(4) Studentar som reiser på utveksling til utlandet, skal betale semesteravgift og kopi- og læremiddelavgift til Høgskulen på Vestlandet, dersom ikkje anna går fram av samarbeidsavtalen med institusjonen i utlandet.

(5) Ein student som kjem til Høgskulen på Vestlandet gjennom ein utvekslingsavtale (Nordplus, Erasmus+ og bilaterale avtalar), betalar semesteravgift til heimeinstitusjonen.

Ein internasjonal student som ikkje er knytt til ein utvekslingsavtale, skal betale semesteravgift og kopi- og læremiddelavgift til Høgskulen på Vestlandet, dersom det ikkje eksisterer nokon avtale om fritak.

(6) Ein student på eit oppdragsbasert studieprogram, som er finansiert med eigenbetaling frå studenten sjølv eller oppdragsgjevar, betalar ikkje kopi- og læremiddelavgift.

Dersom det etter ei samla vurdering av undervisningas omfang, undervisnings- og eksamensstad og andre forhold ikkje verkar rimeleg å rekne deltakarar på eit oppdragsbasert studieprogram som studentar, kan høgskulen avgjere at dei kan fritakast frå semesteravgift, jf. studentsamskipnadsforskrifta § 17, sjette ledd. Ved tvil skal høgskulen rådføre seg med studentsamskipnaden før slik avgjerd vert teken.

Deltakaren kan likevel velje å betale semesteravgift og kan då få studentkort.

(7) Semesteravgifta for aktuelt semester må vere betalt, før ein student kan få studentkort og semesterkittering.

(8) Ein deltakar på etterutdanningskurs og andre kurs som det ikkje er knytte studiepoeng til, betalar ikkje semesteravgift.

(9) Ein privatist skal betale semesteravgift, jf. studentsamskipnadsforskrifta § 17 b), og vederlag til høgskulen, jf. lova § 3–10 (4). Høgskulestyret sjølv fastset slikt vederlag.

(10) Ein student som har betalt semesteravgift, men som trekkjer seg eller avbryt studiet, kan innan semesterregistreringsfristen for det aktuelle semesteret, jf. § 4–2 (3), krevje refusjon av semesteravgifta, jf. studiesamskipnadsforskrifta § 22.

§ 4–4. Utdanningsplan og studieprogresjon

(1) Utdanningsplanen er ein individuell avtale mellom studenten og høgskulen som viser planlagt, fagleg progresjon og gjennomføring av studiet. Utdanningsplanen baserer seg på studieplanen for studieprogrammet som studenten er teken opp til.

(2) Studentar som vert tekne opp til studium på 60 studiepoeng eller meir, skal ha ein utdanningsplan. Utdanningsplanen skal vere sett opp slik at studenten skal gjennomføre planlagt studieløp på normert tid som heiltids- eller deltidsstudent.

(3) I studieplanen kan det fastsetjast krav om studieprogresjon, som studenten må oppfylle for å gå vidare til neste semester eller studieår. Studentar som ikkje stettar slikt krav til progresjon, vil som hovudregel bli flytta ned eitt kull og får justert utdanningsplanen for å hente inn manglande progresjon.

(4) Utdanningsplanen kan endrast etter avtale mellom studenten og høgskulen. Studieretten kan ikkje gå ut over rammene for utvida studierett i § 4–2 (4). Studenten er sjølv ansvarleg for å få justert utdanningsplanen sin innan fristane for semesterregistrering, jf. § 4–2 (3).

(5) Studentar som ikkje følgjer normert progresjon for studieprogrammet, må rekne med å følgje den studieplanen som gjeld til ei kvar tid og dei eksamensordningane som går fram av denne.

§ 4–5. Studierett på emne

(1) Definisjon:

a. *Emne* med ledig kapasitet kan lysast ut som enkeltemne.

b. Ein *emnestudent* er ein som har søkt og har fått opptak til eitt eller fleire enkeltemne, utan å ha studierett til studieprogrammet som emnet tilhøyrer.

(2) For å kunne få studierett på emne, må ein emnestudent:

a. dekkje opptakskravet til studieprogrammet som emnet tilhøyrer, med mindre anna blir spesifisert ved utlysinga av emnet.

b. dekkje eventuelle forkunnskapskrav for emnet.

c. på fastsett måte og innan fastsett frist søkje om opptak til emnet for det aktuelle semesteret.

(3) Studierett på emne vert gjeve for den aktuelle gjennomføringa av emnet og føreset at det er ledig kapasitet på emnet. Studieretten fell automatisk vekk etter at den aktuelle gjennomføringa studenten har søkt opptak til, er ferdig. Dersom eksamen ikkje er greidd, kan emnestudenten melde seg opp til påfølgjande ny eksamen.

(4) Ein student som har fått opptak til enkeltemne må innan fastsett frist:

a. registrere seg på Studentweb.

b. melde seg opp til undervisning og vurdering for emna i det aktuelle semesteret.

c. betale semesteravgift og kopi- og læremiddelavgift i samsvar med § 4–3 (1), og eventuell anna fastsett avgift for emnet, jf. forskrift om eigenbetaling ved universitet og høgskular § 3–2 (2).

(5) Emnestudentar skal følgje ordinær undervisning med dei same rettane og pliktene på emnet som programstudentar.

§ 4–6. Tap av studierett

(1) Ein student som ikkje stadfestar studieretten for nytt semester innan fristen, taper studieretten, jf. § 4–2 (3).

(2) Ein student som har brukt alle forsøka, jf. § 8–5 og § 9–15, i eit emne, ein eksamen eller praksisperiode utan godkjent resultat og dermed blir stoppa av progresjonskrav, jf. § 4–4 (3), taper studieretten. Ein student som har tapt studieretten, får først nye forsøk ved eit eventuelt nytt opptak til same studieprogram etter tidlegast 5 år.

(3) Ein student som i to semester på rad oppnår null studiepoeng, taper studieretten. I desse to semestra inngår ikkje avtala permisjonar etter § 4–7 og mellombels utestenging frå høgskulen etter vedtak i høgskulen si klagenemnd.

(4) Vedtak om tap av studierett skal varslast, jf. forvaltningslova § 16. Vedtak om tap av studierett vert fatta av høgskulen. Klageinstans er høgskulen si klagenemnd.

§ 4–7. Permisjonar

(1) Ein student som for ein periode ikkje har høve til, jf. § 4–7 (4) a, eller ikkje ønskjer, jf. § 4–7 (4) b, å følgje undervisning og ta eksamen på studieprogrammet studenten er teken opp til, kan søkje om permisjon. Permisjon gjev studenten rett til å halde fram studiet når permisjonen er omme. Rettar ut over dette er avhengig av type permisjon, og er spesifisert i punkta nedanfor.

Søknad må framsetjast på fastsett måte og vere høgskulen i hende innan fristen for å stadfeste studieretten for det aktuelle semesteret, jf. § 4–2 (3), for at studenten skal vere fritteken for semesteravgift. Høgskulen tek imot søknader etter fristen for å stadfeste studieretten når dokumentert behov har oppstått i etterkant, men refunderer då ikkje semesteravgifta, jf. § 4–3 (10).

(2) Permisjon gjeld i utgangspunktet berre faste, fleirårige utdanningstilbod med årleg opptak. Studium med opptak av berre eitt kull, eller der det av andre årsaker er uklart om, når eller kvar neste kull vert starta opp, vert ikkje omfatta av permisjonsregelverket, sidan høgskulen ikkje kan oppfylle retten til å halde fram på studia etter permisjonen, jf. (1). Emnestudentar har studieretten sin knytt til ei spesifikk gjennomføring av emnet under visse vilkår i § 4–5 (3), og vert difor ikkje omfatta av permisjonsregelverket.

(3) Permisjon blir gjeve for eitt eller to semester etter søknad. Det vert til vanleg ikkje gjeve permisjon for kortare periodar enn eitt heilt semester. Ved nokre utdanningar, der organisering av praksis eller anna tilseier det, blir det til vanleg ikkje gjeve kortare permisjon enn eitt år.

(4) Grunnlag for permisjon:

a. Ein student kan få permisjon med dokumentert grunnlag i foreldrepermisjon, sjukdom, verneplikt, krevjande verv i studentorganisasjonar, eller i andre særlege tilfelle. Permisjonen kan forlengjast med ytterlegare eitt eller to semester etter ny søknad. Samanhengande permisjonstid kan ikkje overstige to år. Permisjonstida kjem i tillegg til retten studenten har til utvida studietid, jf. § 4–2 (4).

b. Ein student kan få permisjon frå studiet utan å dokumentere grunn i inntil to semester i løpet av studietida på eit studieprogram. Retten til permisjon utan å dokumentere grunn fell så vekk. Permisjonstida kjem i dette tilfellet ikkje i tillegg til retten studenten har til utvida studietid, jf. § 4–2 (4).

(5) Ein student som får born under studiet, har rett til foreldrepermisjon i samsvar med § 4–5 i lova. Studenten har rett til å ta opp att studiet på tilsvarande nivå som før permisjonen. Studenten kan søkje om å forlengje permisjonen utan å leggje fram ny dokumentasjon, jf. (4) a.

(6) Permisjon utan dokumentert grunn blir ikkje gjeve i første semester etter opptak. Studentar som ved oppstart på studieprogrammet har behov for permisjon i første semester, skal i staden søkje om reservert studieplass, jf. opptaksforskrifta § 8–1. Permisjon i første semester kan likevel gjevast ved dokumentert sjukdom som oppstår etter fristen for stadfesting av studieretten.

(7) Under permisjonen:

a. Ein student som har fått permisjon, skal ikkje betale semesteravgift, stadfeste studieretten eller ta eksamen i permisjonstida, jf. § 4–2 (3).

b. Ein student som har permisjon på grunn av fødsel og omsorg for born, jf. (5), kan etter søknad likevel ta eksamen i permisjonstida og skal då betale semesteravgift, jf. § 4–2 (3).

c. Ved permisjon med dokumentert grunn kan studenten velje å betale semesteravgift.

(8) Ein student som tek permisjon, går som hovudregel ut av kullet sitt. Når permisjonen er omme, og studenten tek opp att studia, blir studenten plassert i eit kull som samsvarar med progresjonen studenten har i studieprogrammet. Studenten må gjennomføre studiet i samsvar med gjeldande studieplan på tidspunktet han eller ho tek opp att studiet, jf. § 4–4 (5). Dette kan medføre at studenten må ta fleire studiepoeng enn normert for studieprogrammet for å fullføre.

Kapittel 5. Privatist

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–10.

§ 5–1. Rettar for privatistar

(1) Ein privatist er definert i lova § 3–10 som ein person som tek eksamen i eit emne utan å ha:

a. fått opptak til emnet, jf. § 4–5. (1),

b. studierett til eit studieprogram som emnet er ein del av, jf. § 4–2 (1).

(2) Ein student på eit studieprogram ved høgskulen som søkjer om å ta eksamen som privatist i eit emne som er ein del av det same studieprogrammet, seier samstundes frå seg studieretten på studieprogrammet sitt, jf. definisjonen av privatist i (1).

(3) For å kunne ta ein eksamen, må ein privatist:

a. dekkje opptakskravet til studieprogrammet som emnet høyrer til.

b. dekkje eventuelle forkunnskapskrav for emnet.

c. på fastsett måte og innan fastsett frist søkje om å få ta eksamen i emnet. Dokumentasjon av generell studiekompetanse/realkompetanse og eventuelle tilleggskrav skal leggjast ved søknaden.

(4) Privatistar skal innan fastsett frist betale semesteravgift og vederlag til høgskulen, jf. § 4–3 (9).

(5) Privatistar har berre tilgang til open undervisning i emnet og til å gå opp til eksamen. Høgskulestyret kan ved spesielle høve gje dispensasjon frå dette.

§ 5-2. Avgrensingar i tilgangen til å ta eksamen for privatistar

- (1) Privatistar kan nektast tilgang til eksamen dersom det i studieplanen eller emnet er fastsett arbeidskrav, som i seg sjølv gjev kompetanse som er ein del av formålet med utdanninga og som ikkje kan prøvast ved ein ordinær eksamen, jf. lova § 3-10 (2).
- (2) Ein person som er utestengt frå all høgare utdanning etter vedtak gjort av ein institusjon under lova, har under utestenginga ikkje høve til å ta eksamen i emne som privatist.
- (3) Ein privatist kan ikkje ta eksamen i eit emne meir enn 3 gonger ved høgskulen, inkludert eventuelle forsøk gjennomført i det same emnet som student, jf. § 9-15 (1). Emne med tilsvarende fagleg innhald vert rekna som same emne.

Kapittel 6. Undervisning

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-8, § 4-3 og § 4-10.

§ 6-1. Studieåret

- (1) Studieåret ved Høgskulen på Vestlandet er på 40 veker. Studieåret tek til medio august og vert avslutta ultimo juni. Rektor fastset undervisningsterminar, jf. lova § 3-8.
- (2) Undervisning og ordinær eksamen skal avviklast innanfor studieåret.
- (3) Forkurs, deltidsstudium, studieprogram i tresemesterordning og eksternt finansierte tilbod kan ha avvikande studieår.

§ 6-2. Timeplanar

- (1) Timeplanar med informasjon om tid og stad for gjennomføring av undervisningsaktivitetane skal vere tilgjengelege på høgskulen sine nettsider innan fastsette fristar.
- (2) Eit emne som ikkje er obligatorisk del av eit studieprogram, kan avlysast på grunn av lågt studenttal eller andre særlege grunnar. Dekan fastset frist og tek avgjerd om dette.

§ 6-3. Særleg tilrettelegging av studiesituasjonen

- (1) Ein student kan, på grunn av sjukdom, nedsett funksjonsevne eller andre særlege forhold, få tilrettelagt studiesituasjonen så langt dette er praktisk mogeleg og fagleg forsvarleg, gitt læringsutbyttet for studieprogram/emne. Behovet må dokumenterast med legeattest eller attest frå andre sakkunnige. Søknad må sendast høgskulen snarast mogeleg etter at behovet oppstod.

§ 6-4. Undervisningsspråk

- (1) Undervisningsspråket ved Høgskulen på Vestlandet er som hovudregel norsk eller eit anna skandinavisk språk.
- (2) Dersom situasjonen tilseier det, kan undervisningsspråket i heile eller delar av eit emne vere engelsk. Dekan tek avgjerd om det. Dersom undervisningsspråket ikkje er skandinavisk, skal det informerast om det så tidleg som mogeleg.

§ 6-5. Arbeidsomfang

- (1) Studiepoeng er eit uttrykk for å måle arbeidsomfanget i studiet. 60 studiepoeng tilsvarar eitt års heiltidsstudium.
- (2) Til grunn for emnestorleiken skal det reknast eit arbeidsomfang for studenten på 1 600-1 800 timar per studieår.

§ 6-6. Informasjon til studentar

- (1) Studenten pliktar å halde seg oppdatert på relevant regelverk (forskrifter) som regulerer studium og eksamen, til å halde seg informert om organiseringa av studiet, arbeidskrav, tidsfristar og annan relevant informasjon. Studenten pliktar og til å halde seg orientert om meldingar som blir gjevne via høgskulen sine studiestøttesystem. Slike meldingar er å sjå på som om dei er gjevne til kvar enkelt student. Studenten er òg pliktig til å halde seg orientert om informasjon som vert send frå høgskulen til studenten si e-postadresse ved lærestaden.

§ 6-7. Skikkavurdering

- (1) I einskilte utdanningar skal institusjonen vurdere om den enkelte studenten er skikka for yrket. Krav til skikkavurdering skal gå fram av studieplanen. Ei slik skikkavurdering skal gjennomførast gjennom heile studiet, jf. lova § 4-10.

Kapittel 7. Vurdering og arbeidskrav

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9 og § 3-10.

§ 7-1. Vurdering

- (1) Vurdering omfattar all formell prøving, det vil seie både vurdering undervegs og sluttvurdering. Vurderingsforma i eit emne går fram av emneplanen.
- (2) Vurdering skal måle studenten sine oppnådde kunnskapar, ferdigheiter og generell kompetanse når det gjeld læringsutbyttet i eit emne. Det skal leggjast vekt på variasjon i vurderingsformene, og at dei er eigna til å vurdere at læringsutbyttet i studieprogrammet er oppnådd.

(3) Eksamen er prøving med påfølgjande sensur, der resultatet anten vil stå på vitnemålet/karakterutskrifta eller skal reknast inn i ein samlekarakter som skal stå på vitnemålet/karakterutskrifta. Eksamen er individuell med mindre noko anna går fram av emneplanen.

- a) Ordinær eksamen er eksamen som vert gjennomført når undervisninga i eit emne eller ein del av emnet er avslutta, jf. § 9–7 (1).
- b) Ny eksamen vert arrangert når det er studentar som har godkjent grunn for fråvær ved ordinær eksamen, eller som strauk ved siste ordinære eksamen, jf. § 9–7 (2).
- c) Ekstraordinær eksamen er eksamen som vert arrangert når eit emne opphøyrer, jf. § 9–7 (3).

§ 7–2. Arbeidskrav

(1) Arbeidskrav er all form for prøving som er sett som vilkår for å ha rett til å gå opp til eksamen, gå ut i praksisstudium, eller halde fram med normal studieprogresjon, men der resultatet ikkje går inn i ein endeleg karakter. Eksempel er innleveringsarbeid, prøve, laboratorieøving, prosjektarbeid, obligatorisk undervisning eller andre krav som av fagleg-pedagogiske grunnar er lagde inn i eit emne.

- (2) Arbeidskrav i undervisning og praksis skal gå fram av studie- og/eller emneplan.
- (3) Der det er obligatorisk frammøte til undervisninga, vil det seie 80 % frammøte med mindre studie-/emneplanen seier noko anna. Faglærer har ansvar for dokumentasjon på oppmøte.
- (4) Dersom ikkje emneplanen presiserer noko anna, er godkjent arbeidskrav gyldig utan tidsavgrensing.
- (5) Faglærer er ansvarleg for godkjenning av arbeidskrav. Faglærer har ansvar for å kontrollere liste over alle som har fått godkjent arbeidskrav. Slik liste skal liggje føre seinast to veker før eksamen tek til, med mindre faglærer har avtalt noko anna med den eksamensansvarlege.
- (6) Faglærer fastset frist for når arbeidskravet skal vere avslutta/innlevert. Så langt det lar seg gjere, skal fristen vere slik at studenten har høve til å gjennomføre eit nytt forsøk før liste over godkjende arbeidskrav skal liggje føre, jf. § 7–2 (5). Dersom arbeidskravet inneber frammøte i undervisning, laboratoriearbeid, ekskursjonar, praksis og liknande, som ikkje kan gjerast om att, har faglærer eit særleg ansvar for å klargjere dette for studentane. Faglærer har ansvar for å informere studentar som ikkje får godkjent arbeidskrav.
- (7) Ved sjukdom, nedsett funksjonsevne eller andre særlege forhold, kan dekan avgjere at det skal gjennomførast alternative arbeidskrav, dersom dette er praktisk mogeleg og fagleg forsvarleg gitt læringsutbyttet i emnet. Tilsvarende gjeld studentar med verv i studentdemokratiske organ, råd eller utval ved Høgskulen på Vestlandet.
- (8) Arbeidskrav vert vurdert som godkjent/ikkje godkjent. I emne der praksis er arbeidskrav, kan greidd/ikkje greidd vurdering nyttast, jf. § 8–3 (1).

§ 7–3. Vurderingsformer

- (1) Det skal gå fram av emneplanen kva vurderingsordningar emnet har. Når eit emne har fleire deleksamenar, skal emneplanen presisere kva delar som inngår og korleis delane vert vekta i den endelege karakteren.
- (2) Ved val av vurderingsform skal det leggjast vekt på korleis ein kan etterprøve vurderinga i samband med klage på karakter.
- (3) Med unnatak for vurdering av kandidatar i praksis kan arbeidsprosessar og liknande, berre vurderast når dei er omtalte i skriftlege arbeid eller munnleg ved eksamen.
- (4) Berre skriftlege arbeid, eller andre arbeid der vurderinga let seg etterprøve, kan gå inn i ei mappe.
- (5) Same deleksamen kan ikkje gå inn i vurderingsgrunnlaget for fleire emne for ein og same student.
- (6) Individuell prøving skal utgjere minst 50 % av vurderingane i det einskilde studieprogrammet. Masteroppgåva vert halden utanfor denne utrekninga.
- (7) Det skal gå fram av emneplanen kva for hjelpemiddel som er lovleg hjelpemiddel til eksamen.
- (8) Studieprogrammet skal ha vurderingsformer som er egna for å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd, og som er tilpassa studieprogrammet sitt innhald og læringsaktiviteter. Det blir nytta følgjande vurderingsformer ved Høgskulen på Vestlandet:

Skriftleg skuleeksamen	Skriftleg, individuell eksamen arrangert i eksamenslokale under tilsyn, med fastsett tid for utlevering av oppgåve og innleveringsfrist. Tal timar skal gå fram av emneplanen. Eksamen kan gjennomførast på papir eller digitalt.
Munnleg eksamen	Munnleg eksamen der studenten/-ane blir eksaminerte av minimum to sensorar.
Justerande munnleg eksamen	Ei munnleg prøve som har ein særleg tett samanheng med eit føregåande skriftleg arbeid. Kandidaten skal – ved den justerande munnlege prøva – hovudsakleg prøvast i emne som er behandla i det føregåande skriftlege arbeidet.
Heimeeksamen	Skriftleg eksamen der studentane blir tildelte oppgåve på eit fastsett tidspunkt, og med fastsett frist for innlevering. Heimeeksamen kan vere individuell eller i gruppe. Tal på eksamensdagar skal gå fram av emneplanen.
Oppgåve (bacheloroppgåve, masteroppgåve eller semesteroppgåve)	Skriftleg innlevering utan fastsett dato for utlevering av oppgåve, men med fastsett innleveringsfrist. Oppgåva kan vere individuell eller i gruppe.
Mappe	Vurderingsform med rettleiing undervegs der karakteren blir fastsett på grunnlag av innleveringar som kan etterprøvast, prøver eller andre produkt som blir samla i ei mappe. Innhaldet kan samlast over tid og må vere fullført til fastsett frist.

	Mappevurdering kan byggjast opp som ei samla mappevurdering eller delast i ei læringsmappe med påfølgjande vurderingsmappe.
	a) Læringsmappe er ei samling tekstar og/eller andre arbeid som er produserte gjennom ein viss periode. Samlinga dokumenterer prosess og/eller produkt, og skal vise studenten sine faglege refleksjonar og utviklinga i kompetanse.
	b) Vurderingsmappe er eit utval av element frå læringsmappa som danner grunnlag for fastsetjing av karakter. Prosessen som viser kva for element frå læringsmappa som skal telje med i vurderinga, skal gå fram av emneomtalen. Vurderinga kan skje undervegs i emnet og som formell sluttvurdering.
Prosjekt	Vurderingsform der studentar arbeider med oppgåve eller problemstilling og leverer tekst, visuelle framstillingar, produkt, dataprogram eller andre element. Prosjekt kan ha fastsett tidspunkt for utlevering av oppgåve og frist for innlevering, eller berre ein innleveringsfrist. Prosjekt kan gjennomførast i gruppe eller individuelt.
Praktisk-metodisk eksamen	Vurderingsform der studentar skal løyse praktiske oppgåver. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe og kan inkludere element av skriftleg og/eller munnleg eksaminasjon.
Praksis	Ein rettleidd og vurdert del av utdanninga som går føre seg i eit relevant yrkesfelt.

Kapittel 8. Praksis

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9, § 4–3, § 4–6, § 4–9, § 4–10, § 5–2 og § 5–3.

§ 8–1. *Vilkår for å gå ut i praksis*

(1) For å kunne starte i praksis kan det vere krav om at bestemte emne, eksamenar eller arbeidskrav skal vere fullførte og godkjende. Studie- og/eller emneplanen skal gjere greie for dette.

§ 8–2. *Særlege krav til studentar i praksis*

- (1) I praksisstudium er studentar underlagde særlege krav om teieplikt, jf. lova § 4–6.
- (2) I studium der studentar kan komme i kontakt med mindreårige, eller andre sårbare grupper som del av praksisstudium eller klinisk undervisning, er det krav om at studentar legg frem politiattest ved opptak eller undervegs i studiet, jf. lova § 4–9 og politiregisterloven § 39. Dekan gjev fråsegn til klagenemnda i saker der det oppstår spørsmål om kor vidt ein student som har merknad på politiattesten skal nektast rett til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudium, jf. lova § 4–9.
- (3) Dersom det er gjeve andre særlege reglar for visse typar yrkesutøving, gjeld desse tilsvarende for studentar som deltek i praksisopplæring eller klinisk undervisning. Særreglar skal gå fram av studieplanen.

§ 8–3. *Vurdering av praksisstudium*

- (1) For utdanningar, der gjennomføringa av praksisstudium er underlagd ei fagleg vurdering, gjeld følgjande:
- Vurderingsforma skal gå fram av studie- og/eller emneplanen jf. § 7–1 (1). Praksis vert vurdert etter skalaen greidd/ikkje greidd. Dersom praksis er eit arbeidskrav, kan perioden vurderast som godkjend/ikkje godkjend, jf. § 11–2 (3). Når praksis er arbeidskrav, gjeld reglane i § 7–2.
 - Studenten har rett til jamleg rettleiing og tilbakemelding, slik at han/ho er orientert om korleis han/ho fungerer når det gjeld læringsutbyttet for praksisperioden.
 - Dersom det på eit tidspunkt i ein rettleidd praksisperiode kan vere tvil om studenten vil nå måla for læringsutbyttet og greie praksisperioden, skal studenten kallast inn til eit møte mellom dei partane det gjeld. Studenten skal i møtet gjevast skriftleg varsel om at det er tvil om han/ho vil kunne oppfylle måla og greie praksisperioden. I varselet skal det presiserast kva som må til for at studenten skal greie praksisperioden. Dette møtet skal haldast på eit tidspunkt som gir studenten høve til å vise tilfredsstillande praksis og seinast tre veker før praksisperioden er slutt. Ved praksisperiodar på fem veker eller mindre skal møtet haldast halvveges i perioden.
 - Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/åtfærd som heilt klart ikkje gir grunnlag for å greie praksisstudiet, kan studenten likevel få vurderinga «ikkje greidd»/«ikkje godkjend», sjølv om det ikkje er gjeve varsel på førehand.
 - For kvar praksisperiode skal det gjerast ei avsluttande vurdering av læringsutbyttet for praksisperioden. Vurderinga skal byggje på vurdering undervegs og eventuelle praktiske prøver. Vurderingsresultatet og omtale av kva som er vurdert, skal vere underskrive av studenten og dei som har gjennomført vurderinga. Studenten skal ha kopi av den skriftlege vurderinga.
 - Studenten sin rett til å klage ved gjennomføring og vurdering av praksis går fram av § 5–2 og § 5–3 i lova.

§ 8–4. *Ikkje greidd praksis*

- (1) Kravet om oppmøte skal gå fram av studieplanen. Kravet om oppmøte kan ikkje fråvikast på grunn av sjukdom eller andre grunnar.
- (2) Dersom ein student har dokumentert gyldig fråvær, legg høgskulen til rette for utsett praksis innanfor studieåret dersom det er mogeleg. Gyldig fråvær er sjukdom og annan tvingande fråværsgrunn. Høgskulen avgjer i

kvart enkelt tilfelle kva som er gyldig fråvær. Fråværet skal vere dokumentert ved legeattest eller annan dokumentasjon. Er fråværet for stort til at utsett praksis kan gjennomførast innanfor studieåret, må studenten ta delar av, eller heile praksisperioden, neste studieår. Ei slik utsetjing kan få konsekvensar for studenten sin studieprogresjon.

(3) Dersom ein student, på grunn av ugyldig fråvær, får avkorta praksisperioden slik at vedkommande ikkje kan vurderast, fører det til avbrotten praksis med same konsekvens som ikkje greidd praksis. Studenten må då gjennomføre ny praksisperiode neste gong denne praksisperioden vert arrangert ordinært.

(4) Dersom ein praksisperiode vert vurdert til ikkje greidd, må heile praksisperioden takast om att før studenten kan ta emne, som praksisperioden er eit forkunnskapskrav for. Studenten må då gjennomføre ny praksisperiode neste gong denne praksisperioden vert arrangert ordinært.

(5) Dersom ein student avbryt praksis etter at varsel om fare for ikkje greidd praksis er gjeve, vil dette som hovudregel bli rekna som eit forsøk uansett årsak til avbrotet.

§ 8–5. Talet på forsøk i praksis

(1) Det er ikkje høve til å gjennomføre same praksisperiode meir enn to gonger.

Når det ligg føre særlege grunnar, kan det etter søknad gjevast dispensasjon til ein 3. praksisperiode. For å kunne innvilge slik søknad, må det liggje føre svært viktige sosiale eller medisinske årsaker til at eitt eller begge dei tidlegare forsøka ikkje er greidde. Desse årsakene må vere dokumenterte (ved legeerklæringar, fråsegner frå spesialist m.m.) Studenten sin studieprogresjon og faglege prestasjonar skal også telje med i vurderinga av søknaden.

§ 8–6. Særleg tilrettelegging av praksis

(1) Studentar med særlege behov kan, så langt det er praktisk mogeleg og fagleg forsvarleg gitt læringsutbyttet for studieprogram/emne, få tilrettelagt praksisperioden.

(2) Søknadsfrist for særleg tilrettelegging er 1. april for praksisperiodar som startar i haustsemesteret og 1. oktober for praksisperiodar som startar i vårsemesteret. Ved praksis i løpet av første semester er søknadsfristen ved studiestart. Søknaden må vere dokumentert.

Kapittel 9. Gjennomføring av eksamen

Fastsatt med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9.

§ 9–1. Eksamensstad

(1) Studenten skal studere og avleggje eksamen ved den studiestaden der studenten er teken opp.

§ 9–2. Digitalisering og utstyr

(1) Skriftleg skuleeksamen skal avviklast digitalt eller med penn og papir.

(2) Studenten har som hovudregel sjølv ansvaret for å disponere eigen berbar datamaskin til undervisning og eksamen.

§ 9–3. Tidspunkt for eksamen. Eksamensplan

(1) Tidspunktet for kvar enkelt eksamen vert kunngjort på StudentWeb. Endringar etter fristen for oppmelding til eksamen kan berre gjerast når det ligg føre særleg tungtvegande grunnar.

(2) Oversikt over eksamensstad skal vere tilgjengeleg på StudentWeb seinast 1 veke før kvar eksamen. Endring av eksamensstad seinare enn ei veke før eksamen skal varslast på e-post til studentane.

(3) Eksamensplanen vert laga med utgangspunkt i ordinær studieprogresjon for kullet. Studentar som følgjer ordinært studieløp og skal avleggje ordinær eksamen, har rett til minimum ein lesedag mellom kvar eksamensdag. Det er ikkje krav om at lesedag er ein virkedag.

(4) Tidspunkt for avvikling av ny eksamen vert kunngjort på StudentWeb seinast 2 veker før aktuell eksamen. Ny eksamen skal vere avvikla innan utgangen av påfølgjande semester. Sjå elles § 9–7 (2).

§ 9–4. Villkår for å gå opp til eksamen

(1) For å gå opp til eksamen må studenten ha stadfesta studieretten etter § 4–2 (3) innan fastsette fristar.

(2) Det kan i emneplanen stillast forkunnskapskrav som må vere greidde for å melde seg opp til eksamen i emnet.

(3) Arbeidskrav skal vere godkjent for at ein student har rett til å gå opp til eksamen.

(4) For studentar på studieprogram eller emne med deltakaravgift, må deltakaravgifta vere betalt før eksamensmelding er gyldig.

§ 9–5. Oppmelding til eksamen

(1) Studentar har sjølve ansvaret for å kontrollere at dei er oppmelde til rett eksamen, korrigere eventuelle feil, og til å halde seg orienterte om tid og stad for eksamen.

(2) Studenten melder seg opp til eksamen via høgskulen sin StudentWeb. Frist for oppmelding til eksamen er 1. februar i vårsemesteret og 1. september i haustsemesteret. Frist for oppmelding til vidareutdanningar utanfor ordinær oppstart er 14 dagar etter oppstart. Studenten må melde seg opp til ny eksamen.

(3) I særlege tilfelle kan det dispenserast frå fristen for oppmelding til eksamen.

(4) Studentar som har gyldig fråvær frå ordinær eksamen eller har stroke på ordinær eksamen, har rett på ny eksamen.

(5) Studentar som ønskjer å forbetre karakteren, eller som ikkje møtte ved ordinær eksamen og som ikkje har gyldig fråvær til denne, kan melde seg opp til ny eksamen dersom ein slik vert arrangert, jf. § 9–5 (4).

§ 9-6. Trekk frå eksamen og fråvær under eksamen

- (1) Trekk frå eksamen må skje seinast 14 dagar før eksamen tek til og må skje på StudentWeb. Studenten har sjølv ansvaret for å trekkje seg frå eksamen/praksis dersom denne ikkje skal gjennomførast.
- (2) Trekk frå eksamen kan få konsekvensar for vidare studieprogresjon og påverke studieretten for studentar med krav om studieprogresjon jf. § 4-4 (5) og § 4-6 (2).
- (3) Studentar som ikkje møter til eksamen dei er oppmelde til, og ikkje har gyldig grunn til det, blir rekna som å ha framstilt seg til eksamen og for å ha brukt eitt eksamensforsøk.
- (4) Trekk under eksamen vert rekna som ikkje greidd vurdering (stryk) og tel som eitt forsøk, med mindre dette skuldast sjukdom.
- (5) Sjukdom under eksamen må dokumenterast med legeattest. Dokumentasjonen skal vere levert til høgskulen eller poststempla seinast tre virkedager etter eksamensdagen. Studentar som har godkjent grunn for fråvær, blir rekna som ikkje å ha framstilt seg til eksamen og har ikkje brukt eitt eksamensforsøk.

Høgskulen avgjer i kvart enkelt tilfelle kva som kan godkjennast som gyldig fråvær. Fråværet skal vere dokumentert ved legeattest eller annan dokumentasjon, jf. § 9-6 (5). For at studenten skal ha krav på ny eksamen, må dokumentasjonen vere levert høgskulen eller poststempla seinast tre virkedagar etter at eksamen skulle ha vore avlagt/etter frist for innlevering av skriftleg arbeid. Dersom eit eksamenssvar er innlevert, kan studenten i ettertid ikkje skulde på sjukdom.

§ 9-7. Ordinær, ny og ekstraordinær eksamen

- (1) Ordinær eksamen:
 - a) Ordinær eksamen skal gjennomførast med den vurderingsforma som går fram av emneplanen og i det semesteret som er vist i studieplanen. Dersom ein student framstiller seg til ordinær eksamen på nytt, er det det pensumet, den vurderingsforma og dei eventuelle arbeidskrava som er fastsette for denne eksamensavviklinga som gjeld.
 - b) Ein student som har fått eksamen eller prøve annullert på grunn av fusk eller forsøk på fusk, jf. § 10-1 og lova § 4-7 og § 4-8, kan tidlegast gå opp på nytt ved neste ordinære eksamen eller prøve etter at bortvisingstida er over.
- (2) Ny eksamen:
 - a) Ny eksamen skal gjennomførast med same pensum som ved siste ordinære eksamen. Så langt det er praktisk mogeleg, og anna ikkje er nedfelt i studieplanen og/eller emneplanen, skal eksamen gjennomførast med same vurderingsform som ved siste ordinære eksamen.
 - b) Studentar som har gyldig fråvær frå ordinær eksamen eller har stroke på ordinær eksamen har rett på ny eksamen, jf. § 9-5 (4). Studentar som ønskjer å forbetre karakteren eller som ikkje møtte ved ordinær eksamen og som ikkje har gyldig fråvær til denne, kan melde seg opp til ny eksamen dersom slik vert arrangert, jf. § 9-5 (5).
 - c) I emne der praksis er organisert som arbeidskrav eller som deleksamen, har studenten rett på ny eksamen så lenge gyldig fråvær i praksis er dokumentert og utvida praksisperiode er gjennomført og greidd før eksamen.
 - d) Vanlegvis blir ny eksamen arrangert ved utgangen av påfølgjande semester. Ved nokre utdanningar, der greidd eksamen er ein føresetnad for oppflytting til neste semester eller studieår, kan ny eksamen bli arrangert før eller i samband med oppstart av nytt semester/studieår. Det kan ikkje arrangerast meir enn éin ny eksamen i eitt og same fag i same semester. I særskilde tilfelle kan rektor gjere unntak frå denne regelen.
 - e) Studentar har rett til ny eksamen i samband med fødsel. Ein student som er gravid, har rett til ny eksamen dersom eksamensdatoen er i perioden mellom 3 veker før termin eller 6 veker etter fødsel. Far, medfar/medmor og foster- og adoptivforeldre har rett til ny eksamen, dersom eksamensdatoen er i perioden to veker etter fødsel/omsorgsovertaking.
 - f) Ein student som på grunn av utvekslingsopphald i regi av Høgskulen på Vestlandet ikkje har kunna gå opp til ordinær eksamen, kan etter søknad få rett til ny eksamen under føresetnad av at eventuelle vilkår for å gå opp til eksamen er oppfylte.
- (3) Ekstraordinær eksamen:

Når eit emne vert nedlagt, og siste ordinære eksamen er gitt, vil det bli arrangert to ekstraordinære eksamenar i dei to påfølgjande semestra. Den første ekstraordinære eksamenen erstattar ny eksamen.

Eksamenskandidatar som tidlegare har avlagt eksamen i emnet, og oppfyller vilkåra for å gå opp til eksamen i den sist vedtekne emneplanen, kan søkje om å få avleggje ekstraordinær eksamen innan fastsette fristar.

§ 9-8. Gjennomføring av skriftleg eksamen

- (1) Ved gjennomføring av digital eksamen kan høgskulen fastsetje krav om tidlegare frammøte enn 15 minuttar før eksamen startar. For ikkje digitale eksamenar skal eksamenskandidaten møte i eksamenslokalet seinast 15 minuttar før eksamen startar. Eksamenskandidatar som kjem for seint, får berre tilgjenge til eksamen i løpet av dei første 60 minuttane etter at eksamen har starta.
- (2) Vesker, mobiltelefonar, klokker/smartklokker og liknande skal plasserast slik som eksamensvaktene tilviser.
- (3) Det er ikkje tillate å bruke kommunikasjonsutstyr under eksamen, med mindre slikt utstyr er spesifisert som lovleg hjelpemiddel i emneplanen. Slikt utstyr skal plasserast slik som eksamensvaktene tilviser.
- (4) Ingen kandidatar får forlate eksamenslokalet dei første 60 minuttane etter at eksamen har starta.
- (5) Eksamenskandidaten skal vise gyldig studentlegitimasjon, eller annan gyldig legitimasjon med bilete, og signere på kandidatliste.

- (6) I eksamenslokalet skal kandidaten rette seg etter tilvising frå eksamensvaktene.
- (7) Det er ikkje tillate å skrive på utdelt papir før eksamensoppgåvene er delte ut. Det er ikkje tillate å bruke anna papir enn det som er delt ut.
- (8) Eksamenssvar som er skrive på papir, skal først med penn som gir gjennomslag.
- (9) Det er ikkje tillate med noka form for kommunikasjon mellom kandidatane, eller med andre personar utanom faglærer/vikar, under eksamen. Dersom kandidaten har spørsmål, vender studenten seg til ei av eksamensvaktene.
- (10) Kandidaten har den oppgjevne eksamenstida til disposisjon. Ved digital eksamen skjer innleveringa når eksamenstida er ute. Ved papireksamenar vert det gjeve inntil 15 minuttar ut over eksamenstida til å skilje kopiar frå originalar. Det er kandidaten sitt ansvar å passe på at innleveringa er komplett.
- (11) Kladdemark kan ikkje leverast inn som ein del av eksamenssvaret.
- (12) Etter at eksamenssvaret og ubrukt eksamenspapir og kladdemark er levert, skal kandidaten forlate eksamenslokalet. Innlevert eksamenssvar blir ikkje under noko omstende levert tilbake til kandidaten.
- (13) Ansvarleg faglærer, eller den som møter i staden for faglæraren, skal vere tilgjengeleg under eksamen.
- (14) Det skal gå fram av emneplanen kva for hjelpemiddel som er tillatne ved dei ulike eksamenane. Vidare skal det også gå klart fram av oppgåveteksten kva for hjelpemiddel som er tillatne.
- (15) Ved digital eksamen som er basert på bruk av eiga berbar datamaskin, er eksamenskandidatane sjølve ansvarlege for eige utstyr og for å ha lasta ned nødvendig programvare for å kunne gjennomføre eksamen før dei møter i eksamenslokalet.
- (16) Brot på punkt 2, 3, 5, 6, 7, 9 og 14 kan bli sett på som fusk eller forsøk på fusk og kan medføre annullering og utestenging etter § 4–7 og § 4–8 i lova. Regelen her gir ikkje ei fullstendig rettleiing for korleis ei slik sak skal forståast ut frå reglane om fusk eller forsøk på fusk.

§ 9–9. Målform og språk i oppgåvetekstar og eksamenssvar

- (1) Krav til språk i eksamensoppgåver:
 - a. Oppgavespråket ved Høgskulen er normalt norsk, med mindre anna er fastsett i emneplanen.
 - b. Avgjerder om bruk av målform i eksamensoppgåver er gjevne i forskrift 7. juli 1987 nr. 4148 om målform i eksamensoppgåver. Eksamensoppgåver som vert gjevne på norsk, skal liggje føre på begge målformer (bokmål og nynorsk). Studentane vel målform i Studentweb. Har alle studentane ønskt same målform, kan oppgåvene gjevast i berre denne målforma. Unntaket er oppgåver i faget norsk der målforma er bestemd i emneplanen.
 - c. Dersom undervisninga vert gjeven på eit ikkje-skandinavisk språk, skal eksamensoppgåva gjevast på undervisningsspråket, med mindre noko anna er fastsett i emneplanen.
- (2) Krav til språk i eksamenssvar:
 - a. Eksamenssvar kan leverast på svensk eller dansk som alternativ til norsk, med mindre noko anna er fastsett i emneplanen.
 - b. Dersom eksamensoppgåva vert gjeven på engelsk, kan studentane levere eksamenssvaret på engelsk utan søknad.
 - c. Bacheloroppgåva og masteroppgåva skal skrivast på det språket som er mest relevant for innhaldet i oppgåva og dei praktiske forholda for kvar enkelt student. Dekan avgjer kva for språk som kan godkjennast innanfor desse rammene. Bachelor- og masteroppgåver som vert skrivne på norsk, skal ha eit samandrag på engelsk eller eit anna relevant framandspråk. Bachelor- og masteroppgåver som vert skrivne på eit ikkje-skandinavisk språk, skal ha eit kort samandrag på norsk/skandinavisk. Dekan kan gi unntak frå denne avgjerda dersom studenten ikkje meistarar eit av dei skandinaviske språka (norsk, svensk eller dansk).

§ 9–10. Gjennomføring av munnleg eksamen

- (1) Sensorane i fellesskap er ansvarlege for planlegging og gjennomføring av munnleg eksamen.
- (2) Når munnleg eksamen vert gjennomført i gruppe, skal sensorane passe på at alle eksamenskandidatane i gruppa vert eksaminerte i eit omfang som gir tilstrekkeleg grunnlag for karakterfastsetjinga.
- (3) Justerande munnleg eksamen kan justere karakteren på greidd resultat, som er sett på eit skriftleg arbeid på førehand, opp eller ned med maksimalt ein karakter, jf. § 11–2 (8). Karakteren på det skriftlege arbeidet skal vere protokollert. For klage på det skriftlege arbeidet sjå § 11–3 (4).
- (4) Ved manglande frammøte til justerande munnleg eksamen, vert dette rekna som at studenten ikkje har møtt til eksamen. Dersom studenten ikkje møter til munnleg eksamen, eller trekkjer seg under munnleg eksamen, skal dette først på protokoll-/sensurlista.

§ 9–11. Gjennomføring av gruppeeksamen

- (1) Ved gruppeeksamen skal alle deltakarane i gruppa bidra til eit felles produkt. Oppstår det tvil om ein eksamenskandidat bidreg eller har bidrege tilstrekkeleg til å få uttelling for eit felles produkt, der det vert gjeve same karakter til heile gruppa, skal det hentast inn skriftleg individuell fråsegn frå alle gruppemedlemene og fagleg rettleiar/fagansvarleg. Høgskulen kan gjere vedtak om at eksamenskandidaten skal reknast for ikkje å ha møtt under eksamen. For klage på karakter ved gruppeeksamen sjå § 11–3 (8).

§ 9–12. Innlevering av heimeeksamen, mappevurdering og tilsvarande

- (1) Innleveringsform går fram av emneplanen.
- (2) Heimeeksamen og oppgåver der innleveringa er skriftleg skal som hovudregel gjennomførast digitalt.

(3) Ein kandidat som ikkje leverer eksamenssvaret innan fristen, vert registrert som «ikkje møtt» på protokoll-/sensurlista. Dette tel som eitt eksamensforsøk.

§ 9–13. *Tilrettelegging ved eksamen*

(1) Ein student som på grunn av sjukdom, skade eller funksjonsnedsetjing har vanskar med å gjennomføre eksamenen/vurderinga på ordinær måte, kan søkje om tilrettelegging av eksamenen/vurderinga. Tilrettelegginga skal ha som formål å vege opp for dei ulempene sjukdomen, skaden eller funksjonsnedsetjinga medfører, samtidig som det i størst mogeleg grad skal sytast for at studentane vert prøvde likt og at læringsutbyttet kan oppnåast.

(2) Søknad om tilrettelegging må setjast fram seinast 1. september for haustsemesteret og 1. februar for vårsemesteret. I særlege tilfelle kan det dispenserast frå fristen.

Behovet skal dokumenterast med legeattest eller attest frå andre sakkunnige (f.eks. PPT, BUP, psykolog, logoped). Dokumentasjonen må forklare kvifor det er behov for særordning og kva særordning det er behov for. Manglande eller utilstrekkeleg dokumentasjon kan medføre at søknaden blir avslagen.

Når behovet for særordning har oppstått etter utløpet av fristen, kan det dispenserast frå fristen. Søknad og dokumentasjon må sendast så snart det er mogeleg etter at behovet oppstod.

(3) Eksempel på særordning ved eksamen kan vere:

- a. Utvida eksamenstid ved skuleeksamen og heimeeksamen.
- b. Rett til lengre pausar, eventuelt med høve til å kvile.
- c. Eige eksamenslokale.
- d. Bruk av datamaskin og andre tekniske hjelpemiddel.
- e. Skrivehjelp, døvetolk og anna praktisk hjelp.
- f. Overføring av oppgåvene til punktskrift eller forstørra skrift.
- g. Høgtlesing av oppgåveteksten.
- h. Studentar som ammar, kan søkje om tid til å amme i samband med skriftleg skuleeksamen.
- i. Høgskulen kan, etter søknad frå ein student, bestemme at munnleg eksamen for vedkommande student ikkje skal vere offentleg når tungtvegande grunnar talar for det, jf. lova § 3–9.

Studenten har sjølv ansvar for at han/ho kan bruke innvilga hjelpemiddel.

(4) Utvida eksamenstid kan normalt gjevast med 10 minuttar pr. eksamenstid, maksimalt 1 time ved skriftleg skuleeksamen.

(5) Under heimeeksamen kan ein få utvida tid, dersom det straks og ved skriftleg legerklæring kan dokumenterast at forseinkinga til dømes skuldast eigen akutt sjukdom eller sjukdom/dødsfall/ulukke (naudstilfelle) i nær familie. Ved innlevering av mappevurderingar eller oppgåver med ganske stor tidslengd vert høvet til ein forlengd frist vurdert i kvart enkelt tilfelle.

Det kan innvilgast inntil 1 døgn ekstra tid på heimeeksamenar/prøver med ei tidslengd på 1 veke, inntil 2 døgn for heimeeksamenar/prøver med ei tidslengd på 2 eller 3 veker og inntil 1 veke for heimeeksamenar/prøver med ei normert tidslengd på 4 til 7 veker. I heilt spesielle tilfelle kan det innvilgast utvida tid ut over dette.

(6) Studentar med eit anna morsmål enn norsk skal normalt innvilgast søknad om å få bruke tospråkleg ordbok utan ordforklaring, med mindre faglege omsyn talar mot dette. Ordboka skal leverast inn før eksamen for bokkontroll.

(7) Ved helse- eller sosiale grunnar kan ein student få avvikle skriftleg skuleeksamen utanfor institusjonen. Høgskulen kan etter søknad godkjenne at eksamen vert avvikla utanfor institusjonen, når dette kan skje under forsvarleg kontroll. Eksamensstaden skal godkjennast av høgskulen på førehand. Studenten skal betale ei avgift som dekkjer meirkostnadene. Frist for søknad er 1. september i haustsemesteret og 1. februar i vårsemesteret.

§ 9–14. *Anonymitet*

Ved vurdering av eksamenssvaret skal anonymiteten til kandidaten ivaretakast så langt det er mogeleg.

§ 9–15. *Eksamensforsøk*

(1) Det er ikkje høve til å framstille seg til eksamen i same emne meir enn 3 gonger ved Høgskulen på Vestlandet. Dette gjeld også for privatistar som ønskjer å framstille seg til eksamen. Emne med tilsvarande fagleg innhald, vert rekna som same emne.

(2) Etter søknad kan studenten få dispensasjon til eit 4. eksamensforsøk når det ligg føre særlege grunnar. Minst eitt av to følgjande kriteria må vere oppfylte for å kunne få innvilga søknad om eit 4. eksamensforsøk:

- a) Det må liggje føre svært viktige sosiale eller medisinske årsaker til at eitt eller fleire av dei tidlegare forsøka ikkje er greidde. Desse må vere dokumenterte (legerklæringar, fråsegner frå spesialist m.m.) og skal seie noko om studenten sin tilstand på det tidlegare eksamenstidspunktet, her også medrekna studenten sitt høve til å gjennomføre eller eventuelt trekkje seg frå, eller sjukmelde seg frå, denne eksamenen. Studenten sin studieprogresjon og faglege prestasjonar skal også telje med i vurderinga av søknaden.
- b) Studenten manglar maksimalt 30 studiepoeng for å fullføre sin grad eller yrkesutdanning.

Dersom det vert innvilga eit 4. eksamensforsøk, kan det stillast krav om at studenten må følgje undervisningsopplegget og gjennomføre eventuelle arbeidskrav på nytt.

- c) Det vert ikkje innvilga eit 4. forsøk dersom greidd karakter er oppnådd i emnet.

(3) For Null-kurs, jf. § 3–1 (5), står Høgskulen på Vestlandet berre ansvarleg for kostnader og gjennomføring av eitt ordinært forsøk. Vidare forsøk må studenten syte for på eige initiativ.

(4) Denne paragrafen gjeld ikkje for arbeidskrav, jf. § 7–2 og § 9–4 (2). Talet på forsøk i praksis vert regulert i § 8–5. For studentar som tek opp att ei masteroppgåve, bacheloroppgåve og andre oppgåver, gjeld i tillegg § 9–16.

§ 9–16. *Oppattaking av masteroppgåve, bacheloroppgåve og andre oppgåver*

(1) Ved ikkje greidd vurdering kan ein student levere ein forbetra versjon av ei bacheloroppgåve, ei masteroppgåve og andre større oppgåver på 10 studiepoeng eller meir, med individuelt utforma problemstilling, til sensur ein gong. Dette gjeld med mindre anna er bestemt i studieplanen eller emneplanen.

(2) Ved ikkje greidd vurdering er det høve til å levere ein forbetra versjon av praksisrelaterte oppgåver på mindre enn 10 studiepoeng ein gong, dersom det ikkje er mogeleg å endre problemstillinga for oppgåva utan at praksisperioden må gjennomførast på nytt.

(3) For andre oppgåver enn dei som er nemnde i denne paragrafen, er det ikkje høve til å levere ein forbetra versjon ved ikkje godkjent/ikkje greidd vurdering, med mindre noko anna er nedfelt i studieplanen eller emneplanen.

(4) Det er ikkje høve til å få vurdert ei revidert masteroppgåve eller bacheloroppgåve i det same studieprogrammet når studenten tidlegare har fått vurdert si oppgåve med greidd resultat.

(5) Ein eksamenskandidat som har fått bacheloroppgåva, masteroppgåva eller ei anna oppgåve annullert på grunn av fusk, jf. § 10–1, kan ikkje levere ein forbetra versjon av oppgåva med den same problemstillinga.

Kapittel 10. *Fusk og forsøk på fusk*

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4–7, § 4–8 og § 5–1.

§ 10–1. *Fusk og forsøk på fusk*

(1) Konsekvensar av fusk og forsøk på fusk, eller medverknad til dette, vert regulert av lova § 4–7 og § 4–8.

(2) Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller ved vilkår for å gå opp til eksamen reknar ein mellom anna:

- a. Å ha ulovlege hjelpemiddel tilgjengelege under eksamen.
- b. Å presentere andre sitt arbeid som sitt eige (plagiat).
- c. Å sitere kjelder eller på annan måte nytte kjelder i skriftlege arbeid utan tilstrekkelege kjeldetilvisingar (plagiat). Å sitere eller på annan måte nytte eigne tidlegare eksamensarbeid utan tilstrekkeleg kjeldetilvising.
- d. Å ha skaffa seg tilgjenge til eksamen ved å ha fuska ved prøve og liknande som er vilkår for å gå opp til eksamen, eller ved på urett grunnlag fått godkjenning for deltaking ved obligatorisk undervisning eller andre obligatoriske aktivitetar.
- e. Ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidatar eller grupper.

(3) Ein student kan reknast for å ha fuska eller forsøkt å fuske frå det tidspunktet eksamenen eller den interne prøvinga er starta. Ein eksamen er å sjå på som starta:

- a. Ved skriftleg skuleeksamen: Straks eksamensoppgåva er utlevert. Dersom det vert gjennomført kontroll av tillatne hjelpemiddel før oppgåveteksten er utlevert, jf. § 9–8 (14) og § 9–13 (6), er eksamenen å sjå på som påbyrja når eksamenskandidaten har levert inn sine hjelpemiddel for kontroll.
- b. Ved heimeeksamen: På det tidspunktet som høgskulen har oppgitt at eksamensoppgåva kan hentast, lastast ned eller liknande.
- c. Ved mappevurdering eller anna løpande vurdering: Ved utløpet av innleveringsfristen for det første av arbeida som går inn i vurderinga. Dette gjeld også om det i studieplanen eller emneplanen er fastsett at studenten sjølv kan velje kva for eit av arbeida som skal danne grunnlag for karakteren.
- d. Ved andre vurderingsformer: Når den aktuelle praksisperioden eller liknande er påbyrja.

(4) Dersom det oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk under eksamen eller intern prøve, skal eksamenskandidaten opplyst om at forholdet vil bli rapportert. Eksamenskandidaten har rett til å fullføre eksamenen eller prøven, men med den risiko at det kan bli reist sak om fusk eller forsøk på fusk.

(5) Annullering av eksamen eller prøve etter lova § 4–7 tel som eitt forsøk til eksamen eller prøve.

(6) Sak om annullering eller utestenging vert avgjort av Klagenemnda ved Høgskulen på Vestlandet. Klageinstans er det nasjonale klageorganet Felles klagenemnd, jf. lova § 5–1 nr. 7, jf. forskrift 10. oktober 2005 nr. 1192 om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4–7 til § 4–10.

Kapittel 11. *Sensur og klage*

Fastsett med heimel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9, § 5–2 og § 5–3.

§ 11–1. *Sensur*

(1) Innlevert eksamenssvar kan ikkje haldast unna sensur. Studenten kan heller ikkje koma seg fri frå sensur dersom eksaminasjonen har starta ved munnleg prøve.

(2) Sensureringstida er inntil 3 veker ved ordinær sensur. Ved masteroppgåver er sensureringstida inntil 6 veker. Når helgedag fell på ein vekedag, vert sensurfristen forlengd tilsvarende. Ved klage på karakter vert § 11a i forvaltningslova lagd til grunn for sensureringstida og klagen skal behandlast utan ugrunna opphald.

(3) Dekan oppnemner sensorar etter forslag frå fagansvarleg, for inntil 3 år om gongen. Det skal oppnemnast sensor og klagesensor for både ordinær eksamen og ny eksamen.

Sensor må ha følgjande kvalifikasjonar:

- a. *Bachelor (minst ein av):*
 1. Minimum ha mastergrad innanfor relevant fagområde.

2. Gjennom yrkespraksis vere særleg kvalifisert innan vedkommande fag.
- b. *Vidareutdanning som byggjer på bachelorgrad eller tilsvarande:*
1. Minimum ha mastergrad innanfor relevant fagområde.
- c. *Master:*
1. Helst ha førstekompetanse innanfor relevant fagområde, men minimum ha mastergrad innanfor relevant fagområde.
- d. *Ph.d.:*
1. Må ha førstekompetanse innen relevant fagområde.
- (4) Ekstern sensor kan ikkje ha vore tilsett i hovudstilling eller bistilling eller vore student ved Høgskulen på Vestlandet det siste året. Ekstern sensor kan heller ikkje ha hatt engasjement som timelærer i det aktuelle emnet for eksamenskullet.
- (5) Følgjande kvalitetssikring skal gå inn i sensureringsordninga:
- a. Det bør utarbeidast ei sensorrettleiing til kvar eksamen. Det skal leggjast ved emneplan ved førstegangssensur. Ved klagesensur skal det leggjast ved emneplan og nivåkontroll, eitt A-eksamenssvar, eitt C-eksamenssvar og eitt E-eksamenssvar, dersom mogeleg.
 - b. Det skal oppnemnast to sensorar ved munnleg/praktisk eksamen. Ved sjølvstendig arbeid i høgare grad (masteroppgåve eller tilsvarande), bacheloroppgåve og ved klagesensur skal det oppnemnast to sensorar. Av desse skal minst ein vere ekstern. Ved sensur av det sjølvstendige arbeidet i mastergrad, skal studenten sin retteliar ikkje vere medlem av kommisjonen som sensurerer arbeidet.
På andre eksamenar i emne som skal inngå på vitnemålet eller karakterutskrift, bør det oppnemnast to sensorar. Av desse skal det vere ein ekstern sensor på minst 1/3 av emna, slik at alle emna i løpet av ein treårsperiode har hatt ekstern sensur.
 - c. Ekstern evaluering av vurderingsordningane, jf. lova § 3–9 (1), kan gjennomførast for delar av eit studieprogram eller for eitt eller fleire studieprogram samla. Innanfor kvart studieprogram skal dekanen passe på at det vert gjennomført ekstern evaluering av vurderingsordningane minimum kvart fjerde år.
 - d. Eksamensoppgåvene skal kvalitetssikrast. Instituttleiar, eller den oppgåva vert delegert til, skal godkjenne eksamensoppgåvene.
 - e. Sensor/sensorane skal, etter sensurering, skrive rapport på fastsett skjema.
- (6) Ved usemje:
- a. mellom ekstern og intern sensor avgjer ekstern sensor resultatet.
 - b. mellom to interne sensorar avgjer den sensoren som ikkje har undervisningsansvaret.
 - c. ved usemje på meir enn to karakterar, skal det oppnemnast ein 3. sensor. 3. sensor kan få tilgang til informasjon om kva usemja går ut på. Det er 3. sensor som avgjer karakteren endeleg.

§ 11–2. *Karakterskala. Utrekning av endeleg karakter*

- (1) Vurderingsuttrykk er greidd/ikkje greidd vurdering eller gradert karakter frå A til E for greidd vurdering og F for ikkje greidd vurdering. Følgjande kvalitative forklaringar gjeld for dei ulike karaktertrinna:

<i>Karakter</i>	<i>Nemning</i>	<i>Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriteria</i>
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som klart utmerkjer seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.
B	Svært god	Svært god prestasjon. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og sjølvstende.
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Kandidaten viser god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Ein akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Kandidaten viser ei viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
E	Tilstreккеleg	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Kandidaten viser lita vurderingsevne og sjølvstende.
F	Ikkje greidd	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Kandidaten viser både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

- (2) Ved bruk av graderte karakterar vert bokstavkarakterane oppgjevne utan tillegg av pluss eller minus både ved sensur av deleksamen og ved fastsetjing av endeleg karakter. Greidd/ikkje greidd vurdering vert fastsett uavhengig av den graderte karakterskalaen.
- (3) Arbeidskrav vert normalt vurdert som godkjent/ikkje godkjent.
- (4) Karakterskalaen greidd/ikkje greidd er eit sjølvstendig vurderingsuttrykk utan samanheng med gradert skala (A–F).
- (5) Alle deleksamenar som går inn i ein felles karakter, skal ha same vurderingsuttrykk.
- (6) I emne der endeleg karakter er slått saman av fleire deleksamenar, må kvar enkelt deleksamen vere greidd for å oppnå greidd resultat i emnet. Dersom deleksamen og dermed endeleg karakter ikkje er greidd, skal det gå fram av emneplanen om alle delane må takast på nytt, eller om ein kan ta opp att berre den deleksamenen som er ikkje greidd.
- (7) Når resultatet av fleire eksamenar eller deleksamenar går inn i ein samla karakter, vert følgjande omrekningsskala nytta: A=5, B=4, C=3, D=2 og E=1. Vanlege matematiske opphøgingsreglar vert nytta.

(8) Etter justerende munnleg eksamen kan karakteren på det skriftlege eller utøvande arbeidet justerast opp eller ned med maksimalt éin karakter, jf. § 9–10 (3).

§ 11–3. *Kunngjering av eksamensresultat. Grunngeving og klage*

- (1) Kunngjering av eksamensresultat skjer på StudentWeb.
- (2) Ein kandidat kan be om grunngeving for karakteren på skriftleg eksamen innan 1 veke etter kunngjeringa. Institusjonen kan i eigne retningslinjer oppgje nærare krav til innhaldet i grunngevinga.
- (3) Grunngevinga skal normalt vere gjeven innan 2 veker etter at kandidaten har bede om det.
- (4) Klagefristen er normalt 3 veker frå eksamensresultatet er kunngjort. Dersom kandidaten ber om grunngeving for karakterfastsetjing eller klage over formelle feil, er klagefristen 3 veker frå kandidaten har fått grunngevinga eller endeleg avgjerd i klagen ligg føre.
- (5) Det er berre klagerett på karakterfastsetjing som ut frå sitt slag let seg etterprøve.
- (6) Ved klage skal kandidaten sitt eksamenssvar sendast til nye sensorar. Kandidatane sine kunnskapar og ferdigheiter skal blir prøvde og vurderte på ein upartisk og fagleg sikker måte. Klagesensuren skal vere forsvarleg. Det bør utarbeidast sensorrettleiing til kvar eksamen.

Dersom det ligg føre sensorrettleiing, skal denne leggjast ved klagen. Ved klagesensur skal det leggjast ved emneplan og nivåkontroll, eitt A-eksamenssvar, eitt C-eksamenssvar og eitt E-eksamenssvar, dersom mogeleg. Klagen skal ikkje vere grunngeven – verken frå klagar eller opphavleg sensor.

- (7) Det er høve til å trekkje klage på karakter inntil klagen er avgjort. Klagen vert sett på som avgjort når protokollen er signert.
- (8) Ved gruppeeksamen kan studentane klage på karakteren som ei gruppe. Ei eventuell endring i karakteren etter klagesensur får verknad for heile gruppa. Klagen må underteiknast av alle medlemmene i gruppa for å vere gyldig, og for å kunne takast under behandling. For gjennomføring av gruppeeksamen sjå § 9–11.
- (9) Ved munnleg og praktisk eksamen må krav om grunngeving setjast fram straks etter at studenten har fått melding om karakteren. Som hovudregel skal karakteren gjerast kjend og kravet om grunngeving setjast fram på staden. Det er ikkje høve til å klage på karakteren ved munnleg og praktisk eksamen.
- (10) Det kan klagast på formelle feil under eksamen. Klagefristen er 3 veker etter at kandidaten er kjend med, eller burde vere kjend med, det eller dei forholda som ligg til grunn for klagen. Klage over formelle feil etter lova § 5–2 skal behandlast av dekanen ved den avdelinga som har det faglege ansvaret for emnet. Klagenemnda er klageinstans.
- (11) Klage på andre enkeltvedtak enn dei som er nemnde her, vert regulert av universitets- og høgskulelova og forvaltningslova. Ved motstrid gjeld universitets- og høgskulelova.

Kapittel 12. Retningslinjer, iverksetjing og overgangsordning

§ 12–1. *Retningslinjer*

Styret kan gje retningslinjer innanfor ramma av denne forskrifta.

§ 12–2. *Iverksetjing*

Forskrifta trer i kraft frå 1. januar 2017. Frå same dato vert følgjande forskrifter oppheva: forskrift 11. juni 2015 nr. 756 om studier og eksamen ved Høgskolen i Bergen; forskrift 12. mai 2016 nr. 956 om opptak, studium og eksamen ved Høgskulen i Sogn og Fjordane; forskrift 4. juni 2015 nr. 611 om studier og vurdering for Høgskolen Stord/Haugesund, forskrift 5. mars 2009 nr. 290 om krav til bachelorgraden ved Høgskolen Stord/Haugesund og forskrift 5. mars 2009 nr. 291 om krav til mastergrad ved Høgskolen Stord/Haugesund.

§ 12–3. *Overgangsordning*

- (1) Reglane i forskrifta om eksamensordning i § 9–5 gjeld frå og med 1. januar 2017 for alle studentar som skal avleggje ordinær eksamen frå og med våren 2017.
- (2) Tilgang (rett) til ny eksamen (kontinuasjons eksamen) våren 2017, som følgjer av ordinær eksamen hausten 2016, vert regulert av ordningane ved kvar enkelt av dei fusjonerte høgskulane, slik desse ordningane låg føre hausten 2016.

21. des. Nr. 1852 2016

Forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2017

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 13, § 14, § 16 og § 59 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

§ 1. *Generelt forbud*

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande reker i følgende områder:

1. I Nordsjøen, dvs. Norges territorialfarvann og økonomiske sone sør for 62° N avgrenset mot øst av en rett linje mellom Hanstholmen fyr og Lindesnes fyr.
2. I Skagerrak, dvs. avgrenset mot vest av en rett linje gjennom Hanstholmen fyr til Lindesnes fyr og i sør av en rett linje gjennom Skagen fyr til Tistlarna fyr utenfor 4 nautiske mil av de danske og svenske grunnlinjene.

§ 2. Totalkvoter

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy med adgang til å delta, fiske og lande inntil:

1. 2 672 tonn reker i Nordsjøen
2. 3 262 tonn reker i Skagerrak.

§ 3. Periodisering

Den samlede kvoten på 5 934 tonn reker som kan fiskes i Nordsjøen og Skagerrak periodiseres som følger:

<i>Periode:</i>	<i>Periodekvote:</i>
1. januar–30. april	1 978 tonn
1. mai–31. august	1 978 tonn
1. september–31. desember	1 978 tonn

§ 4. Maksimalkvote

Fartøy med adgang til å delta i fisket kan fiske og lande til sammen følgende kvanta reker i følgende perioder i Nordsjøen og Skagerrak:

<i>Periode:</i>	<i>Maksimalkvote:</i>
1. januar–30. april	20 tonn
1. mai–31. august	20 tonn
1. september–31. desember	20 tonn

Fartøy under 20 meter største lengde kan fortsette fisket innenfor et garantert kvantum på 7 tonn i hver av de tre periodene selv om periodekvotene er oppfisket.

Fartøy kan, med unntak av siste periode, forskuttere maksimumkvoten i den påfølgende perioden med inntil 15 %.

§ 5. Kvoteleksibilitet over årsskiftet

Dersom en totalkvote overfiskes, kan Fiskeridirektoratet belaste totalkvoten det påfølgende kvoteåret med et tilsvarende kvantum.

Dersom en totalkvote ikke er oppfisket ved kvoteårets slutt, kan Fiskeridirektoratet godskrive inntil 10 % av denne totalkvoten til det påfølgende kvoteåret.

Totalkvotene angitt i § 2 er ikke justert for eventuelle overføringer av kvantum mellom kvoteår.

§ 6. Kvoteutnyttelse

Hvert fartøy kan bare fiske og lande én kvote av de enkelte fiskeslag innenfor kvoteåret. Dersom fartøyet har startet fiske på en kvote, kan det ikke starte fiske på en annen kvote av samme fiskeslag i løpet av reguleringsåret. Uten hinder av dette kan hvert fartøy fiske og lande kvote utvekslet eller tildelt i medhold av bestemmelser om spesielle kvoteordninger.

Dersom fartøyeier skifter ut sitt fartøy, skal det gjøres fradrag i kvoten som tildeles det ervervede fartøyet for det kvantum fartøyeier har fisket og landet innenfor kvoteåret med fartøyet som skiftes ut. Uten hinder av første ledd kan fartøyeier fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal da gjøres fradrag i kvoten for det kvantum selger av utskiftningsfartøyet har fisket og landet i kvoteåret med fartøyet. Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved utskifting av fartøy i åpen gruppe. Når det gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Ved kjøp av fartøyet for fortsatt drift kan ny fartøyeier uten hinder av første ledd fiske med det ervervede fartøyet selv om tidligere eier har fisket og landet fangst med samme fartøy innenfor kvoteåret, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det selger av fartøyet har fisket og landet med dette fartøyet i løpet av kvoteåret. Tilsvarende gjelder ved kjøp av fartøy som skal delta i åpen gruppe.

Ved tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy skal det gjøres fradrag i kvoten for det kvantum som innenfor kvoteåret er fisket i henhold til tillatelsen som oppgis fra det andre fartøyet. Fartøyet som tildeles fisketillatelse kan uten hinder av første ledd fiske på den tildelte fisketillatelsen, men det skal gjøres fradrag i kvoten for det kvantum fartøyet har fisket i løpet av kvoteåret. Når det kan gjøres fradrag både etter første og annet punktum, skal bare det kvantum som er størst trekkes fra.

Dersom det er foretatt utskifting eller salg for fortsatt drift flere ganger i løpet av reguleringsåret, eller både utskifting og salg for fortsatt drift, skal det så langt det passer tas høyde for dette ved fradrag i kvoten etter annet til fjerde ledd. Tilsvarende gjelder dersom en fisketillatelse tildeles til erstatning for tilsvarende fisketillatelse som oppgis fra annet fartøy, og den oppgitte tillatelsen tidligere i kvoteåret er tildelt til erstatning for fisketillatelse som oppgis fra et annet fartøy. Tilsvarende gjelder også så langt det passer dersom det i løpet av kvoteåret er gjennomført både utskifting eller salg for fortsatt drift, og tildeling av fisketillatelse til erstatning for tilsvarende tillatelse.

Det kan gjøres unntak fra bestemmelsene i første ledd, annet ledd annet punktum og tredje ledd dersom fartøyet har deltatt i lukket gruppe i de enkelte fiskeri og ikke har skiftet eier de to årene. Det kan gjøres unntak fra bestemmelsen i fjerde ledd dersom fisketillatelsen som oppgis har vært tildelt samme fartøy sammenhengende i de to siste årene.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan gjøre unntak fra første ledd, annet punktum og tredje ledd for fartøy som erverves til erstatning for fartøy som på grunn av havari eller forlis har vesentlig driftsavbrudd. Det er en forutsetning at vilkårene for bruk av leiefartøy ellers er oppfylt.

§ 7. *Helgedagsfredning*

Det er forbudt å drive fiske fra midnatt til midnatt på søn- og helligdager. Helgedagsfredningen gjelder ikke 2. påskedag og 2. pinsedag.

§ 8. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når periodekvotene eller totalkvotene i Nordsjøen og Skagerrak er beregnet oppfisket.

§ 9. *Overtredelsesgebyr*

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til havressurslova § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressurslova.

§ 10. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av forskriften, straffes i henhold til havressurslova § 60, § 61, § 64 og § 65, eller deltakerloven § 31. På samme måte straffes forsøk og medvirkning.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 og gjelder til og med 31. desember 2017.

21. des. Nr. 1853 2016

Forskrift om endring i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016–2017

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven) § 5 og § 6. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 26. februar 2016 nr. 205 om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016–2017 gjøres følgende endringer:

§ 8–5 skal lyde:

§ 8–5. *Undervisningsår og støtteperiode*

Et undervisningsår varer normalt i ti måneder fra midten av august til midten av juni.

Søkere i høyere utdanning og fagskoleutdanning kan få støtte i mer enn ti måneder per undervisningsår, se § 8–6. Det samme gjelder søkere med rett til støtte etter § 8–7 og § 8–8. Andre søkere kan få støtte i ti måneder per undervisningsår.

Til utdanning med fleksibel eller varierende start- og sluttdato, blir utdanningsstøtte til vanlig gitt fra den datoen undervisningen starter og til den datoen undervisningen (inkludert eksamen) slutter.

Til utdanning med kortere varighet enn et undervisningsår, blir utdanningsstøtte gitt fra den datoen undervisningen starter og til den datoen undervisningen slutter.

Støttebeløpet blir normalt utregnet på månedsbasis. Det gis støtte for opptil ett undervisningsår om gangen.

Ny § 8–6 skal lyde:

§ 8–6. *Utvidet støtteperiode for søker i høyere utdanning og fagskoleutdanning*

Det gis støtte utover ti måneder per undervisningsår til søker som

- tar høyere utdanning eller fagskoleutdanning,
- har rett til støtte vårsemesteret 2017 i en periode på mellom fire og fem måneder innenfor tidsrommet 16. januar til 15. juli for utdanninger i Norge, eller 16. januar til 15. august for utdanninger i utlandet, og
- er i utdanning på fulltid ved utløpet av perioden etter bokstav b.

I utvidet støtteperiode etter første ledd blir det gitt støtte tilsvarende en fjerdedel av månedlig basisstøtte etter § 25–1.

I utvidet støtteperiode blir det gitt forsørgerstipend etter kapittel 28 og stipend til søker med nedsatt funksjonsevne eller funksjonshemming (ekstrastipend) etter kapittel 44, tilsvarende en fjerdedel av månedlig beløp. Stipendet gis dersom vilkårene for dette er oppfylt ved utløpet av perioden i første ledd bokstav b.

Retten til omgjøring til foreldrestipend etter kapittel 40 og til sykestipend etter kapittel 41 gjelder også i utvidet støtteperiode. Omgjøring gis dersom vilkårene er oppfylt ved utløpet av perioden i første ledd bokstav b.

Støtte etter § 8–6 kan ikke gis for samme periode som søker har rett til støtte etter § 8–7 eller § 8–8.

Nåværende § 8–6 blir ny § 8–7, og overskriften til ny § 8–7 skal lyde:

§ 8–7. *Utvidet støtteperiode for søkere med undervisning om sommeren eller for søkere som sparer inn på normert studietid*

Nåværende § 8–7 til § 8–9 blir ny § 8–8 til § 8–10.

§ 11–3 skal lyde:

§ 11–3. *Utbetaling av støtte*

Ved månedlig utbetaling blir beløpene for den aktuelle perioden normalt overført den 15. i hver måned til søkerens konto. Søkere som våren 2017 har rett til ekstra støtte etter § 8–6, vil få utbetalt den ekstra støtten i den siste måneden i støtteperioden som følger av § 8–6 første ledd bokstav b.

For søkere som tar utdanning i Norge, blir støttebeløpet normalt fordelt med månedlige utbetalinger over hele støtteperioden.

For søkere som får støtte etter andre del, inkluderer den første utbetalingen i hvert halvår ti prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Lån etter § 23–1 blir utbetalt med samme beløp hver måned. Utstyrstipend utbetales sammen med den første støtteterminen i undervisningsåret.

For søkere som får støtte etter tredje del, inkluderer den første utbetalingen 25 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Det gjøres unntak fra dette for støtte som blir gitt etter § 8–6. Se første ledd.

Dersom det gis lån til skolepenger, blir det utbetalt sammen med den første støtteterminen hvert halvår.

Ved utdanning i utlandet blir støttebeløpet utbetalt hvert halvår. Søkere som tar utdanning i utlandet og som har rett til støtte etter § 8–6 våren 2017, vil få utbetalt denne støtten i den siste måneden i støtteperioden som følger av § 8–6 første ledd bokstav b. Lån etter § 23–1 blir utbetalt med samme beløp hver måned.

Dersom det gis skolepengestøtte til utdanning i utlandet, blir denne utbetalt hvert halvår med mindre det blir dokumentert at lærestedet krever hele beløpet innbetalt ved oppstart i undervisningsåret.

§ 25–1 skal lyde:

§ 25–1. *Basisstøtte*

Det gis opptil kr 10 395 per måned i basisstøtte.

Basisstøtten gis som lån. For søkere som ikke bor sammen med foreldrene, blir en del av lånet tildelt som omgjøringslån. Dette omgjøringslånet kan bli gjort om til utdanningsstipend etter vilkårene i kapittel 26 og 27. Stipendet blir behovsprøvd etter vilkårene i kapittel 29.

§ 26–1 skal lyde:

§ 26–1. *Omgjøring av lån til behovsprøvd utdanningsstipend*

Søker som ikke bor sammen med foreldrene, får inntil 40 prosent av basisstøtten gjort om til utdanningsstipend på grunnlag av fullført utdanning. Omgjøring av basisstøtte som er gitt i utvidet støtteperiode etter § 8–6, blir bare gitt til søkere som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen av støtteperioden som følger av § 8–6 første ledd bokstav b.

§ 27–3 skal lyde:

§ 27–3. *Beregningsmåte og tidspunkt for omgjøring*

Lån som tildeles som omgjøringslån og som kan omgjøres til utdanningsstipend, gis bare til søker som ikke bor sammen med foreldrene. Omgjøringslån til søkere som har rett til støtte etter § 8–6, kan bare bli gitt til søkere som ikke bor sammen med foreldrene den siste dagen av støtteperioden etter § 8–6 første ledd bokstav b. Søker som bor sammen med foreldrene, får lån som ikke kan omgjøres til utdanningsstipend. Se § 26–1 og § 26–2.

Når søkeren har bestått utdanning, blir lån gjort om til utdanningsstipend for det antall studiepoeng eller tilsvarende som eksamen gir uttelling for.

Det er størrelsen på omgjøringslånet for det semesteret omgjøringen gis, som avgjør hvilket lånebeløp som kan gjøres om til utdanningsstipend.

Omgjøringen gjennomføres på samme tid som behovsprøvingen etter kapittel 29.

§ 27–4 skal lyde:

§ 27–4. *Omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere og senere perioder*

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, blir lån for tidligere perioder gjort om til stipend dersom søkeren ikke har fått fullt utdanningsstipend for disse periodene. Se også § 27–6.

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, og tidligere har fått fullt utdanningsstipend, gis utdanningsstipend for senere perioder med støtte der de faglige vilkårene for å gjøre om lån til utdanningsstipend ikke er oppfylt. Se også § 27–7.

Dersom søkeren blir forsinket, vil nye avlagte studiepoeng eller tilsvarende til vanlig bli brukt til omgjøring i semesteret lengst tilbake i tid som det ikke er gitt full omgjøring for. Se § 27–1 og § 27–6.

Søkere som bor sammen med foreldrene i perioden de består utdanning, får omgjort lån til utdanningsstipend for tidligere eller senere perioder hvor de ikke har fått fullt utdanningsstipend, såfremt øvrige vilkår for omgjøring er oppfylt, se § 26–1, § 26–2, § 27–1 og § 27–5.

Fullført utdanning i en periode hvor søker har fått utdanningsstipend etter § 27–2, gir ikke grunnlag for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere eller senere perioder. Det gjøres unntak for fullført utdanning utover kravet til faglig progresjon, jf. første og andre ledd.

§ 40–2 skal lyde:

§ 40–2. *Hvor lang tid det gis foreldrestipend*

Foreldrestipendet gis i opp til 49 uker. Tre uker før fødselen og seks uker etter fødselen er forbeholdt mor til barnet. Ved adopsjon gis stipend til mor eller far i 46 uker etter adopsjonen.

Ved flerbarnsfødsel blir det samlede uketallet på 49 økt med fem uker for hvert barn mer enn ett. Ved flerbarnsadopsjon blir uketallet på 46 økt med fem uker for hvert barn mer enn ett.

Foreldrestipendet gis også ut over støtteperioden etter § 8–5, men aldri for en lengre periode enn det som følger av reglene i første og andre ledd.

§ 41–4 skal lyde:

§ 41–4. *Maksimal periode med sykestipend*

Sykestipend kan maksimalt gis i fire måneder og 15 dager i løpet av et undervisningsår. Den maksimale perioden utvides ikke for søkere som har rett til støtte etter § 8–6.

II

Forskriften trer i kraft straks.

21. des. Nr. 1854 2016

Forskrift om gebyr for eksamen som pilot eller fartøysjef på luftfartøy uten fører om bord

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 21. desember 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–1 og § 13–8. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

§ 1. *Gebyr for eksamen som pilot eller fartøysjef på luftfartøy uten fører om bord*

For eksamen som pilot eller fartøysjef på luftfartøy uten fører om bord, betales gebyr kr 1 010. Gebyret skal betales før avlegging av eksamen.

§ 2. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2107.

22. des. Nr. 1855 2016

Forskrift om endring i avfallsforskriften kapittel 11 (gjennomføring av HP 1 og HP 15)

Hjemmel: Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 29 og § 31, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32ff (forordning (EU) nr. 1357/2014) og nr. 32aa (beslutning 2014/995/EU). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11 gjøres følgende endringer:

§ 11–2 nytt tredje ledd skal lyde:

For eksplosjonsfarlig avfall som klassifiseres som farlig avfall i henhold til vedlegg 1 nr. 5 underkapittel 1601 og 1604, jf. vedlegg 1 nr. 3, eller som farlig avfall av typen HP 1 eller HP 15 i henhold til vedlegg 2 nr. 1, gjelder forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff i stedet for bestemmelsene i § 11–5 til § 11–18.

§ 11–2 tredje ledd blir til fjerde ledd, fjerde ledd blir til femte ledd.

I vedlegg 1 nr. 5 skal følgende tilføyes etter *160109:

*16 01 10	Eksplosive komponenter (f.eks. airbager) ¹

¹ For eksplosivt avfall gjelder forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff i stedet for bestemmelsene i § 11–5 til § 11–18, jf. § 11–2 tredje ledd.

I vedlegg 1 nr. 5 skal følgende tilføyes etter *16 03 07:

16 04	Kasserte eksplosive stoffer ¹

*16 04 01	Kassert ammunisjon
*16 04 02	Kassert fyrverkeri
*16 04 03	Andre kasserte eksplosive stoffer

- 1 For eksplosivt avfall gjelder forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff i stedet for bestemmelsene i § 11–5 til § 11–18, jf. § 11–2 tredje ledd.

Vedlegg 2 nr. 1 første ledd første punktum skal lyde:

Ved vurderingen av om avfall som nevnt i § 11–2 annet ledd bokstav b og vedlegg 1 nr. 3 annet ledd bokstav a skal klassifiseres som farlig, gjelder vedlegg III til direktiv 2008/98/EF som endret ved forordning (EU) nr. 1357/2014, med unntak for HP 9.

II

Forskriften trer i kraft straks.

22. des. Nr. 1856 2016

Forskrift om endring i forskrift om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–3 tredje ledd, § 1–4, § 4–1 første til fjerde ledd, § 4–3 første, andre og fjerde ledd, § 4–4 femte ledd, § 4–5 første ledd og § 18–3 andre ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 9 (direktiv 89/654/EØF), nr. 10 (direktiv 2009/104/EF), nr. 13 (direktiv 90/270/EØF), nr. 15 (direktiv 2000/54/EF), nr. 16b (direktiv 92/57/EØF), nr. 16c (direktiv 92/58/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16f (direktiv 92/104/EØF), nr. 16h (direktiv 98/24/EF endret ved direktiv 2014/27/EU) og nr. 16jb (direktiv 2003/10/EF). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1356 om utforming og innretting av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften) gjøres følgende endring:

§ 5–14 første og andre ledd skal lyde:

På lagringssteder med kjemiske stoffer eller stoffblandinger klassifisert som farlige etter forskrift 16. juni 2012 nr. 622 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP), skal det være satt opp fareskilt for generell fare.

Områder, rom eller avlukker som brukes til lagring av store mengder kjemiske stoffer eller stoffblandinger klassifisert som farlige etter forskrift 16. juni 2012 nr. 622 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) skal merkes med passende sikkerhetsskilter.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1857 2016

Forskrift om endring i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–3 tredje ledd, § 1–4, § 3–1 tredje ledd, § 3–2 fjerde ledd, § 3–3 fjerde ledd, § 4–1 femte ledd, § 4–2 fjerde ledd, § 4–4 femte ledd, § 4–5 sjette ledd, § 5–3 tredje ledd, § 6–1 femte ledd, § 6–2 åttende ledd, § 6–4 tredje ledd, § 7–1 femte ledd, § 7–2 sjuende ledd, § 7–3 første og andre ledd, § 9–3 andre ledd, § 9–4 andre ledd, § 11–1 andre og tredje ledd, § 11–2 femte ledd, § 11–3 fjerde ledd, § 11–4 andre ledd og § 11–5 femte ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XV (direktiv 76/769/EØF endret ved direktiv 2003/53/EF og direktiv 1999/77/EF), vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2007, forordning (EF) nr. 755/2008 og forordning (EF) nr. 279/2009), vedlegg XVIII nr. 8 (direktiv 89/391/EØF), nr. 9 (direktiv 89/654/EØF), nr. 10 (direktiv 2009/104/EF), nr. 11 (direktiv 89/656/EØF), nr. 15 (direktiv 2000/54/EF), nr. 16b (direktiv 92/57/EØF), nr. 16c (direktiv 92/58/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16d (direktiv 92/85/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16f (direktiv 92/104/EØF), nr. 16h (direktiv 98/24/EF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF), nr. 16jb (direktiv 2003/10/EF), nr. 16jc (direktiv 2013/35/EU), nr. 16je (direktiv 2006/25/EF), nr. 29 (direktiv 94/33/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1355 om organisering, ledelse og medvirkning gjøres følgende endring:

§ 10–4 første ledd skal lyde:

Arbeidsutstyr og anlegg som er i bruk, skal underlegges regelmessig kontroll og vedlikehold slik at det er samsvar med bestemmelsene i forskrift om utførelse av arbeid, jf. § 10–6 første ledd.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1858 2016**Forskrift om endring i forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–3 tredje ledd, § 1–4 første ledd, § 1–6, § 2–2, § 3–1 siste ledd, § 3–2 siste ledd, § 4–1 siste ledd, § 4–4 siste ledd, § 4–5 sjette og sjuende ledd og § 5–5.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XV nr. 4 (direktiv 76/769/EØF endret ved direktiv 2003/53/EF og direktiv 1999/77/EF), vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2007, forordning (EF) nr. 755/2008, forordning (EF) nr. 279/2009 og forordning (EU) nr. 213/2011), vedlegg XVIII nr. 5 (direktiv 2009/148/EF), nr. 9 (direktiv 89/654/EØF), nr. 10 (direktiv 2009/104/EF), nr. 11 (direktiv 89/656/EØF), nr. 12 (direktiv 90/269/EØF), nr. 13 (direktiv 90/270/EØF), nr. 14a (direktiv 2004/37/EF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 15 (direktiv 2000/54/EF), nr. 16b (direktiv 92/57/EØF), nr. 16c (direktiv 92/58/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16d (direktiv 92/85/EØF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16f (direktiv 92/104/EØF), nr. 16h (direktiv 98/24/EF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF), nr. 16jb (direktiv 2003/10/EF), nr. 16jc (direktiv 2013/35/EU), nr. 16je (direktiv 2006/25/EF) og nr. 16jg (direktiv 2010/32/EU). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1357 om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) gjøres følgende endringer:

§ 2–4 første ledd skal lyde:

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne har lett adgang til stoffkartoteket med opplysninger om kjemikaliene som de arbeider med eller kommer i kontakt med på annen måte. I tillegg skal de aktuelle sikkerhetsdatablad og informasjonsblad være tilgjengelig på det enkelte arbeidssted.

§ 10–3 skal lyde:

10–3. Arbeidsutstyr underlagt krav om sertifisert sikkerhetsopplæring

Dokumentert sikkerhetsopplæring i henhold til § 10–2 skal gis som sertifisert sikkerhetsopplæring for følgende arbeidsutstyr:

- bro- og traverskraner, dersom bruken medfører fare for skade på liv eller helse
- tårnkraner
- mobilkraner med større kapasitet enn 2 tm
- portalkraner
- kraner med større kapasitet enn 2 tm montert på lastebil eller lastebilhenger
- løfte- og stablevogn for gods med permanent førerplass på vognen
- masseforflyttingsmaskiner med større effekt enn 15 kW (20,4 hk).

§ 16A–1 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) nivå, frekvensområde og eksponeringstid i forbindelse med elektromagnetisk felt,

Overskriften til § 17–2 skal lyde:

Krav til opplæring ved montering, demontering, endring og kontroll av stillas med øverste stillasgulv fra to meter og inntil fem meter

Overskriften til § 17–4 skal lyde:

Krav til opplæring ved montering, demontering, endring og kontroll av stillas med øverste stillasgulv fra ni meter, samt for stillaser som ikke monteres i standardoppstilling etter leverandørens monteringsanvisning

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1859 2016**Forskrift om endring i forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger)**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–3 tredje ledd, § 1–4 første ledd, § 1–6, § 2–2, § 3–1 siste ledd, § 3–2 siste ledd, § 4–1, § 4–4 siste ledd, § 4–5, § 5–5, § 6–4 tredje ledd, § 18–3 andre ledd og § 18–9 første og andre ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 2005/36/EF endret ved direktiv 2006/100/EF, forordning (EF) nr. 1430/2007,

forordning (EF) nr. 755/2008, forordning (EF) nr. 279/2009, forordning (EU) nr. 213/2011) og forordning (EU) nr. 623/2012) og vedlegg XVIII nr. 10 (direktiv 2009/104/EF). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1360 om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger) gjøres følgende endringer:

§ 7–3 skal lyde:

§ 7–3. *Krav til sertifiseringsorgan som skal utstede sertifikat etter produsentforskriften § 4–5*

Sertifiseringsorganet skal være akkreditert for oppgaven.

Sertifikatet skal tilfredsstillere krav i produsentforskriften § 4–5 andre ledd.

Sertifiseringsorgan som skal utstede sertifikat etter produsentforskriften § 4–5 skal årlig kontrollere at et utvalg av produktets grunnleggende egenskaper og funksjonskrav samsvarer med sertifikatet. Kontrollen skal også omfatte at merking og bruks- og monteringsveiledning tilsvarer krav i produsentforskriften § 4–3 og § 4–4. Kontrollen skal dokumenteres skriftlig.

Kontrollen skal utføres av det sertifiseringsorganet som har sertifisert produktet. Dersom sertifiseringsorganet har opphørt, kan et annet sertifiseringsorgan utføre kontrollen.

Sertifiseringsorganet skal kreve at produsenten straks retter avviket dersom det kontrollerte produktet avviker fra det sertifiserte produktet.

Sertifiseringsorganet skal tilbakekalle sertifikatet for det aktuelle produktet dersom produsenten ikke retter eventuelle avvik slik at produktet samsvarer med det sertifiserte produktet.

§ 8–7 første ledd skal lyde:

Sakkyndig virksomhet skal kontrollere at arbeidsutstyret er i samsvar med kravene til arbeidsutstyr i forskrift om utførelse av arbeid § 10–6, og er fullt forsvarlig montert, oppstilt og vedlikeholdt.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1860 2016

Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid, stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–3 tredje ledd, § 1–4 første ledd, § 3–1 siste ledd, § 3–2 siste ledd, § 4–4 siste ledd og § 4–5 siste ledd.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 3a (direktiv 91/322/EØF), nr. 14a (direktiv 2004/37/EF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 15 (direktiv 2000/54/EF), nr. 16h (direktiv 98/24/EF endret ved direktiv 2014/27/EU), nr. 16j (direktiv 2000/39/EF), nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF), nr. 16jb (direktiv 2003/10/EF), nr. 16jc (direktiv 2013/35/EU), nr. 16jd (direktiv 2006/15/EF), nr. 16je (direktiv 2006/25/EF) og nr. 16jf (direktiv 2009/161/EU). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 6. desember 2011 nr. 1358 om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier) gjøres følgende endringer:

§ 4–1 bokstav b og bokstav d skal lyde:

b) Stråledosen til øyelinsen skal ikke overstige 20 mSv per kalenderår.

d) For lærlinger mellom 16 og 18 år som bruker strålekilder som ledd i sin utdanning, gjelder i stedet for dosene angitt under a–c dosegrenser på henholdsvis 5, 15 og 150 mSv per kalenderår.

Vedlegg 5, 6 og 7 skal lyde:

Vedlegg 5: Nedre tiltaksverdier for elektromagnetisk felt

Tabell 5.1. Nedre tiltaksverdier for eksponering for elektrisk felt fra 1 Hz til 300 GHz

<i>Frekvensområde, f</i>	<i>Nedre tiltaksverdi for elektrisk feltstyrke (E) [Vm⁻¹] (RMS)</i>	<i>Nedre tiltaksverdi for effektetthet (S) [Wm⁻²]</i>
1 Hz ≤ f < 25 Hz	2,0 x 10 ⁴	– (Verdi ikke oppgitt i direktivet, men disse kan beregnes basert på E. S=E ² /120π)

Frekvensområde, f	Nedre tiltaksverdi for elektrisk feltstyrke (E) [Vm^{-1}] (RMS)	Nedre tiltaksverdi for effektetthet (S) [Wm^{-2}]
$25 \text{ Hz} \leq f < 3 \text{ kHz}$	$5,0 \times 10^5 / f$	–
$3 \text{ kHz} \leq f < 3,59 \text{ MHz}$	170	–
$3,59 \text{ MHz} \leq f < 10 \text{ MHz}$	$6,1 \times 10^8 / f$	–
$10 \text{ MHz} \leq f < 400 \text{ MHz}$	61	–
$400 \text{ MHz} \leq f < 2 \text{ GHz}$	$3,0 \times 10^{-3} f^{1/2}$	–
$2 \text{ GHz} \leq f \leq 300 \text{ GHz}$	140	50

Note 5.1–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 5.1–2: Nedre tiltaksverdier for elektrisk feltstyrke er Root-Mean-Square, RMS-verdier svarende til peak-verdier dividert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet).

Note 5.1–3: Tiltaksverdiene representerer maksimale beregnede eller målte verdier ved arbeidstakers kroppsposisjon.

Note 5.1–4: Effektetthet beregnes som middelverdi for 20 cm^2 eksponert område. Den lokale maksimale effektetthet, beregnet som middelverdi for 1 cm^2 , bør ikke være mer enn 20 ganger 50 Wm^{-2} . Effektettheter fra 6 til 10 GHz beregnes som middelverdi for en seksminutters-periode. Over 10 GHz beregnes effektettheten som middelverdi over en $68/f^{1,05}$ -minutters-periode (hvor f er frekvensen i GHz) for å kompensere for at inntrengningsdybden blir gradvis mindre ved økende frekvens.

Tabell 5.2. Nedre tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt fra 1 Hz til 300 GHz

Frekvensområde, f	Nedre tiltaksverdi for magnetisk flukstetthet (B) [μT] (RMS)	Nedre tiltaksverdier for magnetisk flukstetthet (B) ved eksponering av lemmer i et avgrenset magnetfelt [μT] (RMS)
$1 \text{ Hz} \leq f < 8 \text{ Hz}$	$2,0 \times 10^5 / f^2$	$9,0 \times 10^5 / f$
$8 \text{ Hz} \leq f < 25 \text{ Hz}$	$2,5 \times 10^4 / f$	$9,0 \times 10^5 / f$
$25 \text{ Hz} \leq f < 300 \text{ Hz}$	1000	$9,0 \times 10^5 / f$
$300 \text{ Hz} \leq f < 3 \text{ kHz}$	$3,0 \times 10^5 / f$	$9,0 \times 10^5 / f$
$3 \text{ kHz} \leq f < 100 \text{ kHz}$	100	300
$100 \text{ kHz} \leq f < 10 \text{ MHz}$	$2,0 \times 10^6 / f$	300
$10 \text{ MHz} \leq f < 400 \text{ MHz}$	0,2	–
$400 \text{ MHz} \leq f < 2 \text{ GHz}$	$1,0 \times 10^{-5} f^{1/2}$	–
$2 \text{ GHz} \leq f \leq 300 \text{ GHz}$	0,45	–

Note 5.2–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 5.2–2: Nedre tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt er Root-Mean-Square, RMS-verdier som svarer til peak-verdier dividert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet).

Note 5.2–3: Tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt representerer maksimale beregnede eller målte verdier ved arbeidstakers kroppsposisjon.

Tabell 5.3. Nedre tiltaksverdier for eksponering for kontaktstrøm og induisert strøm i lemmer

Frekvensområde, f	Nedre tiltaksverdi for kontaktstrøm (I_c) [mA] (RMS)	Nedre tiltaksverdi for induisert strøm i lemmer (I_i) [mA] (RMS)
$f < 2,5 \text{ kHz}$	1,0	
$2,5 \text{ kHz} \leq f < 100 \text{ kHz}$	$0,4 f$	
$100 \text{ kHz} \leq f < 10 \text{ MHz}$	40	
$10 \text{ MHz} \leq f \leq 110 \text{ MHz}$	40	100

Note 5.3–1: f er frekvens i kilohertz [kHz].

Note 5.3–2: [Tiltaksverdier for induisert strøm (I_i)]² beregnes som middelverdi for en seksminutters-periode.

Tabell 5.4. Nedre tiltaksverdier for eksponering for statiske magnetfelt

Risiko/fare	Nedre tiltaksverdi for magnetisk flukstetthet (B_0) [mT]
Interferens med aktive implantater, f.eks. pacemaker	0,5
Risiko for tiltrekning og prosjektil i nærheten av sterke magneter (> 100 mT)	3

Vedlegg 6: Øvre tiltaksverdier for elektromagnetisk felt

Tabell 6.1. Øvre tiltaksverdier for eksponering for elektrisk felt fra 1 Hz til 300 GHz

Frekvensområde, f	Øvre tiltaksverdi for elektrisk feltstyrke (E) [Vm^{-1}] (RMS)
$1 \text{ Hz} \leq f < 50 \text{ Hz}$	$2,0 \times 10^4$
$50 \text{ Hz} \leq f < 1,64 \text{ kHz}$	$1,0 \times 10^6 / f$
$1,64 \text{ kHz} \leq f < 10 \text{ MHz}$	610
$10 \text{ MHz} \leq f < 400 \text{ MHz}$	61
$400 \text{ MHz} \leq f < 2 \text{ GHz}$	$3,0 \times 10^{-3} / f^{1/2}$
$2 \text{ GHz} \leq f \leq 300 \text{ GHz}$	140

Note 6.1–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 6.1–2: Øvre tiltaksverdier for elektrisk feltstyrke er Root-Mean-Square, RMS-verdier svarende til peak-verdier dividert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet).

Note 6.1–3: Tiltaksverdiene representerer maksimale beregnede eller målte verdier ved arbeidstakers kroppsposisjon.

Tabell 6.2. Øvre tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt fra 1 Hz til 300 GHz

Frekvensområde, f	Øvre tiltaksverdi for magnetisk flukstetthet (B) [μT] (RMS)
$1 \text{ Hz} \leq f < 3 \text{ kHz}$	$3,0 \times 10^5 / f$
$3 \text{ kHz} \leq f < 10 \text{ MHz}$	100
$10 \text{ MHz} \leq f < 400 \text{ MHz}$	0,2
$400 \text{ MHz} \leq f < 2 \text{ GHz}$	$1,0 \times 10^{-5} / f^{1/2}$
$2 \text{ GHz} \leq f \leq 300 \text{ GHz}$	0,45

Note 6.2–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 6.2–2: Øvre tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt er Root-Mean-Square, RMS-verdier som svarer til peak-verdier dividert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet).

Note 6.2–3: Tiltaksverdier for eksponering for magnetfelt representerer maksimale beregnede eller målte verdier ved arbeidstakers kroppsposisjon.

Vedlegg 7: Grenseverdier for elektromagnetisk felt

Tabell 7.1. Grenseverdier for eksponering for ekstern magnetisk flukstetthet (B_0) fra 0 til 1 Hz

	Grenseverdier for sensoriske virkninger [T]
Normale arbeidsbetingelser	2
Lokal eksponering av lemmer	8
	Grenseverdier for helsemessige virkninger [T]
Kontrollerte arbeidsbetingelser	8

Tabell 7.2. Grenseverdier for helsemessige virkninger ved eksponering for intern elektrisk feltstyrke (E) fra 1 Hz til 10 MHz

Frekvensområde, f	Grenseverdier for helsemessige virkninger [Vm^{-1}]
$1 \text{ Hz} \leq f < 3 \text{ kHz}$	1,1
$3 \text{ kHz} \leq f \leq 10 \text{ MHz}$	$3,8 \times 10^{-4} f$

Note 7.2–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 7.2–2: Grenseverdier for helsemessige virkninger ved eksponering for intern elektrisk feltstyrke er lokale peak-verdier i den eksponerte individs kropp.

Note 7.2–3: Grenseverdier for helsemessige virkninger er peak-verdier i tid som svarer til Root-Mean-Square, RMS-verdiene multiplisert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet). Andre vitenskapelige dokumenterte og anerkjente metoder for vurdering av eksponeringen kan anvendes dersom de fører til omtrent tilsvarende og sammenliknbare resultater.

Tabell 7.3. Grenseverdier for sensoriske virkninger ved eksponering for intern elektrisk feltstyrke (E) fra 1 til 400 Hz

Frekvensområde, f	Grenseverdier for sensoriske virkninger [Vm ⁻¹]
1 Hz ≤ f < 10 Hz	0,7/f
10 Hz ≤ f < 25 Hz	0,07
25 Hz ≤ f ≤ 400 Hz	0,0028 f

Note 7.3–1: f er frekvens i hertz [Hz].

Note 7.3–2: Grenseverdier for sensoriske virkninger ved eksponering for intern elektrisk feltstyrke er lokale peakverdier i den eksponerte individs hode.

Note 7.3–3: Grenseverdier for sensoriske virkninger er peak-verdier i tid som svarer til Root-Mean-Square, RMS-verdiene multiplisert med $\sqrt{2}$ for sinusformede felter. For felter som ikke er sinusformede, skal vurderingen av eksponering som gjennomføres bygge på metoden med veid peak-verdi (filtrering i tidsrommet). Andre vitenskapelige dokumenterte og anerkjente metoder for vurdering av eksponeringen kan anvendes dersom de fører til omtrent tilsvarende og sammenliknbare resultater.

Tabell 7.4. Grenseverdier for helsemessige virkninger ved eksponering for elektromagnetisk felt fra 100 kHz til 6 GHz

Helsemessige virkninger	Spesifikk energiabsorpsjonsrate (SAR) over en seksminutters-periode [W/kg ⁻¹]
Grenseverdi relatert til helkropp oppvarmingsbelastning	0,4
Grenseverdi relatert til lokal oppvarmingsbelastning i hode og kropp	10
Grenseverdi relatert til lokal oppvarmingsbelastning i lemmer	20

Note 7.4–1: Helsemessige virkninger er uttrykt som gjennomsnittlig SAR i kroppen.

Note 7.4–2: Lokal SAR beregnes som middelvei i en masse av 10 g sammenhengende kroppsvev med nesten homogene elektriske egenskaper. Ved å presisere at det skal være sammenhengende kroppsvev, betyr det at dette kan anvendes innenfor elektronisk dosimetri, men kan være problematisk i forbindelse med direkte fysiske målinger. En enkel form som f.eks. kubisk eller sfærisk kroppsvevsmasse kan benyttes.

Tabell 7.5. Grenseverdier for sensoriske virkninger ved eksponering for elektromagnetisk felt fra 0,3 GHz til 6 GHz

Frekvensområde, f	Lokal spesifikk energiabsorpsjon (SA) [mJ/kg ⁻¹]
0,3 ≤ f ≤ 6 GHz	10

Note 7.5–1: Lokal SA beregnes som gjennomsnittlig masse for 10 g kroppsvev.

Tabell 7.6. Grenseverdier for helsemessige virkninger ved eksponering for elektromagnetisk felt fra 6 GHz til 300 GHz

Frekvensområde, f	Grenseverdier for helsemessige virkninger relatert til strålingstetthet [W/m ²]
6 ≤ f ≤ 300 GHz	50

Note 7.6–1: Effekttetthet beregnes som middelvei for 20 cm² eksponert område. Den lokale maksimale effekttetthet, beregnet som middelvei for 1 cm², bør ikke være mer enn 20 ganger 50 Wm⁻². Effekttettheter fra 6 til 10 GHz beregnes som middelvei for en seksminutters-periode. Over 10 GHz beregnes effekttettheten som middelvei over en $68/f^{0.05}$ -minutters-periode (hvor f er frekvensen i GHz) for å kompensere for at inntrengningsdybden blir gradvis mindre ved økende frekvens.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1861 2016

Forskrift om endring i forskrift om land-for-land-rapportering

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 3–3d tredje ledd og lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) § 5–5a fjerde ledd. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 20. desember 2013 nr. 1682 om land-for-land-rapportering gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Forskriften gjelder for foretak som driver virksomhet innen utvinningsindustrien eller skogsdrift innen ikke-beplantet skog, som har regnskapsplikt etter regnskapsloven § 1–2 nr. 1, 3, 4, 5, 6 eller nr. 13, og som på balansedagen tilfredsstiller minst to av følgende tre vilkår:

- a) årlig salgsinntekt mer enn 320 millioner kroner,
- b) balansesum mer enn 160 millioner kroner,
- c) gjennomsnittlig antall ansatte gjennom regnskapsåret mer enn 250,

eller er regnskapspliktig etter regnskapsloven § 1–2 nr. 2, eller er utsteder med Norge som hjemstat etter verdipapirhandelloven § 5–4 annet til fjerde ledd.

Ny § 2 skal lyde:

§ 2. *Formål*

Formålet med rapportering etter regnskapsloven § 3–3d, verdipapirhandelloven § 5–5a og denne forskrift, er å bidra til økt åpenhet om virksomheten til foretak som driver med uttak av ikke-fornybare naturressurser, for dermed å ansvarliggjøre myndighetene for forvaltningen av inntektene av landets naturressurser i land hvor slik virksomhet drives. Rapportering som nevnt i første punktum, skal også bidra til økt åpenhet om foretakenes skatteposisjonering.

Gjeldende § 2 blir ny § 3, hvor nr. 6 skal lyde:

Med «tilsvarende utenlandsk regelverk» menes:

- a) Nasjonal lovgivning i EØS-stat som gjennomfører direktiv 2013/34/EU.
- b) Tilsvarende nasjonal lovgivning i Canada som gjelder for foretak innen utvinningsindustrien.

Gjeldende § 3 blir ny § 4, og skal lyde:

§ 4. *Rapport*

Foretakene skal utarbeide en rapport som nevnt i regnskapsloven § 3–3d og verdipapirhandelloven § 5–5a, som minst skal inneholde følgende opplysninger om betalinger til myndigheter:

- a) Den samlede betaling til hver myndighet i løpet av regnskapsåret, fordelt per land og fordelt per type betaling som nevnt i § 3 nr. 5 bokstav a) til h).
- b) Betalinger knyttet til et prosjekt skal også rapporteres per prosjekt og per type betaling som nevnt i § 3 nr. 5 bokstav a) til h).

Opplysningskravet i første ledd gjelder ikke for betalinger som tilsvarer mindre enn 800 000 kroner, som gjøres enkeltvis eller som flere sammenhørende betalinger innenfor samme regnskapsår.

Når det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndigheter, skal rapporten også inneholde opplysninger om foretakets investeringer, salgsinntekt, produksjonsvolum og kostnader, fordelt på de enkelte land hvor virksomhet. Det skal i rapporten også opplyses om foretakets rentekostnad til andre foretak i samme konsern som er hjemmehørende i andre jurisdiksjoner enn foretaket. Opplysningene i første og annet punktum skal så vidt mulig hentes fra årsregnskapet, og eventuelle forskjeller skal forklares.

Beløp som er utbetalt av foretaket for forpliktelser som pålegges på enhetsnivå, kan rapporteres på enhetsnivå i stedet for på prosjektnivå.

For betalinger in natura til en myndighet skal både verdi og, når relevant, mengde, oppgis. Det skal gis en forklaring om hvordan verdien er fastsatt.

Gjeldende § 4 blir ny § 5, og skal lyde:

§ 5. *Konsernrapportering*

Foretak som nevnt i § 1 annet ledd skal utarbeide en konsernrapport med konsolidert oppstilling av de opplysningene som kreves etter § 4 første ledd og § 4 tredje ledd første punktum, hvor de foretakene i konsernet som driver virksomhet innen utvinningsindustrien eller skogsdrift innen ikke-beplantet skog, vises som en enhet.

Datterselskap kan utelates fra den konsoliderte oppstillingen etter første ledd dersom

- a) alvorlige langvarige restriksjoner hindrer morselskapet i vesentlig grad i å utøve sine rettigheter over datterselskapet,
- b) de opplysninger som er nødvendige for å utarbeide den konsoliderte rapporten i samsvar med denne forskrift, i svært sjeldne tilfeller ikke kan innhentes innen rimelig tid eller uten uforholdsmessig store kostnader, eller
- c) aksjer eller andeler i datterselskapet eies midlertidig og skal klassifiseres som omløpsmidler etter regnskapsloven § 5–1,

og tilsvarende unntak også gjøres gjeldende for konsernregnskapet. Dersom unntak etter dette ledd benyttes, skal det gis en nærmere forklaring på hvorfor unntaket er benyttet, hvilket datterselskap det gjelder, samt hvilke tiltak som er iverksatt for å forhindre at tilsvarende unntak benyttes for senere rapportering.

Konsernrapporten skal, uavhengig av om det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndigheter, i en separat del minst inneholde følgende opplysninger om hvert av foretakets datterselskap:

- a) hvor datterselskapet er hjemmehørende,
- b) antall ansatte,
- c) rentekostnad til andre foretak i samme konsern som er hjemmehørende i andre jurisdiksjoner enn datterselskapet,
- d) en kortfattet beskrivelse av datterselskapets aktiviteter,
- e) netto omsetning, inkludert omsetning med foretak i samme konsern,
- f) resultat før skatt,
- g) inntektsskatt i regnskapsåret som beregnet av den skattepliktiges overskudd eller underskudd i regnskapsåret,
- h) inntektsskatt som er betalt i løpet av det aktuelle regnskapsåret av datterselskapet, og
- i) akkumulert fortjeneste.

Opplysningene skal så vidt mulig hentes fra årsregnskapet, og eventuelle forskjeller skal forklares.

Ny § 6 skal lyde:

§ 6. Offentliggjøring

Rapport etter § 4 og § 5 skal offentliggjøres på den rapporteringspliktiges hjemmesider på internett, og skal være tilgjengelig i minst 5 år.

Nåværende § 5 blir ny § 7.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017 med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2017 og senere.

22. des. Nr. 1862 2016

Forskrift om endring i forskrift om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter)

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 15. august 2014 nr. 61 om losordningen § 13, jf. forskrift 23. desember 1994 nr. 1128 om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 23. desember 1994 nr. 1128 om losberedskapsavgift, losings- og farledsbevisavgift (losavgifter) gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd, 1. punktum skal lyde:

Ved innseiling og utseiling betales kr 0,87 pr. BT for de første 3 000 BT og kr 0,77 pr. BT for den overskytende tonnasje.

§ 9 andre ledd skal lyde:

Årsavgiften fra og med 1. januar 2017 er:

For fartøy t.o.m.	8 000 BT	Fritatt
For fartøy f.o.m.	8 001 BT t.o.m. 10 000 BT	kr 58,56 pr. BT
For fartøy over	10 000 BT	kr 71,24 pr. BT

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

Timesatsen er differensiert etter fartøyets størrelse på følgende måte:

<i>Tonnasje</i>	<i>Timesats</i>
Fra 0 til og med 1 000 BT	kr 1 386,-
Fra 1 001 til og med 2 000 BT	kr 1 744,-
Fra 2 001 til og med 4 000 BT	kr 2 054,-
Fra 4 001 til og med 8 000 BT	kr 2 358,-
Fra 8 001 til og med 12 000 BT	kr 2 584,-
Fra 12 001 til og med 20 000 BT	kr 2 870,-
Fra 20 001 til og med 30 000 BT	kr 3 137,-
Fra 30 001 til og med 50 000 BT	kr 3 361,-
Fra 50 001 til og med 100 000 BT	kr 3 584,-
Fra 100 001 BT og over	kr 3 813,-

§ 17 skal lyde:

For prøve i forbindelse med utstedelse eller utvidelse av farledsbevis betales kr 4 200,-. Dersom prøven ikke består, skal det betales ny avgift for ny prøve.

For utstedelse, fornying eller endring av farledsbeviset betales kr 1 050,-.

§ 18 skal lyde:

For utstedelse av kadettfarledsbevis betales kr 1 050,-.

II

Disse endringene trer i kraft 1. januar 2017 kl. 00.00 og får anvendelse for fartøyer som passerer grensen for avgiftsbelagt farvann for inn- og utseiling, eller nytter statslos etter dette tidspunktet.

22. des. Nr. 1863 2016**Forskrift om endring i forskrift om bruk av sorteringsristsystem i fiske med stormasket trål**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 16, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4, forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 98, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til eller annen bruk av norsk havn § 14, forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonene ved Svalbard § 3, forskrift 21. september 1994 nr. 881 om maskevidde, bifangst og minstemål m.m. ved fiske i fiskevernsonen ved Svalbard § 6a, lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering ved fiske og fangst mv. i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1 og forskrift 21. september 1994 nr. 882 om maskevidde, bifangst og minstemål m.m. ved fiske i Svalbards territorialfarvann § 6a. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 20. desember 2010 nr. 1786 om bruk av sorteringsristsystem i fiske med stormasket trål gjøres følgende endring:

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

Uten hinder av påbudet i § 2 kan fartøy fiske uten sorteringsrist i et direkte fiske etter uer.

II

Forskriften trer i kraft straks.

22. des. Nr. 1864 2016**Forskrift om endring i forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrist i fisket etter kolmule og øyepål med småmasket trål**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 16, forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen § 98, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst mv. i Norges økonomiske sone og landinger til eller annen bruk av norsk havn § 14. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 30. april 2009 nr. 471 om utforming og innmontering av sorteringsrist i fisket etter kolmule og øyepål med småmasket trål gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

Uten hinder av første ledd kan det ved fiske etter kolmule i Norges økonomiske sone nord for 62° N benyttes sorteringsrist med største spileavstand på 55 mm.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1865 2016**Forskrift om endring i forskrift om gebyr for Norges utenriksstasjoner**

Hjemmel: Fastsatt av Utenriksdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 13. februar 2015 nr. 9 om utenriksstjenesten (utenriksstjenesteloven) § 15. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 20. juni 2014 nr. 780 om gebyr ved Norges utenriksstasjoner gjøres følgende endring:

Vedlegget skal lyde:

<i>Behandlingen av følgende gebyrpliktige tjenester</i>	<i>Gebyrets størrelse</i>	<i>I fremmed valuta, fastsatt av fagstasjon i samsvar med § 6</i>
	<i>NOK</i>	
A. Pass, utlendingssaker og statsborgerskap		
1. Utstedelse av vanlig reisepass (politipass)		
a) for personer over 16	450	
b) for personer under 16	270	

<i>Behandlingen av følgende gebyrpliktige tjenester</i>	<i>Gebyrets størrelse</i> <i>NOK</i>	<i>I fremmed valuta,</i> <i>fastsatt av fagstasjon i</i> <i>samsvar med § 6</i>
2. Tjenester etter utlendingsforskriften	Se § 2	
3. Behandling av søknad om statsborgerskap	Se § 2	
<i>B. Sjøfartssaker</i>		
1. Utstedelse av midlertidig nasjonalitetsbevis etter sjøloven § 5 tredje ledd	510	
2. Utstedelse av midlertidig farts- eller sikkerhets sertifikat eller påtegning om forlenget gyldighet for sertifikat etter forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger § 37 (gjelder for lasteskip, passasjerskip, lektre, flyttbare innretninger og dessuten for fiskefartøy med største lengde 15 meter eller mer)	510	
3. Bekreftelse av å ha mottatt komplett søknad om midlertidig tjeneste i sertifikatpliktig stilling (Certificate of Receipt of Application – CRA) etter forskrift 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk § 86	510	
<i>C. Økonomisk bistand</i>		
Lån eller bistand ved pengeoverføringer		
10 % av beløpet, men ikke mindre enn og ikke mer enn	300	
	5 000	
<i>D. Oversettelse, avskrift mv.</i>		
1. Uoffisiell oversettelse, inklusive bekreftelse: Den betalingen som er vanlig på tjenestestedet, men for hver påbegynt gruppe av 100 ord ikke mindre enn	255	
2. Rett kopi eller utskrift av protokoll, inklusive bekreftelse: For hver side eller del av side men ikke mindre enn	60	
	255	
	255	
<i>E. Notarialforretninger</i>		
Utstedelse av attester og bekreftelse av underskrifter		
<i>F. Utstedelse av midlertidig nasjonalitetsbevis for luftfartøy etter luftfartsloven § 3–14, jf. § 3–9</i>	3 075	
<i>G. For bistand i kommersielle saker utover fem timer kan det kreves følgende timesats:</i> Alle oppdrag skal kostnadsberegnes og oversendes oppdragsgiver for godkjenning før arbeidet påbegynnes.	1 025	
<i>H. Tilleggsgebyr og dekning av ekstra utgifter</i>	Se § 3 og § 4	

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1866 2016

Forskrift om endring i forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 4–2 annet ledd. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I forskrift 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

Forskriften § 5a gjelder kun for sykehjem, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3–2 første ledd nr. 6 bokstav c.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

Ny § 5a skal lyde:

§ 5a. *Legemiddelgjennomgang i sykehjem*

Legemiddelgjennomgang skal sikre god kvalitet ved behandling med legemidler i sykehjem.

Virksomheten skal sørge for en systematisk legemiddelgjennomgang for pasient med langtidsopphold i sykehjem ved innkost og minst en gang årlig. Utover dette skal legemiddelgjennomgang utføres når det er nødvendig av hensyn til forsvarlig behandling.

Legemiddelgjennomgang utføres av lege, alene eller i samarbeid med annet helsepersonell.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1867 2016

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2017

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevende marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 16, § 34, § 36, § 37, § 43 og § 59 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 19. desember 2016 nr. 1720 om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2017 gjøres følgende endring:

§ 4 første og annet ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område, kan fange og lande en fartøykvote på 0,19 tonn tilsvarende en kvotefaktor på 0,1.

Fiskeridirektoratet region Nord kan tildele fartøy en høyere kvote basert på eiers sluttseiddelførte omsetning av andre arter enn kongekrabbe i 2016 med fartøyet eller fartøyet det er kommet til erstatning for, med unntak av omsetning fra kaisalg. Omsetning med utskiftet fartøy skal likevel bare legges til grunn dersom dette fartøyet fylte vilkårene for å delta i det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe i 2016. Det kan også legges til grunn omsetning fra sjølaksefiske i 2016 som blir tilstrekkelig dokumentert gjennom konkrete bilag for de enkelte salg. I tilfeller hvor fartøyeier har flyttet til det kvoteregulerte området, herunder kommunene Nordkapp og Porsanger, kan det ikke legges til grunn omsetning fra tidspunktet før flyttingen. Det kan i denne sammenheng ikke legges til grunn et tidligere tidspunkt for flytting enn da melding om flytting i medhold av forskrift 18. desember 2008 nr. 1436 om manntall for fiskere og fangstmenn § 8 kom frem til fiskerimyndighetene. Høyere fartøykvote tildeles etter følgende stige:

<i>Førstehåndsverdi (kr) fra annet fiskeri i 2016</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote (tonn)</i>
25 000–49 999	0,25	0,47
50 000–99 999	0,5	0,95
100 000 ≤	1	1,89

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1868 2016

Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10, § 14, § 15, § 16, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28 og § 32 jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven) § 2–2 og lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven) § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 10, § 31 og § 32.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX nr. 7a (direktiv 98/83/EF som endret ved direktiv (EU) 2015/1787). Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å beskytte menneskers helse ved å stille krav om sikker levering av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann som er klart og uten fremtredende lukt, smak og farge.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder alt drikkevann som definert i § 3 b, og alle forhold som kan ha innvirkning på drikkevannet.

Forskriften gjelder ikke naturlig mineralvann og kildevann som definert i forskrift om naturlig mineralvann og kildevann.

For innretninger på norsk kontinentalsokkel og norske luft- og sjøfartøyer gjelder forskriften dersom drikkevannet på disse ikke er særskilt regulert i annet regelverk.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a) *distribusjonssystem*: teknisk anlegg som fordeler eller oppbevarer drikkevann fra vannbehandlingsanlegget frem til påkoblingspunktet mot enkeltvannforsyning eller internt fordelingsnett eller til og med tappepunkt som vannverkseieren er ansvarlig for
- b) *drikkevann*: alle former for vann som enten ubehandlet eller etter behandling skal drikkes, brukes i matlaging, til andre husholdningsformål eller i næringsmiddelforetak der det stilles krav om bruk av drikkevann. Drikkevann omfatter ikke rent vann og rent sjøvann som definert i næringsmiddelhygieneforskriften
- c) *enkeltvannforsyning*: system som leverer drikkevann til kun en enkelt bolig eller fritidsbolig, og som består av ett eller flere av følgende elementer: vanntilsigsområde, råvannskilde, teknisk installasjon som behandler vannet og teknisk installasjon som fordeler eller oppbevarer drikkevannet. Enkeltvannforsyning omfatter også stikkledning og teknisk installasjon som fordeler eller oppbevarer drikkevannet fra og med påkoblingspunktet mot vannforsyningssystemets distribusjonssystem eller internt fordelingsnett
- d) *hygienisk barriere*: naturlig eller konstruert hindring eller tiltak som fjerner eller inaktiverer sykdomsfremkallende virus, bakterier, parasitter eller andre mikroorganismer, eller som fortynner, fjerner eller omdanner kjemiske stoffer til et nivå hvor de ikke lenger utgjør en helseisriko
- e) *internt fordelingsnett*: teknisk installasjon som ikke er en enkeltvannforsyning og som fordeler eller oppbevarer drikkevannet fra og med påkoblingspunktet mot vannforsyningssystemets distribusjonssystem til påkoblingspunktet mot enkeltvannforsyning eller til og med tappepunkt som eieren av internt fordelingsnett er ansvarlig for. Internt fordelingsnett er inne i en bygning eller mellom bygninger med den samme eieren, eller på luft- og sjøfartøyer som bunkrer vann
- f) *produsert vann per døgn*: den mengden drikkevann som går ut fra vannbehandlingsanlegget i et gjennomsnittsdøgn den uken av året med høyest produksjon, eller som i tilsvarende uke mottas inn på et distribusjonssystem som utgjør et vannforsyningssystem alene. For vannforsyningssystemer uten vannmåler beregnes mengden produsert vann per døgn ved å multiplisere antall personer forsynt i den uken av året hvor vannforsyningssystemet forsyner flest personer, med 0,2 m³
- g) *råvann*: vann som brukes til produksjon av drikkevann
- h) *råvannskilde*: vannforekomst som råvann hentes fra
- i) *sårbar abonnent*: abonnent som kjennetegnes ved stor risiko for sykdom eller andre alvorlige konsekvenser dersom det ikke leveres tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann
- j) *vannbehandlingsanlegg*: teknisk anlegg som fordeler eller oppbevarer vannet fra råvannskilden og frem til og med det tekniske anlegget som behandler vannet i et vannforsyningssystem
- k) *vannforsyningssystem*: system som ikke er enkeltvannforsyning, og som består av ett eller flere av følgende elementer: vanntilsigsområde, råvannskilde, vannbehandlingsanlegg og distribusjonssystem. Vanntilsigsområdet eller råvannskilden utgjør alene ikke et vannforsyningssystem
- l) *vanntilsigsområde*: område, over og under bakken, som vannet i råvannskilden kommer fra
- m) *vannverkseier*: den eller de fysiske eller juridiske personene som har ansvaret for at kravene til vannforsyningssystemet etterleves.

§ 4. Forurensning

Det er forbudt å forurense drikkevann. Forbudet omfatter alle aktiviteter, fra vanntilsigsområdet til tappepunktene, som medfører fare for at drikkevannet blir forurenset. Med aktiviteter menes også friluftsliv og annen tøyvelse av allemannsretten. Der det er fastsatt beskyttelsestiltak etter § 12 eller restriksjoner etter § 26, gjelder forbudet brudd på disse. I vanntilsigsområdene kan landbruksaktivitet foregå dersom det ikke forurenser drikkevannet eller medfører brudd på beskyttelsestiltak etter § 12 eller restriksjoner etter § 26.

Abonentene skal ha egnet sikring mot tilbakestrømming i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift for å hindre at drikkevannet i distribusjonssystemet blir forurenset.

§ 5. Grenseverdier

Vannverkseieren skal sikre at drikkevannet er helsemessig trygt, klart og uten fremtredende lukt, smak og farge.

Drikkevannet skal

- a) ikke inneholde virus, bakterier, parasitter, andre mikroorganismer eller stoffer som i antall eller konsentrasjon utgjør en mulig helsefare og
 - b) overholde grenseverdiene i vedlegg 1.
- Drikkevannet skal være i samsvar med kravene i første ledd på følgende steder:
- a) ved påkoblingspunkter mot andre vannforsyningssystemer
 - b) ved påkoblingspunkter mot interne fordelingsnett eller enkeltvannforsyninger
 - c) ved tappepunkter som vannverkseieren er ansvarlig for
 - d) der vannet forlater en vanttank som vannverkseieren er ansvarlig for.

Eieren av et internt fordelingsnett skal sikre at det interne fordelingsnettet ikke gjør drikkevannet mindre helsemessig trygt. Det interne fordelingsnettet skal heller ikke bidra til at drikkevannet blir mindre klart eller får framtredende lukt, smak eller farge.

Eieren av en enkeltvannforsyning er selv ansvarlig for at drikkevannet er helsemessig trygt, klart og uten fremtredende lukt, smak og farge.

§ 6. Farekartlegging og farehåndtering

Vannverkseieren skal identifisere farene som må forebygges, fjernes eller reduseres til et akseptabelt nivå for å sikre levering av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann som er klart og uten fremtredende lukt, smak og farge.

Vannverkseieren skal sikre at tiltak som forebygger, fjerner eller reduserer farene til et akseptabelt nivå, identifiseres og gjennomføres.

Farekartlegging og farehåndtering skal danne grunnlag for beredskapsforberedelser som er beskrevet i § 11.

Vannverkseieren skal sikre at farekartleggingen og farehåndteringen er oppdatert.

§ 7. Internkontroll

Vannverkseieren skal etablere internkontroll ved vannforsyningssystemet, og sikre at denne følges opp. Internkontrollen skal sikre og vise at kravene i denne forskriften etterleveres, og skal tilpasses vannforsyningssystemets art og omfang.

Internkontrollen skal minst omfatte

- a) hvordan vannforsyningssystemet er organisert, og hvordan ansvaret og myndigheten er plassert
- b) rutinene vannverkseieren har etablert for å sikre at kravene i denne forskriften etterleveres
- c) registreringer som viser at rutinene etterleveres
- d) rutinene som følges dersom det oppstår avvik fra kravene i denne forskriften og
- e) rutinene som følges for å hindre at avvik fra regelverket gjentar seg.

Internkontrollen skal være skriftlig ved vannforsyningssystem med produsert vann per døgn på minst 10 m³ drikkevann, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter. Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannforsyningssystemer å dokumentere internkontrollen skriftlig.

Vannverkseieren skal sikre at internkontrollen er oppdatert, og at alle som bidrar til å produsere og levere drikkevannet arbeider i samsvar med denne.

§ 8. Kompetanse og opplæring

Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet har, eller gjennom avtale har tilgang til, nødvendig kompetanse.

Vannverkseieren skal sikre at alle som deltar i aktiviteter omfattet av denne forskriften, gis opplæring som står i forhold til arbeidsoppgavene. Alle skal være kjent med betydningen av kravene i § 5, § 10 og § 11.

§ 9. Leveringssikkerhet

Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet er utstyrt og dimensjonert samt har driftsplaner og beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid.

Vannverkseieren skal legge til rette for at vannforsyningssystemet kan levere nødvann til drikke og personlig hygiene uten bruk av det ordinære distribusjonssystemet.

Under kriser eller katastrofer i fredstid eller ved krig kan vannforsyningen opprettholdes for å sikre vann til nødvendige formål selv om konsentrasjonen av en eller flere parametere er over grenseverdiene i vedlegg 1. Dette kan bare gjøres etter avtale med kommunelegen i samsvar med folkehelseloven § 27 bokstav b og Mattilsynet, og etter at abonnentene er varslet i samsvar med kravene i § 23 andre ledd.

§ 10. Forebyggende sikring

Vannverkseieren skal sikre at vannbehandlingsanlegget og alle relevante deler av distribusjonssystemet er tilstrekkelig fysisk sikret, og at alle styringssystemer er tilstrekkelig sikret mot uautorisert tilgang og bruk.

§ 11. Beredskap

Vannverkseieren skal sikre at det gjennomføres nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeides beredskapsplaner i samsvar med helseberedskapsloven og forskrift om krav til beredskapsplanlegging.

Vannverkseieren av vannforsyningssystemer med produsert vann per døgn på minst 10 m³ drikkevann, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter, skal utarbeide en plan for beredskapsøvelser i samsvar med § 7 i forskrift om krav til beredskapsplanlegging. Vannverkseieren skal sikre at denne planen er oppdatert og følges.

§ 12. Beskyttelsestiltak

Vannverkseieren skal sikre at drikkevannet beskyttes mot forurensning.

Vannverkseieren skal planlegge nødvendige tiltak for å beskytte vanntilsigsområdet og råvannskilden. Tiltakene skal være basert på farekartleggingen i § 6.

Vannverkseieren skal gjennomføre aktuelle beskyttelsestiltak og informere berørte kommuner ved behov for tiltak som krever oppfølging etter § 26.

Vannverkseieren skal informere allmennheten om forbudet mot forurensning, der dette er relevant. Dette kan for eksempel gjøres med oppslag i vanntilsigsområdet.

Vannverkseieren skal påse at abonnenter som ifølge farekartleggingen i § 6 kan utgjøre en særlig fare for forurensning av drikkevannet ved tilbakestrømming, har egnet sikring mot dette. Vannverkseieren kan stille krav om maksimal vannmengde som kan tas ut ved testing av sprinkleranlegg.

§ 13. Vannbehandling

Vannverkseieren skal sikre at råvannet behandles slik at drikkevannet tilfredsstiller kravene i § 5. Vannbehandlingen og kildebeskyttelsen etter § 12 skal til sammen gi tilstrekkelige hygieniske barrierer. Dette innebærer at vannbehandlingen skal være tilpasset

- a) råvannskvaliteten
- b) farene identifisert i samsvar med § 6 og
- c) mengden produsert vann per døgn.

En vannbehandlingsmetode som fjerner eller inaktiverer sykdomsfremkallende virus, bakterier, parasitter eller andre mikroorganismer, skal alltid inngå, med mindre vannforsyningssystemet har grunnvannskilde og farekartleggingen etter § 6 tilsier at det ikke er nødvendig.

Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en plan for hvordan vannbehandlingsanlegget skal driftes og vedlikeholdes, og at denne planen er oppdatert og følges.

§ 14. Vannbehandlingskjemikalier

Vannverkseieren og eieren av internt fordelingsnett skal sikre at det bare benyttes vannbehandlingskjemikalier som er godkjent av Mattilsynet. Liste over godkjente vannbehandlingskjemikalier finnes på Mattilsynets internettsider.

Produsenter og importører skal søke Mattilsynet om godkjenning av vannbehandlingskjemikalier. Søknaden skal minst inneholde den dokumentasjonen som er beskrevet i vedlegg 3. Vannbehandlingskjemikalier kan bare godkjennes dersom bruken ikke medfører helsefarlige mengder stoffer i drikkevannet. Desinfeksjonsmidler skal godkjennes i samsvar med biocidforskriften. Mattilsynet kan trekke tilbake godkjenningen dersom ny informasjon tilsier det.

§ 15. Distribusjonssystem og internt fordelingsnett

Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i tilfredsstillende stand og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset og for å bidra til bærekraftig bruk av grunnvann og overflatevann.

Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en plan for hvordan distribusjonssystemet skal vedlikeholdes og fornyes, og at denne planen er oppdatert og følges.

Eieren av internt fordelingsnett skal sikre at det interne fordelingsnettet er i tilfredsstillende stand, og at det ikke bidrar til at drikkevann i distribusjonssystemet blir forurenset.

§ 16. Materialer

Vannverkseieren og eieren av internt fordelingsnett skal sikre at de materialene som kommer i kontakt med drikkevannet, er helsemessig trygge. Materialene skal ikke avgi stoffer til drikkevannet i helsefarlige mengder eller i mengder som bidrar til at drikkevannet blir mindre klart eller får framtrede lukt, smak eller farge.

§ 17. Registrering

Vannverkseieren skal registrere vannforsyningssystemet på skjema fastsatt av Mattilsynet.

Vannverkseieren skal registrere vannforsyningssystemer som ikke er registrert per 1. juli 2017, innen 1. juli 2018.

Nye vannforsyningssystemer skal registreres før byggestart. Registreringen kan utløse krav om en plangodkjenning i samsvar med § 18.

Følgende opplysninger skal registreres:

- a) vannforsyningssystemets navn
- b) vannverkseiers navn og adresse
- c) vannforsyningssystemets organisasjonsnummer i samsvar med enhetsregisterloven, eller fødselsdatoen til vannverkseieren dersom vannforsyningssystemet ikke har et organisasjonsnummer
- d) mengden vann vannforsyningssystemet er dimensjonert for å produsere og antall abonnenter
- e) type råvannskilde
- f) koordinatene til inntakspunkt i alle råvannskildene, inkludert brønner, som inngår i vannforsyningssystemet og
- g) type vannbehandling som benyttes.

Vannverkseieren skal sikre at de registrerte opplysningene er oppdaterte. Endringer i fjerde ledd bokstav d kan utløse krav om plangodkjenning i samsvar med § 18.

§ 18. Plangodkjenning

Vannforsyningssystem som skal dimensjoneres for å gi produsert vann per døgn på minst 10 m³ drikkevann, eller forsyne en eller flere sårbare abonnenter, er plangodkjenningspliktig. Vannverkseieren ved plangodkjenningspliktige vannforsyningssystem skal

- a) søke Mattilsynet om godkjenning av etablerings- og driftsplanen. Planen skal dokumentere at vannforsyningssystemet vil kunne oppfylle kravene i denne forskriften. Vannverkseieren skal søke på skjema fastsatt av Mattilsynet
- b) informere berørte kommuner, slik at disse kan uttale seg om planen i samsvar med § 26
- c) påse at planen er godkjent av Mattilsynet før byggestart og
- d) registrere at vannforsyningssystemet er klart til å settes i drift. Dette skal gjøres på skjema fastsatt av Mattilsynet før det settes i drift.

Ved endringer som har betydning for produksjonen av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann ved plangodkjenningspliktige vannforsyningssystem, skal vannverkseieren følge bestemmelsene i bokstav a til d i første ledd.

Vannforsyningssystem som er i drift uten godkjent plan per 1. januar 2017 fritas fra kravene i første ledd.

§ 19. Prøvetakingsplan

Vannverkseieren skal utarbeide en prøvetakingsplan for vannforsyningssystemet. Prøvetakingsplanen skal være basert på farekartleggingen i § 6, og inneholde en oversikt over

- prøvene som er nødvendige for å sikre og vise at vannforsyningssystemet oppfyller kravene i § 5. Dette inkluderer minstekravene til råvannsprøver omtalt i § 20 og minstekravene til drikkevannsprøver omtalt i § 21. Dersom et vannforsyningssystem mottar drikkevann fra et annet vannforsyningssystem, kan vannverkseierne ved disse vannforsyningssystemene samarbeide om prøvetakingsplanen
- hvor prøvene skal tas, på vannbehandlingsanlegget og i distribusjonssystemet for å sikre at drikkevannet er i samsvar med kravene i § 5. Dersom vannverkseieren kan vise at konsentrasjonen av et gitt stoff i drikkevannet ikke øker utover i distribusjonssystemet, kan prøvene for analyse av disse stoffene tas rett etter vannbehandlingen
- når prøvene skal tas. Råvannsprøvene og drikkevannsprøvene skal fordeles gjennom året eller bruksperioden for å være mest mulig representative
- hvilke parametere de ulike prøvene skal analyseres for.

Vannverkseieren skal sikre at prøvetakingsplanen er oppdatert og følges.

§ 20. Minstekrav til råvannsprøver

Vannverkseieren skal ta råvannsprøver i samsvar med prøvetakingsplanen omtalt i § 19. Minstekravet til antall råvannsprøver er:

Minste antall råvannsprøver

Produsert vann per døgn (m^3)	Råvannsprøver per år
a) Til og med 10	1
b) Fra 10 til og med 2 000	4
c) Fra 2 000 til og med 6 000	8
d) Fra 6 000	12

Råvannsprøvene skal minst analyseres for *E. coli*. Ved vannforsyningssystemer med minst 10 m^3 produsert vann per døgn skal råvannsprøvene i tillegg minst analyseres for intestinale enterokokker, koliforme bakterier, pH, turbiditet og farge. Uttak og analyser av råvannsprøver skal foretas i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder når slike foreligger. Der vedlegg 1 eller vedlegg 2 angir krav til analysemetoder, skal disse benyttes. Laboratoriene som benyttes, skal være akkreditert for de aktuelle analysene.

§ 21. Minstekrav til drikkevannsprøver

Vannverkseieren skal ta drikkevannsprøver i samsvar med prøvetakingsplanen omtalt i § 19. Parameterne det er minstekrav for, er inndelt i prøvegruppe A og B etter hvor ofte prøvene skal tas. Minstekravet til frekvensen på drikkevannsprøvene er:

Minste antall drikkevannsprøver

Produsert vann per døgn (m^3)	Drikkevannsprøver per år for prøvegruppe A X er m^3 produsert vann per døgn	Drikkevannsprøver per år for prøvegruppe B X er m^3 produsert vann per døgn
a) Til og med 10 og ingen sårbare abonnenter	1	
b) Fra 10 til og med 100, eller mindre med sårbare abonnenter	4	0,5 = 1 hvert annet år
c) Fra 100 til og med 1000	4	1
d) Fra 1000 til og med 10 000	4 + (3X / 1 000)	1 + (X / 3 300)
e) Fra 10 000 til og med 100 000	4 + (3X / 1 000)	3 + (X / 10 000)
f) Fra 100 000	4 + (3X / 1 000)	10 + (X / 25 000)

Drikkevannsprøvene for prøvegruppe A skal analyseres for parameterne som er angitt med prøvegruppe A i vedlegg 1 og vedlegg 2. Drikkevannsprøvene for prøvegruppe B skal analyseres for parameterne som er angitt med prøvegruppe B i vedlegg 1 og vedlegg 2. Uttak av drikkevannsprøver skal foretas i samsvar med NS-ISO 5667-5 og NS-EN ISO 19458. Analyser av drikkevannsprøver skal foretas i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder når slike foreligger. Der vedlegg 1 eller vedlegg 2 angir krav til analysemetoder, skal disse benyttes. Laboratoriene som benyttes, skal være akkreditert for de aktuelle analysene.

Antallet analyser i prøvegruppe A og B kan reduseres, med unntak av analysene for *E. coli*. For å benytte denne muligheten skal vannverkseieren gjennomføre en risikovurdering i samsvar med NS-EN 15975-2 eller tilsvarende

metode. Risikovurderingen skal baseres på resultatene fra råvannsprøvene etter § 20 og ta hensyn til resultatene av overvåkningsprogrammene som er etablert i samsvar med vannforskriften § 17 og § 18. Før vannverkseieren kan redusere antallet analyser i prøvegruppe A eller B, skal risikovurderingen være akseptert av Mattilsynet.

Dersom risikovurderingen fastslår at det ikke utgjør noen helsefare kan

- a) frekvensen av analysene for en parameter reduseres. For å kunne gjøre dette skal samtlige representative drikkevannsprøver fra en periode på 3 år være lavere enn 60 prosent av grenseverdien eller tiltaksgrensen for den aktuelle parameteren. Minst to prøver skal være analysert
- b) analyser av en parameter fjernes fra prøvetakingsplanen omtalt i § 19, slik at drikkevannet ikke lenger overvåkes for denne. For å kunne gjøre dette skal samtlige representative drikkevannsprøver fra en periode på 3 år være lavere enn 30 prosent av grenseverdien eller tiltaksgrensen for den aktuelle parameteren. Minst to prøver skal være analysert.

§ 22. Tiltak

Dersom drikkevannet ikke er i samsvar med kravene i § 5 første ledd, eller dersom tiltaksgrensene i vedlegg 2 overskrides, skal vannverkseieren straks undersøke årsaken til avviket.

Ved avvik fra kravene i § 5 første ledd skal vannverkseieren så raskt som mulig gjennomføre tiltak for å rette avviket.

Ved avvik fra tiltaksgrensene i vedlegg 2 skal vannverkseieren samtidig som årsaken undersøkes, vurdere om avviket kan utgjøre en helsefare. Dersom avviket kan utgjøre en helsefare, skal vannverkseieren så raskt som mulig gjennomføre tiltak for å rette avviket.

§ 23. Opplysningsplikt til abonnentene

Vannverkseieren skal varsle abonnentene straks ved mistanke om avvik fra kravene i § 5 første ledd eller ved overskridelser av tiltaksgrensene i vedlegg 2 som kan utgjøre en helsefare. Vannverkseieren skal gi råd om hvordan abonnentene skal forholde seg. Dersom vannverkseieren ikke overholder denne opplysningsplikten, kan Mattilsynet informere abonnentene for vannforsyningssystemets regning.

Vannverkseieren skal sikre at abonnentene til enhver tid har tilgang til oppdatert informasjon om drikkevannskvaliteten.

Dersom det er gjennomført en risikovurdering som medfører at antallet analyser i prøvegruppe A eller B er redusert slik det er gitt mulighet for i § 21, skal abonnentene ha tilgang til et sammendrag av denne risikovurderingen.

§ 24. Opplysningsplikt til Mattilsynet

Vannverkseieren skal varsle Mattilsynet straks ved mistanke om avvik fra kravene i § 5 første ledd eller ved overskridelser av tiltaksgrensene i vedlegg 2 som kan utgjøre en helsefare. Vannverkseieren skal samtidig informere om hvilke tiltak som gjennomføres i samsvar med kravene i § 22 og hvilke råd de gir abonnentene.

Dersom Mattilsynet ber om det, skal vannverkseieren gi Mattilsynet de opplysningene som er nødvendige for at Mattilsynet skal kunne gjennomføre sine oppgaver etter denne forskriften.

§ 25. Rapportering

Ved vannforsyningssystem med produsert vann per døgn på minst 10 m³ skal vannverkseieren rapportere analyseresultatene fra råvannsprøvene i § 20 og drikkevannsprøvene i § 21. Vannverkseieren skal også rapportere andre relevante data som er nødvendige for å ivareta Norges internasjonale rapporteringsforpliktelser. Rapporteringen skal gjøres på skjema fastsatt av Mattilsynet innen 15. februar påfølgende år.

§ 26. Kommunens plikter

Kommunen skal i samsvar med folkehelseloven kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta drikkevannshensynet der vannforsyningssystemet ligger i flere kommuner.

Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder. Dette gjelder også i forbindelse med planarbeid etter plan- og bygningsloven.

Kommunen skal på bakgrunn av data fra Mattilsynet ha oversikt over samtlige vannforsyningssystemer i kommunen for å ivareta sine forpliktelser etter folkehelseloven kapittel 2. Kommunen skal ha oversikt over hvor innbyggerne i samsvar med § 23 andre ledd kan finne informasjon om drikkevannskvaliteten.

Kommunen skal uttale seg om forhold som angår miljørettet helsevern og arealdisponering til planer for nye vannforsyningssystemer og ved søknader om endringer som omtalt i § 18.

Kommunen skal i samsvar med sivilbeskyttelsesloven kapittel 5 og hensynet til samfunnssikkerhet gitt i plan- og bygningsloven påse at forsyningen av drikkevann vurderes og følges opp.

§ 27. Fylkeskommunens plikter

Fylkeskommunen skal i samsvar med folkehelseloven kapittel 4 ta drikkevannshensyn når den utarbeider regionale planer.

Fylkeskommunen skal som vannregionmyndighet sikre at drikkevannshensynet ivaretas i de regionale vannforvaltningsplanene etter vannforskriften.

§ 28. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak i samsvar med matloven § 23 til § 26, for alle bestemmelsene i denne forskriften med unntak av § 26 og § 27.

Tilsyn med bestemmelsene i § 26 og § 27 følger av bestemmelsene i folkehelsesloven § 31 og § 32 og sivilbeskyttelsesloven § 29.

§ 29. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser.

§ 30. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften, eller enkeltvedtak som er gitt med hjemmel i denne forskriften, er straffbart i samsvar med matloven § 28, folkehelsesloven § 18 og helseberedskapsloven § 6–5.

§ 31. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2017. Registreringsplikten etter § 17 trer i kraft 1. juli 2017.

Forskrift 4. desember 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann oppheves 1. januar 2017.

Forskrift 10. oktober 2003 nr. 1233 om forbud mot virksomhet som kan forurense Glitre som vannforsyningssystem, Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker og Lier kommuner, Buskerud videreføres inntil videre.

Vedlegg 1**Grenseverdier**

	<i>Grense- verdi</i>	<i>Enhet</i>	<i>Prøve- gruppe</i>	<i>Analyse- metode</i>	<i>Analyse- usikkerhet (prosent av grense- verdi)</i>	<i>Merknad</i>
1,2-diklorethan	3,0	µg/l	B		40	Parameteren trenger ikke analyseres, men skal beregnes dersom farekartleggingen i § 6 viser at parameteren kan være relevant. Maksimal mengde monomerer beregnes ut fra hva spesifikasjonene sier om polymerens overføring til drikkevannet ved kontakt.
Akrylamid	0,10	µg/l	B			
Antimon	5,0	µg/l	B		40	I de tilfellene det ikke er mulig å overholde kravene til analyseusikkerhet, skal den beste tilgjengelige teknikken benyttes (opptil 60 prosent). Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for vannet som brukes.
Arsen	10	µg/l	B		30	
Benzen	1,0	µg/l	B		40	
Benzo(a)pyren	0,010	µg/l	B		50	
Bly	10	µg/l	B		25	
Bor	1,0	mg/l	B		25	Metoden bestemmer den totale mengden cyanid, uavhengig av kjemisk form.
Bromat	10	µg/l	B		40	
Cyanid	50	µg/l	B		30	
<i>E. coli</i>	0	Antall/1 00 ml	A	NS-EN ISO 9308–1 eller NS-EN ISO 9308–2		Analysemetode godkjent i samsvar med forskrift 12. april 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann kan benyttes inntil 30. juni 2017.
Epiklorhydrin	0,10	µg/l	B			Parameteren trenger ikke analyseres, men skal beregnes dersom farekartleggingen i § 6 viser at parameteren kan være relevant. Maksimal mengde monomerer beregnes ut fra hva spesifikasjonene sier om polymerens overføring til drikkevannet ved kontakt.
Farge	Akseptabel for abonnent- ene		A			Mattilsynet anbefaler at fargetallet ikke overskrider 20 mg/l Pt. Se også vedlegg 2.

	<i>Grense- verdi</i>	<i>Enhet</i>	<i>Prøve- gruppe</i>	<i>Analyse- metode</i>	<i>Analyse- usikkerhet (prosent av grense- verdi)</i>	<i>Merknad</i>
Fluorid	1,5	mg/l	B		20	
Intestinale enterokokker	0	Antall/100 ml	A	NS-EN ISO 7899-2		
Kadmium	5,0	µg/l	B		25	
Kobber	2,0	mg/l	B		25	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for vannet som brukes.
Krom	50	µg/l	B		30	
Kvikksølv	1,0	µg/l	B		30	
Lukt	Akseptabel for abonnentene		A			Se også vedlegg 2.
Nikkel	20	µg/l	B		25	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for vannet som brukes.
Nitrat	50	mg/l	B		15	
Nitritt	0,5	mg/l	A eller B		20	Er bare i prøvegruppe A i de tilfellene det benyttes kloramin. Er ellers i prøvegruppe B.
Plantevernmidler, enkeltvis	0,10	µg/l	B		30–80	Grenseverdien gjelder hvert enkelt plantevernmiddel enkeltvis. Den gjelder også for plantevernmidlenes relevante metabolitter, nedbrytnings- og reaksjonsprodukter. For aldrin, dieldrin, heptaklor og heptakloreposid er grenseverdien 0,030 µg/l. Det er bare nødvendig å analysere for plantevernmidler som med en viss sannsynlighet kan være til stede i det aktuelle vannforsyningssystemet. Analyseusikkerheten for plantevernmidler varierer.
Plantevernmidler, totalt	0,50	µg/l	B		30–80	Summen av de enkelte plantevernmidlene som analyseres i vannforsyningssystemets prøvetakingsplan. Grenseverdien gjelder også for plantevernmidlenes relevante metabolitter, nedbrytnings- og reaksjonsprodukter. Det er bare nødvendig å analysere for plantevernmidler som med en viss sannsynlighet kan være til stede i det aktuelle vannforsyningsystemet. Analyseusikkerheten for plantevernmidler varierer.
Polyaromatiske hydrokarboner (PAH)	0,10	µg/l	B		50	Summen av benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(ghi)perylene og indeno(1,2,3-cd)pyren. Analyseusikkerheten gjelder for enkeltstoffer som utgjør 25 prosent av grenseverdien.
Selen	10	µg/l	B		40	
Smak	Akseptabel for abonnentene		A			Se også vedlegg 2.
Tetrakloreten	10	µg/l	B		30	Summen av tetrakloreten og trikloreten skal ikke overskride 10 µg/l. Analyseusikkerheten gjelder for enkeltstoffer

	<i>Grense- verdi</i>	<i>Enhet</i>	<i>Prøve- gruppe</i>	<i>Analyse- metode</i>	<i>Analyse- usikkerhet (prosent av grense- verdi)</i>	<i>Merknad</i>
Trikloretten	10	µg/l	B		40	som utgjør 50 prosent av grenseverdien. Summen av tetrakloretten og trikloretten skal ikke overskride 10 µg/l. Analyseusikkerheten gjelder for enkeltstoffer som utgjør 50 prosent av grenseverdien.
Trihalometaner, totalt	100	µg/l	B		40	Summen av kloroform, bromoform, dibromklorometan og bromdiklorometan. Analyseusikkerheten gjelder for enkeltstoffer som utgjør 25 prosent av grenseverdien.
Turbiditet	Akseptabel for abonnentene		A	NS-EN ISO 7027	30	Mattilsynet anbefaler at turbiditeten ut fra vannbehandlingsanlegget ikke overskrider 1 NTU ved vannforsyningsystemer som benytter overflatevann. Målingen av analyseusikkerhet estimeres ved 1 NTU. Se også vedlegg 2.
Vinylklorid	0,50	µg/l	B			Parameteren trenger ikke analyseres, men skal beregnes dersom farekartleggingen i § 6 viser at parameteren kan være relevant. Maksimal mengde monomerer beregnes ut fra hva spesifikasjonene sier om polymerens overføring til drikkevannet ved kontakt.

Vedlegg 2 Tiltaksgrenser

	<i>Tiltaks- grense</i>	<i>Enhet</i>	<i>Prøve- gruppe</i>	<i>Analyse- metode</i>	<i>Analyse- usikkerhet (prosent av tiltaks- grense)</i>	<i>Merknad</i>
Aluminium	0,2	mg/l	A eller B		25	Er i prøvegruppe A i de tilfellene der aluminium blir benyttet som vannbehandlingskjemikalie. Er ellers i prøvegruppe B.
Ammonium	0,50	mg/l	A eller B		40	Er i prøvegruppe A i de tilfellene der kloramin blir benyttet. Er ellers i prøvegruppe B.
<i>Clostridium perfringens</i> (inkludert sporer)	0	Antall/100 ml	B	NS-EN ISO 14189		<i>Clostridium perfringens</i> er bare obligatorisk å analysere for dersom råvannet er overflatevann, eller er påvirket av overflatevann. Dersom tiltaksgrensen overskrides, skal vannverkseieren undersøke om patogene mikroorganismer eller parasitter, som for eksempel <i>Cryptosporidium</i> , er tilstede.
Farge	Ingen unormal endring		A			Analysemetode godkjent i samsvar med forskrift 12. april 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann kan benyttes inntil 30. juni 2017. Mattilsynet anbefaler at fargetallet ikke overskrider 20 mg/l Pt. Se også vedlegg 1.

	<i>Tiltaks- grense</i>	<i>Enhet</i>	<i>Prøve- gruppe</i>	<i>Analyse- metode</i>	<i>Analyse- usikkerhet (prosent av tiltaks- grense)</i>	<i>Merknad</i>
Jern	0,2	mg/l	A eller B		30	Er bare i prøvegruppe A i de tilfellene der jern blir benyttet som vannbehandlingskjemikalie. Er ellers i prøvegruppe B.
Kimtall 22°C	100 og ingen unormal endring	Antall/ml	A	NS-EN ISO 6222		
Klorid	250	mg/l	B		15	Vannet skal ikke være korrosivt.
Koliforme bakterier	0	Antall/100 ml	A	NS-EN ISO 9308-1 eller NS-EN ISO 9308-2		Analysemetode godkjent i samsvar med forskrift 12. april 2001 nr. 1372 om vannforsyning og drikkevann kan benyttes inntil 30. juni 2017.
Ledningsevne	250	mS/m ved 20°C	A		20	Vannet skal ikke være korrosivt.
Lukt	Ingen unormal endring		A			Se også vedlegg 1.
Mangan	0,05	mg/l	B		30	
Natrium	200	mg/l	B		15	
pH	6,5–9,5		A		0,2	Analyseusikkerheten er ikke i prosent av pH, men i pH-enheter. Vannet skal ikke være korrosivt.
Smak	Ingen unormal endring		A			Se også vedlegg 1.
Sulfat	250	mg/l	B		15	Vannet skal ikke være korrosivt.
Totalt organisk karbon (TOC)	Ingen unormal endring		B	CEN 1484	30	Målingen av analyseusikkerhet skal estimeres ved 3 mg/l av TOC.
Turbiditet	Ingen unormal endring		A	NS-EN ISO 7027	30	Mattilsynet anbefaler at turbiditeten ut fra vannbehandlingsanlegget ikke overskrider 1 NTU ved vannforsyningssystemer som bruker overflatevann. Målingen av analyseusikkerhet estimeres ved 1 NTU. Se også vedlegg 1.

Vedlegg 3

Søknad om godkjenning av vannbehandlingskjemikalier skal inneholde følgende dokumentasjon:

- opplysninger om søkeren med kontaktinformasjon
- produktets handelsnavn
- navn på produsent
- opplysninger om bruk og høyeste dosering
- informasjon om kjemisk sammensetning som innebærer en fullstendig oversikt over alle komponentene med CAS-nummer og prosent mengde i produktet til 100 prosent og
- analysercertifikat for alle komponentene.

22. des. Nr. 1869 2016

Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endring:

Ny § 4a skal lyde:

§ 4a. Nasjonale grenseverdier for radioaktive stoffer i drikkevann

Med drikkevann forstås drikkevann som definert i forskrift 22. desember 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann. Drikkevann skal overholde grenseverdiene som er angitt i tabellen.

<i>Parameter</i>	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Merknad</i>
Radon	Bequerel/l (Bq/l)	100	
Total indikativ dose	Millisievert/år (mSv/år)	0,10	Omfatter ikke tritium, kalium-40, radon og radons datterprodukter.
Tritium	Bequerel/l (Bq/l)	100	

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1870 2016

Forskrift om endring i rettsgebyrforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (rettsgebyrloven) § 1. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 15. februar 1983 nr. 86 etter rettsgebyrloven m.m. (rettsgebyrloven) skal kapittel 2 lyde:

Kapittel 2. Rettsgebyrets størrelse

§ 2–1. Rettsgebyret er 1 049 kroner.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1871 2016

Forskrift om endring forskrift om kommunal betaling for utskrivingsklare pasienter

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 11–4 tredje ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 2–6 andre ledd. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 18. november 2011 nr. 1115 om kommunal betaling for utskrivingsklare pasienter gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer betaling for utskrivingsklare pasienter som blir værende innlagt i døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven i påvente av et kommunalt tilbud. Betalingsplikten gjelder personer som er folkeregistrert i kommunen.

Forskriften gjelder ikke opphold i private rehabiliteringsinstitusjoner.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Vurdering av en pasient som legges inn på døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven

Når en pasient legges inn på døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven, skal helsepersonellet på helseinstitusjonen gjøre en vurdering av om pasienten kan ha behov for hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter utskrivning fra døgnoppholdet.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Varsling til kommunen om innlagt pasient

Viser vurderingen etter § 7 at pasienten kan ha behov for hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten etter utskrivning, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven varsle kommunen om dette innen 24 timer etter innleggelsen. Forventer helseinstitusjonen at pasienten vil stå uten egnet bolig etter utskrivningen skal varselet

opplyse om dette. Dersom vurderingen tilsier at pasienten ikke har behov for hjelp etter utskrivning, men dette endrer seg i løpet av døgnoppholdet i helseinstitusjonen, skal fristen løpe fra det tidspunktet det blir klart at et slikt behov foreligger.

Varsalet etter første ledd skal inneholde

- a) pasientens status
- b) antatt forløp
- c) forventet utskrivningstidspunkt.

Dersom det antas å være behov for omfattende eller langvarig behandling i døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven, eller det på grunn av pasientens helsetilstand ikke er mulig å foreta vurderingene etter andre ledd innen 24 timer etter innleggelsen, skal vurderingene foretas og kommunen varsles så snart det lar seg gjøre.

Helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven skal varsle kommunen dersom det blir endringer i forventet utskrivningstidspunkt eller hjelpebehov.

§ 9 skal lyde:

§ 9. *Vilkår for at en pasient er utskrivningsklar*

Pasient i somatisk døgnavdeling er utskrivningsklar når lege ved helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling ved døgnopphold i helseinstitusjonen. Pasient i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet er utskrivningsklar når lege eller psykolog ved helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling ved døgnopphold i helseinstitusjonen. Vurderingen skal være basert på en individuell helsefaglig og psykososial vurdering, og følgende punkter skal være vurdert og dokumentert i pasientjournalen:

- a) problemstilling(e) ved innleggelse, slik disse var formulert av innleggende lege, skal være avklart
- b) øvrige problemstillinger som har fremkommet skal være avklart
- c) dersom enkelte spørsmål ikke avklares skal dette redegjøres for
- d) det skal foreligge et klart standpunkt til diagnose(r), og videre plan for oppfølging av pasienten
- e) pasientens samlede funksjonsnivå, endring fra forut for innleggelsen, og forventet framtidig utvikling skal være vurdert.

For pasienter i psykisk helsevern skal tvangstiltak og bruk av tvangsmidler som ikke kan videreføres i den kommunale helse- og omsorgstjenesten være avsluttet før pasienten er utskrivningsklar.

For pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester etter utskrivning, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven ved behov, og før pasienten er utskrivningsklar, også kalle inn relevante samarbeidspartnere for å starte arbeidet med å utarbeide en samlet plan for videre behandling og oppfølging, herunder plan for eventuell samtidig poliklinisk eller ambulant behandling i spesialisthelsetjenesten.

For pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet med behov for samtidig poliklinisk eller ambulant behandling i spesialisthelsetjenesten skal det før pasienten er utskrivningsklar også etableres kontakt med ansvarlig enhet eller behandler i spesialisthelsetjenesten.

§ 10 skal lyde:

§ 10. *Varsel til kommunen om utskrivningsklar pasient*

Når en pasient er definert som utskrivningsklar, jf. § 9, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven straks varsle kommunen. Dette gjelder ikke utskrivningsklare pasienter som ikke har behov for et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud.

§ 11 skal lyde:

§ 11. *Melding til helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven om når kommunen kan ta imot pasienten*

Kommunen skal etter å ha mottatt varsel om en utskrivningsklar pasient, jf. § 10, straks gi beskjed om kommunen kan ta imot pasienten. Dette gjelder ikke dersom det foreligger omstendigheter utenfor kommunens kontroll som hindrer dette.

Dersom kommunen ikke kan ta imot pasienten, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven varsles om når et kommunalt tilbud antas å være klart. Kommunen skal straks gi beskjed når et kommunalt tilbud er klart for pasienten.

§ 12 skal lyde:

§ 12. *Overføring av utskrivningsklar pasient fra helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven til kommunen*

Helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven kan overføre utskrivningsklar pasient når kommunen har bekreftet at et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud til pasienten er klart.

Ved utskrivning fra helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven skal epikrise eller tilsvarende informasjon sendes det helsepersonell som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging, jf. helsepersonelloven § 45a og forskrift om pasientjournal § 9.

§ 13 skal lyde:

§ 13. *Betaling for utskrivningsklare pasienter i døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven i påvente av kommunalt tilbud*

Kommunen skal betale for utskrivningsklare somatiske pasienter som er innlagt på døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven i påvente av et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud. Kommunen skal ikke betale for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet som er innlagt på døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven i påvente av et kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud.

For pasienter som mottar somatisk helsehjelp inntreer betalingsplikten fra og med det døgnet pasienten blir erklært utskrivningsklar og vilkårene i § 8 til § 10 er oppfylt, og kommunen har gitt beskjed om at den ikke kan ta imot pasienten. Betalingsplikten inntreer også dersom kommunen ikke har svart på varselet etter § 10 om utskrivningsklar pasient.

Helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven skal rapportere at pasienten er utskrivningsklar til Norsk pasientregister når vilkårene i andre ledd er oppfylt.

Døgnpris for opphold for utskrivningsklar pasient i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven fastsettes i statsbudsjettet.

§ 14 første ledd skal lyde:

Kommunen kan kreve å få en redegjørelse for de vurderinger helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven har foretatt etter § 9. Redegjørelsen skal inneholde tilstrekkelig og nødvendig informasjon slik at kommunen kan etterprøve vurderingene foretatt av helseinstitusjonen.

§ 15 skal lyde:

§ 15. *Det økonomiske oppgjøret*

De regionale helseforetakene skal sørge for at det sendes regning til kommunen for betaling av utskrivningsklare pasienter som er blitt værende innlagt på døgnopphold i helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven i påvente av et kommunalt tilbud, jf. § 13.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

22. des. Nr. 1872 2016

Forskrift om endring i forskrift om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. desember 2016 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–6, § 10–7 og § 10–8. Kunngjort 30. desember 2016 kl. 15.15.

I

I forskrift 15. april 1997 nr. 321 om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt andre ledd skal lyde:

Retten til stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde faller bort i den utstrekning retten faller inn under ansvarsområdet i annen lovgivning, jf. folketrygdloven § 10–8. Det skal likevel gis slik stønad uten hensyn til kommunens ansvar for ledsaging.

Nåværende andre til fjerde ledd blir nye tredje til femte ledd.

§ 1 sjettede ledd skal lyde:

Stønad etter bokstav a er for denne ordningen utvidet til også å omfatte fritidsaktiviteter.

Nåværende femte til sjuende ledd blir nye syvende til niende ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2017.

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 16/2016 s. 2625 og 2626 (i forskrift 9. desember 2016 nr. 1528 om endring i diverse forskrifter om finansforetak mv.)

Under II skal ledeteksten til endringen i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 10 andre ledd være § 9 andre ledd.

Under III skal ledeteksten til endringen i forskrift 22. oktober 1990 nr. 875 om minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner og verdipapirforetak § 6 tredje ledd første punktum være *annet ledd nr. 8 annet ledd første punktum*.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2016-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1999	9	1015	Forskrift nr. 406	1
2011	10	1427	Forskrift nr. 1104	9
2011	13	1777, 1781	Forskrift nr. 1258	9
2012	10	1694	Regler nr. 722	15
2013	18	3105	Forskrift nr. 1576	10
2015	7	1152	Forskrift nr. 716	12
2015	11	1807	Forskrift nr. 1081	14
2015	12	2038	Forskrift nr. 1290	2
2016	1	10, 12	Forskrift nr. 1864	4
2016	2	337	Forskrift nr. 107	9
2016	11	1803	Forskrift nr. 974	13
2016	12	2000, 2002	Forskrift nr. 1066	13
2016	14	2215	Forskrift nr. 1172	15
2016	16	2625, 2626	Forskrift nr. 1528	19

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016 Vika
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter

Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet

Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata via nettsiden www.lovdata.no/lovtidend/kunngjoring.

Abonnementsordningen opphører fra 1. januar 2017. Lover og forskrifter vil bli kunngjort som i dag, og kunngjøringene vil bli lagt ut på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no – og som PDF-filer. På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Faks 23 11 83 01
E-post: ltavd1@lovdata.no